

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ &
ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΩΤΙΚΩΝ
ΠΟΡΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2014-2020

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΑΛΙΕΙΑΣ & ΘΑΛΑΣΣΑΣ 2014-2020

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΘΑΛΑΣΣΑΣ &
ΑΛΙΕΙΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ

ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΦΑΚΕΛΟΥ Α: ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Συγχρηματοδότηση:

Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)

Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)

Περιεχόμενα

0. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΦΟΡΕΑ.....	3
1.1. Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ	3
1.1.1. Γενικά Στοιχεία	3
1.1.2 Εταιρικό Σχήμα	6
1.1.3 Τεκμηρίωση της αντιπροσωπευτικότητας των φορέων που συμμετέχουν στο εταιρικό σχήμα ..	7
1.1.4 Χρηματοοικονομική επάρκεια του φορέα	10
1.2 ΕΠΙΠΕΔΟ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	13
1.2.1. Αναλυτική παρουσίαση της Επιτροπής Διαχείρισης Προγράμματος (ΕΔΠ).....	13
1.2.2. Τεκμηρίωση της επιλογής των φορέων που συμμετέχουν στο επίπεδο λήψης αποφάσεων	15
1.3. ΣΤΕΛΕΧΙΑΚΗ ΔΟΜΗ – ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ.....	23
1.3.1. Το προσωπικό που ήδη απασχολεί ή προτίθεται να απασχολήσει ο υποψήφιος Φορέας στο πλαίσιο εφαρμογής της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης:	23
1.3.2. Τεκμηρίωση της επάρκειας της στελεχιακής δομής.	24
1.3.3. Παρουσίαση κτιριακών υποδομών και εξοπλισμού.	26
1.4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΑΞΟΝΩΝ 4 ΤΟΥ ΠΑΑ 2007-2013 & ΤΟΥ ΕΠΑΛ 2007-2013	28
1.5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΦΟΡΕΑ.....	29
1.5.1. Πιστοποιήσεις.....	29
1.5.2. Οργανωτικό σχήμα ομάδας έργου	29
1.5.3. Προηγούμενη εμπειρία ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ στην υλοποίηση συναφών έργων	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	37
2.1 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	37
2.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ..	40
2.2.1 Φυσικό περιβάλλον.....	40
2.2.1.1 Φυσικοί πόροι και φυσικό περιβάλλον (χαρακτηριστικά)	40
2.2.1.2 Προστατευόμενες περιοχές	42
2.2.1.3 Υδατικοί Πόροι	43
2.2.1.4 Πολιτισμικό περιβάλλον και πολιτιστικά στοιχεία	44
2.2.2 Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού	47
2.2.2.1 Επίπεδο και εξέλιξη πληθυσμού στην περιοχή εφαρμογής.....	48
2.2.2.2 Ηλικιακή Διάρθρωση Πληθυσμού	49
2.2.2.3 Δημογραφικοί Δείκτες.....	53
2.2.2.4 Κοινωνικά Χαρακτηριστικά Πληθυσμού	54
2.2.3 Οικονομικά στοιχεία.....	59

2.2.3.1 Γενικά Στοιχεία	59
2.2.3.2 Ο πρωτογενής τομέας	68
2.2.3.3 Ο δευτερογενής τομέας	81
2.2.3.4 Ο τριτογενής τομέας	85
2.2.4 Χωροταξική – Πολεοδομική οργάνωση.....	94
2.2.5 Τεχνική υποδομή – Κοινωνική Υποδομή – Αναπτυξιακές Παρεμβάσεις	99
2.2.5.1 Τεχνική υποδομή.....	99
2.2.5.2 Κοινωνικές Υποδομές.....	108
2.3. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ.....	115
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	116
3.1 ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	116
3.2 ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	134
3.3 ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ.....	139
3.4 ΛΟΙΠΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	140

0. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία αφορά στην υποβολή του Φακέλου Α του Σχεδίου Τοπικού Προγράμματος ΤΑΠΤοΚ 2014-2020 και εκπονήθηκε τον Ιούλιο του 2016 από το στελεχιακό δυναμικό της Ανώνυμης Εταιρείας ΟΤΑ με την επωνυμία Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Χίου, σε συνεργασία με εξωτερικό συνεργάτη, επιχειρηματικό σύμβουλο της τοπικής αγοράς.

Η εκπόνηση του παρόντος έγινε στα πλαίσια της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για την επιλογή «Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων» του μέτρου 19 ΠΑΑ 2014-2020 του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων τον Ιούνιο του 2016.

Για την εκπόνηση του Σχεδίου Τοπικού Προγράμματος ΤΑΠΤοΚ 2014-2020 ελήφθησαν υπόψη τα ακόλουθα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:

- ✓ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. **1303/2013** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας
- ✓ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. **1305/2013** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)
- ✓ Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020.
- ✓ Το Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020 της Ελλάδας.
- ✓ Την «πρόσκληση υποβολής προτάσεων για την επιλογή στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων στο πλαίσιο του μέτρου 19 του ΠΑΑ 2014-2020. και της προτεραιότητας 4 ΕΠΑΛΘ 2014-2020

Βασικές έννοιες

Κατά την εκπόνηση της μελέτης χρησιμοποιήθηκαν οι παρακάτω κεντρικές έννοιες και όροι:

1. **Ολοκληρωμένο σχέδιο τοπικής ανάπτυξης:** Αφορά στην αξιοποίηση όλων των τοπικών παραγωγικών δυνατοτήτων και προτείνει συγκεκριμένες παρεμβάσεις για την ενδυνάμωσή τους. Περιλαμβάνει την ανάδειξη και των τοπικών αγροτικών προϊόντων μεγάλης αξίας και μοναδικότητας που διαθέτει η περιοχή, στην τυποποίηση τους και στην ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους μέσω παρεμβάσεων στον δευτερογενή τομέα και τέλος, στην προώθησή τους και αντίστροφα, στα οφέλη που μπορούν να επιφέρουν στην ενίσχυση του τουριστικού προορισμού και του διατιθέμενου τουριστικού προϊόντος, σε συνδυασμό με άλλες δραστηριότητες οικοτουρισμού και αγροτουρισμού. Σημαντικό ρόλο σε όλο αυτό τον σχεδιασμό έχουν οι κοινωνικές υποδομές (εκπαίδευση, αθλητισμός, υγεία, πρόνοια) και οι υποδομές συγκοινωνιών και μεταφορών, στην κατεύθυνση της ενίσχυσης των ανθρώπινων πόρων της περιοχής.
2. **Νησιωτικότητα:** Παραπέμπει γενικότερα στην απομόνωση και την απομάκρυνση από το κέντρο, αλλά στην συγκεκριμένη περίπτωση αναφέρεται στα μειονεκτήματα που εμφανίζουν τα νησιά έναντι της ηπειρωτικής χώρας, καθώς τα νησιωτικά συμπλέγματα και ιδίως τα μικρά νησιά που τα απαρτίζουν, παρουσιάζουν ιδιόμορφα πολιτισμικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, τρόπους ζωής, ιδιαίτερη βιωματική ταυτότητα και κοινωνικές και οικονομικές δομές που πρέπει να

προστατευθούν αλλά και να ληφθούν υπόψη σε κάθε αναπτυξιακή παρέμβαση. Επιπλέον πολλά νησιά της ΕΕ είναι κοντά σε ζώνες συγκρούσεων και είναι εκτεθειμένα σε παράνομη μετανάστευση.

3. **Από τα κάτω προς τα πάνω σχεδιασμός:** Σε αυτόν συμμετέχουν τοπικές αρχές, μη κυβερνητικές οργανώσεις, τοπικοί σύλλογοι, φορείς και επιμελητήρια, καθώς ο τοπικός πληθυσμός της περιοχής, αποφασίζοντας από κοινού για τις προτεραιότητες, την στρατηγική και τους άξονες του αναπτυξιακού προγράμματος.
4. **Αειφορία:** Η βιώσιμη ανάπτυξη του σήμερα δεν θα καταναλώσει, αλλά θα αφήσει στις επόμενες γενιές την ίδια πληθώρα (τουλάχιστον) των τοπικών παραγωγικών πόρων.
5. **Καινοτομία:** Χρησιμοποιείται για να αναδείξει ότι η καινοτομία δεν συνδέεται άρρηκτα με την τεχνολογία. Καινοτόμες δράσεις στην περιοχή μπορούν να αναπτυχθούν προς τις κατευθύνσεις της τυποποίησης και ανάδειξης της ποιότητας των παραδοσιακών τοπικών προϊόντων του αγροτικού και αγροδιατροφικού τομέα, του εμπλουτισμού του τοπικού τουριστικού προϊόντος με θεματικές δραστηριότητες που αξιοποιούν το ανέπαφο (συνήθως) φυσικό και το ξεχωριστό ανθρωπογενές (πολιτιστικό) περιβάλλον της περιοχής και την ανάπτυξη συνεργασιών και συνεργειών μεταξύ των τριών τομέων της τοπικής οικονομίας, όρος απαραίτητος για την βιώσιμη και αειφόρο ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας.
6. **Προβληματικότητα:** Ανάδειξη με τεκμηριωμένο και αντικειμενικό τρόπο, των μειονεκτημάτων και των προβλημάτων του συγκεκριμένου αγροτικού χώρου, ώστε τα αποτελέσματα του τοπικού σχεδίου να χρησιμοποιούνται αξιόπιστα από θεσμικούς φορείς (τοπικές και περιφερειακές υπηρεσίες).
7. **Οικονομική αποτελεσματικότητα:** Προβλέπεται ο διακριτός σχεδιασμός παρεμβάσεων μέσω του ολοκληρωμένου προσδιορισμού αλληλεπιδρώντων ερμηνευτικών "μεταβλητών", όπως για παράδειγμα οι συντελεστές παραγωγής, εισροών διαφοροποίησης κατά χωρική ενότητα, κ.ά. προκειμένου να θεσπίζονται ανάλογες ιδιαίτερες παρεμβάσεις.
8. **Πολυταμειακή προσέγγιση:** Εννοείται η συμμετοχή και η χρηματοδότηση του τοπικού προγράμματος στη Χίο από επιπλέον Διαθρωτικά Ταμεία, πέραν του ΕΓΤΑΑ, όπως του ΕΤΠΑ, ΕΚΤ και ΕΤΘΑ με στόχο να υπάρξει συμπληρωματικότητα, συνέργεια και συνδυασμός πόρων με πολλαπλασιαστικά οφέλη για την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

Μεθοδολογική προσέγγιση

Για την εκπόνηση της παρούσας διενεργήθηκε πληθώρα ενεργειών διαβούλευσης με τους φορείς και τον τοπικό πληθυσμό, χρησιμοποιήθηκαν όλες οι (γνωστές) αναπτυξιακές και διακλαδικές μελέτες τοπικής ανάπτυξης, καθώς και στοιχεία που υπήρχαν διαθέσιμα στην βιβλιοθήκη της ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ, της Περιφερειακής Ενότητας Χίου και της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Για τα δημογραφικά και άλλα αναπτυξιακά μεγέθη της περιοχής, χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία επιτόπιας έρευνας της ομάδας έργου και πληροφορίες από την απογραφή της ΕΣΥΕ 2001 και 2011, όπως παρασχέθηκαν κατόπιν σχετικών αιτημάτων της ομάδας μελέτης, από την Ελληνική Στατιστική Αρχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΦΟΡΕΑ

1.1. Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ

1.1.1. Γενικά Στοιχεία

Πλήρης Επωνυμία Υποψηφίου Φορέα:	ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΧΙΟΥ Α.Α.Ε. ΟΤΑ
Διακριτικός τίτλος:	ΕΤΑΧ Α.Α.Ε. ΟΤΑ
Νομική μορφή:	ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΤΑ
Έτος σύστασης:	1997
Τόπος εγκατάστασης/γενικά στοιχεία:	Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου Περιφερειακή Ενότητα Χίου Δήμος Χίου Οδός Λάδης 1 Τ.Κ. 82100 Τηλ. 22710 43510 Fax. 22710 43511 e- mail: etaxsa@gmail.com Α.Φ.Μ. 094302444 Δ.Ο.Υ. ΧΙΟΥ
Γενικό Εμπορικό Μητρώο:	11856359000

Οργανόγραμμα φορέα

Παρατίθεται στην επόμενη σελίδα το οργανόγραμμα του φορέα, όπως περιλαμβάνεται στο εγχειρίδιο ποιότητας κατά το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2008 που τηρεί η ΕΤΑΧ Α.Α.Ε. ΟΤΑ, το οποίο επισυνάπτεται στα δικαιολογητικά της παρούσας.

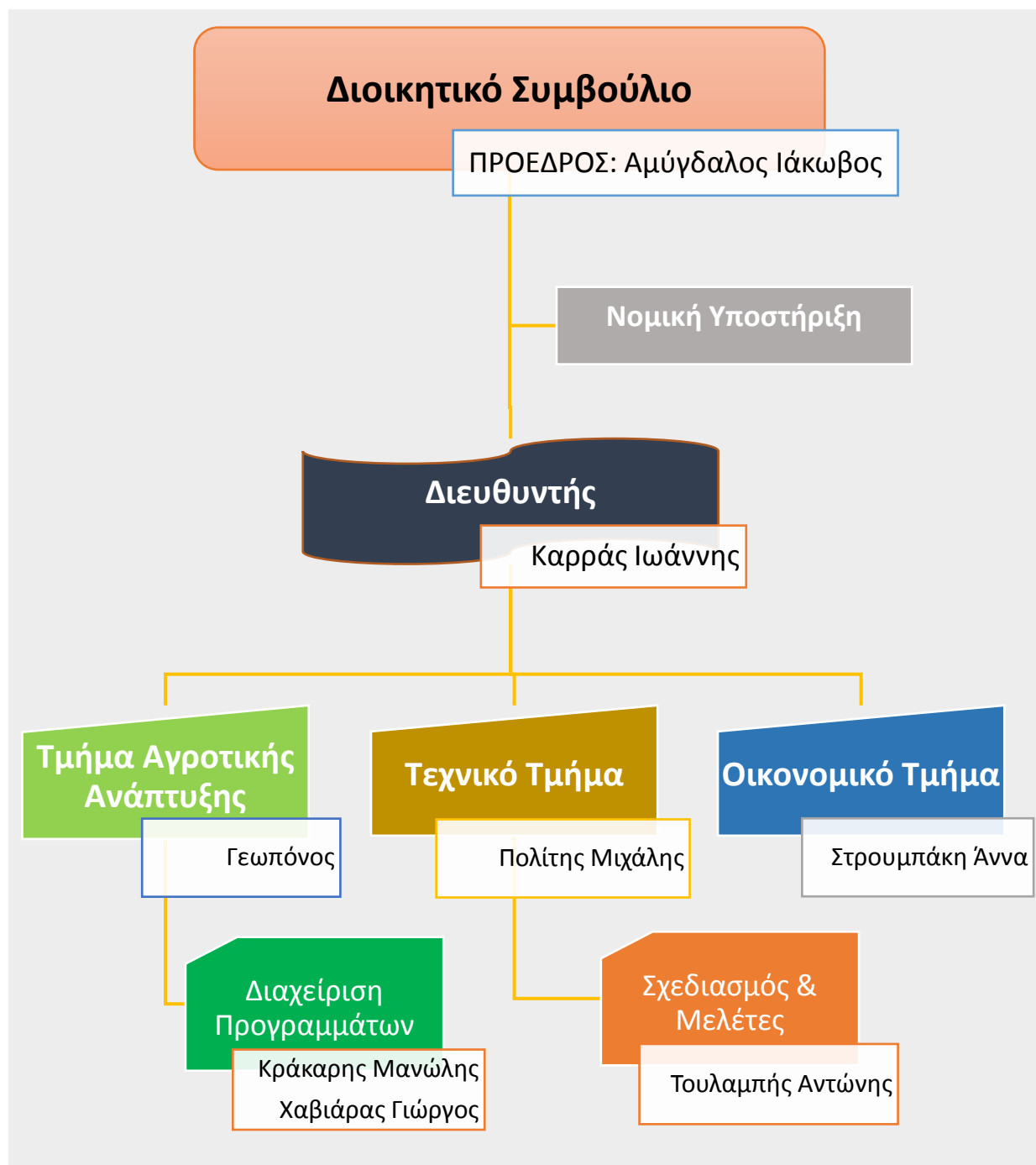
Στο οργανόγραμμα έχουν προστεθεί τα φυσικά πρόσωπα που σήμερα στελεχώνουν τις θέσεις που περιγράφονται στο οργανόγραμμα.

Την τρέχουσα περίοδο ο φορέας δεν διαθέτει απασχολούμενο ειδικότητας γεωπόνου για το Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης. Η εταιρεία προτίθεται να προσλάβει άτομο με αντίστοιχα προσόντα το συντομότερο δυνατόν, και πάντως πριν από την συμβασιοποίηση του προτεινόμενου σχεδίου στα πλαίσια της επιλογής στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ) του μέτρου 19 του ΠΑΑ 2014-2020.

Αναλυτικά, τα καθήκοντα του Γενικού Διευθυντή της εταιρείας και των προϊσταμένων των τμημάτων, έχουν ως εξής:

Γενικός Διευθυντής

1. Είναι υπεύθυνος για τη λειτουργία της εταιρείας, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και διασφαλίζει την καλή εικόνα της εταιρείας.
2. Κατευθύνει και ελέγχει όλες τις δραστηριότητες της εταιρείας για τις οποίες φέρει και την πλήρη ευθύνη απέναντι στη διοίκηση για τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων αυτών.
3. Ανασκοπεί και εγκρίνει την Πολιτική Ποιότητας και τους Στόχους Ποιότητας.
4. Συμμετέχει στην επικοινωνία με τους πελάτες-επενδυτές και τον έλεγχο της ικανοποίησης τους από τις υπηρεσίες της εταιρείας.
5. Αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας, το οποίο ενημερώνει για θέματα παραγωγής και ποιότητας, καθώς και οικονομικά αποτελέσματα.

Εικόνα 1: Οργανόγραμμα ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ

Υπεύθυνος Τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης

1. Είναι υπεύθυνος για τον σχεδιασμό παρεμβάσεων στον αγροτικό χώρο
2. Είναι υπεύθυνος για την τήρηση στοιχείων και στατιστικών για τον αγροτικό χώρο του νησιού
3. Συμμετέχει σε ομάδες διαχείρισης έργων και προγραμμάτων
4. Αναφέρεται στο Γενικό Διευθυντή της εταιρείας, το οποίο ενημερώνει για σχετικά θέματα
5. Επικουρείται από δυο μηχανικούς για τον έλεγχο του φυσικού αντικειμένου των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης

Υπεύθυνη Οικονομικού Τμήματος

1. Είναι υπεύθυνη για την οικονομική διαχείριση της εταιρείας
2. Είναι υπεύθυνη για της πληρωμές της εταιρείας προς το προσωπικό και προς τρίτους
3. Είναι υπεύθυνη για την ταμειακή και λογιστική διαχείριση των επενδυτικών προγραμμάτων
4. Συμμετέχει σε ομάδες οικονομικής διαχείρισης έργων
5. Αναφέρεται στο Γενικό Διευθυντή της εταιρείας, το οποίο ενημερώνει για οικονομικά θέματα.

Υπεύθυνος Τεχνικού Τμήματος

1. Είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο του φυσικού αντικείμενου των επενδυτικών προγραμμάτων
2. Συμμετέχει σε ομάδες διαχείρισης έργων
3. Είναι υπεύθυνος για την τεχνική υποστήριξη της εταιρείας
4. Είναι υπεύθυνος για τη συντήρηση του εξοπλισμού της εταιρείας
5. Αναφέρεται στο Γενικό Διευθυντή της εταιρείας, το οποίο ενημερώνει για τεχνικά θέματα.

Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) της ΕΤΑΧ Α.Α.Ε. αποτελείται από έντεκα (11) μέλη. Από αυτά, τρία (3) ορίζονται από την Περιφερειακή Ένωση Δήμων Βορείου Αιγαίου, τρία (3) από τους συνεταιρισμούς, ένα (1) από την Εταιρεία Αξιοποίησης & Διαχείρισης της Περιουσίας του Παν/μίου Αιγαίου και τα υπόλοιπα τέσσερα (4) εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση όλων των μετόχων.

Τα τρία (3) μέλη του Δ.Σ., που ορίζονται από την Περιφερειακή Ένωση Δήμων Βορείου Αιγαίου, ορίζονται από τη Διοικούσα Επιτροπή της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Βορείου Αιγαίου με απόφασή της. Τα τρία (3) μέλη του Δ.Σ. που ορίζονται από τους συνεταιρισμούς που συμμετέχουν στην εταιρεία, ορίζονται από ένα από το Δ.Σ. του κάθε Συνεταιρισμού και το μέλος που ορίζεται από τη Εταιρεία Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου Α.Ε. ορίζεται από το Δ.Σ. τούτου.

Η θητεία του Δ.Σ. είναι τετραετής (4ετής) και ακολουθεί τη θητεία της διοικούσας επιτροπής της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Βορείου Αιγαίου. Τα μέλη του Δ.Σ. μπορούν να επανεκλέγονται. Η εταιρεία εκπροσωπείται σε κάθε δημόσια, δικαστική ή άλλη αρχή και προς τρίτους από το Δ.Σ., το οποίο δικαιούται με ειδική απόφαση του, να αναθέτει την ενάσκηση των δικαιωμάτων του σε σχέση με την εκπροσώπηση και διαχείριση της εταιρείας, σε ένα ή περισσότερα μέλη του ή σε υπαλλήλους της εταιρείας.

Το Δ.Σ. μετά την εκλογή του συγκροτείται σε σώμα και εκλέγει μεταξύ των μελών του τον Πρόεδρο, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, τον Αντιπρόεδρο και τον Γραμματέα.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. παρίσταται και διευθύνει τις συνεδριάσεις, ενεργεί κάθε πράξη αρμοδιότητας του που προβλέπεται από τον νόμο ή το καταστατικό αυτό. Σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας τον αναπληρώνει ο Αντιπρόεδρος ή ο Διευθύνων Σύμβουλος ή ένας σύμβουλος που ορίζεται με απόφαση του Δ.Σ..

Το Δ.Σ. εκπροσωπεί την εταιρεία και είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε πράξη που αφορά τη διοίκηση της εταιρείας, τη διαχείριση της περιουσίας της και την επιδίωξη του σκοπού της και γενικά να αποφασίζει για κάθε ζήτημα που αφορά την εταιρεία, με εξαίρεση τα ζητήματα τα οποία κατά το νόμο ή το καταστατικό αυτό υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης.

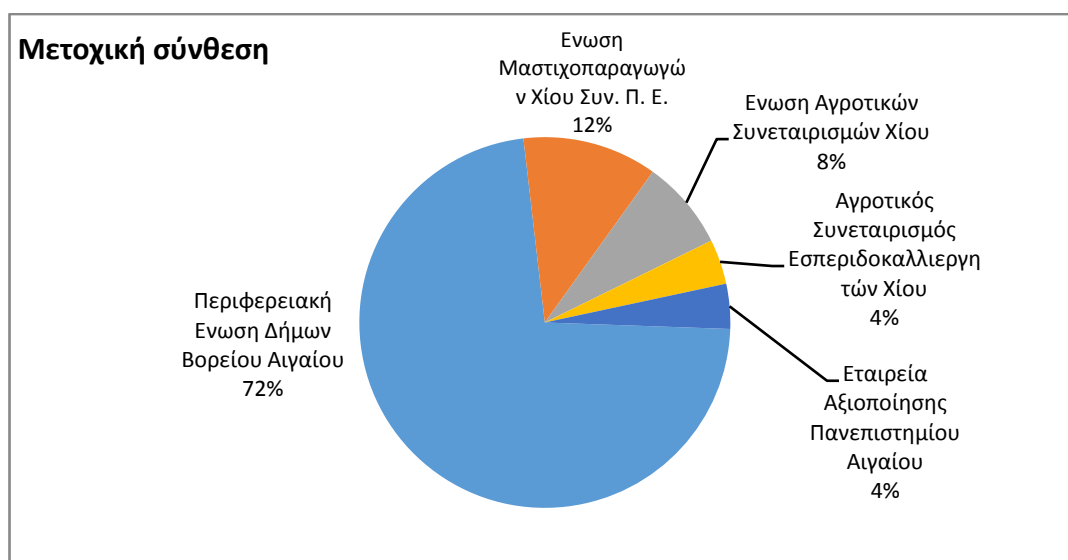
Το Δ.Σ. μπορεί να αναθέτει το σύνολο ή ορισμένες από τις αρμοδιότητες και εξουσίες του (εκτός από αυτές που απαιτούν συλλογική ενέργεια), καθώς και την εκπροσώπηση της εταιρείας και την δέσμευση της με υπογραφή υπό την εταιρική επωνυμία, σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή μη, καθορίζοντας και την έκταση αυτής της ανάθεσης καθώς και τον τίτλο, την αρμοδιότητα και εξουσία αυτών των προσώπων.

1.1.2 Εταιρικό Σχήμα

Σύμφωνα με το Νο 6 /29-05-2013 απόσπασμα πρακτικού του Διοικητικού Συμβουλίου των Μετόχων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΧΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Ο.Τ.Α.» και δ.τ. «ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ», όπου πιστοποιήθηκε η τελευταία αλλαγή (αύξηση) του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας, η μετοχική σύνθεση του φορέα παρουσιάζεται ως εξής:

Πίνακας 1:Μετοχική Σύνθεση Φορέα

A/A	Φορέας	Αριθμός μετοχών	Ποσοστό συμμετοχής	Κατηγορία βάσει των συμφερόντων που αντιπροσωπεύουν (Δημόσιος/ Ιδιωτικός)
1.	Περιφερειακή Ένωση Δήμων Βορείου Αιγαίου	37.092	72,60%	Δημόσιος
2.	Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου Συν. Π.Ε.	6.000	11,75%	Ιδιωτικός (συνεταιρισμός)
3.	Εταιρεία Αξιοποίησης και Διαχείρισης Περιουσίας Πανεπιστημίου Αιγαίου Α.Ε.	4.000	7,83%	Ιδιωτικός (Ν.Π.Ι.Δ.)
4.	Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Χίου	2.000	3,91%	Ιδιωτικός
5.	Αγροτικός Συνεταιρισμός Εσπεριδοκαλλιεργητών Χίου	2.000	3,91%	Ιδιωτικός (Πρωτοβάθμια Συνεταιριστική Οργάνωση)

Εικόνα 2: Μετοχική σύνθεση ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ

Από τους συμμετέχοντες φορείς στο μετοχικό κεφάλαιο της ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ το 72,60% κατέχουν φορείς δημοσίων συμφερόντων και 27,40% φορείς ιδιωτικών συμφερόντων.

1.1.3 Τεκμηρίωση της αντιπροσωπευτικότητας των φορέων που συμμετέχουν στο εταιρικό σχήμα

Παρουσιάζονται στη συνέχεια, οι εταίροι του φορέα. Όπως θα φανεί, πρόκειται για σχήμα που εξασφαλίζει την αντιπροσωπευτικότητα των φορέων σε σχέση με την προτεινόμενη περιοχή εφαρμογής.

1. Περιφερειακή Ένωση Δήμων Βορείου Αιγαίου

Η Περιφερειακή Ένωση Δήμων Βορείου Αιγαίου (ΠΕΔ Β. Αιγαίου) είναι το θεσμικό όργανο συλλογικής έκφρασης της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και έχει ως βασικό σκοπό την εκπροσώπηση και οργανωμένη συνεργασία μεταξύ των Δήμων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

Συστάθηκε με το Π.Δ. 75/2011 και είναι προφανές ότι ο ρόλος της θεωρείται κρίσιμης σημασίας για την σχεδιαζόμενη παρέμβαση, η οποία περιλαμβάνει περισσότερες της μιας Δημοτικές Ενότητες (Χίου, Ψαρών και Οινουσσών).

Εξάλλου, στους καταστατικούς της σκοπούς περιλαμβάνονται (πέραν όλων των άλλων) θέματα που άπτονται των ενδιαφερόντων του σχεδιαζόμενου προγράμματος, όπως η συνεργασία των Δήμων μελών τους, η έρευνα και μελέτη ζητημάτων σχετικών με την τοπική αυτοδιοίκηση και την τοπική ανάπτυξη, η συγκέντρωση και επεξεργασία στοιχείων και πληροφοριών επί γενικών και ειδικών ζητημάτων, σχετικών με την αποστολή και το έργο των δήμων, η συνεργασία με φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε θέματα τοπικής αυτοδιοίκησης, αποκέντρωσης και ανάπτυξης, η ενίσχυση και υποστήριξη των πρωτοβουλιών που ενδυναμώνουν την αποκέντρωση και την τοπική ανάπτυξη και οικονομία, η ανάληψη δράσεων και ενεργειών για τη βελτίωση της ζωής, η προστασία του περιβάλλοντος και η κοινωνική συνοχή.

Τέλος, λόγω του περιφερειακού χαρακτήρα της, η ΠΕΔ Β. Αιγαίου ως εταίρος της ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ, μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στην επικοινωνία και τον συντονισμό του τοπικού προγράμματος, με τα τοπικά σχέδια Δήμων από άλλες Περιφερειακές Ενότητες του Βορείου Αιγαίου, έτσι ώστε να επιτευχθεί ο συντονισμός των φορέων μεταξύ τους και η μεγέθυνση των αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων.

2. Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου Συν. Π.Ε.

Η Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου (ΕΜΧ) είναι αναγκαστικός συνεταιρισμός που ιδρύθηκε το 1938 με τον ιδρυτικό νόμο 1390 και είναι φορέας αποκλειστικής διαχείρισης της φυσικής μαστίχας στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Αποτελεί την συλλογική έκφραση 20 πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών των 24 Μαστιχοχωρίων που ευρίσκονται στην νότια Χίο. Σήμερα η Ένωση Μαστιχοπαραγωγών αριθμεί 5.000 περίπου μέλη και είναι ένας από τους μεγαλύτερους σε μέγεθος οργανισμούς της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

Αν ο αριθμός των μελών μεταφραστεί σε αριθμό ανθρώπων που το οικογενειακό εισόδημά τους εξαρτάται από την παραγωγή της μαστίχας, θα διαπιστωθεί η συμβολή του εταίρου στην αντιπροσωπευτικότητα του φορέα για την προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης, αφού δεν θα ήταν υπερβολή να θεωρήσουμε ότι η ΕΜΧ συνδέεται με τον μισό τουλάχιστον πληθυσμό της περιοχής.

Οι κύριες επιχειρηματικές και συνεταιριστικές δραστηριότητες της Ε.Μ.Χ αφορούν :

- στην οργάνωση και διαχείριση της αγροτικής παραγωγής
- στην υποστήριξη των παραγωγών-συνεταιριστών μαστίχας
- στην διαχείριση ζητημάτων που αφορούν στην νομική προστασία της μαστίχας και των σχετικών εμπορικών σημάτων
- στον συντονισμό και την υποστήριξη της επιστημονικής έρευνας που αφορά στο μαστιχόδενδρο, στις ιδιότητες, στις δράσεις και τις χρήσεις της μαστίχας
- στον καθαρισμό, συσκευασία & εμπορία της φυσικής μαστίχας
- στον σχεδιασμό, παρασκευή & εμπορία των τσικλών & mints ΕΛΜΑ.
- στην έρευνα και ανάπτυξη νέων προϊόντων

Η εμπορική της δραστηριότητα είναι κυρίως εξαγωγική αφού το 60% της ετήσιας παραγωγής της μαστίχας Χίου προωθείται στις αγορές του εξωτερικού. Είναι αξιοσημείωτο ότι τα σημαντικότερα προϊόντα (μαστίχα, μαστιχέλαιο, τσίκλα ΕΛΜΑ) της Ε.Μ.Χ είναι προϊόντα *Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π)*, ενώ από το 2001 πιστοποιήθηκε κατά ISO 9001:2000 και HACCP. Η Ε.Μ.Χ. διατηρεί ιδιόκτητες εγκαταστάσεις συνολικής στεγασμένης επιφάνειας 10,000 τμ, περίπου, όπου και φιλοξενείται το σύνολο των δραστηριοτήτων της συμπεριλαμβανομένων και των δύο παραγωγικών μονάδων:

- ✓ καθαρισμού & συσκευασίας μαστίχας
- ✓ παρασκευής των προϊόντων ΕΛΜΑ & απόσταξης μαστιχελαίου

Η υποδομή της Ε.Μ.Χ (ακίνητα, μηχανήματα, εγκαταστάσεις) την καθιστούν τον σημαντικότερο οικονομικό οργανισμό στο νησί.

Τα προϊόντα της ΕΜΧ που παράγονται σήμερα στη Χίο είναι η μαστίχα Χίου, η μαστίχα σκόνη, το μαστιχέλαιο, το μαστιχόνερο, η τσίκλα ΕΛΜΑ και η καραμέλα ΕΛΜΑ mint.

Ενώ σε συνεργασία, και με όρους αποκλειστικότητας, με καταξιωμένες Ελληνικές επιχειρήσεις του κλάδου τροφίμων και ποτών αλλά και της βιομηχανίας φαρμακευτικών-καλλυντικών, παράγονται προϊόντα μαστίχας, όπως φαρμακευτικά σκευάσματα, καλλυντικά, ζαχαρώδη, γλυκά και τρόφιμα που φέρουν τα σήματα της Ε.Μ.Χ. ή της θυγατρικής της.

3. Εταιρεία Αξιοποίησης και Διαχείρισης Περιουσίας Πανεπιστημίου Αιγαίου Α.Ε.

Η Εταιρεία Αξιοποίησης και Διαχείρισης Περιουσίας Πανεπιστημίου Αιγαίου Α.Ε. ιδρύθηκε με το ΠΔ166/22.04.1988 (ΦΕΚ 76 Α: Ίδρυση Ειδικού Ν.Π.Ι.Δ. για την αξιοποίηση και διαχείριση της περιουσίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου και έγκριση του Καταστατικού) με κεφάλαια και υπό την ευθύνη και τον έλεγχο του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Αναμένεται να είναι ο φορέας αντιπροσώπευσης του επιστημονικού κόσμου της περιοχής εφαρμογής του τοπικού προγράμματος που σχεδιάζεται, και να συνεισφέρει με την τεχνογνωσία και την αξιοπιστία του ακαδημαϊκού φορέα στην ανάδειξη λύσεων στα προβλήματα του τοπικού (επιχειρηματικού κυρίως) πληθυσμού και στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών για την επίλυσή τους.

4. Αγροτικός Συνεταιρισμός Χίου

Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Χίου αφορά στον φορέα που παλαιότερα ήταν γνωστός ως Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΕΑΣ) Χίου η οποία ιδρύθηκε το 1939 και το καταστατικό της ήταν προσαρμοσμένο σύμφωνα με το νόμο 1541/85.

Αποτελείται από 22 μέλη τα οποία είναι πρωτοβάθμιοι αγροτικοί συνεταιρισμοί.

Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Χίου έχει πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο και τριμελές εποπτικό που εκλέγονται κάθε τρία χρόνια.

Σκοπός του συνεταιρισμού είναι ο συντονισμός και η ενίσχυση του έργου των αγροτικών συν/σμών που είναι μέλη του, παρέχοντας τους υλικοτεχνική υποδομή, συνεχή επιμόρφωση των μελών τους και φροντίδα για την διακίνηση, διαφήμιση και εμπορία των προϊόντων τους.

Είναι μέλος της Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ) και δεν δραστηριοποιείται στον πρωτογενή τομέα. Αντίθετα, οι εμπορικές του δραστηριότητες βασίζονται στη διακίνηση αγαθών που χρησιμοποιούνται από τους πελάτες του που συνήθως αφορούν στον τοπικό αγροτικό πληθυσμό της περιοχής παρέμβασης(αγρότες, κτηνοτρόφοι, αλιείς και λοιποί ιδιώτες).

Με αυτή την ιδιότητά ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Χίου αναμένεται να συμβάλλει στην επικοινωνία των θεμάτων ου φορέα και στην ευαισθητοποίηση του τοπικού πληθυσμού στην κατεύθυνση της πρόσβασης όλων στην ενημέρωση για τις δράσεις και ενέργειες του τοπικού προγράμματος.

5. Αγροτικός Συνεταιρισμός Εσπεριδοκαλλιεργητών Χίου

Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Εσπεριδοκαλλιεργητών Χίου (ΑΣΕΧ) ιδρύθηκε το 1985, προερχόμενος από την συγχώνευση τεσσάρων τοπικών συνεταιρισμών εσπεριδοκαλλιεργητών της Χίου.

Έχει 530 μέλη και διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο και πενταμελές Εποπτικό. Από τις πρώτες δραστηριότητες του ΑΣΕΧ ήταν η μεταποίηση των εσπεριδοειδών του Κάμπου και της ευρύτερης περιοχής που μέχρι τότε εμπορεύονταν ως νωπά, για την παραγωγή χυμών που θα διατεθούν στην αγορά της Χίου, της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Ανάμεσα στους στόχους του συνεταιρισμού είναι η παροχή τεχνικής βοήθειας στα μέλη του, η εκτέλεση εγχειοβελτιωτικών έργων και αγροτικής οδοποιίας, η δημιουργία συνεταιριστικών επιχειρήσεων, η λήψη μέτρων προστασίας των αγροτικών προϊόντων, η παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης στους συνεταιριστές, η ίδρυση αγροτουριστικών μονάδων και καταλυμάτων, η ανάπτυξη του οικοτουρισμού, του κοινωνικού και αγροτικού τουρισμού, κ.α.

Όλες αυτές οι δραστηριότητες του συνεταιρισμού συνάδουν με τις δραστηριότητες του σχεδιαζόμενου προγράμματος και η συμμετοχή σε αυτόν ενός σημαντικού μέρους του τοπικού πληθυσμού (περιοχών που εξαρτώνται από την καλλιέργεια των εσπεριδοειδών), ολοκληρώνουν την αντιπροσωπευτικότητα του φορέα, όσον αφορά τις δυνατότητες πρόσβασης και κάλυψης όλων των πιθανών ωφελουμένων του προτεινόμενου σχεδίου.

Από τα παραπάνω συμπεραίνεται η γεωγραφική και θεματική αντιπροσώπευση του εταιρικού σχήματος ως προς την περιοχή παρέμβασης. Πιο συγκεκριμένα:

- ✓ Η γεωγραφική εμβέλεια δράσης της ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ καλύπτει πλήρως την Περιφερειακή Ενότητα Χίου ως περιοχή εφαρμογής, καθώς ο βασικός της μέτοχος είναι η ΠΕΔ Βορείου Αιγαίου, η οποία υπερκαλύπτει γεωγραφικά όλη την περιοχή εφαρμογής και επιπλέον εξασφαλίζει συνεργασίες με τους υπόλοιπους Δήμους της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.
- ✓ Όσον αφορά στην κάλυψη του αγροτικού πληθυσμού της περιοχής, η αντιπροσώπευση του φορέα τον καλύπτει πλήρως αφού, ο φορέας έχει ως εταίρους τους τρεις (3) μεγαλύτερους αγροτικούς συνεταιρισμούς της Περιφερικής Ενότητας Χίου, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν το σύνολο των αγροτών της περιοχής εφαρμογής.

Ο πέμπτος (5^{ος}) εταίρος, δηλαδή η Εταιρεία Αξιοποίησης και Διαχείρισης Περιουσίας Πανεπιστημίου Αιγαίου Α.Ε. εξασφαλίζει τη διασύνδεση μεταξύ Πανεπιστημίου και τοπικής κοινωνίας, διαχέοντας την επιστημονική γνώση, Πανεπιστημιακού επιπέδου που διαθέτει, στον πληθυσμό της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.

1.1.4 Χρηματοοικονομική επάρκεια του φορέα

Με βάση τα στοιχεία των ισολογισμών της τελευταίας τριετίας 2013-2015, της Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης Χίου Α.Ε., προκύπτει ο ακόλουθος πίνακας αναφορικά με τα βασικά οικονομικά της μεγέθη. Για τον υπολογισμό της καθαρής θέσης της εταιρείας χρησιμοποιήθηκε ο τύπος:

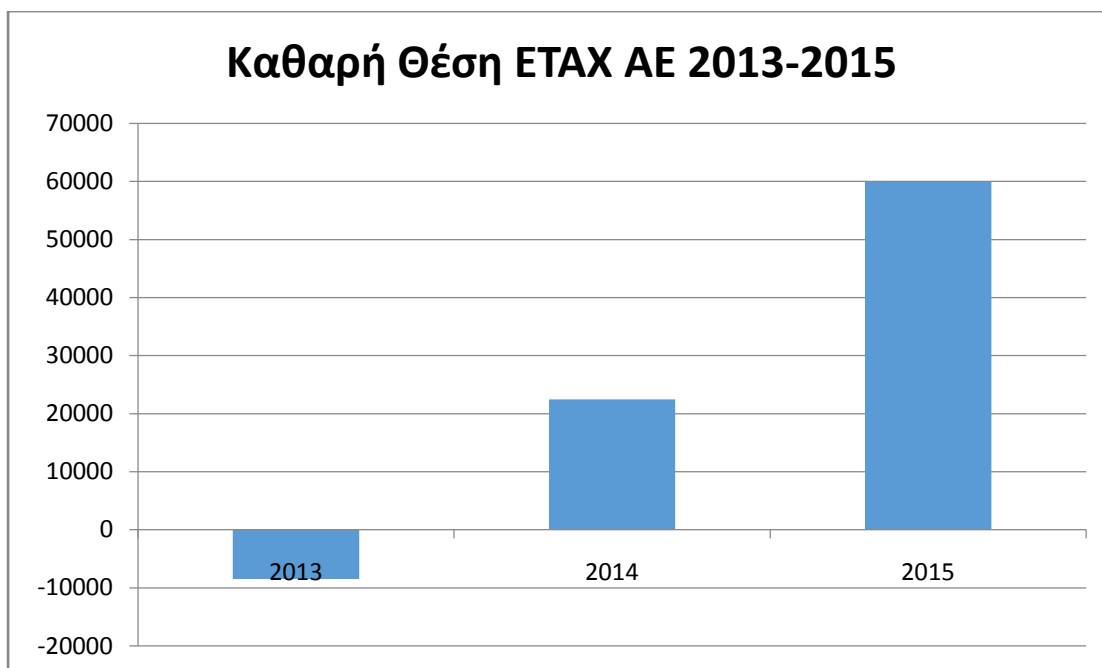
Καθαρή θέση = Σύνολο ενεργητικού – Σύνολο υποχρεώσεων

Πίνακας 2: Καθαρή Θέση ETAX ΑΕ 2013-2015

Καθαρή Θέση ETAX ΑΕ 2013-2015	2013	2014	2015
Σύνολο Ενεργητικού	170.477,03	203.189,25	206.074,33
Σύνολο Υποχρεώσεων	178.931,23	180.723,13	146.101,74
Καθαρή Θέση	-8.454,20	22.466,12	59.972,59

Όπως φαίνεται, κατά τη χρήση 2013 η εταιρεία είχε αρνητική καθαρή θέση, δηλαδή το σύνολο των υποχρεώσεων της υπερέβαινε το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού (αρνητικός ισολογισμός), γεγονός που μαρτυρούσε πρόβλημα στην χρηματοοικονομική επάρκεια του φορέα, αλλά και κίνδυνο βιωσιμότητας. Όμως, τα επόμενα δύο (2) έτη η εταιρεία, με κατάλληλες ενέργειες από τη διοίκηση και τα στελέχη της, κατόρθωσε να αναστρέψει την αρνητική εικόνα και να «γυρίσει» σε θετικό ισολογισμό (θετική καθαρή θέση) και μάλιστα το 2015 η καθαρή θέση της εταιρείας έφτασε σχεδόν τα 60.000 €.

Στο παρακάτω γράφημα αποτυπώνεται πιο παραστατικά, η βελτίωση της καθαρής θέσης της εταιρείας κατά την τελευταία τριετία:

Εικόνα 3: Καθαρή θέση ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ 2013-2015

Μάλιστα η πραγματική εικόνα της εταιρείας είναι σαφώς καλύτερη από ότι εμφανίζει η καθαρή της θέση, καθώς το σύνολο του ενεργητικού περιλαμβάνει πλήρως αποσβεσμένα λογιστικά πάγια (δηλαδή σε αναπόσβεστη αξία 0,01), ενώ η πραγματική τους αξία είναι σαφώς μεγαλύτερη.

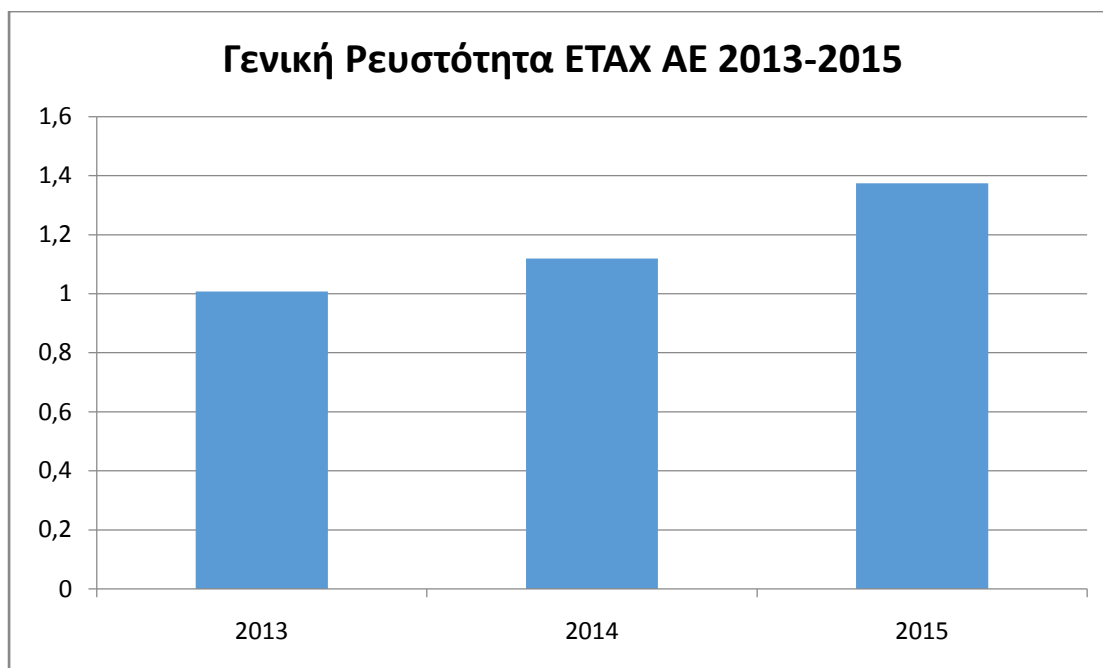
Αναφορικά με την κατάσταση ρευστότητας της εταιρείας χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης της γενικής ρευστότητας (όπως ορίζεται και από τον οδηγό της προκήρυξης) και χρησιμοποιήθηκε ο τύπος:

$$\text{Δείκτης Γενικής ρευστότητας} = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό} + \text{Μεταβατικοί Λογ/μοί Ενεργητικού}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις} + \text{Μεταβατικοί Λογ/σμοί παθητικού}}$$

Παρακάτω παρατίθενται τα στοιχεία των σχετικών υπολογισμών και δίνεται γραφικά η εξέλιξη του εξεταζόμενου δείκτη:

Πίνακας 3: Αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας ETAX ΑΕ 2013-2015

Αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας	2013	2014	2015
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	48.133,26	46.640,47	41.061,08
Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού	121.529,37	155.734,38	159.730,76
Αριθμητής (άθροισμα)	169.662,63	202.374,85	200.791,84
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεων	159.120,07	176.423,13	146.101,74
Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού	9.200,00	4.300,00	0,00
Παρονομαστής (άθροισμα)	168.320,07	180.723,13	146.101,74
Δείκτης Γενικής Ρευστότητας	1,01	1,12	1,37

Εικόνα 4: Αριθμοδείκτης ρευστότητας ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ 2013-2015

Ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας παρέχει ένα μέτρο της ρευστότητας της επιχείρησης, αλλά και καταδεικνύει το περιθώριο ασφαλείας που διατηρεί η διοίκησή της, προκρίμενου να αντιμετωπίζει τις ανεπιθύμητες εξελίξεις στη ροή των κεφαλαίων κινήσεως.

Ο εν λόγω δείκτης για την εταιρεία είναι σε ικανοποιητικά επίπεδα καθ' όλη την εξεταζόμενη τριετία (σταθερά μεγαλύτερος της μονάδας) και το θετικό στοιχείο είναι η συνεχής ανοδική του πορεία, γεγονός που μαρτυρεί την ενδυνάμωση της εταιρείας και την σαφή βελτίωση της χρηματοοικονομικής της θέσης.

Συμπερασματικά, η χρηματοοικονομική επάρκεια του φορέα είναι σε ικανοποιητικά επίπεδα και διαθέτει τους κατάλληλους πόρους προκειμένου να διαχειριστεί και να υλοποιήσει αποτελεσματικά το Τοπικό Πρόγραμμα CLLD/Leader του ΠΑΑ και του ΕΠΑΛΘ για την περιοχή παρέμβασης για την οποία και υποβάλλει την συγκεκριμένη πρόταση. Είναι δε ιδιαίτερα θετικό στοιχείο για τον φορέα, το γεγονός της συνεχούς βελτίωσης των χρηματοοικονομικών μεγεθών του την τελευταία τριετία, παρότι δραστηριοποιείται σε ένα περιβάλλον γενικευμένης οικονομικής κρίσης και ύφεσης.

1.2 ΕΠΙΠΕΔΟ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

1.2.1. Αναλυτική παρουσίαση της Επιτροπής Διαχείρισης Προγράμματος (ΕΔΠ)

Σύμφωνα με το τεύχος προκήρυξης για την υποβολή προτάσεων επιλογής στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ) του μέτρου 19 του ΠΑΑ 2014-2020 θα πρέπει οι ΟΤΔ να ορίσουν επίπεδο λήψης αποφάσεων, στο οποίο

- α) ούτε ο δημόσιος τομέας, ούτε καμία ενιαία ομάδα συμφερόντων να μην αντιπροσωπεύει ποσοστό άνω του 49% των δικαιωμάτων ψήφου,
- β) φορείς που εξυπηρετούν συμφέροντα του δημόσιου τομέα της περιοχής, ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή, πρέπει να αποτελούν τουλάχιστον το 30% και
- γ) στις περιπτώσεις που αιτείται χρηματοδότηση και από το ΕΤΘΑ η εκπροσώπηση πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον στο 10%

Σύμφωνα με τα ανωτέρω το Δ.Σ. της ΕΤΑΧ Α.Α.Ε. ΟΤΑ, παρά την αντιπροσωπευτικότητα που παρουσιάζει ως προς την περιοχή παρέμβασης δεν θα μπορούσε να αποτελεί το επίπεδο λήψης αποφάσεων (ΕΔΠ). Εξάλλου, πρόθεση του οργάνου διοίκησης της ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ είναι η όσο το δυνατόν πιο εμπλουτισμένη και πιο αντιπροσωπευτική συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, του επιχειρηματικού κόσμου και γενικά του τοπικού πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης στο επίπεδο λήψης αποφάσεων της σχεδιαζόμενου προγράμματος. Για το σκοπό αυτό συστάθηκε «Επιτροπή Διαχείρισης Προγράμματος», σύμφωνα με το Πρακτικό Νο 7 της 11-07-2016 (θέμα 1^ο) του Δ.Σ. του φορέα (ΟΤΔ). Παράλληλα, με την απόφαση αυτή, μεταβιβάζονται στην ΕΔΠ οι αρμοδιότητες για την αποτελεσματική, αυτόνομη και πολυσυμμετοχική υλοποίηση του προγράμματος.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Προγράμματος (ΕΔΠ) ΤΑΠΤοΚ η οποία θα είναι επιφορτισμένη με την λήψη αποφάσεων, διαχείρισης και εφαρμογής του τοπικού προγράμματος και η οποία θα είναι κοινή για όλα τα ταμεία (πολυταμειακή προσέγγιση), θα αποτελείται από τους εκπροσώπους επτά (7) φορέων. Κάθε φορέας που συμμετέχει στην ΕΔΠ εκπροσωπείται μόνο από ένα άτομο (ένα τακτικό μέλος ή το αναπληρωματικό μέλος) το οποίο συμμετέχει ισότιμα και έχει το δικαίωμα μιας ψήφου. Στην επιτροπή θα συμμετέχουν φορείς δημόσιοι και ιδιωτικοί διαφόρων τοπικών κοινωνικοοικονομικών συμφερόντων.

Οι φορείς που συμμετέχουν στο επίπεδο λήψης αποφάσεων εξασφαλίζουν την προσέγγιση «εκ των κάτω προς τα άνω» τόσο σε επίπεδο σχεδιασμού όσο και σε επίπεδο εφαρμογής. Ειδικότερα με την σύνθεση του εν λόγω οργάνου εκπροσωπούνται:

- ✓ τόσο εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών της περιοχής, όσο και
- ✓ φορείς που εξυπηρετούν συμφέροντα του δημόσιου τομέα της περιοχής

Στον παρακάτω πίνακα αναγράφονται οι φορείς που απαρτίζουν την Επιτροπή Διαχείρισης Προγράμματος (ΕΔΠ). Φαίνονται επίσης

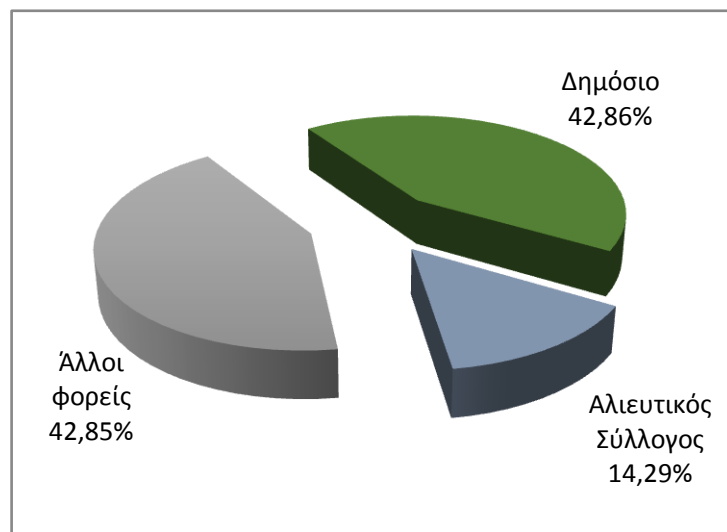
- οι επωνυμίες των μελών (τακτικών και αναπληρωματικών) που έχουν οριστεί με αποφάσεις των διοικητικών οργάνων των φορέων, να τους εκπροσωπούν στην ΕΔΠ,
- η κατηγοριοποίηση των φορέων σε δημόσιους ή ιδιωτικούς, και
- το ποσοστό συμμετοχής τους στην ΕΔΠ.

Αναλυτικά, στην επόμενη σελίδα:

Πίνακας 4: Φορείς που απαρτίζουν την ΕΔΠ

A/A	Όνομα	Φορέας που εκπροσωπείται	Κατηγορία Φορέα βάσει των συμφερόντων που αντιπροσωπεύουν (Δημόσιος/ Ιδιωτικός)	Ποσοστό συμμετοχής
1.	Αμύγδαλος Ιάκωβος (τακτικό μέλος) Γδύσης Ευστράτιος (αναπληρωματικό μέλος)	Δήμος Χίου	Δημόσιος	14,285%
2.	Βεργίνας Κωνσταντίνος (τακτικό μέλος) Μανάρας Ιωάννης (αναπληρωματικό μέλος)	Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	Δημόσιος	14,285%
3.	Φύκαρης Νικόλαος (τακτικό μέλος) Μαϊστράλης Ζαχαρίας (αναπληρωματικό μέλος)	Επιμελητήριο Χίου	Δημόσιος	14,285%
4.	Σμυρνιούδης Ηλίας (τακτικό μέλος) Κουντουριάδης Δημήτρης (αναπληρωματικό μέλος)	Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου (Ε.Μ.Χ.) Συν. Π. Ε.	Ιδιωτικός	14,285%
5.	Σταμάτης Ζαννίκος (τακτικό μέλος) Πειραντάκου Κλειώ (αναπληρωματικό μέλος)	Ενιαίος Αλιευτικός Σύλλογος Νομού Χίου	Ιδιωτικός (Αλιευτικός Σύλλογος)	14,285%
6.	Αργυρούδη Αγλαΐα (τακτικό μέλος) Μπάλλας Βασίλειος (αναπληρωματικό μέλος)	Σύλλογος Φίλων Προστασίας Περιβάλλοντος «ΕΛΙΞ»	Ιδιωτικός (Περιβαλλοντικός Σύλλογος)	14,285%
7.	Δαφνής Στέφανος (τακτικό μέλος) Ανδρειώτης Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)	Λαογραφικός πολιτιστικός όμιλος Χίου «Λέων Αλλάτιος»	Ιδιωτικός (Πολιτιστικός Σύλλογος)	14,285%
Σύνολο				100,00%

1.2.2. Τεκμηρίωση της επιλογής των φορέων που συμμετέχουν στο επίπεδο λήψης αποφάσεων

Εικόνα 5: Ποσοστό (%) συμμετοχής φορέων στην ΕΔΠ, ανάλογα με τα συμφέροντα που εκπροσωπούν

Συνοψίζοντας από την προηγούμενη παράγραφο, θα πρέπει να αναφερθούμε στην ικανοποίηση των συνθηκών που τέθηκαν στην αρχή της προηγούμενης παραγράφου της παρούσας, σχετικά με τη σύνθεση της Επιτροπής Διαχείρισης Προγράμματος (ΕΔΠ). Πιο συγκεκριμένα, με την επιλογή των συγκεκριμένων φορέων που αποφασίστηκε να απαρτίζουν την Επιτροπή Διαχείρισης του Τοπικού Προγράμματος :

- ✓ Το ποσοστό του δημόσιου τομέα που συμμετέχει στην ΕΔΠ είναι 42,86% ($30\% < 42,86\% < 49\%$).
- ✓ Στην ΕΔΠ συμμετέχει και φορέας Αλιείας με ποσοστό 14,285% ($14,285\% > 10\%$).

Η ΕΔΠ θα είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση του τοπικού προγράμματος ΤΑΠΤοΚ 2014 – 2020 στην Περιφερειακή Ενότητα Χίου. Παράλληλα, θα αποτελεί τμήμα της ΕΤΑΧ Α.Α.Ε. ΟΤΑ που ως φορέας ανάπτυξης στον νομό Χίου, υποστηρίζει τον σχεδιασμό και την υλοποίηση αναπτυξιακών παρεμβάσεων, αναπτυξιακής πολιτικής και στρατηγικής.

Κατά συνέπεια, η ΕΔΠ πρέπει να αποτελεί ένα ισορροπημένο και αντιπροσωπευτικό σύνολο εταίρων των κοινωνικών και οικονομικών κύκλων της Περιφερειακής Ενότητας Χίου. Πρόκειται για φορείς που για να συμμετέχουν στην Επιτροπή Διαχείρισης του Τοπικού Προγράμματος Χίου, θα πρέπει θεσμικά:

- ✓ να έχουν σαν στόχο την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και την υλοποίηση των αναγκαίων έργων υποδομής, και
- ✓ να αποτελούν τους κυριότερους συλλογικούς φορείς στην περιοχή.

Άλλοι παράμετροι που λήφθηκαν υπόψη για την επιλογή των φορέων είναι η επιτυχημένη συνεργασία με κάποιους από αυτούς κατά το παρελθόν, σε αντίστοιχα πλαίσια πρωτοβουλιών για την υλοποίηση συναφών αναπτυξιακών προγραμμάτων όπως το Leader και το Leader Αλιείας.

Έτσι οι λόγοι που οδήγησαν το Δ.Σ. της ΕΤΑΧ Α.Α.Ε. ΟΤΑ στην επιλογή των παραπάνω φορέων ήταν τόσο ποσοτικοί, όσο και ποιοτικοί.

Από πλευράς μεγέθους της ΕΔΠ, προκειμένου να εξασφαλισθεί ευελιξία και αποτελεσματικότητα στη λήψη αποφάσεων, προκρίθηκε να παραμείνει σε μικρό αριθμό μελών (7), σε αντίθεση με ένα μεγαλύτερο σχήμα που θα προσέδιδε μεν ακόμα μεγαλύτερη αντιπροσωπευτικότητα, αλλά θα δημιουργούσε και μεγαλύτερη πολυπλοκότητα στην εφαρμογή.

Στην σύνθεση της η ΕΔΠ συμπεριλαμβάνει όλους εκείνους τους φορείς που αντιπροσωπεύουν την οικονομική και κοινωνική διάρθρωση της περιοχής και συγκεκριμένα:

- ✓ ΟΤΑ Β΄ βαθμού (Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου). Ολόκληρη η περιοχή παρέμβασης βρίσκεται εντός των διοικητικών ορίων της ΠΒΑ. Η συμμετοχή της στην ΕΔΠ εξασφαλίζει την ολιστική θεώρηση της περιοχής παρέμβασης και της εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος.
- ✓ ΟΤΑ Α΄ βαθμού (Δήμος Χίου). Προκρίθηκε η επιλογή του Δήμου Χίου, έναντι των υπολοίπων δύο Δήμων της περιοχής παρέμβασης, ως ο μεγαλύτερος Δήμος της περιοχής, τόσο σε γεωγραφική κάλυψη, όσο και σε πληθυσμιακή.
- ✓ Φορείς που εκπροσωπούν **συμφέροντα αγροτών**, όπως η Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου. Όπως εξηγήθηκε και σε άλλο σημείο της παρούσας, η ΕΜΧ αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο κομμάτι του αγροτικού πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης, μέσω της σχέσης της με τους κατοίκους των Μαστιχοχωρίων της νότιας και κεντρικής Χίου.
- ✓ Φορείς που δραστηριοποιούνται σε **θέματα πολιτισμού**, όπως ο Λαογραφικός πολιτιστικός όμιλος Χίου «Λέων Αλλάτιος». Από την πληθώρα των πολιτιστικών συλλόγων της περιοχής παρέμβασης, θεωρείται ο μεγαλύτερος σε επίπεδο γεωγραφικής κάλυψης και άσκησης των δραστηριοτήτων του.
- ✓ Φορείς που δραστηριοποιούνται σε **θέματα επιχειρηματικότητας**, με χαρακτηριστικό παράδειγμα το Επιμελητήριο Χίου. Αποτελεί τον κατεξοχήν φορέα εκπροσώπησης του επιχειρηματικού κόσμου σε ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης, ανεξαρτήτου ασκούμενης επιχειρηματικής δραστηριότητας.
- ✓ Φορείς που δραστηριοποιούνται σε **θέματα αλιείας**, όπως ο μοναδικός στον Δήμο Χίου Ενιαίος Αλιευτικός Σύλλογος Δήμου Χίου. Διαθέτει την μεγαλύτερη αντιπροσωπευτικότητα, αφού αριθμεί τον μεγαλύτερο μελών. Επιπλέον, ο σύλλογος διαθέτει εμπειρία από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, αφού συμμετείχε στην αντίστοιχη Επιτροπή Λήψης Αποφάσεων του LEADERΑλιείας.
- ✓ Φορείς που δραστηριοποιούνται σε **θέματα προστασίας του περιβάλλοντος**, όπως ο Σύλλογος Φίλοι Προστασίας Περιβάλλοντος «ΕΛΙΞ». Αποτελεί τον πλέον δραστήριο περιβαλλοντικό σύλλογο στην περιοχή παρέμβασης με επιτυχημένη συνεργασία και συμμετοχή στο αντίστοιχο πρόγραμμα της προηγούμενης περιόδου (LeaderΑλιείας).

Στη συνέχεια παρατίθενται λίγα λόγια για τον κάθε φορέα που συμμετέχει στην ΕΔΠ, προκειμένου να αναδειχθούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε φορέα, βάση των οποίων αναμένεται η συμβολή του στο Τοπικό Πρόγραμμα CLLD/Leaderτης Περιφερειακής Ενότητας Χίου.

Αναλυτικά:

1. ΔΗΜΟΣ ΧΙΟΥ

Ο Δήμος Χίου είναι Δήμος της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου που περιλαμβάνει το νησί της Χίου.

Δημιουργήθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων του νησιού, των Δήμων Μαστιχοχωρίων, Χίου, Ιωνίας, Αμανής, Καμποχώρων, Καρδαμύλων, Ομηρούπολης και Αγίου Μηνά.

Σήμερα, οι περιοχές αυτές αποτελούν τις Δημοτικές Ενότητες.

Η έκταση του Δήμου είναι 842,54 τετραγωνικά .χλμ και ο πληθυσμός του 51.390 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2011.

Έδρα του δήμου ορίστηκε η Χίος.

Ο φορέας διαθέτει μεγάλη εμπειρία στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων έργων, ενώ το στελεχιακό του δυναμικό εξασφαλίζει την διαχειριστική του επάρκεια.

2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (ΠΒΑ) διαίρεται διοικητικά σε πέντε περιφερειακές ενότητες, (Π.Ε.) στους οποίους υπάγονται οι εννέα δήμοι που την συνιστούν. Οι Π.Ε. συμπίπτουν με τους αντίστοιχους νομούς με την εξαίρεση του νομού Λέσβου που διαιρέθηκε διοικητικά στις Π.Ε. Λήμνου και Λέσβου. Αναλυτικά στοιχεία για την ΠΒΑ δίνονται παρακάτω:

Περιφερειακή ενότητα	Δήμος	Έκταση (χλμ ²)	Πληθυσμός	Έδρα
Ικαρίας	Ικαρίας	254,41	8.423	Άγιος Κήρυκος
	Φούρνων Κορσεών	45,20	1.459	Φούρνοι
Λέσβου	Λέσβου	1633,83	86.436	Μυτιλήνη
Λήμνου	Αγίου Ευστρατίου	43,30	270	Άγιος Ευστράτιος
	Λήμνου	476,00	16.992	Μύρινα
Σάμου	Σάμου	477,62	32.977	Σάμος
Χίου	Οινουσσών	14,38	820	Αιγνούσα
	Χίου	842,54	51.320	Χίος
	Ψαρών	44,50	450	Ψαρά
Σύνολο		3.836	199.231	

Όργανα της περιφέρειας είναι ο περιφερειάρχης, οι αντιπεριφερειάρχες, το περιφερειακό συμβούλιο, η οικονομική επιτροπή και η εκτελεστική επιτροπή.

Σε κάθε περιφέρεια τον περιφερειάρχη επικουρούν αντιπεριφερειάρχες που εκλέγονται άμεσα κατ' αντιστοιχία προς τον αριθμό των περιφερειακών ενοτήτων και οι οποίοι δεν καταλαμβάνουν θέση περιφερειακού συμβούλου και τρεις (3) έως και έξι (6) επιπλέον αντιπεριφερειάρχες, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση του περιφερειάρχη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ειδικά στην περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, οι εκλεγμένοι αντιπεριφερειάρχες είναι

τρεις (3), ένας σε κάθε νομό. Το περιφερειακό συμβούλιο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου αποτελείται από σαράντα ένα (41) μέλη.

Ο φορέας διαθέτει μεγάλη εμπειρία στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων έργων, ενώ το στελεχιακό του δυναμικό εξασφαλίζει την διαχειριστική του επάρκεια. Ειδικά για την εκπροσώπηση του φορέα στην Επιτροπή Διαχείρισης του Προγράμματος που αφορά στα νησιά της ΠΕ Χίου, και προκειμένου να διευκολύνονται οι εργασίες της, Επιτροπής, λήφθηκε μέριμνα για τον ορισμό εκπροσώπων της ΠΒΑ από περιφερειακούς συμβούλους της τοπικής ενότητας (ΠΕ Χίου).

3. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΧΙΟΥ

Το Επιμελητήριο Χίου (Ν.Π.Δ.Δ) προήλθε από τη συγχώνευση του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Χίου, που ιδρύθηκε το 1918 και του Επαγγελματικού και Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Χίου, που ιδρύθηκε το 1947. Αποτελεί υποχρεωτική ένωση των φυσικών και νομικών προσώπων που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα στην περιοχή του. Λειτουργεί αφενός ως δέκτης των μηνυμάτων του τοπικού επιχειρηματικού ιστού και αφετέρου ως πομπός αυτών των μηνυμάτων στην Ελληνική Κυβέρνηση.

Το Επιμελητήριο Χίου :

- ✓ Παρέχει συμβουλευτική στήριξη στα μέλη του για μία ευρεία γκάμα θεμάτων που αφορούν το επιχειρείν (χρηματοδοτικά κίνητρα, εξαγωγές κ.α.).
- ✓ Ασκεί γνωμοδοτικό έργο δια της συμμετοχής εκπροσώπων του σε διάφορες επιτροπές και συμβούλια. Αναλύει τα προβλήματα που απασχολούν την οικονομία του νησιού, ενεργώντας πάντα στα πλαίσια των γενικών συμφερόντων του κράτους με απώτερο σκοπό την ανάπτυξη και υποβοήθηση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.
- ✓ Τηρεί το ΓΕΜΗ και την Υπηρεσία Μιας Στάσης.
- ✓ Υλοποιεί Ευρωπαϊκά Έργα (Projects) σε θέματα που αφορούν κατάρτιση

επιχειρηματιών (Leonardo, Erasmus κ.α.).

- ✓ Υλοποιεί Ενημερωτικές Ημερίδες αναφορικά με ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που άπτονται του επιχειρείν.
- ✓ Σε συνεργασία με πιστοποιημένους φορείς υλοποιεί προγράμματα κατάρτισης.

Σήμερα, το Επιμελητήριο Χίου αριθμεί 3.520 εγγεγραμμένα μέλη.

Ο φορέας διαθέτει μεγάλη εμπειρία στην υλοποίηση και διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων έργων, ενώ θα μπορούσε να χαρακτηρίζεται διαχειριστικά επαρκής.

4. ΕΝΩΣΗ ΜΑΣΤΙΧΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΧΙΟΥ ΣΥΝ. Π.Ε.

Η ιστορία της Χίου έχει συνδεθεί άρρηκτα με τη μαστίχα καθώς το νησί κατέχει το αποκλειστικό προνόμιο της παραγωγής της. Πρόκειται για μια φυσική ρητίνη με χρώμα υπόλευκο-υποκίτρινο και διαφανή έως ημιδιαφανή όψη που παράγεται από τον κορμό των μαστιχόδεντρων (σχίνων) τα οποία φύονται μόνο στο νότιο τμήμα του νησιού της Χίου.

Η Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου (ΕΜΧ) ιδρύθηκε το 1938 βάσει του Νόμου 1390, είναι Αναγκαστικός

Συνεταιρισμός και αποτελεί το φορέα αποκλειστικής διαχείρισης της φυσικής μαστίχας Χίου τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Αποτελεί την συλλογική έκφραση 20 πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών των 24 Μαστιχοχωρίων που βρίσκονται στην νότια Χίο. Σήμερα, η ΕΜΧ αριθμεί περί τα 5.000 φυσικά μέλη και είναι ένας από τους μεγαλύτερους σε μέγεθος οργανισμούς της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ενώ παράλληλα θεωρείται συνεταιρισμός – πρότυπο για τα ελληνικά δεδομένα.

Η ΕΜΧ έχει ως κύρια δραστηριότητα της την συλλογή, επεξεργασία και εμπορία φυσικής μαστίχας και την παραγωγή και εμπορία προϊόντων μαστίχας. Η εμπορική της δραστηριότητα είναι κυρίως εξαγωγική αφού περίπου το 70% της ετήσιας παραγωγής της μαστίχας Χίου προωθείται στις αγορές του εξωτερικού. Είναι αξιοσημείωτο δε ότι τα σημαντικότερα προϊόντα της ΕΜΧ είναι προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π).

Η ΕΜΧ σύμφωνα με το Καταστατικό της:

1. Παρέχει στα μέλη της κάθε συνδρομή και φροντίζει για τον εφοδιασμό τους με τα εργαλεία και υλικά που είναι απαραίτητα για την πρωτογενή και δευτερογενή παραγωγή τους.
2. Φροντίζει για τη διακίνηση, διαφήμιση και εμπορία των προϊόντων των μελών της.
3. Φροντίζει για την επιμόρφωση των μελών και των στελεχών της και παρέχει στα μέλη της κάθε είδους τεχνική βοήθεια.
4. Ασχολείται με την επεξεργασία, την τυποποίηση και συσκευασία της φυσικής μαστίχας και την παραγωγή προϊόντων με βάση αυτή.
5. Προστατεύει τη μαστίχα Χίου με κάθε τρόπο.
6. Παρέχει υπηρεσίες στα μέλη, υποστηρίζοντας το κύκλωμα παραγωγής της μαστίχας.

Ο κύκλος εργασιών της, σε ποσοστό μεγαλύτερο του 90%, προέρχεται από τη μαστίχα, την τσίχλα και το μαστιχέλαιο. Η εμπορική της δραστηριότητα είναι κυρίως εξαγωγική αφού το

60% της ετήσιας παραγωγής της μαστίχας Χίου προωθείται στις αγορές του εξωτερικού. Είναι αξιοσημείωτο ότι τα σημαντικότερα προϊόντα (μαστίχα, μαστιχέλαιο, τσίκλα ELMA) της Ε.Μ.Χ είναι προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π) με πιστοποίηση από τον AGROCERT και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Παράλληλα, ακολουθώντας τις επιταγές του σύγχρονου οικονομικού περιβάλλοντος, η εμπορική δραστηριότητα της Ένωσης είναι πιστοποιημένη κατά ISO 9001 του 2008 και ISO 22000 του 2005.

Η ΕΜΧ, σε όλα τα χρόνια λειτουργίας της, απετέλεσε ένα σοβαρό παράγοντα στήριξης του αγροτικού πληθυσμού, όχι μόνο των Μαστιχοχωριών, αλλά ολόκληρης της Χίου, διέδωσε το πνεύμα του συνεταιρίζεσθαι στη Χίο και αναδείχθηκε σε σοβαρό μοχλό ανάπτυξης του Νομού. Ιδιαίτερα, λόγω του εξαγωγικού χαρακτήρα των προϊόντων που διαχειρίζεται, δηλαδή της μαστίχας και των παραγώγων της, η ΕΜΧ από τις πρώτες φάσεις της λειτουργίας της στράφηκε προς τις αγορές του εξωτερικού, με αποτέλεσμα σήμερα να είναι ένας από τους πιο σημαντικούς εξαγωγικούς φορείς της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

Τα τελευταία δεκαπέντε (15) χρόνια Η ίδρυση της θυγατρικής εταιρείας MEDITERRA Α.Ε και η παράλληλη έναρξη της λειτουργίας των καταστημάτων mastihasop έδωσαν μια νέα ώθηση στο προϊόν μαστίχα που σταδιακά έγινε μια φρέσκια, διαφορετική πρόταση ευημερίας που κυκλοφόρησε ευρέως στην Ελληνική αγορά και μύησε το ελληνικό καταναλωτικό κοινό στις ποικίλες χρήσεις του, παρέχοντάς του προστιθέμενη αξία.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης το γεγονός της υπογραφής Μνημονίου συνεργασίας μεταξύ της Ε.Μ.Χ. και του πολιτιστικού ιδρύματος της Τράπεζας Πειραιώς για την ίδρυση «Μουσείου Μαστίχας» στη Χίο στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» του ΕΣΠΑ 2007-2013. Το Μουσείο Μαστίχας Χίου χωροθετήθηκε στη Νότια Χίο, στην περιοχή των Μαστιχοχωριών και άνοιξε τις πόρτες του στο κοινό στα μέσα Ιουνίου 2016 λειτουργώντας ως μόνιμη έκθεση που πραγματεύεται τη Μαστίχα Χίου ως μοναδικό προϊόν.

Η δημιουργία και η λειτουργία του Μουσείου Μαστίχας στη Χίο αποσκοπεί στη διάσωση της τεχνικής της παραδοσιακής καλλιέργειας, στην προβολή του προϊόντος και της μοναδικότητάς του, στην ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού και του αγροτουρισμού στο νησί της Χίου, συνδέοντας τα σημεία του τοπίου και τα μνημεία του με τον πολιτισμό της μαστίχας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής μέσω της ενίσχυσης της τοπικής οικονομίας.

Η εταιρεία έχει υλοποιήσει πληθώρα Ευρωπαϊκών προγραμμάτων κι έχει αποσπάσει πληθώρα βραβεύσεων και σημαντικών διακρίσεων.

Ο φορέας διαθέτει μεγάλη εμπειρία στην υλοποίηση και διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων έργων.

5. ΕΝΙΑΙΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΗΜΟΥ ΧΙΟΥ

Ο Αγροτικός Σύλλογος με την επωνυμία «ΕΝΙΑΙΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΗΜΟΥ ΧΙΟΥ», με έδρα την πόλη της Χίου, έχει σαν περιφέρεια του την γεωγραφική περιοχή που καθορίζεται από τα όρια του Νομού Χίου και εναρμονίζεται πλήρως με τις διατάξεις του Νόμου 4015/21-09-2011 αφού αποτελεί τον μοναδικό και ενιαίο σύλλογο Δήμου Χίου, που προήλθε από μετατροπή της Πρωτοβάθμιας αγροτικής συνδικαλιστικής οργάνωσης «Άγιος Νικόλαος» και την εγγραφή σε αυτόν των μελών των τέως Αλιευτικών Συλλόγων «Άγιος Νικόλαος», «Ποσειδών» και «Αλιευτικού Συλλόγου Λιθίου».

Σκοπός της συνδικαλιστικής οργάνωσης, σύμφωνα με το καταστατικό της, είναι η διεκδίκηση, προαγωγή και διασφάλιση των οικονομικών, κοινωνικών και επαγγελματικών συμφερόντων των μελών της στον τομέα της αλιείας και των αγροτών γενικότερα. Άλλοι καταστατικοί σκοποί είναι να εκπροσωπεί επαγγελματικά τους αγρότες της χωρικής του επικράτειας, η ανάπτυξη του μορφωτικού τους επιπέδου, η συνένωση τους με δεσμούς αλληλεγγύης και συναδελφικότητας, η συμβολή στην πνευματική, πολιτιστική και κοινωνική ανάπτυξη των μελών, η μετεξέλιξη των μελών στους χώρους δουλειάς κι έξω από αυτήν, η διατήρηση εντευκτηρίων και βιβλιοθηκών, κ.ά.

Για την επίτευξη των σκοπών του, αναλαμβάνονται κάθε είδους μορφωτικές, πολιτιστικές και άλλες δραστηριότητες, διαλέξεις, σεμινάρια, συγκεντρώσεις, εκδόσεις εντύπων και άλλες εκδηλώσεις.

Διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, ενώ η Γενική Συνέλευση των μελών είναι το κυρίαρχο όργανο.

Ο φορέας συμμετείχε με την προηγούμενη του μορφή, αυτής της Πρωτοβάθμιας αγροτικής συνδικαλιστικής οργάνωσης «Άγιος Νικόλαος», στο Επίπεδο Λήψης Αποφάσεων του αντίστοιχου προγράμματος (Leader Αλιείας) την προηγούμενη προγραμματική περίοδο.

6. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ «ΕΛΙΞ»

Η εθελοντική δράση του ΕΛΙΚΑ, ξεκίνησε το 2009 και ορίζεται με την υιοθέτηση και προώθηση καινοτόμων δράσεων που αφορούν στην αειφόρο ανάπτυξη του τόπου σε συνδυασμό πάντα με την προστασία του περιβάλλοντος, την προώθηση του πνεύματος εθελοντισμού, την προβολή του ρόλου του ενεργού πολίτη.

Η δράση του ΕΛΙΚΑ, φέρνει στο επίκεντρο τους ενδιαφέροντες τον άνθρωπο μέσα στο περιβάλλον, προτάσσει την αξιοπρεπή διαβίωση του και εγκαλεί σε προβολή και ανάδειξη των δυνατοτήτων και των προοπτικών που παρέχει ο φυσικός χώρος του νησιού της Χίου, ο πρωτογενής τομέας, η εκτεταμένη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ο εναλλακτικός τουρισμός, η αξιοποίηση της συνεργασίας και της προσφοράς των σχολών του Πανεπιστημίου Αιγαίου, η βελτίωση της παρεχόμενης ναυτικής εκπαίδευσης. Το κάλεσμα του φορέα στην κοινωνία, προκειμένου να αλλάξει η στόχευση όλων και να επικρατήσουν νέες αξίες και, περισσότερο από ποτέ, η περιβαλλοντική ηθική περιλαμβάνει πλήθος δραστηριοτήτων. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- ✓ Αναδασώσεις –Πυροπροστασία
- ✓ Ανακύκλωση
- ✓ Καθαρισμοί ακτών
- ✓ Κοινωνικές δράσεις

Ο φορέας συμμετείχε στο Επίπεδο Λήψης Αποφάσεων του αντίστοιχου προγράμματος (Leader Αλιείας) την προηγούμενη προγραμματική περίοδο 2007-2013.

7. ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΧΙΟΥ «Λέων Αλλάτιος»

Ο «Λέων Αλλάτιος» ιδρύθηκε το Μάρτιο του 1987. Σκοπός του σωματείου είναι η ενίσχυση της πνευματικής ζωής της Χίου και ειδικά η αξιολόγηση, συνέχιση και αξιοποίηση της Εθνικής μας παράδοσης, η διάδοση των Εθνικών μας χορών, της Μουσικής (Δημοτικής,

κ.ά.). Στους σκοπούς του επίσης είναι να βοηθήσει στη δημιουργία συλλογικής και υπεύθυνης συμμετοχής των πολιτών στη διαφύλαξη της Εθνικής μας πολιτιστικής κληρονομιάς με απώτερο στόχο την πνευματική τους εξέλιξη.

Οι άνθρωποι που ξεκίνησαν αυτή την προσπάθεια, πίστευαν ότι οι θησαυροί και οι εξακριβωμένες αλήθειες της Εθνικής Πολιτιστικής μας κληρονομιάς, είναι σε θέση να παίξουν αποφασιστικό ρόλο, στην κρίσιμη καμπή που διέρχεται το Έθνος.

Φέρει το όνομα του Χιώτη φιλόσοφου και θεολόγου Λέοντα Αλλάτιου (1586- 1668), ο οποίος ήταν ένας από τους σοφότερους άντρες του 17ου αιώνα. Έγραψε πλήθος μελετών που αναφέρονται στη φιλολογία, ιστορία, αρχαιολογία, φιλοσοφία και θεολογία.

Ο Όμιλος, επικέντρωσε το ενδιαφέρον του στους παραδοσιακούς μας χορούς και τα τραγούδια. Κι αυτό, γιατί όπως επιβεβαιώνεται από την καθημερινή πρακτική εμπειρία, οι Ελληνικοί χοροί και τα τραγούδια εξασφαλίζουν, σωματική και πνευματική αρμονία, εθνική ενότητα και ομοψυχία και γενικότερα, βοηθούν αποτελεσματικά στην πνευματική εξέλιξη και αναγέννηση του ανθρώπου.

Σήμερα έχει 150 τακτικά μέλη και γύρω στα 400 επιμορφούμενα. Λειτουργούν σ' αυτόν, 27 Τμήματα χορού (16 Ενηλίκων, 9 Παιδικά και 2 Εφηβικά), Μουσική κομπανία και Χορωδία παραδοσιακών έντεχνων και λαϊκών τραγουδιών.

Χορευτικά του τμήματα με την μουσική παρέα, έχουν εκπροσωπήσει το νησί σε συλλογικές διοργανώσεις σε πολλές περιοχές της Ελλάδας, σε εκπομπές της ET2 και ΕΡΑ 4 και σε διεθνείς διοργανώσεις.

1.3. ΣΤΕΛΕΧΙΑΚΗ ΔΟΜΗ – ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

1.3.1. Το προσωπικό που ήδη απασχολεί ή προτίθεται να απασχολήσει ο υποψήφιος Φορέας στο πλαίσιο εφαρμογής της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης:

Στην ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ απασχολούνται έξι (6) στελέχη, ένα με σχέση εργασίας πλήρους εξαρτημένης εργασίας απασχόλησης και πέντε (5) με σύμβαση έργου. Όλα τα στελέχη βρίσκονται σε καθημερινή επαφή με την έδρα της εταιρείας, στο κέντρο της πόλης της Χίου, απ' όπου ασκούν τα καθήκοντά τους.

Επιπλέον η εταιρεία διαθέτει δίκτυο εξωτερικών συνεργατών σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, οι οποίοι αξιοποιούνται – ενεργοποιούνται όταν αυτό απαιτείται από τον σχεδιασμό και την υλοποίηση εθνικών και κοινοτικών προγραμμάτων.

Στον πίνακα που ακολουθεί καταγράφονται οι ειδικότητες των στελεχών που απασχολούνται σήμερα στην εταιρεία:

A/A	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ	ΕΤΟΣ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ	ΤΙΤΛΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΕΜΠΕΙΡΙΑ (έτη)
1	Καρράς Ιωάννης	Συντονιστής	2004	✓ Γεωτεχνικός, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	14
2	Πολίτης Μιχάλης	Επιστημονικό προσωπικό	2008	✓ Πολιτικός Μηχανικός (ΕΜΠ) ✓ Επιστήμη & Τεχνολογία υδατικών πόρων (μεταπτυχιακό δίπλωμα, ΕΜΠ)	10
3	Στρουμπάκη Άννα	Επιστημονικό προσωπικό	2013	✓ Οικονομολόγος, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	15
4	Κράκαρης Μανώλης	Επιστημονικό προσωπικό	2016	✓ Μηχανολόγος Μηχανικός (ΕΜΠ)	23
5	Χαβιάρας Γιώργος	Επιστημονικό προσωπικό	2016	✓ Πολιτικός Μηχανικός (ΕΜΠ) ✓ Δομοστατικός Σχεδιασμός και Ανάλυση των Κατασκευών (μεταπτυχιακό δίπλωμα, ΕΜΠ)	5
6.	Τουλαμπής Αντώνης	Επιστημονικό προσωπικό	2016	✓ Αρχιτέκτων Μηχανικός (Πολυτεχνική σχολή Πανεπιστημίου Θεσσαλίας) ✓ BA HONOURS DEGREE in ARCHITECTURE (University of De Montfort, Λέστερ, Αγγλία)	17

Για την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου στα πλαίσια της του τοπικού προγράμματος ΤΑΠΤοΚ 2014-2020 , Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης Χίου Αναπτυξιακής Ανώνυμης Εταιρείας ΟΤΑ (ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ) έχει ήδη ξεκινήσει την διαδικασία εύρεσης (και πρόσληψης) **ενός νέου συνεργάτη, ειδικότητας γεωπόνου.**

Ο νέος συνεργάτης θα στελεχώσει το Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης της εταιρείας, το οποίο αναμένεται να έχει σημαντικό ρόλο στην αποτελεσματική διαχείριση του εν λόγω έργου. Σίγουρα δεν ήταν ευτυχής συγκυρία ο σχεδιασμός του έργου εν τη απουσία της συγκεκριμένης ειδικότητας από την ομάδα μελέτης. Όμως η ύπαρξη του στελέχους που ασχολείται με την διαχείριση έργων που προσανατολίζονται σε έργα Αγροτικής Ανάπτυξης, καθώς και η εμπειρία και γενικότερη «χημεία» των υπολοίπων στελεχών της ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ, αναμένεται να υπερκαλύψουν το προσωρινό «κενό».

1.3.2. Τεκμηρίωση της επάρκειας της στελεχιακής δομής.

Ο βασικός άξονας γύρω από τον οποίο αρθρώνεται το οργανωτικό πλαίσιο συντονισμού και διαχείρισης του τοπικού προγράμματος ΤΑΠΤοΚ 2014-2020 της Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης Χίου Αναπτυξιακής Ανώνυμης Εταιρείας ΟΤΑ (ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ), είναι η αποτελεσματική οργάνωση και διοίκηση του συνόλου των εργασιών τεχνικής υποστήριξης, διαχείρισης και συντονισμού της υλοποίησης του τοπικού προγράμματος για την νέα προγραμματική περίοδο.

Η ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ ως Ομάδα Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ), αναγνωρίζοντας τη σημασία και την πολυπλοκότητα του ΤΑΠΤοΚ 2014-2020, καθώς και τις συνέπειες του αποτελέσματός του για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη πρωτίστως του νομού Χίου και κατ επέκταση της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, προσεγγίζει την υλοποίηση του τοπικού προγράμματος με τεκμηριωμένο τεχνικοοικονομικά τρόπο. Η προσέγγιση αυτή αποκτήθηκε στη βάση της πολυετούς εμπειρία του φορέα χάρη στην υλοποίηση αντίστοιχων δράσεων και έργων, και είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες της ΤΑΠΤοΚ 2014-2020. Μέσω της οργάνωσης και της στελέχωσης της Ομάδας Έργου ΤΑΠΤοΚ 2014-2020, διασφαλίζεται η κάλυψη με το βέλτιστο δυνατό τρόπο των ακόλουθων κριτηρίων :

- ✓ *Τεχνογνωσία - Ποιότητα - Εμπειρία.* Η στελέχωση της ΟΤΔ απαρτίζεται από μηχανικούς και οικονομολόγους που, σε συνδυασμό με τον νέο συνεργάτη ειδικότητας Γεωπόνου, θεωρείται ότι καλύπτουν πλήρως (από διεπιστημονικής άποψης) τις ανάγκες του σχεδιαζόμενου έργου. Αρκετά δε από τα σημερινά στελέχη διαθέτουν διπλώματα εξειδίκευσης στο αντικείμενο τους, που μαζί με την πολύχρονη εμπειρία τους, προσδίδουν ιδιαίτερη ποιότητα στο τελικό αποτέλεσμα. Είναι γεγονός ότι τα βασικά στελέχη της εταιρείας (Διευθυντής και Προϊστάμενοι Τμημάτων) ανδρώθηκαν στα πλαίσια πρωτοβουλιών Leader και προγράμματα ανάπτυξης του Αγροτικού χώρου (ΟΠΑΑΧ, κ.ά.) του παρελθόντος.
- ✓ *Γνώση της τοπικής αγοράς.* Η προτεινόμενη Ομάδα Έργου αποτελείται από στελέχη που μετά από τις υψηλού επιπέδου σπουδές τους, επέστρεψαν και ανδρώθηκαν επαγγελματικά στον τόπο τους με αποτέλεσμα, μετά την πολύχρονη ενασχόλησή τους, να έχουν σήμερα βαθιά και λεπτομερή γνώση της τοπικής αγοράς. Η γνώση αυτή που αποκτήθηκε από την εφαρμογή αντίστοιχων πρωτοβουλιών στο πρόσφατο παρελθόν αναμένεται να εξαργυρωθεί στην εφαρμογή της νέας πρωτοβουλίας που σχεδιάζεται.

- ✓ *Σταθερότητα της στελεχιακής δομής.* Η σταθερότητα της στελεχιακής δομής είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική εκτέλεση του τοπικού προγράμματος ΤΑΠΤοΚ 2014-2020. Η ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ λειτουργεί με επιτυχία τα τελευταία είκοσι (20) περίπου έτη και βρίσκεται συνεχώς στο «πλευρό» του κατοίκου της νησιωτικής υπαίθρου. Ο πυρήνας του στελεχιακού δυναμικού της, αν θεωρήσουμε σε αυτόν τον Διευθυντή και τους προϊσταμένους των τμημάτων που φαίνονται στο οργανόγραμμα της εταιρείας, παραμένει ο ίδιος τα τελευταία χρόνια (πάνω από δέκα έτη ο Διευθυντής μαζί με τον Προϊστάμενο του Τεχνικού τμήματος και πέραν των τριών ετών η συνεργασία με την Οικονομολόγο).
- ✓ *Άμεση προσαρμογή στις απαιτούμενες μεταβολές.* Η ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ που υποβάλλει την παρούσα πρόταση ως ΟΤΔ, διαθέτει επαρκείς πόρους, (υλικούς και ανθρώπινους) και αποτελεσματική οργάνωση, ώστε να ανταποκριθεί κατά το δυνατό πιο αποτελεσματικά στις όποιες προσαρμογές προκύψουν από την δυναμική που θα αναπτυχθεί κατά την υλοποίηση του τοπικού προγράμματος ΤΑΠΤοΚ 2014-2020. Το ευέλικτο και ταυτόχρονα επαρκές μέγεθός της, εξασφαλίζει τη δυνατότητα άμεσης ανταπόκρισης στις όποιες νέες συνθήκες δημιουργούνται δυναμικά, με την παροχή της κατάλληλης τεχνικής υποστήριξης και τεχνογνωσίας.
- ✓ *Αποτελεσματική και ταυτόχρονα ευέλικτη οργανωτική δομή.* Η προτεινόμενη δομή της Ομάδας Έργου διασφαλίζει αποτελεσματικότητα στην υλοποίηση και το συντονισμό του έργου, ευελιξία στη λειτουργία της, διαφάνεια, επιστημονική τεκμηρίωση και δυναμικότητα στη λήψη αποφάσεων. Για το σκοπό αυτό έχει σχεδιαστεί *Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας*, ο οποίος μένει να ενεργοποιηθεί μετά την έγκριση τους στις πρώτες συνελεύσεις της ΕΔΠ. Ο Κανονισμός (ως σχέδιο) επισυνάπτεται στον φάκελο της παρούσας.

Η παρούσα πρόταση για τη σύνθεση της Ομάδας Έργου καλύπτει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις ως άνω απαιτήσεις του τοπικού προγράμματος ΤΑΠΤοΚ 2014-2020. Παράλληλα, όπως διαπιστώνεται από την εμπειρία εκτέλεσης αντίστοιχων έργων, κατά την περίοδο της εφαρμογής τους αναπτύσσονται δυναμικές συνθήκες οι οποίες τροποποιούν και (πολλές φορές) ανατρέπουν σε κάποιο βαθμό, τόσο τις αναλυτικές προδιαγραφές του έργου, όσο και τον αρχικό προγραμματισμό.

Πολύ δε περισσότερο σε ένα τοπικό πρόγραμμα ΤΑΠΤοΚ 2014-2020, το οποίο από τη φύση του, ειδικά σε αυτή τη φάση, δεν μπορεί να είναι οριοθετημένο στη λεπτομέρειά του. Κατά συνέπεια επιβάλλεται για τον Ανάδοχο, όχι μόνο να καλύψει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις προδιαγραφές όπως έχουν τεθεί στην Προκήρυξη, αλλά να διαθέτει επιπλέον τη δυνατότητα να προβλέπει και να ανταποκρίνεται στις ανάγκες για συμπληρωματικές υπηρεσίες ή/και θεματικά γνωστικά αντικείμενα που είναι δυνατόν να ανακύψουν κατά την υλοποίηση του Έργου.

Μια τέτοια ικανότητα μπορεί να διασφαλιστεί από ένα φορέα ο οποίος διαθέτει :

- ✓ την απαραίτητη από πλευράς επάρκειας, αλλά και ευέλικτη από πλευράς μεγέθους στελεχιακή δομή,
- ✓ μεγάλο εύρος θεματικών δραστηριοτήτων ώστε να μπορεί να καλύψει οποιαδήποτε εξειδικευμένη ανάγκη παρουσιαστεί και
- ✓ εμπειρία στην παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών υποστήριξης προς τον τοπικό πληθυσμό και τους φορείς λήψης αποφάσεων,

ώστε να μπορεί να αντιλαμβάνεται έγκαιρα τις πραγματικές ανάγκες σε ένα σύνθετο

επιχειρησιακό περιβάλλον όπως αυτό της υπαίθρου.

Η ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ λοιπόν πληροί με το βέλτιστο δυνατό τρόπο τις απαιτήσεις αυτές, αναλαμβάνει δε να ικανοποιήσει άμεσα οποιαδήποτε μεταβολή, τροποποίηση, συμπλήρωση εφόσον κριθεί αναγκαίο από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, πριν την υπογραφή της σύμβασης και την έναρξη της υλοποίησης του προγράμματος Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ 2014-2020).

1.3.3. Παρουσίαση κτιριακών υποδομών και εξοπλισμού.

(απαιτείται η σύντομη παρουσίαση σε πίνακα των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων, καθώς και του εξοπλισμού, βάσει και του οργανογράμματος).

Κτιριακές υποδομές

Η ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ εδράζεται στον δεύτερο όροφο μισθωμένου κτιρίου, σε κεντρικό σημείο της πόλης της Χίου.

Ο χώρος συνολικού εμβαδού 50τμ περίπου, θεωρείται επαρκής για την κάλυψη των αναγκών των στελεχών της ΕΔΠ, αφού πλέον των διακριτών θέσεων εργασίας, διαθέτει (ξεχωριστή) μικρή αίθουσα συσκέψεων και συναντήσεων.

Μηχανολογικός και λοιπός εξοπλισμός

Όσον αφορά στον τεχνολογικό εξοπλισμό της επιχείρησης, η ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ διαθέτει όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών, που απαιτείται για την εκτέλεση των εργασιών των στελεχών της. Πρόκειται για τα βασικά «εργαλεία» δουλειάς στην καθημερινή ζωή της εταιρείας και παρά την επάρκειά τους, είναι πιθανόν με την πάροδο του χρόνου να χρειαστεί η αντικατάσταση μέρους του εξοπλισμού που σήμερα παρουσιάζεται απαξιωμένος και δυσλειτουργικός.

Η ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ διαθέτει ενσύρματο τοπικό δίκτυο Η/Υ (LAN) με καλωδιώσεις UTP που επιτρέπει τη συνεργασία μεταξύ των στελεχών για τον διαμοιρασμό και την μεταφορά αρχείων.

Από το δίκτυο αυτό, εξασφαλίζεται και η πρόσβαση στο διαδίκτυο από όλους τους χρήστες του τοπικού δικτύου με την βοήθεια ενός διανομέα (Router) ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε ειδικό χώρο και εντός rack.

Ειδικά για τις ανάγκες των πελατών, η εταιρεία διαθέτει και ασύρματος δίκτυο πρόσβασης στο διαδίκτυο (WiFi).

Η ύπαρξη επίσης τηλεφωνικής σύνδεσης ISDN μέσω τηλεφωνικού κέντρου σε συνδυασμό με τον αντίστοιχο τερματικό εξοπλισμό τηλεπικοινωνιών που διαθέτει η εταιρεία (ISDN modem του ΟΤΕ) και την σύνδεση 24 mbps από τον internet Provider ΟΤΕ δίνουν την δυνατότητα της γρήγορης αναζήτησης πληροφοριών στο διαδίκτυο καθώς και της αποτελεσματικής επικοινωνίας (αποστολή και λήψη μηνυμάτων, αρχείων, εικόνων, κ.ά.).

Στον πίνακα της επόμενης σελίδας παρουσιάζεται αναλυτικά ο υφιστάμενος εξοπλισμός της

επιχείρησης:

Είδος Εξοπλισμού	Μονάδα Μέτρησης	Ποσότητα
Έπιπλα γραφείου (γραφείο, καρέκλα, βιβλιοθήκη)	Θέση εργασίας	6
Έπιπλα γραφείου (τράπεζα συναντήσεων)	τεμάχιο	1
Φωτοτυπικό επιδαπέδιο, δικτυακός εκτυπωτής	τεμάχιο	1
Φωτοτυπικό φορητό	τεμάχιο	1
Η/Υ desktop Pentiumi3	τεμάχιο	3
Φορητός υπολογιστής Pentiumi3	τεμάχιο	3
Φαχ, A4 Laser	τεμάχιο	3
Σαρωτές	τεμάχιο	3
Εκτυπωτής Laser A4	τεμάχιο	3
Τηλεφωνικό κέντρο ISDN	τεμάχιο	3
Κλιματιστικά	τεμάχιο	2
Router πρόσβασης στο διαδίκτυο	τεμάχιο	1
Προβολέας και οθόνη προβολής	τεμάχιο	1

1.4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΑΞΟΝΩΝ 4 ΤΟΥ ΠΑΑ 2007-2013 & ΤΟΥ ΕΠΑΛ 2007-2013

Η ΟΤΔ αποτέλεσε το 50% της κοινοπραξίας (δυο τοπικών) φορέων που υλοποίησε Δράσεις στο πλαίσιο του Άξονα 4-LEADER του ΕΠΑΛ 2007-2013.

Ο παρακάτω πίνακας αποτυπώνει τα σχετικά στοιχεία του υλοποιηθέντος προγράμματος:

Στοιχεία υλοποίησης τοπικών προγραμμάτων του Άξονα 4 του ΕΠΑΛ (σε Δημόσια Δαπάνη)	
Συνολικό ποσό Δημόσιας Δαπάνης νομικών δεσμεύσεων, εκτός των λειτουργικών δαπανών, του Τ.Π. μέχρι και στις 31/12/2015.	1.862.673,10
Ποσό Δημόσιας Δαπάνης πληρωμών*, εκτός των λειτουργικών δαπανών, του Τ.Π. στις 31/12/2015.	142.392,68
Ποσό Δημόσιας Δαπάνης Τ.Π., εκτός των λειτουργικών δαπανών, στις 31/12/2015.	4.100.000,00
Αριθμός σχεδίων ΚΠ 4.1.2.6, στα οποία ήταν συντονιστής / εθνικός συντονιστής η ΟΤΔ 2007-2013	KANENA
Αριθμός σχεδίων ΚΠ 4.1.2.6, στα οποία ήταν εταίρος (εκτός συντονιστή) η ΟΤΔ 2007-2013	KANENA

1.5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΦΟΡΕΑ

1.5.1. Πιστοποιήσεις

Η ΕΤΑΧ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε. ΟΤΑ εφαρμόζει Σύστημα Διαχείρισης για ποιότητα σε συμφωνία με το πρότυπο ISO 9001:2008 για το εφαρμογής «**Διαχείριση - υλοποίηση εθνικών και Ευρωπαϊκών προγραμμάτων**». Το πιστοποιητικό εκδόθηκε από την TUV AUSTRIA την 24/10/2013 με εγγραφής 010131038 και η ημερομηνία λήξης του είναι η 23/00/2023.

Αναλυτικά:

ΥΠΑΡΞΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ISO 9001 ΣΕ ΙΣΧΥ		
Αριθμός πιστοποιητικού και επισύναψη σε PDF του πιστοποιητικού και της πλέον πρόσφατης επιθεώρησης	Οργανισμός που το εξέδωσε και αριθμός/φορέας διαπίστευσής του (επισυνάπτεται σε PDF η διαπίστευση του πιστοποιητικού οργανισμού)	Πεδίο πιστοποίησης
010131038/24-10-2013	TUV AUSTRIA	Διαχείριση - υλοποίηση εθνικών και Ευρωπαϊκών προγραμμάτων

1.5.2. Οργανωτικό σχήμα ομάδας έργου

Την Ομάδα έργου για το προτεινόμενο σχέδιο στα πλαίσια των Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD) με περιοχή εφαρμογής την Περιφερειακή Ενότητα Χίου, απαρτίζουν τα έξι (6) σημερινά στελέχη της ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ πλέον ενός νέου στελέχους ειδικότητας γεωπόνου, που κρίνεται απαραίτητο για την αποτελεσματική διαχείριση του έργου.

Αναλυτικά οι αρμοδιότητες και η προβλεπόμενη απασχόληση ανά στέλεχος, στον επόμενο πίνακα:

Οργανωτικό σχήμα ομάδας έργου

A/A	Στέλεχος	Ειδικότητα	Υπηρεσιακή μονάδα / τμήμα	Σχέση εργασίας (περιλαμβάνει και στελέχη με συμβάσεις μίσθωσης έργου)	Ρόλος / Αρμοδιότητα	έργο/α στο/α οποίο/α συμμετέχει	Προβλεπόμενη απασχόληση σε ανθρωπομήνες για τη συνολική διάρκεια του έργου
1.	Καρράς Ιωάννης	Γεωτεχνικός	Γενική Διεύθυνση	Σύμβαση Εργασίας αορίστου χρόνου	Συντονιστής Ομάδας έργου	- Διεύθυνση της εταιρείας - Προετοιμασία Φακέλου για υποβολή στα πλαίσια της επιλογής Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD) - Υποστηρικτικοί Μηχανισμοί για την υλοποίηση των καθεστώτων ενίσχυσης του άξονα 3 του ΠΑΑ Ελλάδος 2007-2013	Συνολικά προβλέπεται απασχόληση 81 Α/Μ
2.	Πολίτης Μιχάλης	Πολιτικός Μηχανικός, MSc	Προϊστάμενος Τεχνικού Τμήματος	Σύμβαση Μίσθωσης Έργου	Αξιολόγηση/Πιστοποίηση Φυσικού Αντικειμένου	- Προετοιμασία Φακέλου για υποβολή στα πλαίσια της επιλογής Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD) - Υποστηρικτικοί Μηχανισμοί για την υλοποίηση των καθεστώτων ενίσχυσης του άξονα 3 του ΠΑΑ Ελλάδος 2007-2013	Συνολικά προβλέπεται απασχόληση 81 Α/Μ
3.	Στρουμπάκη Άννα	Οικονομολόγος	Προϊστάμενος Οικονομικού Τμήματος	Σύμβαση Μίσθωσης Έργου	Αξιολόγηση/Πιστοποίηση Οικονομικού Αντικειμένου	- Προετοιμασία Φακέλου για υποβολή στα πλαίσια της επιλογής Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD) - Υποστηρικτικοί Μηχανισμοί για την υλοποίηση των καθεστώτων ενίσχυσης του άξονα 3 του ΠΑΑ Ελλάδος 2007-2013	Συνολικά προβλέπεται απασχόληση 81 Α/Μ

4.	ΝΕΟ Στέλεχος	Γεωπόνος	Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης	Σύμβαση Μίσθωσης Έργου	Αξιολόγηση/Πιστοποίηση Φυσικού Αντικειμένου	Προετοιμασία Φακέλου για υποβολή στα πλαίσια της επιλογής Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD)	Συνολικά προβλέπεται απασχόληση 72 Α/Μ
5.	Κράκαρης Μανώλης	Μηχανολόγος Μηχανικός	Διαχείριση Προγραμμάτων	Σύμβαση Μίσθωσης Έργου	Αξιολόγηση/Πιστοποίηση Φυσικού Αντικειμένου	- Προετοιμασία Φακέλου για υποβολή στα πλαίσια της επιλογής Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD) - Υποστηρικτικοί Μηχανισμοί για την υλοποίηση των καθεστώτων ενίσχυσης του άξονα 3 του ΠΑΑ Ελλάδος 2007-2013	Συνολικά προβλέπεται απασχόληση 81 Α/Μ
6.	Τουλαμπής Αντώνης	Αρχιτέκτων Μηχανικός	Μελέτες	Σύμβαση Μίσθωσης Έργου	Αξιολόγηση/Πιστοποίηση Φυσικού Αντικειμένου	- Προετοιμασία Φακέλου για υποβολή στα πλαίσια της επιλογής Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD) - Υποστηρικτικοί Μηχανισμοί για την υλοποίηση των καθεστώτων ενίσχυσης του άξονα 3 του ΠΑΑ Ελλάδος 2007-2013	Συνολικά προβλέπεται απασχόληση 81 Α/Μ
7.	Χαβιάρας Γιώργος	Πολιτικός Μηχανικός, MSc	Διαχείριση Προγραμμάτων	Σύμβαση Μίσθωσης Έργου	Αξιολόγηση/Πιστοποίηση Φυσικού Αντικειμένου	- Προετοιμασία Φακέλου για υποβολή στα πλαίσια της επιλογής Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD) - Υποστηρικτικοί Μηχανισμοί για την υλοποίηση των καθεστώτων ενίσχυσης του άξονα 3 του ΠΑΑ Ελλάδος 2007-2013	Συνολικά προβλέπεται απασχόληση 81 Α/Μ

1.5.3. Προηγούμενη εμπειρία ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ στην υλοποίηση συναφών έργων

Η Εμπειρία της ETAX ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε. στην οικονομική και διοικητική διαχείριση προγραμμάτων είναι αρκετά μεγάλη. Με την σύσταση της το 1997 και την ανάληψη του προγράμματος Leader II, ξεκίνησε μια ανοδική αναπτυξιακή πορεία βασικός κορμός της οποίας ήταν εθνικά και κοινοτικά προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης με κυριότερα τις κοινοτικές πρωτοβουλίες Leader II, Υποστηρικτικοί Μηχανισμοί για την υλοποίηση των καθεστώτων ενίσχυσης του άξονα 3 του ΠΑΑ Ελλάδος 2007-2013 (ΟΠΑΑΧ) και Άξονας 4 ΠΑΑ 2007-2013 (Leader Αλιείας). Οι δύο αυτές πρωτοβουλίες ήταν θα λέγαμε ο «κεντρικός πυλώνας» γύρω από τον οποίο δομήθηκε το αναπτυξιακό οικοδόμημα των αγροτικών περιοχών της Χίου.

Στον πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται η εμπειρία της εταιρείας από την υλοποίηση συναφών έργων την προηγούμενη προγραμματική περίοδο:

Πίνακας 5: Τεκμηρίωση εμπειρίας ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ (LEADER Αλιείας 2007-2013)

Τίτλος έργου	ΕΠ.ΑΛ. Άξονας 4 του ΠΑΑ Ελλάδος 2007-2013
Προγραμματική Περίοδος	2007-2013
Εγκεκριμένος Π/Υ Έργου	4.600.000,00 (πλέον Φ.Π.Α) (συνολικός εγκεκριμένος προϋπολογισμός έργου)
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ή άλλο Χρηματοδοτικό Μέσο	ΕΠΑΛ 2007-2013
Υλοποίηση με Προγραμματική Σύμβαση για λογαριασμό άλλου (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	ΟΧΙ, ο φορέας συμμετέχει με ποσοστό 54% ως εταίρος στην Ένωση Εταιρειών που είναι ο κύριος του έργου
Κύριος έργου (στην περίπτωση υλοποίησης για λογαριασμό άλλου φορέα)	Ένωση Εταιρειών «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΧΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΤΑ και ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΗ ΟΜΗΡΟΥΠΟΛΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΤΑ»
Διάρκεια (σε μήνες)	Υπολογίζεται σε 43 περίπου μήνες (από 30.5.2013 έως 31.12.2016, όταν υπολογίζεται η παραλαβή του έργου από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης.
Υπεύθυνος έργου (πράξης)	Καρράς Ιωάννης
Σύντομη Περιγραφή Περιεχομένου	Υλοποίηση του εγκεκριμένου τοπικού προγράμματος το οποίο επισυνάπτεται στην με Α.Π.: 937/30-5-2013 σύμβαση με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Συγκεκριμένα στόχος της σύμβασης είναι η ολοκληρωμένη ανάπτυξη της περιοχής παρέμβασης με την εφαρμογή ενός τοπικού προγράμματος αειφόρου ανάπτυξης αλιευτικών περιοχών.
Ποσοστό δημοσιονομικών διορθώσεων σε σχέση με τον τελικό προϋπολογισμό της πράξης	ΟΧΙ
Η πράξη απεντάχθηκε με ευθύνη του δικαιούχου (επειδή δεν ολοκληρώθηκε/κινδύνευε να μην ολοκληρωθεί έγκαιρα μέχρι την ολοκλήρωση του προγράμματος, ΝΑΙ/ΟΧΙ)	ΟΧΙ

Πίνακας 6: Τεκμηρίωση εμπειρίας ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ (ΟΠΑΑΧ 2007-2013)

Τίτλος έργου	Κεντρικός Υποστηρικτικός Μηχανισμός, ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ (ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ) ΤΟΥ ΆΞΟΝΑ 3 ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΠΑΑ) ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2007 – 2013 ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
Προγραμματική Περίοδος	2007-2013
Εγκεκριμένος Π/Υ Έργου	2.031.900,00 (πλέον Φ.Π.Α.)
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ή άλλο Χρηματοδοτικό Μέσο	Π.Α.Α. Ελλάδας 2007-2013
Υλοποίηση με Προγραμματική Σύμβαση για λογαριασμό άλλου (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	ΝΑΙ
Κύριος έργου (στην περίπτωση υλοποίησης για λογαριασμό άλλου φορέα)	ΥΠΑΑΤ
Διάρκεια (σε μήνες)	47
Υπεύθυνος έργου (πράξης)	Καρράς Ιωάννης
Σύντομη Περιγραφή Περιεχομένου	Παροχή υπηρεσιών στήριξης με αποδέκτες: α) τους κατοίκους των αγροτικών περιοχών της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, όπου υλοποιούνται τα καθεστώτα ενίσχυσης του Άξονα 3 του ΠΑΑ 2007-2013, ως δυνητικούς δικαιούχους αυτών, β) τα φυσικά και νομικά πρόσωπα, τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα, που εγκρίνονται και ενισχύονται για την υλοποίηση έργων στο πλαίσιο του Άξονα 3 (δικαιούχοι) και γ) τους αρμόδιους φορείς για την διαχείριση και εφαρμογή των καθεστώτων ενίσχυσης του Άξονα 3.
Ποσοστό δημοσιονομικών διορθώσεων σε σχέση με τον τελικό προϋπολογισμό της πράξης	0%
Η πράξη απεντάχθηκε με ευθύνη του δικαιούχου (επειδή δεν ολοκληρώθηκε/κινδύνευε να μην ολοκληρωθεί έγκαιρα μέχρι την ολοκλήρωση του προγράμματος, ΝΑΙ/ΟΧΙ)	ΟΧΙ

Πίνακας 7: Τεκμηρίωση εμπειρίας ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ (ΟΠΑΑΧ 2000-2006)

Τίτλος έργου	Κεντρική Δομή Στήριξης – Κ.Δ.Σ. – ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΠΑΑ-ΑΥ ΜΕΤΡΟ 7, & ΠΕΠ, ΜΕΤΡΟ 4
Προγραμματική Περίοδος	2000-2006
Εγκεκριμένος Π/Υ Έργου	2.025.000,00 (πλέον Φ.Π.Α.)
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ή άλλο Χρηματοδοτικό Μέσο	ΕΠ.Α.Α.-ΑΥ
Υλοποίηση με Προγραμματική Σύμβαση για λογαριασμό άλλου (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	ΝΑΙ
Κύριος έργου (στην περίπτωση υλοποίησης για λογαριασμό άλλου φορέα)	ΥΠΑΑΤ
Διάρκεια (σε μήνες)	72
Υπεύθυνος έργου (πράξης)	Καρράς Ιωάννης

Σύντομη Περιγραφή Περιεχομένου	Παροχή υπηρεσιών στήριξης με αποδέκτες: α) τους κατοίκους των αγροτικών περιοχών της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, όπου υλοποιούνται τα καθεστώτα ενίσχυσης του Άξονα 7-ΟΠΑΑΧ του ΕΠΑΑ-ΑΥ και του Άξονα 4 (ΟΠΑΑΧ του ΠΕΠ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ), ως δυνητικούς δικαιούχους αυτών, β) τα φυσικά και νομικά πρόσωπα, τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα, που εγκρίνονται και ενισχύονται για την υλοποίηση έργων στο πλαίσιο του Άξονα 7 – του ΕΠΑΑ-ΑΥ και του Άξονα 4 ΟΠΑΑΧ του ΠΕΠ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ (δικαιούχοι) και γ) τους αρμόδιους φορείς για την διαχείριση και εφαρμογή των καθεστώτων ενίσχυσης του Άξονα 7 του ΕΠΑΑ-ΑΥ και του Άξονα 4 του ΠΕΠ Β. Αιγαίου
Ποσοστό δημοσιονομικών διορθώσεων σε σχέση με τον τελικό προϋπολογισμό της πράξης	0 %
Η πράξη απεντάχθηκε με ευθύνη του δικαιούχου (επειδή δεν ολοκληρώθηκε/κινδύνευε να μην ολοκληρωθεί έγκαιρα μέχρι την ολοκλήρωση του προγράμματος, ΝΑΙ/ΟΧΙ	ΟΧΙ

Πίνακας 8: Τεκμηρίωση εμπειρίας ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ (ΤΟΠΕΚΟ)

Τίτλος έργου	Στηρίζοντας την απασχόληση των Ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων στην Περιφερειακή Ενότητα Χίου (ΤΟΠ-ΕΚΟ)
Προγραμματική Περίοδος	2007-2013
Εγκεκριμένος Π/Υ Έργου	467.000,01€ / Η ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ 23.657,62€
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ή άλλο Χρηματοδοτικό Μέσο	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού
Υλοποίηση με Προγραμματική Σύμβαση για λογαριασμό άλλου (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	ΟΧΙ, ο φορέας συμμετείχε ως ισότιμος εταίρος στην Αστική Σύμπραξη που ήταν ο κύριος του έργου
Κύριος έργου (στην περίπτωση υλοποίησης για λογαριασμό άλλου φορέα)	Αστική σύμπραξη «Χιώτικη συνεργασία»
Διάρκεια (σε μήνες)	46
Υπεύθυνος έργου (πράξης)	Καρράς Ιωάννης
Σύντομη Περιγραφή Περιεχομένου	Υποστήριξη 100 ανέργων που διαβιούν στην Περιφερειακή Ενότητα Χίου και ανήκουν αποδεδειγμένα σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες, προκειμένου να βρουν δουλειά ή να ιδρύσουν δικές τους επιχειρήσεις.
Ποσοστό δημοσιονομικών διορθώσεων σε σχέση με τον τελικό προϋπολογισμό της πράξης	0,02%
Η πράξη απεντάχθηκε με ευθύνη του δικαιούχου (επειδή δεν ολοκληρώθηκε/κινδύνευε να μην ολοκληρωθεί έγκαιρα μέχρι την ολοκλήρωσή του προγράμματος, ΝΑΙ/ΟΧΙ	ΟΧΙ

Πίνακας 9: Τεκμηρίωση εμπειρίας ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ (ΤΟΠΣΑ)

Τίτλος έργου	Δίκτυο τοπικών φορέων για την ανάπτυξη της απασχόλησης στη Χίο (ΤΟΠΣΑ)
Προγραμματική Περίοδος	2007-2013
Εγκεκριμένος Π/Υ Έργου	456.448,61€ / Η ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ 60.233,37€
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ή άλλο Χρηματοδοτικό Μέσο	ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου
Υλοποίηση με Προγραμματική Σύμβαση για λογαριασμό άλλου (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	ΟΧΙ, ο φορέας συμμετείχε ως ισότιμος εταίρος στην Αστική Σύμπραξη που ήταν ο κύριος του έργου
Κύριος έργου (στην περίπτωση υλοποίησης για λογαριασμό άλλου φορέα)	Αστική Σύμπραξη «Συν-Εργασία στη Χίο»
Διάρκεια (σε μήνες)	44
Υπεύθυνος έργου (πράξης)	Καρράς Ιωάννης
Σύντομη Περιγραφή Περιεχομένου	Προετοιμασία για (επαν)ένταξη 100 ανέργων μέσα από δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης για την απόκτηση επαγγελματικών και οριζόντιων προσόντων, αλλά και δράσεις συμβουλευτικής υποστήριξης, προκειμένου να ασκήσουν επιχειρηματικές δραστηριότητες ή να στελεχώσουν υφιστάμενες επιχειρήσεις στους τομείς: Αγροτική οικονομία, Τουρισμός, Εμπόριο-Υπηρεσίες.
Ποσοστό δημοσιονομικών διορθώσεων σε σχέση με τον τελικό προϋπολογισμό της πράξης	0%
Η πράξη απεντάχθηκε με ευθύνη του δικαιούχου (επειδή δεν ολοκληρώθηκε/κινδύνευε να μην ολοκληρωθεί έγκαιρα μέχρι την ολοκλήρωσή του προγράμματος, ΝΑΙ/ΟΧΙ)	ΟΧΙ

Τα παραπάνω έργα αφορούν ολοκληρωμένες παρεμβάσεις και υλοποιήθηκαν στα πλαίσια της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

Η ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ αντλεί την εμπειρία της και από παλαιότερα συγχρηματοδοτούμενα έργα που υλοποιήθηκαν στα πλαίσια των προηγούμενων πακέτων στήριξης.

Ενδεικτικά αναφέρονται:

Πίνακας 10: Τεκμηρίωση εμπειρίας ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ (παλαιότερα έργα)

ΈΡΓΟ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (σε €)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ/ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
LEADER II	1.919.064,26	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ	1997-2001
ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΙΩΝΙΑ, ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ, ΨΑΡΩΝ	490.145,19	ΠΕΠ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	2000-2006
ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ 2004-ΦΑΣΗ Α΄	5.000,00	Γ.Γ. ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	9/2001-12/2001
Κ. Π. EQUAL «ΝΕΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΖΩΗΣ»	53.704,42	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	15/11/01-15/05/04
Κ. Π. EQUAL «ΣΥΝΕΠΙΧΕΙΡΟΝΤΑΣ»	59.407,00	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	11/2001-05/2001

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

2.1 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η προτεινόμενη περιοχή εφαρμογής του προγράμματος αποτελείται από **το σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας Χίου** η οποία περιλαμβάνει τις κάτωθι 60 Δημοτικές και Τοπικές Κοινότητες οι οποίες ανήκουν στους τρεις (3) Καλλικρατικούς Δήμους. Οι Ο.Τ.Α. η έκταση και ο πληθυσμός της περιοχής παρέμβασης, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

2.1 Διοικητική παρουσίαση, έκταση και πληθυσμός της περιοχής παρέμβασης

Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Τοπική / Δημοτική Κοινότητα	Χαρακτηρισμός περιοχής*	Γεωγραφικός κωδικός Καλλικράτη	LEADER ΠΑΑ 2014-2020	
					Έκταση	Πληθυσμός
					(km ²)	(στοιχεία 2011 – μόνιμος πληθυσμός)
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Χίος	Νησιωτική	57010101	22,62	26850
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Θυμιάνα	Νησιωτική	57010201	7,72	2606
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Νεοχώρι	Νησιωτική	57010202	5,69	665
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Βολισσός	Νησιωτική	57010301	32,63	313
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Αγ. Γάλας	Νησιωτική	57010302	8,8	38
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Διευχά	Νησιωτική	57010303	7,88	20
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Κέραμος	Νησιωτική	57010304	6,78	37
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Κουρούνια	Νησιωτική	57010305	12,65	75
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Λεπτόποδα	Νησιωτική	57010306	4,62	37
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Μελανιός	Νησιωτική	57010307	6,49	7
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Νέα Ποταμιά	Νησιωτική	57010308	6,18	64
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Νενητούρια	Νησιωτική	57010309	7,94	53
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Παρπαριά	Νησιωτική	57010310	19,8	138
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Πιραμά	Νησιωτική	57010311	5,61	40
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Πισπιλούντα	Νησιωτική	57010312	8,45	60
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Τρύπες	Νησιωτική	57010313	6,89	53
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Φυτά	Νησιωτική	57010314	15,07	17
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Χάλανδρα	Νησιωτική	57010315	8,36	31
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Καλλιμασιά	Νησιωτική	57010401	7,14	1100
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Βουνό	Νησιωτική	57010402	4,73	180
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Έξω Διδύμα	Νησιωτική	57010403	2,33	40
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Θολοποτάμι	Νησιωτική	57010404	6,71	692
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Καταρράκτης	Νησιωτική	57010405	4,8	408
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Κοινή	Νησιωτική	57010406	4,63	140
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Μέσα Διδύμα	Νησιωτική	57010407	3,39	169

Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Τοπική / Δημοτική Κοινότητα	Χαρακτηρισμός περιοχής*	Γεωγραφικός κωδικός	LEADER ΠΑΑ 2014-2020	
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Μυρμήγκι	Νησιωτική	57010408	1,66	92
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Νένητα	Νησιωτική	57010409	9,37	924
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Παγίδα	Νησιωτική	57010410	0,97	129
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Φλάτσια	Νησιωτική	57010411	2	76
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Χαλκειός	Νησιωτική	57010501	4,24	950
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Αγ. Γεώργιος Συκούσης	Νησιωτική	57010502	24,61	579
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Βαβίλοι	Νησιωτική	57010503	3,57	209
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Βασιλειώνικο	Νησιωτική	57010504	4,11	377
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Βερβεράτο	Νησιωτική	57010505	2,45	231
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Δαφνώνας	Νησιωτική	57010506	9,72	385
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Ζυφιάς	Νησιωτική	57010507	1,93	166
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Καρδάμυλλα	Νησιωτική	57010601	75,49	1643
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Αμάδες	Νησιωτική	57010602	11,09	140
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Βίκυ	Νησιωτική	57010603	13,82	108
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Καμπιά	Νησιωτική	57010604	17,11	50
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Πιτυός	Νησιωτική	57010605	55,81	257
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Σπαρτούντα	Νησιωτική	57010606	10,75	36
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Πυργί	Νησιωτική	57010701	59,75	832
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Αρμόλια	Νησιωτική	57010702	14,73	442
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Βέσσα	Νησιωτική	57010703	20,89	113
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Ελάτα	Νησιωτική	57010704	17,23	248
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Καλαμωτή	Νησιωτική	57010705	15,37	706
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Λιθί	Νησιωτική	57010706	15,41	398
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Μεστά	Νησιωτική	57010707	33,98	437
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Ολύμποι	Νησιωτική	57010708	31,78	376
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Πατρικά	Νησιωτική	57010709	3,01	120
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Βροντάδος	Νησιωτική	57010801	41,16	5332
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Ανάβατος	Νησιωτική	57010802	27,71	1
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Αυγώνυμα	Νησιωτική	57010803	16,68	14
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Καρυές	Νησιωτική	57010804	29,94	676
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Λαγκάδα	Νησιωτική	57010805	11,98	856
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Σιδηρούντα	Νησιωτική	57010806	21,04	38
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	Συκιάδα	Νησιωτική	57010807	7,42	610
ΧΙΟΥ	ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ	Οινούσες	Νησιωτική	5702	17,81	826
ΧΙΟΥ	ΨΑΡΩΝ	Ψαρά	Νησιωτική	5703	44,76	458
ΣΥΝΟΛΟ					907,24	52674
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ Β. ΑΙΓΑΙΟΥ					3836	199231

*προσδιορίζεται ο τύπος της περιοχής ως ακολούθως:

- ορεινές (βάσει της Οδηγίας (ΕΟΚ) 75/268),
- νησιωτικές (το σύνολο των νησιών της χώρας με εξαίρεση την Κρήτη και την Εύβοια),
- στις περιπτώσεις νησιωτικών περιοχών συμπληρώνεται μόνο ο χαρακτηρισμός «νησιωτική».

Η περιοχή εφαρμογής είναι εξολοκλήρου νησιωτική με **πληθυσμό 52.674** άτομα και με **συνολική έκταση 907,24** Km², αποτελώντας το 23,7%της Περιφέρειας Β. Αιγαίου. Η πληθυσμιακή πυκνότητα της περιοχής εφαρμογής (58,06) αν και υπερσχύει του μέσου όρου Περιφέρειας (51,95), υπολείπεται σημαντικά του μέσου όρου της χώρας (81,97).Μάλιστα ο Δήμος Ψαρώναποτελεί έναν από τους πιο αραιοκατοικημένους Δήμους όλης της Περιφέρειας Β. Αιγαίου.

Συνεπώς, οι δείκτες που αφορούν στο μόνιμο πληθυσμό περιοχής παρέμβασης υπολογίζονται ως ακολούθως:

Κριτήριο	Τίτλος	Υπολογισμός κριτηρίου	Τιμή
A.1	Μόνιμος πληθυσμός ορεινών ή νησιωτικών περιοχών της περιοχής παρέμβασης	Πληθυσμός ορεινών ή νησιωτικών περιοχών της περιοχής παρέμβασης /1000	52,67
A.2	Ποσοστό μόνιμου πληθυσμού των ορεινών ή νησιωτικών περιοχών προς το συνολικό πληθυσμό της περιοχής	Μόνιμος πληθυσμός ορεινών ή νησιωτικών περιοχών της περιοχής παρέμβασης / Συνολικό μόνιμο πληθυσμό περιοχής παρέμβασης	100,00%

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι περιοχές Natura που βρίσκονται εντός της περιοχής παρέμβασης.

2.2 Περιοχές Natura εντός των ορίων της περιοχής παρέμβασης

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
GR4130001	Βόρεια Χίος & Νήσοι Οινούσσες και παράκτια θαλάσσια ζώνη	34.409,93
GR4130003	Βόρεια Χίος	32.568,76
GR4130002	NISIA ANTIPSARA KAI NISIDES DASKALIO, MASTROGIORGI, PRASONISI, KATO NISI, MESIAKO, KOUTSOULIA	469,76
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ		74,34%

2.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

2.2.1 Φυσικό περιβάλλον

2.2.1.1 Φυσικοί πόροι και φυσικό περιβάλλον (χαρακτηριστικά)

Η Χίος είναι το πέμπτο μεγαλύτερο νησί της Ελλάδας. Είναι ορεινό-ημιορεινό νησί με έκταση 842 τ.χλμ. και μήκος ακτών 229 χλμ.. Χαρακτηρίζεται από απότομο ανάγλυφο κυρίως στο βόρειο τμήμα που σβήνει ομαλά με πολλούς χαμηλότερου υψομέτρου λόφους στο νότιο μέρος της.

Σπονδυλώνεται από βορρά προς νότο από οροσειρά που καταλήγει στη βουνολοφώδη περιοχή των Μαστιχοχωρίων. Η ψηλότερη κορυφή της είναι το Πελιναίο όρος (1.297 μ.) στο βόρειο άκρο. Νοτιότερα από το Πελιναίο, υψώνεται το Όρος (1.126 μ.) και στη συνέχεια ο Κοκλιάς (770 μ.), ο Προβατάς (807 μ.) και το Λεπρό (650 μ.). Υπάρχουν και άλλα χαμηλότερα όρη που το ύψος τους κυμαίνεται μεταξύ των 400 και 600 μ. όπως ο Αίπος, ο Κένταυρος, η Κολούμπα.

Τις πεδιάδες της Χίου αποτελούν οι παραλιακές πεδινές περιοχές της πόλης της Χίου και της Καλαμωτής. Η πρώτη βρίσκεται στο κέντρο της ανατολικής πλευράς και η δεύτερη στο ΝΑ τμήμα του νησιού.

Οι ποταμοί είναι γενικά μικροί σε μήκος, μεγαλύτεροι είναι ο Χαλικιάς (Ποταμιά) και ο Μαλαγγιώτης που εκβάλλουν στον όρμο της Βολισσού, ο Ελίντας που εκβάλλει στον ομώνυμο όρμο, ο Καρτερός στον όρμο της Καλαμωτής, ο Κοκκαλάς, ο Παρθένης και ο Αργένης. Στη Χίο δεν υπάρχουν λίμνες πέρα από μικρών αβαθών λιμνών – υγροτόπων.

Οι ακτές του νησιού δεν παρουσιάζουν έντονο διαμελισμό. Στις δυτικές ακτές σχηματίζεται μια μεγάλη ανοικτή κόλπωση που δίνει στο νησί το σήμα ημισελήνου. Το νοτιότερο άκρο της είναι το Ακρωτήριο Μάστιχο ή Ούρα, ενώ το βορειότερο άκρο της είναι το Ακρωτήριο Επανωχωρίου ή Επανωμεριάς. Το νησί χωρίζεται από τη χερσόνησο της Ερυθραίας της Μ. Ασίας με το δίαυλο της Χίου ή στενό του Τσεσμέ, πλάτους 6 ναυτικών μιλίων.

Η Χίος παρουσιάζει περίπλοκη τεκτονική και γεωλογική δομή. Συναντώνται κυρίως κλαστικά και ανθρακικά ιζήματα του Παλαιοζωϊκού, Μεσοζωϊκού και Νεογενούς, με ποικίλη λιθολογική σύσταση.

Στις πεδινές εκτάσεις συναντώνται προσχλωσιγενή εδάφη. Το μεγαλύτερο μέρος των εδαφών είναι αυτόχθονα ή κολλουβιακά και περιέχουν μικρούς λίθους και χαλίκια. Στα Μεστά είναι πετρώδη, ενώ στο Εμπορείο εμφανίζονται ερυθρογαίες.

Οινούσσες

Το σύμπλεγμα των Οινουσσών βρίσκεται ανάμεσα στη ΒΑ Χίο και τα νοτιοδυτικά παράλια της μικρασιατικής χερσονήσου Καραμπουρνού. Αποτελείται από εννέα νησίδες οι οποίες είναι: η Οινούσσα ή Αγνούσα, Πρασονήσι ή Κύο, Απήγανος, Φαρμακερό, Γαβάθι, Αρχοντόνησος, Ποντικόνησος, Αυλώνι και Βάλτος.

Στο νησί αναπτύσσονται επιμεταμορφωμένοι προπαλαιοζωϊκοί σχηματισμοί που αποτελούνται από ασβεστόλιθους, φυλλίτες, χαλαζιακές στρώσεις, πηλίτες, ψαμμίτες και κροκαλοπαγή. Στις μικρές πεδινές εκτάσεις έχει συσσωρευτεί υλικό από την αποσάθρωση των παραπάνω σχηματισμών καθώς και αλλουβιακές προσχώσεις. Σε όλο το νησί

εμφανίζεται πλούσιος μανδύας αποσάθρωσης, λόγω των ήπιων μορφολογικών κλίσεων που επικρατούν γενικά.

Ψαρά

Τα Ψαρά είναι πετρώδη και άγονα, με υψηλότερες κορυφές τον Προφήτη Ηλία (584 μ.) στο ΒΑ τμήμα τους και το Πιθάρι στο νότιο τμήμα. Έχουν έκταση 44,5 τ.χλμ. και μήκος ακτών 45 χλμ. Ένα μέρος του νησιού καλύπτεται από ηφαιστειακούς σχηματισμούς (τόφφοι και ιγνιμπρίτες). Απαντώνται επίσης κλαστικά και ανθρακικά πετρώματα.

2.3 Χαρακτηριστικά Μεγέθη Νησιών

Περιφερειακές Ενότητες και Δήμοι	Συνολική έκταση km ²	Μήκος ακτογραμμής km	Δείκτης Πολυπλοκότητας Ακτών (περίμετρος) ² / εμβαδόν	Μέγιστο Υψόμετρο (m)	Ανάγλυφο Εδάφους Ποσοστό της έκτασης της νήσου		
					0-200 m	200-800 m	800-1400 m
Π.Ε. Χίου	904,20	309	-	1.444	42%	51%	7,0%
Δ. Χίου	842,30	229	62	1.444	45,1%	48,2%	6,7%
Δ. Ψαρών	44,50	45	46	1.042	28,2%	62,7%	9,1%
Δ. Οινουσσών	17,40	35	71	514	83,2%	16,8%	-
Π. Βορείου Αιγαίου	3.835,90	1.335	464,6	1.444	58%	40%	2%

Πηγή: Ελ.Στατ. 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Κλιματολογικά Στοιχεία

Σύμφωνα με τα μετεωρολογικά στοιχεία του σταθμού της Χίου για την περίοδο 1973 - 2015 το ετήσιο ύψος βροχόπτωσης ανέρχεται σε 550,81mm, βροχερότερος μήνας είναι ο Δεκέμβριος και ξηρότερος ο μήνας Ιούλιος. Η μέση σχετική υγρασία κυμαίνεται στο 67,34%, υγρότερος μήνας είναι ο Νοέμβριος με 74,49% υγρασία και ξηρότερος ο Ιούλιος με 56,54% υγρασία. Η μέση ετήσια θερμοκρασία ανέρχεται σε 17,72°C, ενώ η μέγιστη ετήσια θερμοκρασία ανέρχεται σε 20,98°C και η ελάχιστη ετήσια θερμοκρασία σε 13,09°C. Οι ημέρες βροχόπτωσης ανέρχονται σε 54 ετησίως, ενώ το χιόνι και ο παγετός αποτελούν σπάνια φαινόμενα. Οι κυριότεροι πνέοντες άνεμοι είναι οι Βόρειοι με ποσοστό εμφάνισης 100%. Η Χίος έρχεται δεύτερη σε μέση ετήσια ηλιοφάνεια στην Περιφέρεια Β. Αιγαίου με 2.900 ώρες.

Ορυκτός Πλούτος

Οι λατομικές ζώνες στην Π.Ε. Χίου αφορούν αδρανή υλικά στα οποία περιλαμβάνονται και δομικοί λίθοι (θυμιανούσιχη πέτρα). Το μάρμαρο είναι πέτρωμα στο οποίο γίνεται πρακτικά εκμετάλλευση σήμερα. Υπάρχουν λατομεία από όπου εξορύσσεται τεφρό και μαύρο μάρμαρο. Το μάρμαρο της Χίου είναι κρυσταλλικός ανθρακικός ασβεστόλιθος.

Στην νότια περιοχή η ύπαρξη αργίλου προσφέρει τις δυνατότητες για την ανάπτυξη της κεραμοπλαστικής. Παλαιότερα υπήρχαν λιγνιτορυχεία στο νοτιοανατολικό τμήμα, ενώ στο βορρά υπάρχουν εκμεταλλεύσιμα κοιτάσματα αντιμονίου στο χωριό Κέραμος και θειοσιδηρούχες ιαματικές πηγές στον γειτονικό οικισμό Αγιάσματα.

Στα Καρδάμυλα απαντάται μια από τις ελάχιστες εμφανίσεις λιθάνθρακα στον ελληνικό χώρο, που όμως δεν παρουσιάζει οικονομικό ενδιαφέρον. Το υπέδαφος του νησιού γενικά δεν είναι πλούσιο. Υπάρχουν μικρές εμφανίσεις λιγνίτη, μικτών θειούχων μεταλλευμάτων και μπετονίτη. Παλαιότερα εξορυσσόταν μετάλλευμα αντιμονίου κοντά στο χωριό Κέραμος,

το οποίο έχει πλέον εξαντληθεί.

Γεωλογικά μνημεία

Ο γεωλογικός πλούτος του Ν. Χίου είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Σε αυτόν περιλαμβάνονται τόσο μνημεία ευρύτερου γεωλογικού ενδιαφέροντος (ηφαίστεια, γεωλογικές διαμορφώσεις), όσο και μνημεία παλαιο-αρχαιολογικού και ιστορικού ενδιαφέροντος, όπως είναι τα απολιθώματα φυτών και ζώων και πολλά λατομεία διαφόρων ιστορικών εποχών και πετρωμάτων.

Από τα ενδιαφέροντα σπήλαια που υπάρχουν στην περιοχή μόνο των Ολύμπων και της Αγιογαλούσαινας στη Χίο είναι οργανωμένα. Επισκέψιμο είναι και ένα πολύ μικρό τμήμα του Ευπαλίνειου Ορύγματος, όμως απέχει πολύ από το να έχει αναδειχθεί το τόσο σημαντικό τεχνολογικό επίτευγμα. Παρ' όλα αυτά σημαντικός είναι ο αριθμός των ατόμων που το επισκέπτονται, γεγονός που δείχνει τις δυνατότητες αξιοποίησής του.

2.4 Κατάλογος Γεωλογικών Μνημείων Ν. Χίου

Χίος	• Απολιθωμένα θηλαστικά στα αργιλορυχεία Θυμιανών και στο Λατόμι Παναγιάς. • Σπήλαιο Αγιογαλούσαινας • Σπήλαιο Ολύμπων. • Απολιθώματα στο Μαραθόβουνο ΒΔ της πόλης Χίου. • Κώμη - απολιθωμένη χλωρίδα. • Απολιθώματα Λιθανθρακοφόρου – Περμίου βόρειας Χίου. • Ηφαιστιακός κρατήρας Εμπορείου. • Ρήγμα Ραγά Θολοποταμίου.
ΟΙΝΟΥΣΣΕΣ	• Μετακλαστικά ιζήματα Περμίου του δυτικού Πελαγονικού Περιθωρίου.
ΨΑΡΑ	• Απολιθωματοφόρος στη θέση θηλαστικών (Δεινοθήρια).

Πηγή: Γεωλογικός Άτλας του Αιγαίου, Σχέδιο Δράσης Marketing Plan 2000-2006, Synergon A.E.

2.2.1.2 Προστατευόμενες περιοχές

Στην περιοχή εφαρμογής υπάρχουν τρεις (3) προστατευόμενες περιοχές (Natura)τα χαρακτηριστικά των οποίων παρατίθενται στον ακόλουθο Πίνακα, σύμφωνα με το Ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/2011) και σχετίζονται με τα νερά.

2.5 Περιοχές Natura

Τύπος Προστασίας	Κωδικός	Όνομα Περιοχής	Κωδικός Συσχετιζόμενων Επιφανειακών Συστημάτων
ΕΖΔ	GR4130001	Βόρεια Χίος και Νήσοι Οινούσες και Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη	GR1436R002700024N GR1436R002900025N GR1436R003100026N GR1436R003500029N GR1436C0005N GR1436C0011N GR1436C0012N
ΖΕΠ	GR4130002	Νησιά Αντίψαρα και Νησίδες Δασκαλιό, Μαστρογιώργη, Πρασονήσι, Κάτω Νησί, Μεσιακό, Κουτσουλιά	GR1436C0010N

Τύπος Προστασίας	Κωδικός	Όνομα Περιοχής	Κωδικός Συσχετιζόμενων Επιφανειακών Συστημάτων
ΖΕΠ	GR4130003	Βόρεια Χίος	GR1436R002700024N GR1436R003100026N GR1436R000800028N GR1436R003500029N GR1436R003701030N GR1436R003900031N GR1436C0011N

Πηγή: Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Νήσων Αιγαίου 2015

2.2.1.3 Υδατικοί Πόροι

Χίος

Στο νησί δεν συναντώνται αξιόλογοι υδάτινοι πόροι και απουσιάζουν εντελώς τα επιφανειακά νερά, παρά το ότι το μέσο ύψος βροχής καταγράφεται ως ικανοποιητικό.

Οι υδάτινοι πόροι περιορίζονται κυρίως σε υπόγεια νερά στις πεδινές περιοχές και σε μικρές πηγές φυσικής ροής. Η εκμετάλλευση των υπογείων νερών γίνεται με κοινά ή αρτεσιανά φρέατα, τόσο για άρδευση όσο και για ύδρευση. Η ποσότητά τους είναι ανεπαρκής για την κάλυψη των αναγκών και σε αρκετές περιοχές είναι κακής ποιότητας (υψηλής σκληρότητας και στα χαμηλά υψόμετρα με αυξημένα χλωριούχα άλατα).

Στην περιοχή Αγιασμάτων υπάρχει χλωρονατριούχος πηγή που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί για υδροθεραπευτικούς σκοπούς.

Οινούσσες

Οι γεωλογικές συνθήκες είναι δυσμενείς και δεν επιτρέπουν τη δημιουργία αξιόλογου υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα, ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες του νησιού σε νερό. Υπάρχουν μερικά αβαθή φρέατα για την κάλυψη περιορισμένων αναγκών.

Ψαρά

Το νησί είναι άνυδρο και υπάρχουν κάποια ιδιωτικά πηγάδια για περιορισμένη άντληση.

Ακτές

Η Χίος έχει μήκος ακτών 229 χλμ. ενώ αυτές δεν παρουσιάζουν έντονο διαμελισμό. Στις δυτικές ακτές σχηματίζεται μια μεγάλη ανοικτή κόλπωση που δίνει στο νησί το σήμα ημισελήνου.

Νησιωτικοί Υγρότοποι

Σύμφωνα με το Π.Δ. που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ ΑΑΠ 229/19.06.2012, εγκρίθηκε ο Κατάλογος Μικρών Νησιωτικών Υγροτόπων που θεωρήθηκε με την 160856/1511/14.6.2011 Απόφαση του Γενικού Διευθυντή Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ, οι υγρότοποι στην Π.Ε. Χίου είναι οι κάτωθι:

2.6 Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι του Υ.Δ. Νήσων Βορείου Αιγαίου

Όνομα περιοχής	Κωδικός	Νήσος	Κατηγορία	Έκταση (m ²)	Συσχετιζόμενες Περιοχές Natura
Έλος Παρπάντων	Y413CHI034	Χίος	Σύστημα υγροτόπων	31.513,50	GR4130001
Γιβάρι Λαγκάδας	Y413CHI002	Χίος	-	16.771,20	GR4130001

Όνομα περιοχής	Κωδικός	Νήσος	Κατηγορία	Έκταση (m ²)	Συσχετιζόμενες Περιοχές Natura
Εκβολή ποταμού Μαλαγγιώτη	Y413CHI016	Χίος	Εκβολή	9.516,60	-
Έλος Δελφινίου	Y413CHI021	Χίος	-	23.538,00	-
Έλος Λήμνος ή Βάλτος Μαρμάρου	Y413CHI001	Χίος	-	47.525,00	GR4130001
Εκβολή Κοκαλά - Έλος Κοντάρι	Y413CHI003	Χίος	Εκβολή	35.933,70	-
Έλος Κώμης	Y413CHI005	Χίος	-	16.200,40	
Εκβολή Καμπιών	Y413CHI013	Χίος	Εκβολή	7.641,65	GR4130003 GR4130001
Έλος Φανών ή Κάτω Φανών	Y413CHI008	Χίος	-	14.365,00	-
Αλυκή Οινουσών	Y413OIN001	Οινούσσα	Εποχιακό αλμυρό τέλμα	8111,55	GR4130001
Έλος Λιθίου ή Παπόρι	Y413CHI014	Χίος	-	17.968,60	-
Εκβολή Αγίας Μαρκέλλας	Y413CHI015	Χίος	Εκβολή	40.17,71	-
Όρμος Φουρκερό	Y413OIN004	Οινούσσα	Σύστημα υγροτόπων	39.162,50	GR4130001
Έλος Καλαμιάρη	Y413OIN005	Οινούσσα	Έλος	2.849,53	GR4130001

Πηγή: Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Νήσων Αιγαίου 2015

2.2.1.4 Πολιτισμικό περιβάλλον και πολιτιστικά στοιχεία

Η Π.Ε. Χίου χαρακτηρίζεται από τη μοναδικότητα και την ποικιλότητα του πολιτισμικού περιβάλλοντος, η οποία οφείλεται στη συνεχή κατοίκηση του χώρου από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι σήμερα.

Το **πολιτισμικό δυναμικό της περιοχής εφαρμογής συνθέτουν:**

- Αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία εθνικής και διεθνούς εμβέλειας
- Βυζαντινές και μεταγενέστερες οχυρωματικές κατασκευές
- Θρησκευτικά μνημεία (ναοί, μοναστήρια, εξωκλήσια), τα οποία αποτελούν και προσκληνηματικό προορισμό
- Αξιόλογα οικιστικά σύνολα και παραδοσιακοί οικισμοί
- Μεμονωμένα κτίρια και σύνολα αστικής αρχιτεκτονικής
- Βιομηχανικά κτίρια και σύνολα
- Ιστορικοί τόποι
- Μουσειακοί χώροι

Χίος

Η αρχαία Πιτυούσα, μένει κρυμμένη «εν υπογείω», εφόσον μέσα στην πόλη της Χίου έχουν ανασκαφεί πλήθος αρχαιολογικών χώρων που στη συνέχεια καλύφθηκαν υπό το καθεστώς της αυξημένης πίεσης για ανοικοδόμηση. Όμως παρόλ' αυτά εντός του ιστορικού κέντρου διαθέτει ένα πολύ ενδιαφέρον και εκσυγχρονισμένο Μουσείο, ένα βυζαντινό μουσείο εντός του Τεμένους της κεντρικής πλατείας Βουνακίου και μία βυζαντινή αρχαιολογική συλλογή στο κτήριο Παλατάκι στην είσοδο του Κάστρου της Χίου. Πρόκειται για την οικία της Γενουατικής οικογένειας Ιουστινιάνι, η οποία διοικούσε το νησί για μεγάλη χρονική

περίοδο στα χρόνια του Μεσαίωνα. Επίσης λειτουργεί ένας χώρος περιοδικών εκθέσεων στο νεοαναστηλωμένο χαμάμ του κάστρου. Από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους του νησιού είναι βόρεια του οικισμού Εμπορειό, στο λόφο του Προφήτη Ηλία, ένας οικισμός με αρχαϊκό ναό αφιερωμένο στην Αθηνά που περιελάμβανε ακρόπολη, ναό για τη λατρεία της θεάς, οικίες καθώς και ένα ιερό κοντά στο λιμάνι, όπου βρίσκεται μία ενδιαφέρουσα παλαιοχριστιανική βασιλική. Σε όλη την ορεινή περιοχή του Όρους Αίπος με το συγκεκριμένο ανάγλυφο και την αφιλόξενη φύση, η πυκνότητα αρχαίων θέσεων αγροτοποιμενικού χαρακτήρα αποτελεί ενιαίο σύνολο. Επίσης διασώζονται σημαντικά μνημεία σε όλο το νησί παρά το ότι πολλά από τα μνημεία της έχουν καταστραφεί από σεισμούς. Από τα βυζαντινά μνημεία της νήσου τα σημαντικότερα είναι η Νέα Μονή το πιο γνωστό δείγμα βυζαντινής αρχιτεκτονικής (11ου αι.) όλων των νησιών του Αιγαίου, με σημαντικό ψηφιδωτό διάκοσμο, χαρακτηρισμένο ως μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς της Ουνέσκο και η Παναγία Κρίνα κοντά στο χωριό Βάβιλοι. Οι εξωτερικοί τοίχοι είναι διακοσμημένοι πλούσια, ενώ οι εσωτερικοί φέρουν τοιχογραφίες σε τρία στρώματα, από τα οποία το παλαιότερο χρονολογείται τον 13ο αιώνα και το νεώτερο του 17ου αι. εκτίθεται στο Μουσείο στο Παλατάκι. Από τα βυζαντινά μνημεία ξεχωρίζουν ο Βυζαντινός Ναός των Αγίων Αποστόλων στο Πυργί και ο Άγιος Γεώργιος Συκούσης. Σημαντικός πόρος του νησιού είναι οι μεσαιωνικοί οικισμοί του με κυρίαρχους τον Ανάβατο και τα Μεστά και νότια της πόλης της Χίου ο Κάμπος, με ιστορία από τους βυζαντινούς χρόνους μέχρι τις ημέρες μας και κύρια φάση εκείνη του 14ου αι. Είναι ένα μοναδικό οικιστικό-γεωργικό σύνολο, εξαιρετικό παράδειγμα αρμονικής συνύπαρξης κατοικίας, γεωργίας και συμπληρωματικών λειτουργιών, όπου είναι χωροθετημένα 200 κτήματα περιβαλλόμενα από υψηλούς μαντρότοιχους, στα οποία αντιστοιχούν ισάριθμα αρχοντικά υψηλής αρχιτεκτονικής ποιότητας και επίσης ισάριθμα βοηθητικά κτίσματα, περίτεχνες βοτσαλωτές αυλές, δεξαμενές, μαγγανοπήγαδα και περιβόλια εσπεριδοειδών.

Στο Αρχοντίκι **Ψαρών** έχει αποκαλυφθεί νεκροταφείο των μυκηναϊκών χρόνων (περίπου 140 τάφοι) με αντικείμενα κύρους του 12ου π.Χ. αι., δηλαδή χάλκινα όπλα, ξίφη, παραξιφίδες και πολλούς σφραγιδόλιθους. Τα αντικείμενα αυτά ανήκαν προφανώς σε κάποια τοπική αριστοκρατία που επιδιόταν στο εμπόριο με την Παλαιστίνη, την Αίγυπτο, την Κύπρο και τη Μικρά Ασία. Στους νεώτερους χρόνους το νησί είναι συνδεδεμένο με την επανάσταση του 1821, όταν ήταν πατρίδα των πυρπολητών ηρώων Κανάρη και Παπανικολή. Η γνωστή Μαύρη Ράχη Ψαρών φιλοξενεί τον αρχαιολογικό χώρο του Παλαιόκαστρου.

Μνημεία Ενταγμένα στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO

Τέτοιο μνημείο αποτελεί η **βυζαντινή Νέα Μονή Χίου** που ιδρύθηκε το 1042, γνωστή για την εξαιρετικής τέχνης ψηφιδωτή διακόσμηση των τοιχοποιιών της.

Μουσεία και συλλογές

Στον τομέα των Μουσείων έχει σημειωθεί πολύ σημαντική πρόοδος καθώς στην περιοχή εφαρμογής λειτουργούν 6 μουσεία με προεξέχον το Αρχαιολογικό Μουσείο Χίου.

Σημαντικοί Πολιτιστικοί Πόροι

Ο σημαντικότεροι πολιτιστικοί πόροι της Π.Ε. Χίου είναι:

Αρχαιολογικοί χώροι: στη Χίο {Εμπορειό} και στα Ψαρά {Αρχοντίκι}

Βυζαντινά μνημεία: Νέα Μονή, Παναγιά Κρίνα, Αγ. Γεώργιος Σηκούσης, Μεστά, Ανάβατος, Πυργί, Άγιοι Απόστολοι στο Πυργί

Νεότερα μνημεία Μείζονος σημασίας

- η Βιβλιοθήκη Κοραή Χίο
- το 1^ο Γυμνάσιο Χίου
- τα κηρυγμένα μνημεία της νήσου Χίου τα οποία συνθέτουν ένα δίκτυο τόσο μέσα στην Απλωταριά και γενικότερα στον αστικό ιστό της πόλεως Χίου, όσο και μέσα στον Κάμπο Χίου, που αποτελεί ολόκληρος ένα μνημείο, έχοντας και ζώνη προστασίας. Ενδεικτικά αναφέρουμε: Σιδερούδικο Νίκου και Ξενοφώντα Δροσινού, β) Μαριάννας Δούκα και Αδαμαντίου Μανωλάκη, γ) Βαγγέλη Παντελίδη, δ) Στάμου Φαφαλιού, ε) Μάριου Ξύδα, στ) Βουλάμαντη, ζ) Θεανώς Βογιατζή, πρώην Ροϊδικο, η) "Μερμήγκιου", θ) Έπαυλη Κονίδη, ι) Ελένης Μάντικα, του συγκροτήματος "Καρδασιλάρικο" στην Κοιν. Θυμιανών Χίου.

Σύγχρονες Πολιτιστικές Δράσεις

Ένα σημαντικό μέρος του τοπικού πολιτισμού έχει να κάνει με τα ήθη και τα έθιμα της περιοχής, με την κουζίνα της, αλλά και με τις επιδόσεις της στα γράμματα και τις τέχνες. Η περιοχή εφαρμογής έχει να επιδείξει πολλά ενδιαφέροντα δείγματα τέτοιου πολιτισμού, με γνωστότερα τη μουσική και τους χορούς. Λιγότερο γνωστές στο ευρύτερο κοινό είναι οι επιδόσεις των νησιών στη χειροτεχνία, στις εικαστικές τέχνες, στη λογοτεχνία και στην ποίηση.

Μέχρι σήμερα, η αξιοποίηση των στοιχείων αυτών, ιδιαίτερα μέσα από την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού για άτομα με ειδικά ενδιαφέροντα.

Η έλλειψη μεγάλων υποδομών που θα υποστηρίξουν μεγάλα γεγονότα σύγχρονου πολιτισμού (χορός, θέατρο, κινηματογράφος, ζωγραφική, γλυπτική κλπ) είναι εμφανής στην Περιφέρεια. Τα νησιά διαθέτουν ένα μεγάλο δημοτικό θέατρο στη Μυτιλήνη της Λέσβου, το Ομήρειο πνευματικό κέντρο στη Χίο, τον κινηματοθέατρο Μαρούλα στη Μύρινα Λήμνου, το αρχαίο θέατρο του λιμανιού του Πυθαγορείου της Σάμου, ενώ δραστηριοποιούνται και στο θεατρικό τομέα, τόσο το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Βορείου Αιγαίου, όσο και ο ΦΟΜ και οι Άστεγοι Μυτιλήνης, η Θεατρική ομάδα Σάμου, η θεατρική ομάδα Λήμνου «Λαϊκή Σκηνή» Μ.Ε.Α.Σ. και η θεατρική ομάδα ΟΕΘΑ Χίου, μαζί με το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Βορείου Αιγαίου. Όλοι μαζί συμμετέχουν στον ετήσιο διαγωνισμό των θεατρικών ομάδων Αιγαίου.

Επίσης παρατηρούνται δραστηριότητες που απορρέουν από τη σύγχρονη ζωή με ισχυρό μορφωτικό και πολιτιστικό περιεχόμενο, όπως οργανώσεις συνεδρίων, ημερίδων περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, κ.α.

Φεστιβάλ / Δράσεις

Φεστιβάλ Μαστίχας

Στόχος του Φεστιβάλ Μαστίχας είναι να αναδείξει την ιδιαίτερη πολιτισμική φυσιογνωμία του νησιού της μαστίχας, μέσα από καλλιτεχνικές δράσεις και γεγονότα που απλώνονται τόσο στην πόλη της Χίου, όσο και στα μοναδικά Μαστιχοχώρια.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει επίσης θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες, μουσικές βραδιές και παραδοσιακές γιορτές σε συνεργασία με τους τοπικούς πολιτιστικούς συλλόγους στα

χωριά της μαστίχας, που συνδέονται με μοναδικά τοπικά προϊόντα. Κινηματογραφικές προβολές με θέμα την άυλη πολιτιστική κληρονομιά, παρουσιάσεις τοπικών γεύσεων και προϊόντων, αλλά και εκπαιδευτικές δράσεις που αναδεικνύουν την τοπική παράδοση και το ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον του νησιού, αλλά και τα μοναδικά χωριά του, συνδυάζονται σε ένα πολυδιάστατο πρόγραμμα.

Euroclassica / Ομηρική Ακαδημία

Στην Ελλάδα και με επίκεντρο τη Χίο, γενέτειρα του Ομήρου, λαμβάνουν χώρα οι εργασίες της Euroclassica (Όμιλος Ευρωπαϊκών Εταιρειών Καθηγητών Κλασικών Γλωσσών και Πολιτισμών) και της Ομηρικής Ακαδημίας.

Διαρκεί δέκα ημέρες, καθώς ξεκινά από την Αθήνα, όπου συγκεντρώνονται οι σύνεδροι από όλο τον κόσμο, επισκέπτονται την Ακρόπολη και το Νέο Μουσείο της επίσης και το Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών. Στην συνέχεια μεταβαίνουν ακτοπλοϊκώς, οι περισσότεροι, στη Χίο όπου λαμβάνουν χώρα οι εργασίες του Συνεδρίου, ενώ παράλληλα προβλέπεται και η ξενάγηση σε σημαντικά μνημεία και τόπους φυσικού κάλους του νησιού μας, τα Μουσεία της Χίου, Αρχαιολογικό, Βυζαντινό, Ναυτικό αλλά και των Οινουσσών, τον αρχαιολογικό χώρο στον Εμπορειό, βυζαντινά μνημεία και προσκυνήματα, τη Βιβλιοθήκη Κοραή, τα Μεσαιωνικά χωριά και τα Μαστιχοχώρια, τη Βολισσό, όπου κατά την παράδοση δίδαξε ο Όμηρος τα αθάνατα έπη του, μαθαίνουν ελληνικούς παραδοσιακούς χορούς, γνωρίζουν και θαυμάζουν την πολιτιστική μας κληρονομιά και αισθάνονται όχι απλώς Φιλέλληνες, αλλά Έλληνες κατά την ρήση του Ισοκράτους: «Έλληνες καλούνται οι της παιδείσεως της ημετέρας μετέχοντες». Καθ' όλη την διάρκεια του Συνεδρίου φτάνουν στην Χίο σύνεδροι από όλο τον κόσμο, καθώς η Euroclassica είναι θεσμός αναγνωρισμένος διεθνώς, όπως και η Ομηρική Ακαδημία. Στο νησί παραμένουν για οκτώ ημέρες.

Από το 1997 μέχρι σήμερα 4.000, περίπου, επιστήμονες και διακεκριμένοι ελληνιστές από ολόκληρο τον κόσμο, Ακαδημαϊκοί, Πρυτάνεις, Αντιπρυτάνεις, Καθηγητές Πανεπιστημίων, διδάκτορες, ερευνητές, φοιτητές από την Ελλάδα και από την παγκόσμια πανεπιστημιακή κοινότητα, συμμετέχουν, κάνουν ανακοινώσεις σπουδαίες και πρωτότυπες, εντρυφούν στα ομηρικά έπη, στην ελληνική γραμματεία, γλώσσα, ιστορία, πολιτισμό, στη διαχρονική τους ροή και απερχόμενοι γίνονται οι καλύτεροι πρεσβευτές της πατρίδας μας σε ολόκληρο τον κόσμο. Η Ομηρική Ακαδημία δεν σταματά τις επιστημονικές και πολιτιστικές της δραστηριότητες τον υπόλοιπο χρόνο. Εορτάζει με συνέδρια, μορφωτικές επισκέψεις, παραστάσεις αρχαίων τραγωδιών και θέατρο φιλοσοφίας καθώς και πολιτιστικές συμμετοχές των συνέδρων σε όλα τα σημαντικά επετειακά, πνευματικά γεγονότα, διαχέοντας τα πνευματικά και πολιτιστικά τους επιτεύγματα με διακεκριμένους Ελληνιστές και φοιτητές από όλον τον κόσμο.

Η προβολή της Χίου μέσω του Συνεδρίου είναι μεγάλη, τόσο στο εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό.

2.2.2 Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού

Για την εξέταση του επιπέδου και της διαχρονικής εξέλιξης του πληθυσμού της περιοχής μελέτης αξιοποιήθηκαν τα στοιχεία των δύο τελευταίων απογραφών γενικού πληθυσμού που διενήργησε η Ελληνική Στατιστική Αρχή κατά τα έτη 2001 και 2011.

2.2.2.1 Επίπεδο και εξέλιξη πληθυσμού στην περιοχή εφαρμογής

Σύμφωνα με την Απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ., ο **μόνιμος πληθυσμός** της Π.Ε. Χίου ανέρχεται σε **52.674 άτομα** και αντιστοιχεί στο 0,49% του πληθυσμού της χώρας και στο 26,43% της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2001 – 2011, ο πληθυσμός της Π.Ε. Χίου σημείωσε μείωση της τάξης του 0,81% έναντι μείωσης της τάξης του 1,08% που καταγράφηκε στο συνολικό πληθυσμό της Ελλάδας και του 2,93% στην Περιφέρεια Β. Αιγαίου.

2.7 Διαχρονική Εξέλιξη Μεταβολής Πληθυσμού

	Μόνιμος πληθυσμός		Μεταβολή
	2001	2011	2001-2011
Ελλάδα	10.934.097	10.816.286	-1,08%
Περιφέρεια Β. Αιγαίου	205.235	199.231	-2,93%
Περιοχή εφαρμογής Leader	53.106	52.674	-0,81%

Πηγή: Ελ.Στατ. 2001, 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Εξέλιξη σε επίπεδο Δημοτικών Διαμερισμάτων

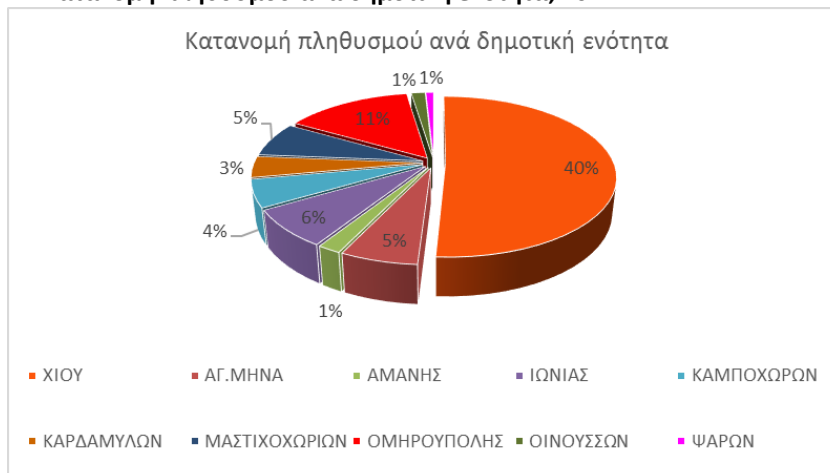
Η χωρική προβολή του πληθυσμού σε επίπεδο Δ.Δ. και η παράλληλη απεικόνιση της ποσοστιαίας μεταβολής του πληθυσμού αναδεικνύει ότι η εξέλιξη του πληθυσμού την τελευταία δεκαετία έχει έντονα χωρική διάσταση. Ειδικότερα, διαπιστώνεται ότι τα Δ.Δ. Χίου και Ομηρούπολης αφορούν στα πολυπληθέστερα τόσο κατά την απογραφή του 2001-όσο και κατά την απογραφή του 2011, αναδεικνύοντας σχετικά άνιση χωρική κατανομή του πληθυσμού με όλο και εντονότερη συγκέντρωση σε περιορισμένο αριθμό οικισμών. Επιπλέον σε αυτά τα Δ.Δ. Διαμερίσματα όπως και στο Δ.Δ. Αγ. Μηνά, σημειώθηκε θετική μεταβολή του πληθυσμού κατά τη δεκαετία 2001-2011, ενώ στην υπόλοιπη περιοχή η μείωση του πληθυσμού ανήλθε έως και 63% (Δ.Δ. Αμανής).

2.8 Εξέλιξη μόνιμου πληθυσμού ανά Δήμο και Δημοτική Ενότητα την περίοδο 2001-2011 στην περιοχή εφαρμογής

ΔΗΜΟΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	2001	2011	% Μεταβολή 2001-2011
ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	23.779	26.850	13%
ΧΙΟΥ	ΑΓ.ΜΗΝΑ	2.686	3.271	22%
ΧΙΟΥ	ΑΜΑΝΗΣ	2.668	983	-63%
ΧΙΟΥ	ΙΩΝΙΑΣ	4.532	3.956	-13%
ΧΙΟΥ	ΚΑΜΠΟΧΩΡΩΝ	3.154	2.897	-8%
ΧΙΟΥ	ΚΑΡΔΑΜΥΛΩΝ	2.920	2.234	-23%
ΧΙΟΥ	ΜΑΣΤΙΧΟΧΩΡΙΩΝ	4.744	3.672	-23%
ΧΙΟΥ	ΟΜΗΡΟΥΠΟΛΗΣ	7.297	7.527	3%
ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ	ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ	855	826	-3%
ΨΑΡΩΝ	ΨΑΡΩΝ	478	458	-4%

Πηγή: Ελ.Στατ. 2001, 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Γράφημα 2.2.1 Κατανομή πληθυσμού ανά δημοτική ενότητα, 2011

Πηγή: Ελ.Στατ. 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Κατανομή του πληθυσμού ανά υπηκοότητα

Οι κάτοικοι με ξένη υπηκοότητα εμφανίζονται κατά κύριο λόγο συγκεντρωμένοι στο Δήμο Χίου, ενώ στους άλλους δύο Δήμους (Οινουσσών και Ψαρρών) η παρουσία τους είναι αρκετά περιορισμένη.

Σε επίπεδο Π.Ε., παρατηρείται ότι το ποσοστό των κατοίκων με ξένη υπηκοότητα περιορίζεται στο 6,4%, ποσοστό που είναι οριακά μεγαλύτερο από το αντίστοιχο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (6,2%) αλλά αρκετά μικρότερο από το αντίστοιχο της χώρας (8,4%).

2.9 Μόνιμος Πληθυσμός κατά ομάδες υπηκοοτήτων ανά Δήμο, 2011

Τόπος μόνιμης διαμονής	Σύνολο	Ελλάδα	Ξένες χώρες		
			Σύνολο	Χώρες ΕΕ	Λοιπές χώρες / Χωρίς υπηκοότητα ή αδιευκρίνιστη υπηκοότητα ή δε δήλωσε
Δήμος Χίου	51.930	48.306	3.084	576	2.508
Δήμοι Οινουσσών και Ψαρρών	1.284	1.211	73	17	56
Περιοχή εφαρμογής Leader	52.674	49.517	3.157	593	2.564
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Β. ΑΙΓΑΙΟΥ	199.231	186.897	12.334	2.913	9.421
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.816.286	9.904.286	912.000	199.121	712.879

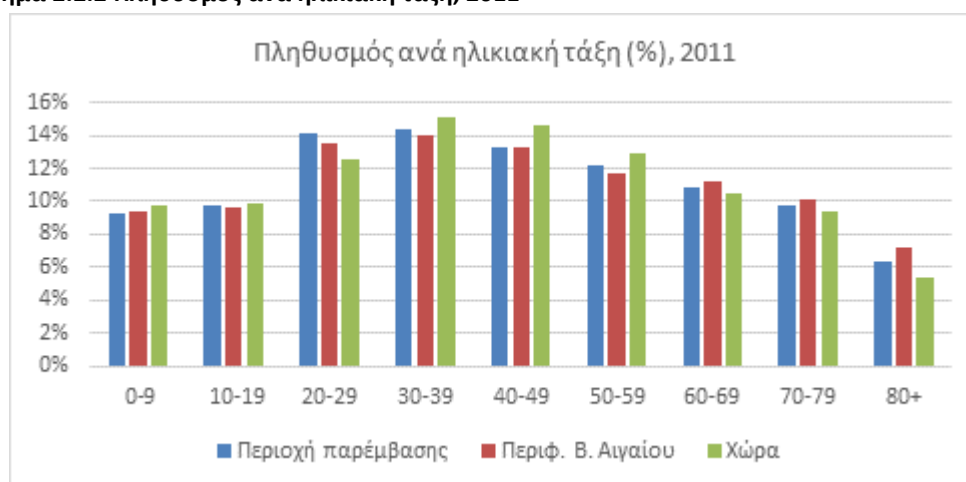
Πηγή: Ελ.Στατ. 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

2.2.2.2 Ηλικιακή Διάρθρωση Πληθυσμού

Η συνολική εικόνα της περιοχής παρέμβασης όσον αφορά στην κατανομή του πληθυσμού σε ηλικιακές ομάδες, ως προς την Περιοχή παρέμβασης, την Περιφέρεια Β. Αιγαίου και τη

Χώρα, σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011, φαίνεται στο παρακάτω γράφημα και στον Πίνακα που ακολουθεί. Ειδικότερα, η περιοχή παρέμβασης εμφανίζει αυξημένο ποσοστό στην ηλικιακή τάξη 20-29 και ξεπερνώντας μάλιστα τα αντίστοιχα ποσοστά σε περιφέρειας και χώρας, καθώς και υψηλή ποσοστά στις τάξεις ηλικιών 30-59 ετών που προσεγγίζουν τους μέσους όρους σε επίπεδο περιφέρειας και χώρας, αναδεικνύοντας ενθαρρυντικές τάσεις εξέλιξης του πληθυσμού αλλά και εν γένει της περιοχής μέσα από την θετικά υψηλή συμμετοχή των κατά βάση παραγωγικών τάξεων στη πληθυσμιακή σύνθεση. Χαρακτηριστικό της εικόνας που παρουσιάζει η ηλικιακή διάρθρωση του πληθυσμού είναι η ακολουθία της τάσης του πληθυσμού σε επίπεδο χώρας σχεδόν σε κάθε ηλικιακή τάξη, γεγονός που ωθεί και στο συμπέρασμα ότι στην περιοχή παρέμβασης δεν υφίσταντο έντονα φαινόμενα μετανάστευσης προς άλλα αστικά κέντρα.

Γράφημα 2.2.2 Πληθυσμός ανά ηλικιακή τάξη, 2011

Πηγή: Ελ.Στατ. 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

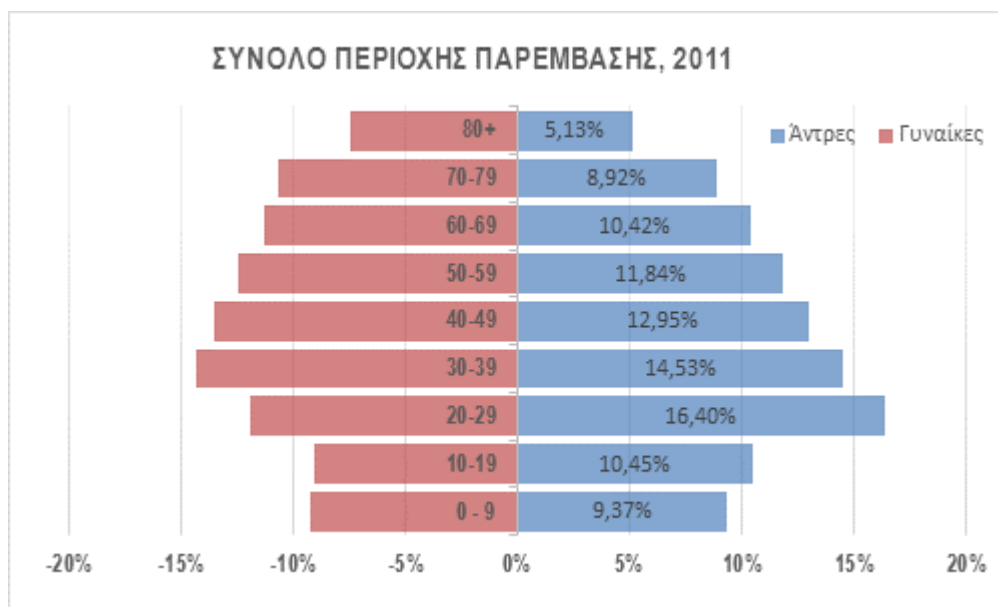
Αναλύοντας περαιτέρω την ηλικιακή κατανομή και διάρθρωση του πληθυσμού στην περιοχή παρέμβασης και με τη βοήθεια του Πίνακα που ακολουθεί, παρατηρείται ότι ο **Δείκτης ηλικιακής διάρθρωσης των ατόμων έως 35 ετών ως προς το άτομο άνω των 55 ετών καταγράφεται σε ποσοστό 129,39%**, ποσοστό πολύ υψηλότερο από το μέσο όρο της Περιφέρειας αλλά ελαφρώς χαμηλότερο συγκριτικά με την τιμή του Δείκτη στο σύνολο της Χώρας, γεγονός που επιβεβαιώνει και την ανάλυση που προηγήθηκε για τα πολύ υψηλά ποσοστά των ηλικιών ομάδων που εντοπίζονται στην περιοχή παρέμβασης. Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι ο Δείκτης Ηλικιακής Διάρθρωσης καταγράφει την υψηλότερη τιμή του στη Δημοτική Ενότητα Χίου αναδεικνύοντας τις προοπτικές που προσφέρει αλλά και την περαιτέρω θετική τάση ανάπτυξης του νησιού. Επιπλέον, πολύ σημαντικό κρίνεται το γεγονός ότι η αντίστοιχη τιμή για τη Δημοτική Ενότητα Αμάνης είναι 34,35%, εξαιρετικά χαμηλή, υποδηλώνοντας την τάση μετακίνησης του πληθυσμού προς το αστικό κέντρο της Δημοτικής Ενότητας Χίου.

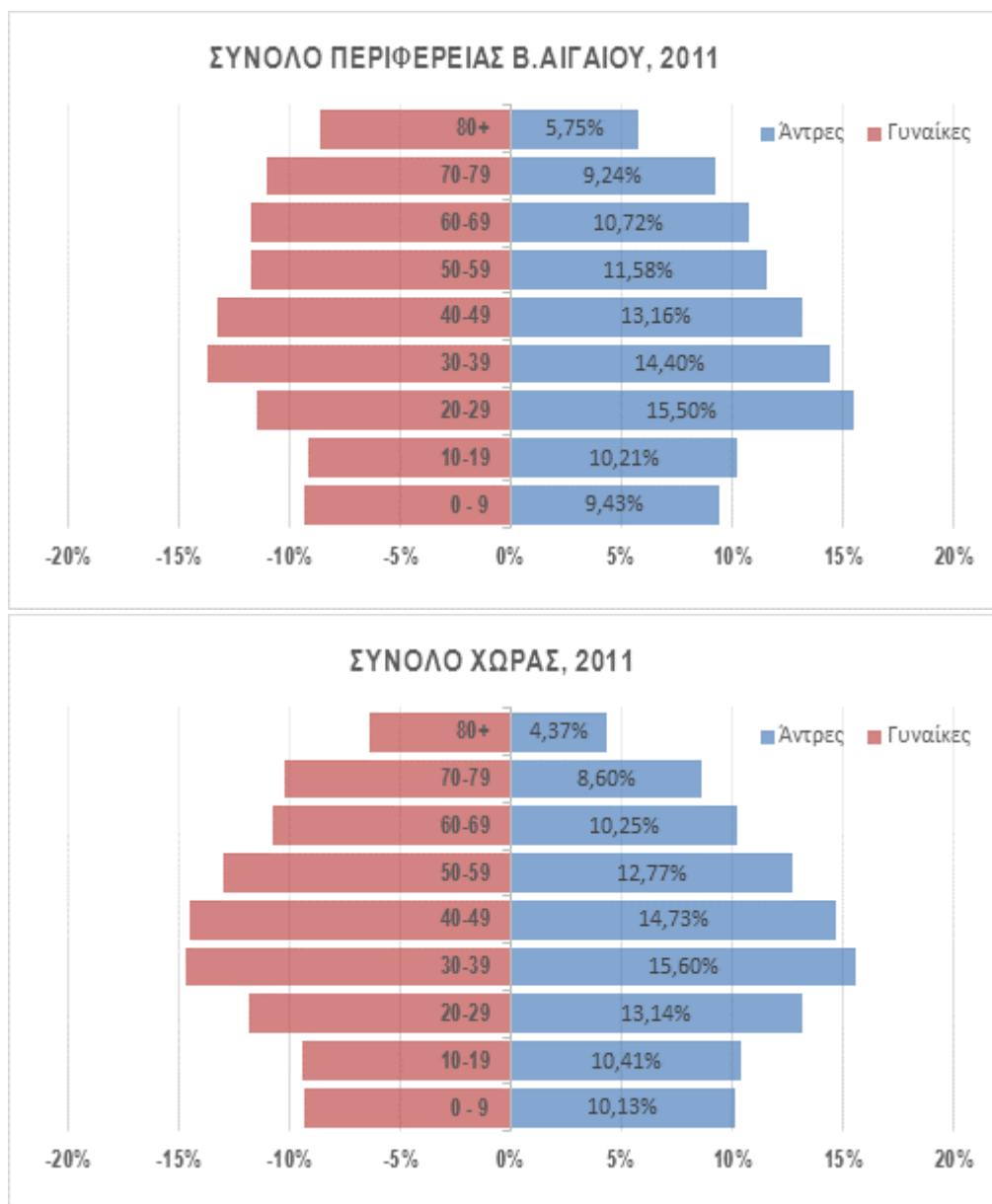
2.10 Δείκτης ηλικιακής διάρθρωσης

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	Σύνολο μόνιμου πληθυσμού	0 - 34 ετών	56 ετών και άνω	Δείκτης ηλικιακής διάρθρωσης
ΔΗΜΟΣ ΧΙΟΥ	51.390	20.965	16.104	130,19%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΙΟΥ	26.850	12.091	7.197	168,00%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ	3.271	1304	990	131,72%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΜΑΝΗΣ	983	199	579	34,37%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΩΝΙΑΣ	3.956	1.298	1.571	82,62%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΜΠΟΧΩΡΩΝ	2.897	1.222	906	134,88%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΡΔΑΜΥΛΩΝ	2.234	773	856	90,30%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΣΤΙΧΟΧΩΡΙΩΝ	3.672	1.146	1.629	70,35%
ΔΗΜΟΣ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ	826	337	298	113,09%
ΔΗΜΟΣ ΨΑΡΩΝ	458	143	172	83,14%
Π.Ε. ΧΙΟΥ	52.674	21.445	16.574	129,39%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	199.231	79.222	65.600	125,21%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.816.286	4.295.887	3.255.207	131,97%

Πηγή: Ελ.Στατ. 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Γράφημα 2.2.3 Πληθυσμιακές πυραμίδες Περιοχής παρέμβασης, Περιφέρειας Β. Αιγαίου και Χώρας 2011

Πηγή: Ελ.Στατ. 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Η ηλικιακή πυραμίδα της περιοχής παρέμβασης για το 2011 φανερώνει ότι η ηλικιακή κατανομή δεν διαφοροποιείται ιδιαίτερα σε σχέση με αυτή της Περιφέρειας και του συνόλου της χώρας, καθώς και ότι συνολικά παρουσιάζει πολύ μικρές διαφοροποιήσεις στα ποσοστά των δύο φύλων που διαμορφώνουν τον πληθυσμό, με εξαίρεση την ηλικιακή ομάδα 20-29 όπου το ποσοστό του ανδρικού πληθυσμού καταγράφεται εμφανώς μεγαλύτερο σε σχέση με αυτό των γυναικών.

2.2.2.3 Δημογραφικοί Δείκτες

Με βάση στοιχεία από τις απογραφές του 2001 και του 2011, προκύπτουν οι ακόλουθοι δημογραφικοί δείκτες για την περιοχή παρέμβασης της Π.Ε. Χίου:

2.11 Δημογραφικοί δείκτες περιοχής παρέμβασης 2001-2011

Δημογραφικοί δείκτες	2001	2011	Μεταβολή
Δείκτης αντικατάστασης	1,21	1,14	-6,19%
Δείκτης εξάρτησης	0,55	0,53	-3,96%
Δείκτης γήρανσης	1,31	1,48	12,84%
Δείκτης νεανικότητας	0,15	0,14	-7,01%

Πηγή: Ελ.Στατ. 2001, 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

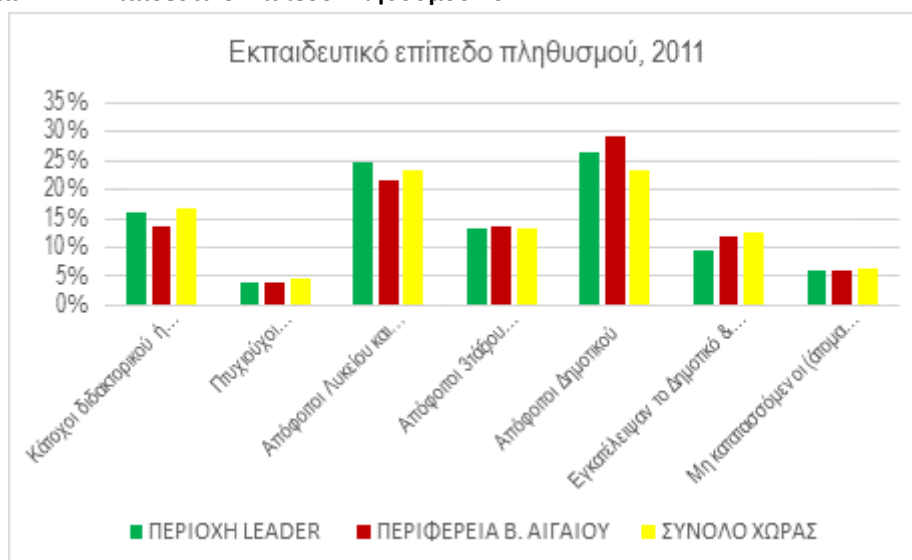
- Δείκτης Αντικατάστασης: Ο δείκτης αντικατάστασης αποτελεί δομικό δείκτη. Δηλαδή εκφράζει την εναλλαγή μεταξύ των ηλικιών που μετέχουν στην παραγωγική διαδικασία. Υπολογίζεται ως ο λόγος των ατόμων ηλικίας 15-19 προς τα άτομα ηλικίας 65-69, δηλαδή των ατόμων που ετοιμάζονται να εισέλθουν στην παραγωγική διαδικασία και αυτών που αναμένονται να εξέλθουν από την παραγωγική διαδικασία. Ο δείκτης αντικατάστασης στην περιοχή παρέμβασης κατέγραψε μείωση 6,19% την δεκαετία 2001-2011, ωστόσο εξακολουθεί να παραμένει υψηλός, υποδηλώνοντας την υπεροχή των ατόμων που ετοιμάζονται να εισέλθουν στην παραγωγική διαδικασία σε σχέση με τα άτομα που ετοιμάζονται να εξέλθουν από αυτή.
- Δείκτης Εξάρτησης (ή Αναλογία Κοινωνικών Βαρών): Ο δείκτης εξάρτησης είναι ο λόγος του αθροίσματος ατόμων ηλικίας 0-14 ετών και 65 ετών και άνω (δηλαδή των μη παραγωγικών ηλικιών), προς τα άτομα ηλικίας 15- 64 ετών (παραγωγικές). Σκοπός του δείκτη είναι να βρεθεί η αναλογία μεταξύ εξαρτώμενων ατόμων, δηλαδή αυτών που δεν μπορούν να συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία προς τα άτομα που θεωρείται ότι συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία. Στην περιοχή εφαρμογής, ο δείκτης εξάρτησης διαμορφώνεται για το 2011 στο 0,53 μειωμένος κατά 3,96% σε σχέση με το 2001 γεγονός που σημαίνει ότι αυξήθηκε ο ενεργός πληθυσμός της περιοχής έναντι αυτών που δεν συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία, υποδηλώνοντας μια αισιόδοξη δημογραφικά εικόνα.
- Δείκτης Γήρανσης: Ο δείκτης γήρανσης είναι ο λόγος των ατόμων ηλικίας 65 και άνω προς τα άτομα ηλικίας 0-14 ετών. Σκοπός του δείκτη αποτελεί ο προσδιορισμός της αναλογίας "γέροι" προς "νέοι", δηλαδή πόσα άτομα ηλικίας 65-άνω αντιστοιχούν σε άτομα ηλικίας 0-14 ετών. Στην περιοχή παρέμβασης ο δείκτης γήρανσης για το 2011 βρίσκεται στο 1,48 έχοντας σημειώσει αύξηση κατά 12,48% σε σχέση με το 2001. Ο δείκτης δεν είναι ιδιαίτερα υψηλός συγκριτικά με την αντίστοιχη τιμή σε επίπεδο χώρας, ωστόσο αύξηση ανάμεσα στις 2 εξεταζόμενες περιόδους, αποτυπώνει με τον πλέον σαφή τρόπο τις δημογραφικές τάσεις γήρανσης του πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης.
- Δείκτης Νεανικότητας: Εκφράζει το ποσοστό των νέων 0-14 ετών ως προς το σύνολο του πληθυσμού. Στην περιοχή εφαρμογής, ο δείκτης διαμορφώνεται στο 0,14 αντανakλώντας τη σχετικά χαμηλή συμμετοχή των νέων στο συνολικό πληθυσμό, τάση η οποία οριακά αμβλύνθηκε την περίοδο 2001-2011.

2.2.2.4 Κοινωνικά Χαρακτηριστικά Πληθυσμού

Εκπαιδευτικό Επίπεδο Πληθυσμού

Παρατηρώντας το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης, όπως καταγράφεται στο Γράφημα 2.2.4 παρατηρείται ότι, στην περιοχή υπάρχει μια ισορροπία στην κατάταξη του μορφωτικού επιπέδου καθώς ναι μεν το υψηλότερο ποσοστό καταγράφουν οι Απόφοιτοι Δημοτικού αλλά είναι χαρακτηριστικό επίσης ότι σημειώνεται ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό αποφοίτων πανεπιστημιακής εκπαίδευσης κάθε βαθμίδας που προσεγγίζει το μέσο όρο της χώρας και εμφανίζεται μεγαλύτερο από το μέσο της Περιφέρειας Β. Αιγαίου. Επισημαίνεται ότι το ειδικό βάρος των ατόμων που δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα, ιδιαιτέρως δε χαμηλότερα σε σχέση με το μέσο όρο επί συνόλου Περιφέρειας και επί συνόλου χώρας. Επίσης πρέπει να αναφερθεί και το ιδιαιτέρως υψηλό ποσοστό των αποφοίτων Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που ξεπερνά τόσο το μέσο όρο της Περιφέρειας αλλά και της χώρας. Από την ανάλυση του γραφήματος συμπεραίνεται ότι το μορφωτικό επίπεδο στην περιοχή παρέμβασης καταγράφεται ιδιαιτέρως υψηλό, προσεγγίζοντας και σε πολλές περιπτώσεις ξεπερνώντας τα ποσοστά που καταγράφονται στις υψηλές βαθμίδες εκπαίδευσης στο επίπεδο της χώρας, και σε κάθε περίπτωση ξεπερνώντας τα αντίστοιχα, σε επίπεδο Περιφέρειας.

Γράφημα 2.2.4 Εκπαιδευτικό Επίπεδο Πληθυσμού 2011

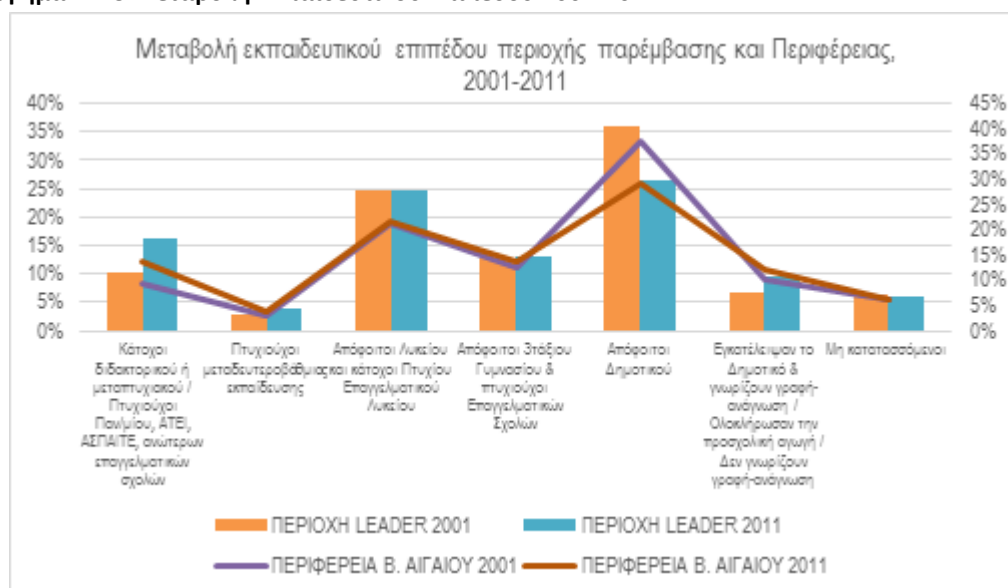

Πηγή: Ελ.Στατ. 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Επίσης, θα πρέπει να αναφερθεί ότι και η μεταβολή στο επίπεδο εκπαίδευσης την περίοδο 2001-2011 σύμφωνα με τα στοιχεία των δύο τελευταίων απογραφών, όπως αποτυπώνεται και στο επόμενο γράφημα, είναι θετική. Ειδικότερα, καταγράφεται αύξηση των αποφοίτων πανεπιστημιακής εκπαίδευσης κάθε βαθμίδας ενώ οι απόφοιτοι δημοτικού μειώθηκαν κατά σχεδόν 10 μονάδες, ενώ αξιοσημείωτη είναι η αύξηση που καταγράφεται στο ποσοστό όσων «Εγκατέλειψαν το Δημοτικό, αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση / Ολοκλήρωσαν την προσχολική αγωγή / Δε γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση», που μπορεί να

ειπωθεί ότι ενδεχομένως οφείλεται στην αύξηση κατά 33% των αλλοδαπών υπηκόων στην ΠΕ Χίου, την περίοδο αναφοράς 2001-2011. Η εν γένει όμως άνοδος του εκπαιδευτικού επιπέδου του πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης αποτελεί θετική εξέλιξη που συνδέεται με τις προοπτικές ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού της περιοχής. Αναλυτικότερα, στην περιοχή παρέμβασης η αύξηση των ποσοστών των ατόμων που έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση υποδηλώνει την ύπαρξη δυναμικής του πληθυσμού.

Γράφημα 2.2.5 Μεταβολή Εκπαιδευτικού Επιπέδου 2001-2011

Πηγή: Ελ.Στατ. 2001, 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Αριθμός, Χαρακτηριστικά και Ανέσεις Νοικοκυριών

Τα χαρακτηριστικά των νοικοκυριών και των κατοικιών στην περιοχή παρουσιάζονται με βάση δεδομένα που αφορούν το μέγεθος και τις ανέσεις τους (Απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. το 2011). Οι πληροφορίες που καταγράφονται μπορούν να χρησιμοποιηθούν αντίστοιχα, για την εκτίμηση των τοπικών πιέσεων επί της απασχόλησης αλλά και για τις συνθήκες και το επίπεδο διαβίωσης της οικογένειας.

2.12Ιδιωτικά Νοικοκυριά κατά Μέγεθος και αριθμό Μελών

	Σύνολο νοικοκυριών	Σύνολο μελών των νοικοκυριών	Μέλη του νοικοκυριού			% νοικοκυριών ανά αριθμό μελών		
			1	2	3+	1	2	3+
Δήμος Χίου	19.997	49.337	5.412	6.028	8.557	27%	30%	43%
Δήμοι Οινουσσών και Ψαρών	494	1.177	154	140	200	31%	28%	40%
Περιοχή εφαρμογής Leader	20.491	50.514	5.566	6.168	8.757	27%	30%	43%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Β. ΑΙΓΑΙΟΥ	79.464	191.183	23.008	24.686	31.770	29%	31%	40%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	4.134.540	10.563.717	1.061.547	1.218.466	1.854.527	26%	29%	45%

Πηγή: Ελ.Στατ. 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Από τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα βλέπουμε ότι στην περιοχή παρέμβασης καταγράφηκαν 20.491 νοικοκυριά, τα οποία αποτελούν σχεδόν το 26% της Περιφέρειας Β. Αιγαίου. Επίσης, παρατηρείται ότι στην περιοχή παρέμβασης εντοπίζεται υψηλότερο ποσοστό νοικοκυριών με 3+ μέλη – γεγονός που συνάδει με την εικόνα της ηλικιακής κατανομής που παρατέθηκε προηγουμένως. Στην κατηγορία τριών και άνω μελών εμφανίζει ποσοστό νοικοκυριών που ξεπερνά κατά 3% αυτό της Περιφέρειας και προσεγγίζει κατά πολύ το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο χώρας. Σε επίπεδο Δήμων, το υψηλότερο ποσοστό διαμορφώνεται στο Δήμο Χίου με πολύ μικρή απόκλιση όμως από το σύνολο των Δήμων Οινουσσών και Ψαρών. Χαρακτηριστικό της εικόνας για το μέγεθος των νοικοκυριών στην περιοχή παρέμβασης είναι η εναρμόνιση του συνόλου κάθε κατηγορίας μεγέθους με τις αντίστοιχες τιμές που καταγράφονται σε επίπεδο χώρας.

Όσον αφορά στον τύπο της πυρηνικής οικογένειας, όπως φαίνεται και στο παρακάτω γράφημα αλλά και στον πίνακα που ακολουθεί, τα νοικοκυριά με μια πυρηνική οικογένεια αποτελούν το υψηλότερο ποσοστό. Τα ποσοστά των νοικοκυριών με μια πυρηνική οικογένεια διαφοροποιούνται ελάχιστα σε επίπεδο 1 μόλις μονάδες για την περιοχή παρέμβασης, την Περιφέρεια και τη χώρα. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί και το υψηλό ποσοστό νοικοκυριών χωρίς ή με 2 ή περισσότερες πυρηνικές οικογένειες που εμφανίζεται στους Δήμους Οινουσσών και Ψαρών, ποσοστό υψηλότερο κατά πολύ όχι μόνο από το μέσο όρο της Περιφέρειας αλλά και της χώρας

Γράφημα 2.2.6 Μεταβολή Εκπαιδευτικού Επιπέδου 2001-2011

Πηγή: Ελ.Στατ. 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Αναφορικά με τον αριθμό των απασχολούμενων μελών στις πυρηνικές οικογένειες, όπως παρατηρούμε στον κάτωθι πίνακα, εντοπίζεται υψηλό ποσοστό οικογενειών που πλήττονται από την ανεργία ήτοι χωρίς απασχολούμενο μέλος, το οποίο είναι υψηλότερο κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες από το αντίστοιχο σε επίπεδο χώρας. Τα ποσοστά αυτά ιδιαιτέρως στην περίπτωση των Δήμων Οινουσσών και Ψαρών βρίσκονται κατά σχεδόν 10 μονάδες υψηλότερα σε σχέση με το σύνολο της Περιφέρειας και κατά 13 μονάδες υψηλότερα από το μέσο όρο της Χώρας. Επίσης μόλις 18% είναι το ποσοστό των νοικοκυριών με 2 ή περισσότερα απασχολούμενα μέλη, που καταγράφεται στους Δήμους Οινουσσών και Ψαρών, μικρότερο κατά 13 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το σύνολο της χώρας αλλά και κατά 12 μονάδες σε σχέση με το Δήμο Χίου.

2.13 Πυρηνικές οικογένειες κατά αριθμό απασχολούμενων μελών, 2011

	Σύνολο	Χωρίς απασχολούμενο μέλος		Με 1 απασχολούμενο μέλος		Με 2 και άνω απασχολούμενα μέλη	
		Αριθμός	%	Αριθμός	%	Αριθμός	%
Δήμος Χίου	14.420	4.795	33%	5.357	37%	4.268	30%
Δήμοι Οινουσσών και Ψαρών	341	155	45%	124	36%	62	18%
Περιοχή εφαρμογής Leader	14.761	4.950	34%	5.481	37%	4.330	29%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Β. ΑΙΓΑΙΟΥ	55.785	19.280	35%	20.551	37%	15.954	29%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	3.021.425	969.317	32%	1.118.950	37%	933.158	31%

Πηγή: Ελ.Στατ. 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Αναφορικά με τις ανέσεις που χαρακτηρίζουν τα καταγεγραμμένα νοικοκυριά στην περιοχή παρέμβασης, οι κατοικίες, διαθέτουν σχεδόν στο σύνολο τους κουζίνα και λουτρό/ντους, στο εσωτερικό τους. Αντίθετα, θα πρέπει να επισημανθεί τα σχετικά χαμηλά ποσοστά των κατοικιών με κεντρική θέρμανση ιδιαιτέρως σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας. Χαμηλότερο ποσοστό της τάξεως τους 73% καταγράφεται στους Δήμους Οινουσσών και Ψαρών αλλά χαμηλό ποσοστό σε αυτήν την κατηγορία, καταγράφεται και στο σύνολο της

Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ήτοι 76%.

2.14 Ανέσεις Κατοικιών, 2011

	Σύνολο	κουζίνα		λουτρό ή ντους		κεντρική θέρμανση	
		Αριθμός	%	Αριθμός	%	Αριθμός	%
Δήμος Χίου	36.923	35.626	96%	35.307	96%	29.572	80%
Δήμοι Οινουσσών και Ψαρών	889	869	98%	846	95%	648	73%
Περιοχή εφαρμογής Leader	37.812	36.495	97%	36.153	96%	30.220	80%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Β. ΑΙΓΑΙΟΥ	151.332	143.356	95%	136.541	90%	115.457	76%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	6.371.901	6.172.355	97%	6.098.507	96%	5.608.657	88%

Πηγή: Ελ.Στατ. 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Ευπαθείς ομάδες πληθυσμού

1) **ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ (ΑΜΕΑ):** Στην Π.Ε. Χίου, σύμφωνα με στοιχεία των Διευθύνσεων Κοινωνικής Πρόνοιας των Δήμων, καταγράφονται 644 άτομα (ποσοστό 1,22% επί του συνολικού πληθυσμού) τα οποία είναι δικαιούχοι επιδομάτων αναπηρίας (βλ. Πίνακα 1 & 2 του παραρτήματος). Το μεγαλύτερο ποσοστό επιδομάτων αφορά άτομα με απόλυτη αναπηρία (45,33%), τυφλούς (24,07%), και άτομα με βαριά νοητική καθυστέρηση (13,72%).

2) **ΡΟΜΑ:** Στην Περιφερειακή Ενότητα Χίου ο πληθυσμός τους με βάση την καταγραφή που πραγματοποιήθηκε κατά την κατάρτιση της Περιφερειακής Στρατηγικής Καταπολέμησης της Φτώχειας και Κοινωνικής Ένταξης για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, ανέρχεται σε **210 άτομα** περίπου, ενώ στο σύνολο στην Περιφέρεια Β. Αιγαίου φαίνεται να ξεπερνούν τα **820 άτομα** κατά την περίοδο καταγραφής (Α' δίμηνο 2015).

Από αυτούς η συντριπτική πλειοψηφία είναι εγκατεστημένοι σε κατοικίες στο Βαρβάσι (100 άτομα), και οι υπόλοιποι στα Θυμιανά και σε πρόχειρα καταλύματα στις περιοχές Χαλκειός, στο Μυρσινίδι.

Ως πολύ άσχημη χαρακτηρίζεται η εικόνα των οικισμών Μυρσυνιδίου της Χίου, και απλά ανεκτή στο Χαλκειό. Τα προβλήματα σ' αυτές τις περιοχές εστιάζονται τόσο στην εκπαίδευση, όσο και στις υποδομές κατοικίας, φωτισμού, ύδρευσης – αποχέτευσης, αλλά και στην παρεχόμενη υγειονομική περίθαλψη. Η εντεινόμενη φτωχοποίηση σε αυτούς τους οικισμούς δημιουργεί φαινόμενα παθογένειας, όπως η ενδοοικογενειακή βία, η επαιτεία, η παιδική εκμετάλλευση και η αποκλίνουσα συμπεριφορά. Πρόδηλη είναι επίσης η χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών. Η οικονομική δραστηριότητα των Ρομά εντοπίζεται κυρίως στον χώρο του λιανικού εμπορίου, είναι κυρίως μικροπωλητές και συλλέκτες ανακυκλούμενων υλικών, ενώ μια μικρή μερίδα στη Λήμνο ασχολείται και με τη γεωργία και τα κηπευτικά προϊόντα περιστασιακά. Επίσης υπάρχουν αρκετοί Ρομά από τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία και την Αλβανία που μεταβαίνουν στην περιοχή τους θερινούς μήνες. Σαφώς βελτιωμένη, παρουσιάζεται η εικόνα των Ρομά που διαβιούν στο Βαρβάσι, όπου η κοινωνική ενσωμάτωση έχει επιτευχθεί με μεγαλύτερη ένταση και το βιοτικό τους επίπεδο είναι καλύτερο. Εξάλλου, στη Χίο έγιναν οι μόνες επιτυχημένες ενέργειες οργανωμένης μετεγκατάστασης την προηγούμενη δεκαετία σε όλη την Περιφέρεια Β. Αιγαίου.

Ειδικότερα στη θέση «Βαρβάσι», κατά βάση λόγω ουσιαστικής αποδοχής του σχεδίου από τους ίδιους τους Ρομά που κατοικούσαν σε πρόχειρα καταλύματα στη θέση «Ποταμός», αλλά και από τους λοιπούς κατοίκους της περιοχής που διέθεσαν οικίες στους ωφελούμενους με τη μορφή της «Επιδότησης ενοικίου», δράση που υλοποιήθηκε με ευθύνη και πόρους του Δήμου Χίου. Ειδικότερα ανά οικισμό, παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία στη συνέχεια.

Οικισμοί Χαλκειός, Θυμιανά, Αμπέλια (Δημοτική Ενότητα Καμποχώρων) Στους οικισμούς Χαλκειός, Θυμιανά, Αμπέλια κατοικούν 85 Ρομά. Πρόκειται κυρίως για μόνιμο, λιγότερο εποχιακό και ελάχιστο μετακινούμενο πληθυσμό την τελευταία τετραετία. Αναφέρεται η ύπαρξη σημαντικού αριθμού αλλοδαπών Ρομά και ετεροδημοτών. Τα περισσότερα νοικοκυριά εντάσσονται στην κατηγορία των χαμηλών και κάτω του ορίου φτώχειας εισοδημάτων.

Οικισμός στη Θέση Βαρβάσι

Στον οικισμό στη θέση Βαρβάσι κατοικούν 35 Ρομά. Πρόκειται κυρίως για μόνιμο, και ελάχιστο μετακινούμενο πληθυσμό. Παρουσιάζεται αύξηση οικογενειών και ατόμων Ρομά από το 2010 έως 2014 περίπου 30%. Στις κατοικίες του οικισμού έχουν αναπτυχθεί επεκτάσεις και ζουν ενιαία πολλές οικογένειες με συγγενικό δεσμό (π.χ. τρεις αδερφοί με πολλά τέκνα που μερικά έχουν παντρευτεί, έχουν τις γυναίκες τους μαζί και έχουν αποκτήσει και παιδιά). Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά και είναι Δημότες του Δήμου Χίου, εκκρεμούν έγγραφές και μεταβολές σε άτομα μικρής ηλικίας (βρέφη) ή ανήλικων μητέρων. Οι Ρομά της περιοχής χαρακτηρίζονται για την τυπικότητα και τη συνέπεια όσον αφορά στις οικονομικές, φορολογικές και ασφαλιστικές τους υποχρεώσεις, δεδομένο ότι το 90% διαθέτουν ΑΦΜ.

Οικισμοί Μυρσινίδι, Ταμπάκικα, Φρούριο, Γρού, Χίος, Απλωταριά, Εβρετή

Στους οικισμούς Μυρσινίδι, Ταμπάκικα, Φρούριο, Γρού, Χίος, Απλωταριά, Εβρετή κατοικούν 85 Ρομά. Πρόκειται κυρίως για μόνιμο, και ελάχιστο μετακινούμενο πληθυσμό. Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι τακτοποιημένη αστικοδημοτικά και είναι Δημότες του Δήμου Χίου, εκκρεμούν έγγραφές και μεταβολές σε άτομα μικρής ηλικίας (βρέφη) ή ανήλικων μητέρων.

3) **Στιτιζόμενοι και Άποροι:** Σύμφωνα με στοιχεία των Δήμων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, οι αιτήσεις που κατατέθηκαν το 2013 για υπαγωγή στο Πρόγραμμα Δωρεάν Διανομής Τροφίμων αφορούσαν συνολικά 20.943 άτομα, εκ των οποίων οι 2.668 ήταν κάτοικοι της περιοχής παρέμβασης (βλ. Πίνακα 3 του Παραρτήματος). Τελικά εγκρίθηκε και ωφελήθηκε το 64,4%, η συντριπτική πλειοψηφία των οποίων κατοικεί στα όρια του Δήμου Χίου.

2.2.3 Οικονομικά στοιχεία

2.2.3.1 Γενικά Στοιχεία

Κύριο χαρακτηριστικό της Π.Ε. Χίου σε ό,τι αφορά την οικονομική της φυσιογνωμία, αποτελεί η νησιωτικότητα, στοιχείο το οποίο συμβάλλει στην περιθωριοποίηση και στην αναπτυξιακή της υστέρηση λόγω, αφενός της ανεπαρκούς προσπελασιμότητας προς τα αναπτυγμένα αστικά κέντρα της Ελλάδας, και αφετέρου της αδυναμίας εκτενούς συνεργασίας προς τα παράλια της Μ. Ασίας λόγω των γεωπολιτικών συνθηκών στην

περιοχή. Τα κυριότερα προβλήματα της οικονομίας της Π.Ε. Χίου πηγάζουν από:

- υψηλή εποχικότητα δραστηριοτήτων, που στηρίζονται κατά βάση στον τριτογενή τομέα και ιδιαίτερα στον τουρισμό, που σε συνδυασμό με άμεση εξάρτηση από τις μεταφορές λόγω νησιωτικού χαρακτήρα, είναι ιδιαίτερα ευάλωτη.
- χαμηλή παραγωγικότητα με μικρό βαθμό εξειδίκευσης των απασχολούμενων και έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού τόσο στον πρωτογενή όσο και στον δευτερογενή τομέα.
- έλλειψη διασύνδεσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την τοπική παραγωγική και κοινωνική βάση και μικρή ενσωμάτωση πτυχιούχων και επιστημόνων στην επιχειρηματική και επιστημονική κοινότητα.
- δημογραφική αποψίλωση
- εξάρτηση από την ηπειρωτική Ελλάδα
- χαμηλή ανταγωνιστικότητα
- χαμηλό επίπεδο επιχειρηματικότητας, απουσία εκσυγχρονισμού και οικονομιών κλίμακας για τις υπάρχουσες επιχειρήσεις.
- χαμηλή εκμετάλλευση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας λόγω περιβαλλοντικών περιορισμών και προβλημάτων διασύνδεσης με το ηπειρωτικό δίκτυο, με αποτέλεσμα την μη κάλυψη ενεργειακών αναγκών, ιδιαίτερα κατά τους θερινούς μήνες και την αυξημένη εξάρτηση από το πετρέλαιο.
- ελλείψεις σε υποδομές και συχνότητα μεταφορών με αποτέλεσμα αυξημένο κόστος μεταφοράς και χαμηλό επίπεδο εξυπηρέτησης.
- υψηλό κόστος δημιουργίας και συντήρησης υποδομών σε συνδυασμό με έντονες πιέσεις στη δόμηση, τόσο για οικιστικές όσο και για τουριστικές λειτουργίες.

Σύμφωνα με τα ειδικά τεύχη αποτελεσμάτων ηλεκτρονικής καταγραφής του συνόλου των επιχειρήσεων και των εργαζομένων – μισθωτών με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου των ετών 2013 και 2014 (ΣΕΠΕ – ΟΑΕΔ – ΙΚΑ), ο αριθμός των επιχειρήσεων στην Π.Ε. Χίου ανέρχεται σε 1.228 το 2013 και 1.301 το 2014, σημειώνοντας τη δεύτερη μεγαλύτερη συγκέντρωση επιχειρήσεων (μετά τη Λέσβο) στην Περιφέρεια Βορείου. Ωστόσο η μεταβολή που σημειώθηκε την περίοδο 2013-2014 ήταν η μικρότερη συγκριτικά με τις άλλες Π.Ε. της περιφέρειας. Για το 2014, στις 1.301 επιχειρήσεις και τα παραρτήματά τους καταγράφηκαν 4.957 απασχολούμενοι, οι οποίοι αποτελούν το 30,56 των απασχολούμενων της Περιφέρειας Β. Αιγαίου.

2.15 Αριθμός Επιχειρήσεων ανά Περιφερειακή Ενότητα 2013 - 2014

Περιφερειακή Ενότητα	2013		2014		Ποσοστιαία Μεταβολή 2013 - 2014
	Αριθμός Επιχειρήσεων	Ποσοστό (%) του Συνόλου	Αριθμός Επιχειρήσεων	Ποσοστό (%) του Συνόλου	
Ικαρίας	100	2,57%	138	3,21%	38,00%
Λέσβου	1.634	42,07%	1.736	40,44%	6,24%
Λήμνου	280	7,21%	327	7,62%	16,79%
Σάμου	642	16,53%	791	18,43%	23,21%
Χίου	1.228	31,62%	1.301	30,31%	5,94%

Περιφέρεια Β. Αιγαίου	3.884	100,00%	4.293	100,00%	10,53%
-----------------------	-------	---------	-------	---------	--------

Πηγή: Ειδικά Τεύχη Αποτελεσμάτων Ηλεκτρονικής Καταγραφής του Συνόλου των Επιχειρήσεων και των Εργαζομένων – Μισθωτών με Σχέση Εργασίας Ιδιωτικού Δίκαιου 2013 και 2014

2.16 Αριθμός Εργαζομένων ανά Π.Ε. της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου 2014

Περιφερειακή Ενότητα	Αριθμός εργαζομένων	Ποσοστό στο Σύνολο των εργαζομένων της Περιφέρειας
Ικαρίας	334	2,06 %
Λέσβου	7.228	44,56 %
Λήμνου	932	5,75 %
Σάμου	2.769	17,07 %
Χίου	4.957	30,56 %
Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	16.220	100,00 %

Πηγή: Αποτελέσματα Ηλεκτρονικής Καταγραφής Επιχειρήσεων και Εργαζομένων – Μισθωτών με Σχέση Εργασίας Ιδιωτικού Δίκαιου (Υπουργείο Εργασίας)

Ενδεικτικά στοιχεία ΑΕΠ (σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας), 2001 – 2011: Συνολικό ΑΕΠ, ΑΕΠ κατά κεφαλή, ΑΕΠ κατά κλάδο

Την περίοδο 2001-2008 παρουσιάστηκε διαχρονική αύξηση του ΑΕΠ, με μέσο ετήσιο ποσοστό μεταβολής της τάξεως του 8,01, ενώ από το 2009, το πρώτο έτος εμφάνισης της οικονομικής κρίσης, μέχρι το 2013 καταγράφεται συνολικό ποσοστό μείωσης της τάξεως του 24,9% και μέσο ετήσιο ποσοστό μείωσης 6,04%.

2.17 Μεταβολή του ΑΕΠ 2001-2013

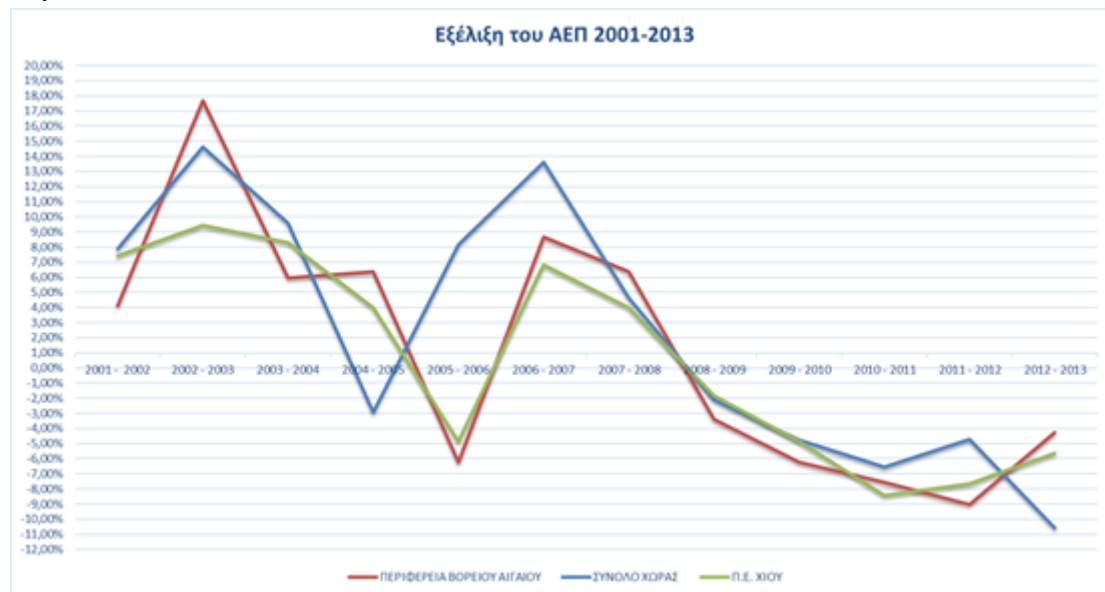
	2001	2013*	μεταβολή 2001-2013
Περιοχή εφαρμογής Leader	535	668	24,9
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Β. ΑΙΓΑΙΟΥ	2.032	2.564	26,2
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	152.194	180.389	18,5

* προσωρινά στοιχεία

Πηγή: Ελ. Στατ./ Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

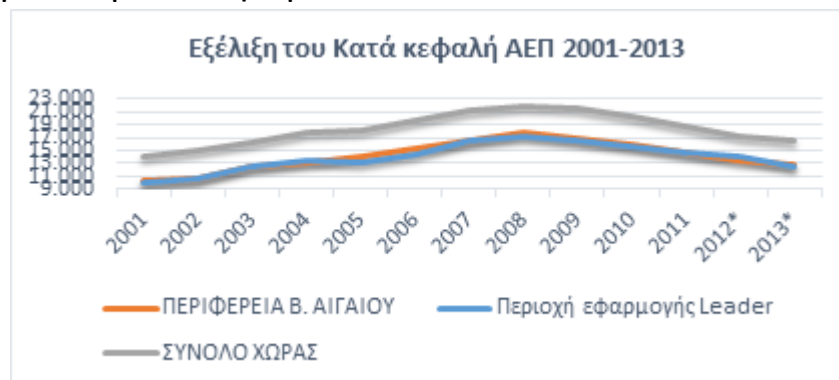
Η συνολική πορεία και του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Π.Ε. Χίου, σε γενικές γραμμές ακολουθεί τις εθνικές και περιφερειακές εξελίξεις, με σταδιακή άνοδο μέχρι το 2008 και συνεχιζόμενη μείωση μέχρι το 2013 (12.493 €). Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι τη διετία 2011 - 2012 το κεφαλήν ΑΕΠ της Π.Ε. φαίνεται να είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου σε απόλυτο μέγεθος.

Γράφημα 2.2.7 Εξέλιξη του ΑΕΠ στην Περιοχή Παρέμβασης, την Περιφέρεια Β. Αιγαίου και τη Χώρα 2001-2013

Πηγή: Ελ.Στατ. / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Γράφημα 2.2.8 Εξέλιξη του κατά κεφαλή ΑΕΠ στην Περιοχή Παρέμβασης, την Περιφέρεια Β. Αιγαίου και τη Χώρα 2001-2013

Πηγή: Ελ.Στατ. / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Απασχόληση (συνολική και κατά κλάδο) 2001-2011

Η ανάλυση της απασχόλησης που παρουσιάζεται ακολούθως βασίστηκε στα επίσημα στοιχεία της απογραφής της ΕΛΣΤΑΤ που διενεργήθηκε το 2011. Ωστόσο, αξίζει να επισημανθεί ότι κατά το διάστημα που ακολούθησε την απογραφή μέχρι σήμερα, συντελέστηκαν μεταβολές οι οποίες προκάλεσαν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα χαρακτηριστικά της οικονομικής δραστηριότητας τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και στην ΠΕ Χίου.

Ειδικότερα και σύμφωνα με τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα, η περιοχή παρέμβασης παρουσιάζει ποσοστό απασχολούμενων οριακά χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο χώρας αλλά εμφανώς χαμηλότερο (-5 %) σε σχέση με την τιμή που καταγράφεται σε επίπεδο Περιφέρειας.

2.18 Ποσοστό Απασχόλησης, 2011

	Απασχολούμενοι
Δήμος Χίου	33,38%
Δήμοι Οινουσσών και Ψαρών	27,18%
Περιοχή εφαρμογής Leader	33,35%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Β. ΑΙΓΑΙΟΥ	38,46%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	34,46%

Πηγή: Ελ.Στατ.2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Αναφορικά με την εξέλιξη της απασχόλησης την περίοδο 2001-2011, η περιοχή εφαρμογής, την εξεταζόμενη περίοδο, παρουσιάζει θετική διακύμανση της απασχόλησης που εκφράστηκε με αύξηση κατά 12,8% σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας, τη στιγμή που η χώρα σημείωνε μείωση του ποσοστού των απασχολούμενων κατά 9,1 ποσοστιαίες μονάδες, με τα αποτελέσματα της οικονομικής κρίσης να έχουν γίνει ήδη ορατά. Σημαντική αύξηση της τάξεως του 22% καταγράφηκε στους Δήμους Οινουσσών και Ψαρών.

2.19 Εξέλιξη Απασχολούμενων την περίοδο 2001 - 2011

	2001	2011	Μεταβολή 2001-2011 (σε %)
Δήμος Χίου	15.228	17.154	12,6
Δήμοι Οινουσσών και Ψαρών	286	349	22,0
Περιοχή εφαρμογής Leader	15.514	17.503	12,8
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Β. ΑΙΓΑΙΟΥ	65.798	76.628	16,5
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	4.102.089	3.727.633	-9,1

Πηγή: Ελ.Στατ.2001, 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Αναφορικά με την **κατανομή των απασχολούμενων** ανά τομέα, σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011 και όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα, στην περιοχή εφαρμογής, ο τριτογενής τομέας απορροφά το 76% των απασχολούμενων ενδεικτικό της συμμετοχής του κλάδου του εμπορίου, του τουρισμού αλλά και του δημόσιου τομέα στο οικονομικό προφίλ της ΠΕ Χίου. Στον αντίποδα καταγράφονται πολύ μικρότερα ποσοστά συμμετοχής των εργαζομένων **στον πρωτογενή που ανέρχεται στο 8%** και στο δευτερογενή τομέα, συμβαδίζοντας έτσι με την αντίστοιχη εικόνα σε επίπεδο Περιφέρειας και Χώρας.

2.20 Κατανομή Απασχολούμενων κατά τομέα δραστηριότητας 2011

Τομέας Δραστηριότητας	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Β. ΑΙΓΑΙΟΥ		Περιοχή εφαρμογής Leader	
	Αριθμός	%	Αριθμός	%	Αριθμός	%
Πρωτογενής τομέας	372.209	10%	9.000	14%	1.428	8%
Δευτερογενής τομέας	654.377	18%	9.660	15%	2.809	16%
Τριτογενής τομέας	2.701.047	72%	47.249	72%	13.266	76%
Σύνολο	3.727.633	100%	65.909	100%	17.503	100%

Πηγή: Ελ.Στατ.2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Όσον αφορά στην **κατανομή των απασχολούμενων ανά οικονομική δραστηριότητα**, η πλειοψηφία των απασχολούμενων στην περιοχή εφαρμογής, όπως φαίνεται στο Γράφημα που ακολουθεί και στον πίνακα 4 του Παραρτήματος, καταγράφεται στους τομείς του εμπορίου και της δημόσιας διοίκησης, με τους κλάδους των κατασκευών, της εκπαίδευσης και του τουρισμού να ακολουθούν.

Η εικόνα που παρουσιάζει η περιοχή παρέμβασης είναι σε αντιστοιχία με τα αντίστοιχα μεγέθη σε επίπεδο χώρας και περιφέρειας, όπου η πλειοψηφία του πληθυσμού απασχολείται επίσης στον τριτογενή τομέα και ειδικότερα στο λιανικό και χονδρικό εμπόριο.

Όσον αφορά στην **κατανομή των απασχολούμενων ανά επάγγελμα**, η πλειοψηφία των απασχολούμενων αφορά σε ειδικότητες στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές (23%), ενώ η αμέσως πιο πολυπληθής ομάδα επαγγέλματος είναι τα ανώτερα στελέχη. Με περίπου το ίδιο ποσοστό (12%) ακολουθούν οι επαγγελματίες του πρωτογενούς τομέα «ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι & αλιείς».

Γράφημα 2.2.9 Κατανομή των Απασχολούμενων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

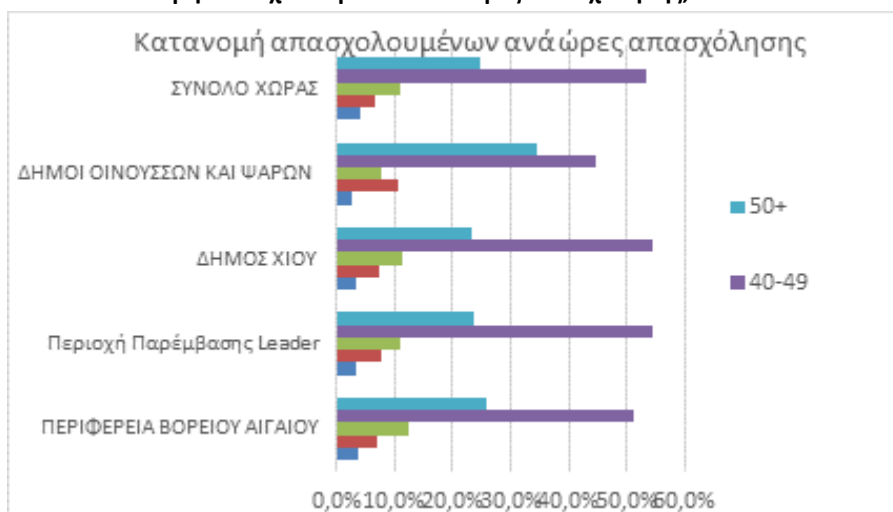

Πηγή: Ελ.Στατ.2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Σημαντικός παράγοντας διαμόρφωσης της ομαλής λειτουργίας της αγοράς εργασίας είναι τα **επίπεδα υποαπασχόλησης**. Σε περιόδους οικονομικής ύφεσης, το φαινόμενο της ανεργίας συμβαδίζει με την αύξηση της υποαπασχόλησης. Στην περιοχή εφαρμογής, για το 2011, το ποσοστό των ατόμων που απασχολούνται λιγότερες από 20 ώρες εβδομαδιαίως είναι ελαφρώς χαμηλότερο σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό για την Περιφέρεια και τη χώρα. Στα ίδια επίπεδα με αυτά της περιφέρειας και της χώρας βρίσκεται το ποσοστό των ατόμων πλήρους απασχόλησης στην περιοχή εφαρμογής, ενώ το ποσοστό των απασχολούμενων που εργάζονται συνήθως περισσότερες από 50 ώρες καταγράφεται ιδιαίτερα υψηλό στους Δήμους Οινουσών και Ψαρών (34,4%), υψηλότερο μάλιστα κατά 10 σχεδόν μονάδες σε σχέση με την Περιφέρεια και τη Χώρα. Ωστόσο συγκρίνοντας την κατανομή εντός της περιοχής, μπορούμε να πούμε ότι η πλειοψηφία απασχολείται

σεθέσεις πλήρους απασχόλησης – εργαζόμενοι 40-49 ώρες και πολύ μικρό ποσοστό υποαπασχολείται.

Γράφημα 2.2.10 Κατανομή Απασχολουμένων ανά ώρες απασχόλησης, 2011

Πηγή: Ελ.Στατ.2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός (2001-2011)

Ενδιαφέρον έχει να δει κανείς, την εξέλιξη γενικότερα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού την περίοδο 2001-2011, στην περιοχή παρέμβασης. Πιο συγκεκριμένα, η συρρίκνωση της απασχόλησης απορρέει και ως συνέπεια της αυξημένης μείωσης των ατόμων που εισέρχονται στον παραγωγικό βίο. Το γεγονός αυτό αναδεικνύεται σαφώς από τα μεγέθη που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα και βασίζονται στα επίσημα στοιχεία της απογραφής της ΕΛΣΤΑΤ για τα έτη 2001 και 2011. Στην περιοχή παρέμβασης καταγράφηκε αύξηση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της τάξης του 14,6%, τη στιγμή που η αντίστοιχη μείωση στην χώρα είναι 0,6%. Μικρότερη αύξηση καταγράφηκε και σε επίπεδο Περιφέρειας, αναδεικνύοντας την τάση στο Βόρειο Αιγαίο. Η τάση αυτή είναι σε απόλυτη συνάφεια με τους θετικούς δείκτες αντικατάστασης και νεανικότητας, όπως παρουσιάστηκαν σε προηγούμενη ενότητα.

2.21 Εξέλιξη Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού, 2001- 2011

	2001	2011	Μεταβολή 2001-2011 (σε %)
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	4.614.499	4.586.636	-0,6
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	73.446	76.628	4,3
ΔΗΜΟΣ ΧΙΟΥ	17.200	19.744	14,8
ΔΗΜΟΣ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ ΚΑΙ ΨΑΡΩΝ	372	402	8,1
Περιοχή εφαρμογής Leader	17.572	20.146	14,6

Πηγή: Ελ.Στατ.2001, 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Άνεργος Πληθυσμός

Το πρόβλημα της ανεργίας είναι αρκετά έντονο στην περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος, αλλά σε οριακά μικρότερο επίπεδο σε σχέση με την ανεργία στην Περιφέρεια Β. Αιγαίου. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της απογραφής του 2011, το ποσοστό ανεργίας ανέρχεται σε 5%, τη στιγμή που στη χώρα καταγραφόταν στο 8%. Αξίζει επίσης να επισημανθεί ότι, στην περιοχή παρέμβασης η αύξηση της ανεργίας που σημειώθηκε την περίοδο 2001-2011 ήταν κατά πολύ μικρότερη σε σχέση με την αντίστοιχη αύξηση σε εθνικό επίπεδο, αφού κυμάνθηκε σε 28,4%, ενώ στη χώρα σε 67,6%.

2.22 Εξέλιξη άνεργου πληθυσμού την περίοδο 2001-2011

	2001	2011	Μεταβολή 2001-2011 (σε %)
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	512.410	859.003	67,6
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Β. ΑΙΓΑΙΟΥ	7.648	10.719	40,2
Περιοχή εφαρμογής Leader	2.058	2643	28,4

Πηγή: Ελ.Στατ.2001, 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

2.23 Ποσοστό Ανεργίας, 2011

	Άνεργοι
Δήμος Χίου	5,01%
Δήμοι Οινουσσών και Ψαρών	3,74%
Περιοχή εφαρμογής Leader	5,01%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Β. ΑΙΓΑΙΟΥ	5,38%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	7,94%

Πηγή: Ελ.Στατ.2001, 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Όσον αφορά στους **ανέργους ανά εκπαιδευτικό επίπεδο**, η πλειοψηφία είναι πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και οι απόφοιτοι λυκείου, όπως ισχύει και σε επίπεδο περιφέρειας και χώρας.

2.24 Άνεργοι κατά Επίπεδο Εκπαίδευσης, 2011

	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων σχολών	Πτυχιούχοι μετα-δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολλέγια κλπ.) / Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κλπ.)	Απόφοιτοι τριτάξιου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Απόφοιτοι Δημοτικού / Άλλη περίπτωση
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	859.003	180.590	375.748	146.740	155.925
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Β. ΑΙΓΑΙΟΥ	10.719	2.182	4.401	1.881	2.255
Περιοχή εφαρμογής Leader	2.643	653	1.070	416	490

Πηγή: Ελ.Στατ.2001, 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Στο σημείο αυτό κρίνεται ιδιαίτερως σκόπιμη η αναφορά των πλέον πρόσφατων στοιχείων ανεργίας τόσο στο επίπεδο της περιοχής παρέμβασης όσο και της χώρας, ώστε να καταστεί δυνατή η απόδοση μιας όσο το δυνατόν πληρέστερης εικόνας του φαινομένου που πλήττει έντονα την χώρα, εν μέσω της οικονομικής κρίσης, τα τελευταία έτη. Στον πίνακα και το γράφημα που ακολουθεί παρατίθεται η εξέλιξη της ανεργίας την περίοδο 2011-2015. Τα στοιχεία προέρχονται από την Έρευνα εργατικού δυναμικού της Ελ. Στατ. που διενεργείται δειγματοληπτικά σε εθνικό επίπεδο.

2.25 Ποσοστά Ανεργίας, 2011 - 2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Περιοχή Παρέμβασης Leader	13,9	22,6	23,8	26,5	26,0
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	17,9	24,4	27,5	26,5	24,9

Πηγή: Ελ.Στατ.2001, 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Η εξέλιξη της ανεργίας την περίοδο 2011-2015 παρουσιάζει δραματική αύξηση στο επίπεδο της Περιοχής Παρέμβασης, της τάξεως του 88% την περίοδο αναφοράς 2011-2015. Επίσης το ποσοστό της αύξησης διαφαίνεται ότι έχει εκτοξευθεί το 2012 από τα επίπεδα του 2011, και παρουσίασε άμβλυνση της έντασης τις περιόδους 2012-2015.

Γράφημα 2.2.11 Εξέλιξη Ανεργίας, 2011 - 2015

Πηγή: Ελ.Στατ.2001, 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Απασχόληση στον κλάδο της Αλιείας

Ο αλιευτικός τομέας στην Περιοχή Παρέμβασης, ως κλάδος πρωτογενούς παραγωγής, θεωρείται σημαντικός, γιατί προσφέρει οικονομικά και κοινωνικά οφέλη στην περιοχή. Από τα στοιχεία του πίνακα είναι προφανής η μείωση της απασχόλησης που επήλθε στον κλάδο της αλιείας τόσο σε επίπεδο Περιοχής παρέμβασης, όσο και Περιφέρειας και Χώρας. Η μείωση της τάξεως του 34% στην απασχόληση στον κλάδο της αλιείας που καταγράφηκε

για τις περιόδους αναφοράς 2001 – 2011, αποτελεί συνέχεια και επακόλουθο του καθολικού φαινομένου συρρίκνωσης των ποσοστών απασχόλησης στη χώρα μας, λόγω της οικονομικής κρίσης και των επιπτώσεων αυτής στις τοπικές και την εθνική οικονομία.

2.2.6 Εξέλιξη Απασχόλησης – Αλιεία 2001, 2011

	2001	2011	Μεταβολή 2011-2001 (σε %)
Περιοχή Leader	390	259	-0,34
Περιφέρεια Β. Αιγαίου	1285	901	-0,30
Σύνολο Ελλάδας	17953	14.547	-0,19

Πηγή: Ελ.Στατ.2001, 2011 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

2.2.3.2 Ο πρωτογενής τομέας

Ο αγροτικός τομέας χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη δυναμικών κλάδων (μαστιχοκαλλιέργεια, ελαιοκαλλιέργεια, ιχθυοκαλλιέργεια, αλιεία, κτηνοτροφία), λόγω των ήπιων κλιματολογικών συνθηκών που ευνοούν την αγροτική παραγωγή (περιορισμένοι παγετοί κλπ) και την καθιερωμένη εξωστρέφεια σημαντικών επιχειρήσεων της Χίου, ενώ κύριο χαρακτηριστικό είναι οι παραδοσιακές καλλιέργειες ήπιας μορφής που δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον. Στους κλάδους του αγροτικού τομέα απασχολείται κατά παράδοση ο τοπικός πληθυσμός και με παραδοσιακά συστήματα καλλιέργειας, ενώ σημαντική μερίδα των αγροτών πολυαπασχολούνται.

Στο γεγονός αυτό, αλλά και στις ιδιαίτερες εδαφικές και κλιματολογικές συνθήκες που χαρακτηρίζουν την Π.Ε. Χίου, οφείλεται η παραγωγή παραδοσιακών - βιολογικών επώνυμων προϊόντων, καθώς και η δυνατότητα περαιτέρω ανάπτυξης σε ορισμένους από αυτά.

Ωστόσο η Χίος είναι φτωχή σε καλλιεργούμενη γη (μόνο το 19,5% της έκτασής της καλλιεργείται), ενώ παρουσιάζει και τον υψηλότερο κατακερματισμό αγροτικών εκμεταλλεύσεων με μέση έκταση αγροτεμαχίου τα 2,17 στρέμματα, σε όλη την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου.

Αγροτικά τοπία

Τα Αγροτικά Τοπία είναι αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης μεταξύ φυσικού περιβάλλοντος και διαχειριστικών αγροτικών συστημάτων. Η μακρά ιστορική πορεία αυτής της αλληλεπίδρασης στην περιοχή της Χίου, έχει δημιουργήσει μια σειρά από ημι-φυσικά τοπία, τα οποία αν και δεν διακρίνονται για την παραγωγική τους αξία (εξαιτίας των περιορισμένων φυσικών πόρων), εντούτοις χαρακτηρίζονται από μεγάλη οικολογική και αισθητική αξία. Η οικολογική αξία έχει να κάνει με την ίδια τη φύση των παραδοσιακών αγροτικών διαχειριστικών συστημάτων, με τα οποία συντηρούνταν με βιώσιμες πρακτικές η ποιότητα των περιορισμένων φυσικών πόρων. Η αισθητική αξία, από την άλλη, αναφέρεται στη συμβολική δύναμη των αγροτικών αυτών τοπίων, τα οποία αποτελούν έναν αυτοτελή τουριστικό πόρο, πού μέχρι σήμερα έχει χρησιμοποιηθεί ως «δωρεάν σκηνικό» για τον τουρισμό παραλίας και έχει υψηλές δυνατότητες μελλοντικής αξιοποίησης αν διατηρήσει

τα χαρακτηριστικά του.

Γεωργία

Στην περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος σύμφωνα με τα δεδομένα της απογραφής γεωργίας και κτηνοτροφίας του έτους 2009 της ΕΛ.ΣΤΑΤ., η καλλιεργούμενη έκταση ανέρχεται σε 203.067 στρ. και αντιστοιχεί στο 12,3% της Περιφέρειας Β. Αιγαίου (1.647.840 στρ.) και στο 0,6% της χώρας (34.779.290 στρ.).

Όσον αφορά στο **δυναμικό, το μέγεθος και τη διάρθρωση εκμεταλλεύσεων**, η Π.Ε. Χίου συγκεντρώνει 5.261 εκμεταλλεύσεις (ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2009) με συνολική γεωργική έκταση 212 χιλιάδες στρέμματα (βλ. Πίνακα 5 του Παραρτήματος), από τις οποίες οι 5.255 διαθέτουν γεωργική γη που αντιστοιχεί στο 95,75% της συνολικής γεωργικής έκτασης (203.067 στρ.).

Η περιοχή εμφανίζει μέσο όρο έκτασης ανά εκμετάλλευση 38,64 στρ., ποσοστό που είναι αρκετά πιο χαμηλό της Περιφέρειας Β. Αιγαίου και της χώρας που η μέση έκταση ανά εκμετάλλευση ανέρχεται σε 54,63 και 48,52 στρ. αντίστοιχα. Στο εσωτερικό του Νομού εντοπίζεται μεγάλη διακύμανση του μεγέθους των εκμεταλλεύσεων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στο Δήμο Οινουσσών είναι καταγεγραμμένες 8 εκμεταλλεύσεις σε 3.091 στρ. και ως εκ τούτου η μέση έκταση ανά εκμετάλλευση κυμαίνεται σε 386,38 στρ. ενώ ακολουθεί η Δ.Ε. Ομηρούπολης με 88,47 στρ. Στον αντίποδα βρίσκεται η Δ.Ε. Χίου που η μέση εκμετάλλευση ανέρχεται σε μόλις 14,75 στρ.

2.27 Εκμεταλλεύσεις και εκτάσεις (σε στρ.) χρησιμοποιούμενης γεωργική γης & μέσο μέγεθος εκμετάλλευσης, 2009

Περιοχή	ΣΥΝΟΛΟ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΓΗΣ		ΜΕΣΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ
	ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ	ΕΚΤΑΣΕΙΣ	
Π.Ε. ΧΙΟΥ	5.255	203.067	38,64
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Β. ΑΙΓΑΙΟΥ	30.165	1.647.840	54,63
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	716.823	34.779.290	48,52

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Απογραφή Γεωργίας - Κτηνοτροφίας, έτους 2009

Από τις 5.263 αγροτικές εκμεταλλεύσεις στην Π.Ε. Χίου:

- οι μικτές (γεωργο-κτηνοτροφικές) εκμεταλλεύσεις ανέρχονται σε 303 και αποτελούν το 5,76% του συνολικού αριθμού τους
- οι αμιγώς γεωργικές εκμεταλλεύσεις ανέρχονται σε 4.902 (ήτοι στο 93,14% του συνολικού αριθμού,
- οι αμιγώς κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις ανέρχονται σε 58 (ήτοι στο 1,10% του συνόλου).

Οι αμιγώς γεωργικές εκμεταλλεύσεις (βλ. Πίνακα 6 του Παραρτήματος) καταλαμβάνουν έκταση 75 χιλ. στρ. περίπου (36,95% της έκτασης του συνόλου των αγροτικών εκμεταλλεύσεων) και οι μικτές καταλαμβάνουν αντίστοιχα 70 χιλ. στρ. περίπου (34,48% της έκτασης του συνόλου των αγροτικών εκμεταλλεύσεων). Τα αντίστοιχα ποσοστά στην Περιφέρεια Β. Αιγαίου συμβαδίζουν όσον αφορά τις αμιγώς γεωργικές εκμεταλλεύσεις, αλλά υπάρχει μεγάλη απόκλιση στις μικτές εκμεταλλεύσεις που ανέρχονται σε πολύ

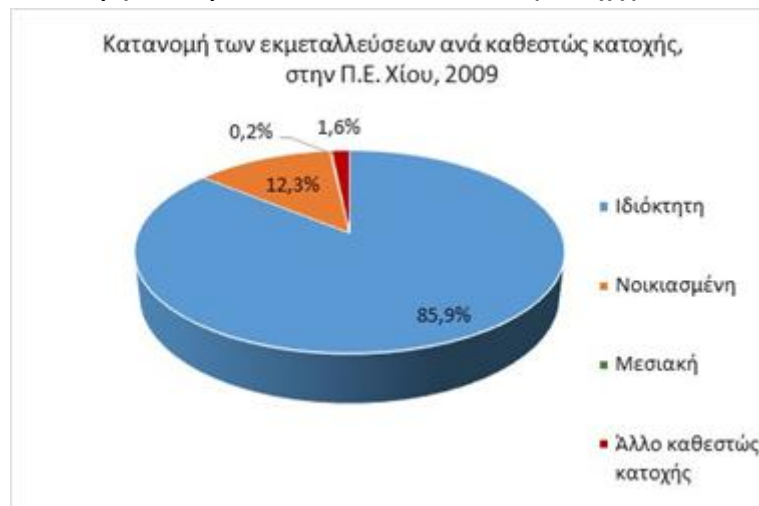
υψηλότερο ποσοστό (58,01%), ενώ οι κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις αποτελούν το 11,65% του συνολικού αριθμού τους. Σε επίπεδο χώρας οι αμιγώς γεωργικές εκμεταλλεύσεις αποτελούν το 79,5%, ενώ οι μικτές (γεωργο-κτηνοτροφικές) εκμεταλλεύσεις αποτελούν το 18,3% του συνόλου.

Οι περισσότερες εκμεταλλεύσεις είναι οικογενειακής μορφής, με σχετικά χαμηλή τεχνολογική υποδομή και παραδοσιακές πρακτικές τόσο στον τρόπο οργάνωσης όσο και στον τρόπο διαχείρισης των συντελεστών παραγωγής, επηρεάζοντας άμεσα τον αριθμό του διαθέσιμου εργατικού δυναμικού αλλά και του κεφαλαίου.

Ειδικότερα στην περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος σχετικά με το καθεστώς κατοχής, το σύνολο των 203 εκμεταλλεύσεων κατανέμεται ως εξής:

- 5.049 (85,9%) διαθέτουν ιδιόκτητη γη,
- 724 (12,3%) προβαίνουν σε ενοικίαση γεωργικών εκτάσεων,
- 10 (0,2%) αξιοποιούν τη μεσιακή μορφή και
- 95 (1,6%) χρησιμοποιούν άλλου τύπου μορφές κατοχής αγροτικών εκτάσεων.

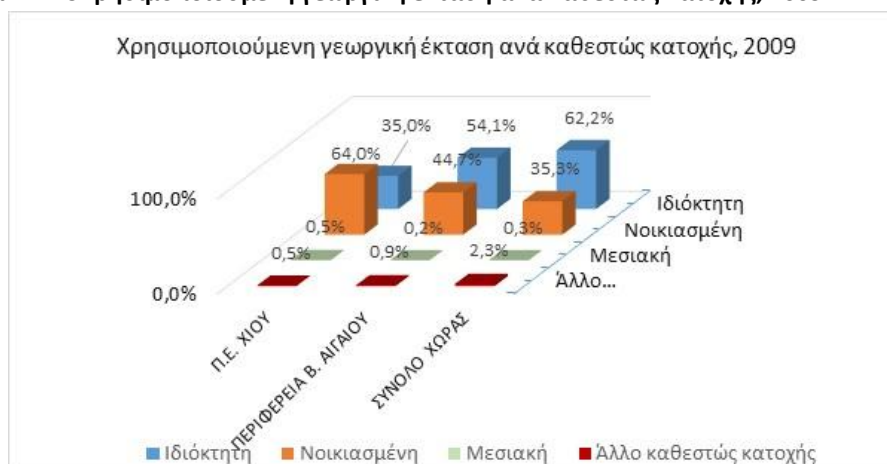
Γράφημα 2.2.12 Κατανομή των εκμεταλλεύσεων ανά καθεστώς κατοχής, 2009

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Απογραφή Γεωργίας - Κτηνοτροφίας, έτους 2009

Αν και ο αριθμός των εκμεταλλεύσεων αφορά κατά συντριπτική πλειοψηφία σε ιδιόκτητη γη, όσον αφορά στην έκταση της χρησιμοποιούμενης γης στην Π.Ε. Χίου είναι κατά κύριο λόγο νοικιασμένη, σε αντίθεση με την Περιφέρεια Β. Αιγαίου και τη χώρα, όπου οι ιδιόκτητες εκμεταλλεύσεις υπερτερούν τόσο σε αριθμό όσο και σε έκταση (βλ. Πίνακα 7 του Παραρτήματος).

Γράφημα 2.2.13 Χρησιμοποιούμενη γεωργική έκταση ανά καθεστώς κατοχής, 2009

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Απογραφή Γεωργίας - Κτηνοτροφίας, έτους 2009

Αναφορικά με τις **αρδευόμενες εκτάσεις** (βλ. Πίνακα 8 του Παραρτήματος), οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις που αρδεύονται στην περιοχή εφαρμογής του προγράμματος ανέρχονται σε 2.067 και αποτελούν το 39% του συνόλου των εκμεταλλεύσεων, ενώ στα ίδια μεγέθη κυμαίνονται και οι αρδευθείσες, αγγίζοντας το αντίστοιχο ποσοστό για την Περιφέρεια Β. Αιγαίου. Ωστόσο υστερούν σημαντικά σε σχέση με τα εθνικά μεγέθη. Σημαντική όμως υστέρηση παρατηρείται στο μέγεθος των αρδευόμενων και αρδευθείσων εκτάσεων σε σχέση με τη χώρα. Αλλά όπως φαίνεται, αυτό είναι μια γενικότερη απόκλιση του συνόλου της Περιφέρειας Β. Αιγαίου.

Ειδικότερα, οι εκτάσεις που αρδεύονται στην περιοχή εφαρμογής αντιστοιχούν στο 4,3% του συνόλου εκτάσεων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και ανάλογο είναι και το ποσοστό που καταγράφεται σε επίπεδο περιφέρειας, ενώ το ποσοστό σε επίπεδο χώρας κυμαίνεται σε 37,7%). Οι αρδευθείσες εκτάσεις στην περιοχή εφαρμογής αποτελούν επίσης το 4,3% της γεωργικής έκτασης, ποσοστό οριακό υψηλότερο από το αντίστοιχο της περιφέρειας (3,5%) αλλά εξαιρετικά χαμηλότερο από το αντίστοιχο της χώρας (29,9%).

Γράφημα 2.2.14 Κατανομή εκτάσεων σε αρδευόμενες - αρδευθείσες, 2009

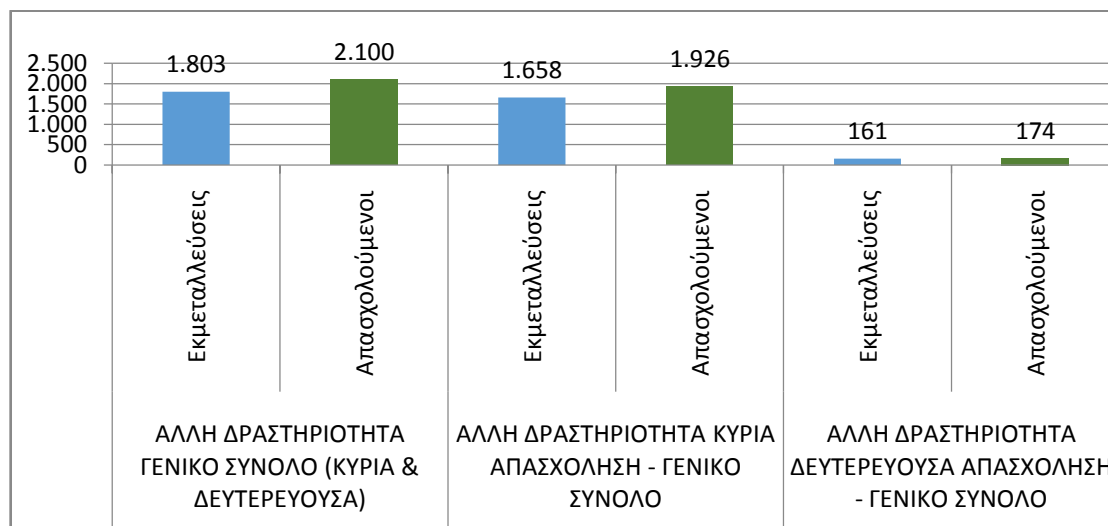

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Απογραφή Γεωργίας - Κτηνοτροφίας, έτους 2009

Η ένταση της γεωργικής παραγωγής μιας περιοχής, εκτός από το είδος των καλλιεργειών και ιδιαίτερα των δυναμικών, την ποιότητα και την έκταση της διαθέσιμης γης, προσδιορίζεται και από τον αριθμό, το είδος, τη δυναμικότητα και το βαθμό παλαιότητας των γεωργικών μηχανημάτων που διαθέτει. Οι γεωργοί της περιοχής εφαρμογής το 2012 διέθεταν 11.739 **γεωργικά μηχανήματα** (έναντι των 12.201 το 2009), η πλειοψηφία των οποίων αφορούσε σε κλαδευτικά μηχανήματα (βενζινοπρίονα) και μονοαξονικούς γεωργικούς ελκυστήρες (βλ. Πίνακα 9 του Παραρτήματος).

Επιπλέον, η σημαντικότητα του αγροτικού τομέα για την τοπική οικονομία αναδεικνύεται μέσα από τα **επίπεδα πολυαπασχόλησης του αγροτικού πληθυσμού** στην περιοχή. Όπως φαίνεται και στο επόμενο γράφημα και στον πίνακα 10 του Παραρτήματος, υπερτερούν οι απασχολούμενοι που έχουν άλλη δραστηριότητα ως κύρια έναντι εκείνων που έχουν άλλη δραστηριότητα ως δευτερεύουσα και η κύρια απασχόλησή τους είναι με τη γεωργία – κτηνοτροφία. Έτσι περιοχή εφαρμογής ακολουθεί τις γενικότερες τάσεις τόσο σε περιφερειακό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

2.28 Απασχόληση Οικογένειας και Κατόχων σε Άλλη Δραστηριότητα (Κύρια / Δευτερεύουσα), 2009

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Απογραφή Γεωργίας - Κτηνοτροφίας, έτους 2009

Ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζει να δούμε τη συμμετοχή των μόνιμων και των εποχικών εργατών στη γεωργία και την κτηνοτροφία. Όπως φαίνεται και στον επόμενο πίνακα, στην πλειοψηφία των εκμεταλλεύσεων απασχολούνται εποχικοί εργάτες (423 εκμεταλλεύσεις έναντι των 23 όπου απασχολούνται μόνιμοι εργάτες). Σε κάθε περίπτωση πάντως, είτε μιλάμε για εποχικό εργατικό δυναμικό είτε για μόνιμο, οι ημερομίσθιοι υπερτερούν σημαντικά.

2.29 Κατανομή μόνιμων και εποχικών εργατών, 2009

	ΜΟΝΙΜΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ			ΕΠΟΧΙΚΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ		
	ΑΡ. ΕΚΜ/ΣΕΩΝ	ΑΡ. ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	ΑΡ. ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ	ΑΡ. ΕΚΜ/ΣΕΩΝ	ΑΡ. ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	ΑΡ. ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ
Π.Ε. ΧΙΟΥ	23	34	5.805	423	700	12.475
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Β. ΑΙΓΑΙΟΥ	218	319	63.878	10.575	24.923	385.506
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	16.979	26.207	5.464.108	301.275	1.036.524	14.658.407

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Απογραφή Γεωργίας - Κτηνοτροφίας, έτους 2009

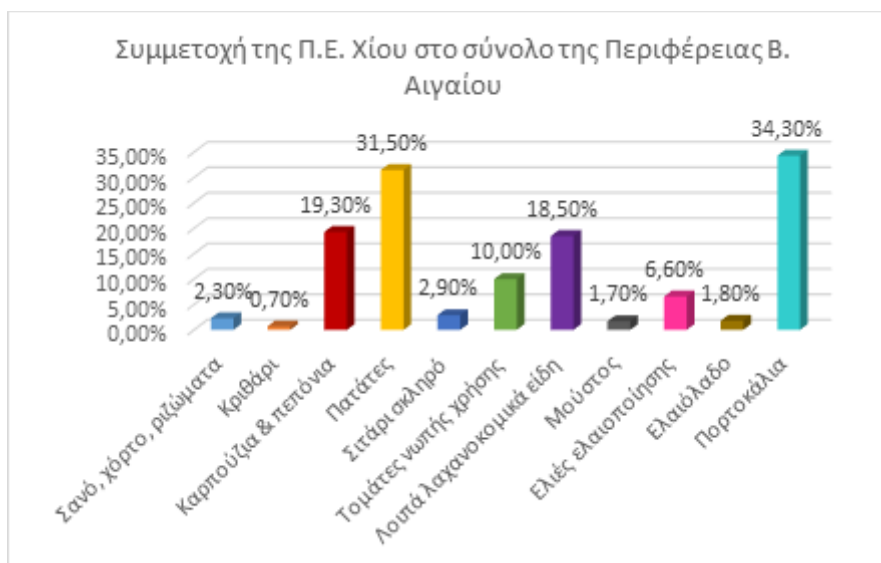
Αναφορικά με τα **καλλιεργούμενα είδη** (βλ. Πίνακα 11 του Παραρτήματος), στην Π.Ε. Χίου υπερσχύουν οι εκμεταλλεύσεις των δενδρωδών καλλιεργειών (αποτελούν το 18,4% των δενδρωδών καλλιεργειών της Περιφέρειας Β. Αιγαίου) και ακολουθούν οι εκμεταλλεύσεις ελιάς (17,8% της περιφέρειας).

2.30 Παραγωγή Κύριων Αγροτικών Προϊόντων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και συμμετοχή της Π.Ε. Χίου, 2009

Κατηγορία Προϊόντος / Προϊόν	Παραγωγή Βορείου Αιγαίου (σε τόνους)	Συμμετοχή της Π.Ε. Χίου στο σύνολο της Περιφέρειας Β. Αιγαίου
Αροτραίες Καλλιέργειες		
Σανό, χόρτο, ριζώματα	14.642	2,30%
Κριθάρι	13.982	0,70%
Καρπούζια και πεπόνια	6.499	19,30%
Πατάτες	8.546	31,50%
Σιτάρι σκληρό	5.967	2,90%
Λαχανικά		
Τομάτες νωπής χρήσης	10.428	10,00%
Λοιπά λαχανοκομικά είδη	5.316	18,50%
Αμπελουργικά Προϊόντα		
Μούστος	10.122	1,70%
Δενδρώδης Καλλιέργειες		
Ελιές ελαιοποίησης	29.950	6,60%
Ελαιόλαδο 2007/2008	10.607	1,80%
Πορτοκάλια	2.922	34,30%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Απογραφή Γεωργίας - Κτηνοτροφίας, έτους 2009

Γράφημα 2.2.15 Συμμετοχή της ΠΕ Χίου στο σύνολο της ΠΒΑ, 2009

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Απογραφή Γεωργίας - Κτηνοτροφίας, έτους 2009

Η **μαστίχα** είναι ρητίνη του φυτού σχίνου (*Pistacia Lentiscus* var. Chia) που παράγεται στο νότιο μέρος της Χίου και αποτελεί προϊόν ΠΟΠ. Οι εκτάσεις που καλύπτονται από τα μαστιχόδεντρα είναι περίπου 19000 στρέμματα, αλλά ορισμένες είναι εγκαταλελειμμένες, καθώς ένα μέρος των παραγωγών είναι ηλικιωμένοι ή/και όχι «επαγγελματίες» μαστιχοπαραγωγοί. Είναι χαρακτηριστικό ότι η παραγωγή μαστίχας καλύπτει σχεδόν το 1/3 των καλλιεργούμενων εκτάσεων του νησιού, φτάνοντας τους 120 τόνους. Περίπου 4850 παραγωγοί παραδίδουν μαστίχα στην Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου, μια υποχρεωτική δευτεροβάθμια ένωση από τους 20 πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς. Η δημιουργία της εταιρείας Mediterra SA από την Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου βοήθησε πολύ στην παραγωγή πολλών προϊόντων με βάση τη μαστίχα, αλλά και την διασφάλιση σημαντικού μέρους της τελικής υπεραξίας προς όφελος της Ένωσης και των παραγωγών.

Η μαστίχα αποτελεί ένα από τα πιο δυναμικά εξαγωγικά προϊόντα της Περιφέρειας, είναι μέρος της ταυτότητας της Χίου και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως «όχημα» και για άλλα διατροφικά προϊόντα του νησιού και της Περιφέρειας, όπως έχει ήδη συμβεί. Το σημαντικότερο είναι ότι διατηρεί και σημεία λιανικής πώλησης των προϊόντων, αλλά και τεχνογνωσία που μπορεί να δώσει άμεσα πρόσβαση σε αγορές και δίκτυα διακίνησης.

Μαζί με τη Μαστίχα Χίου (ΠΟΠ) το **μανταρίνι** αποτελεί ένα από τα πλέον αναγνωρίσιμα αγροτικά προϊόντα του Νομού και περιλαμβάνονται στον κατάλογο με τα 37 πιο φημισμένα αγροτικά προϊόντα της χώρας, το οποίο έχει καταχωρηθεί ως προϊόν Προστατευμένης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ). Η καλλιέργεια των μανταρινιών αποτέλεσε επί δεκαετίες στήριγμα της οικονομίας του νησιού, και λειτούργησε σαν αντιστάθμισμα ειδικά στη συρρίκνωση της καλλιέργειας της λεμονιάς, που σημειώθηκε τη δεκαετία του 1920-1930 λόγω της εμφάνισης κορυφοξήρας. Μεγάλη βαρύτητα για την ανάπτυξη της καλλιέργειας του χιώτικου μανταρινιού διαδραμάτισε και η έντονη εμπορική δραστηριότητα των κατοίκων του νησιού, μέσω της οποίας το προϊόν προωθήθηκε σε διάφορες αγορές του εξωτερικού. Έτσι σήμερα, οι περιοχές στις οποίες συγκεντρώνεται το μεγαλύτερο μέρος των καλλιεργειών είναι:

- Η Δ.Ε. Καμποχώρων στο κεντροανατολικό τμήμα του νησιού της Χίου

- Η Δ.Ε. Καρδαμύλων στο βορειονατολικό τμήμα του νησιού της Χίου
- Η Δ.Ε. Βολισσού στο βορειοδυτικό τμήμα του νησιού της Χίου
- Τα νησιά Οινούσσες και Ψαρά.

Αν και τα **ελαιόδεντρα** αποτελούν μια σημαντική κατηγορία χρήσης γης για την Περιφέρεια συνολικά (οι ελαιοπαραγωγοί είναι περίπου 26.000 συνολικά στην Περιφέρεια και οι εκτάσεις των ελαιώνων ανέρχονται σε 600.000 στρ. περίπου), στη Χίο παράγεται μόλις το 5%, καθώς η συντριπτική πλειοψηφία προέρχεται από τις καλλιέργειες στη Λέσβο.

Υπάρχει επίσης αξιόλογη παραγωγή και καλλιέργεια **κηπευτικών** σε υπαίθρια κατά βάση αλλά και θερμοκηπιακή καλλιέργεια καθώς και πατάτας, που εφοδιάζουν την τοπική αγορά. Καλλιεργούνται δυο είδη πατάτας (Sprunta-λευκόσαρκη και Fabula-κίτρινη στρογγυλή).

Δυναμικά τα τελευταία χρόνια υπάρχει σχετική δραστηριότητα στην παραγωγή **κρασιού**. Οι κυριότερες ποικιλίες που καλλιεργούνται νησί είναι:

1. Φωκιανό
2. Χιώτικο Κρασερό
3. Μανδηλαριά
4. Ασύρτικο
5. Αθήρι
6. Λοιπές

Επίσης, στην Π.Ε. Χίου υφίσταται σημαντικός αριθμός στρεμμάτων με **βιολογικές καλλιέργειες**(βλ. Πίνακα 12 του Παραρτήματος), που αφορούν κυρίως στην παραγωγή ελιών (16 εκμεταλλεύσεις και 424,1 στρ.) και λιγότερο στην παραγωγή εσπεριδοειδών (12 εκμεταλλεύσεις και 139 στρ.). Ωστόσο όμως όπως φαίνεται από τον ανωτέρω πίνακα, στην περιοχή εφαρμογής συγκεντρώνεται το 43% των εκμεταλλεύσεων και το 41% της έκτασης βιολογικής καλλιέργειας εσπεριδοειδών της Περιφέρειας Β. Αιγαίου.

Όσον αφορά στην **παραγωγή προϊόντων ποιότητας**, στην Π.Ε. Χίου υπάρχουν τα κάτωθι πιστοποιημένα προϊόντα:

- Θρούμπα ελιά Χίου (ΠΟΠ)
- Τσίκλα Χίου (ΠΟΠ)
- Μαστίχα Χίου (ΠΟΠ)
- Μαστιχέλαιο Χίου (ΠΟΠ)
- Μανταρίνι Χίου (ΠΓΕ)

Όσον αφορά στη **μεταποίηση και εμπορία των αγροτικών προϊόντων** στην Π.Ε., πρωταρχική αναφορά αξίζει να γίνει στη μεταποίηση της ρητίνης των μαστιχόδεντρων, την οποία έχει αναλάβει η Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου (Ε.Μ.Χ.). Η Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου (Ε.Μ.Χ) ιδρύθηκε το 1938 βάσει του Νόμου 1390, είναι Αναγκαστικός Συνεταιρισμός και αποτελεί το φορέα αποκλειστικής διαχείρισης της φυσικής μαστίχας Χίου τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Αποτελεί την συλλογική έκφραση 20 πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών των 24 Μαστιχοχωρίων που βρίσκονται στην νότια Χίο. Σήμερα, η Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου αριθμεί 4.543 φυσικά μέλη και είναι ένας από τους μεγαλύτερους σε μέγεθος οργανισμούς της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ενώ παράλληλα θεωρείται συνεταιρισμός – πρότυπο για τα ελληνικά δεδομένα.

Η Ένωση έχει ως κύρια δραστηριότητά της τη συλλογή, επεξεργασία και εμπορία φυσικής μαστίχας και την παραγωγή και εμπορία προϊόντων μαστίχας. Η εμπορική της δραστηριότητα είναι κυρίως εξαγωγική αφού περίπου το 70% της ετήσιας παραγωγής της μαστίχας Χίου προωθείται στις αγορές του εξωτερικού. Είναι αξιοσημείωτο δε ότι τα σημαντικότερα προϊόντα της Ε.Μ.Χ είναι προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π), όπως η μαστίχα, η τσίχλα ΕΛΜΑ, το λικέρ μαστίχας και το μαστιχέλαιο. Στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης της Ένωσης Μαστιχοπαραγωγών Χίου ιδρύθηκε το καλοκαίρι του 2002 η ΜΕΔΙΤΕΡΡΑ ΑΒΕΣΕ. Η ίδρυση της θυγατρικής εταιρίας ΜΕΔΙΤΕΡΡΑ Α.Ε και η παράλληλη έναρξη της λειτουργίας των καταστημάτων mastihashop έδωσαν μια νέα ώθηση στο προϊόν μαστίχα που σταδιακά εδραιώθηκε ως μια διαφορετική πρόταση ευημερίας που κυκλοφόρησε ευρέως στην Ελληνική αγορά και μύησε το ελληνικό καταναλωτικό κοινό στις ποικίλες χρήσεις του, παρέχοντάς του προστιθέμενη αξία.

Επίσης, προϊόν ευρείας μεταποίησης αποτελεί το **μανταρίνι Χίου**, το οποίο εκτός της κατανάλωσής του ως επιτραπέζιο φρούτο αποτελεί τη βάση για την παραγωγή προϊόντων όπως χυμοί, μαρμελάδες και γλυκά κουταλιού, ενώ τα αιθέρια έλαιά του χρησιμοποιούνται στην ποτοποιία, την αρωματοποιία και τη ζαχαροπλαστική. Τέλος τα υποπροϊόντα από τις διαδικασίες παραγωγής μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως ζωοτροφή, κυρίως για τα ζώα γαλακτοπαραγωγής, για τα οποία θεωρείται άριστη τροφή.

Κύριος φορέας που αναπτύσσει δραστηριότητα στην παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία του μανταρινιού είναι ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Εσπεριδοκαλλιεργητών Χίου (ΑΣΕΧ), ο οποίος αποτελεί τη μοναδική πρωτοβάθμια συνεταιριστική οργάνωση της Χίου. Ο ΑΣΕΧ που εδρεύει στον Κάμπο Χίου, ιδρύθηκε το 1985 κατόπιν συνένωσης τεσσάρων τοπικών συνεταιρισμών εσπεριδοκαλλιεργητών.

Όσον αφορά άλλα εσπεριδοειδή, αξιολογή είναι η καλλιέργεια πορτοκαλιών. Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία του Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το 2014 η καλλιέργεια πορτοκαλιών ανέρχονταν σε 3.000 στρ. και η παραγωγή σε 800 τόνους, εκ των οποίων οι μισοί σχεδόν προορίζονταν για χυμοποίηση.

Επίσης, αξίζει να αναφερθεί ότι η περιοχή έχει μεγάλη παράδοση στην **ποτοποιία** και σήμερα δεκάδες οικογενειακές επιχειρήσεις παράγουν ούζα, αρωματικά λικέρ κόκκινα κυρίως κρασιά συμπεριλαμβανομένου και το φημισμένου από την αρχαιότητα «Αριούσιο Οίνο», αλλά και δυνατή σούμα. Η **σούμα** είναι παραδοσιακό ποτό της Χίου και αποτελεί ένα είδος τσίπουρου που βγαίνει από απόσταξη σύκων. Παρασκευάζεται από τη ζύμωση φρούτων που περιέχουν σάκχαρα (σύκα, στέμφυλα κ.λ.π.) που αφού αναμειγνύονται, αφήνονται να ζυμωθούν για 15 περίπου ημέρες και στη συνέχεια αποστάζονται. Η απόσταξη μπορεί να γίνει σε ένα ή σε δύο στάδια και η μέθοδος καθορίζει την καθαρότητα και την ποιότητα του ποτού. Κάθε χρόνο από τα τέλη Οκτωβρίου ξεκινάει η περίοδος της παραγωγής σούμας, κατόπιν δημοσίευσής της στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Όσοι διαθέτουν αποστακτήρια παίρνουν το λεγόμενο «πιστοποιητικό αμπελοκτημοσύνης» από το δήμο και στη συνέχεια την άδεια απόσταξης από το τελωνείο Χίου, για να πραγματοποιήσουν την ετήσια παραγωγή σούμας. Οι ιδιοκτήτες των αποστακτήρων διακρίνονται σε δύο κατηγορίες. Σε αυτούς που διαθέτουν επαγγελματική άδεια και παράγουν σούμα για δύο μήνες και στους ερασιτέχνες όπου τους εκδίδεται μία άδεια για 48 ώρες.

Όσον αφορά στην **οινική παραγωγή**, αν και το κρασί ήταν ένα από τα πιο αξιόλογα και

φημισμένα προϊόντα, που παρήγαγε η Χίος στην αρχαιότητα., η Χίος ήταν το μοναδικό νησί του Αιγαίου στο οποίο δεν υπήρχε συστηματική παραγωγή εμφιαλωμένου οίνου που να κάλυπτε έστω και τις τοπικές ανάγκες. Μέχρι πρότινος η περιοχή, διατηρούσε εκτάσεις χαρακτηρισμένες σαν αμπελώνες στα χωριά της Β.Δ. Χίου με κέντρο τα Κουρούνια και επεκτείνονταν στα γύρω χωριά Εγρηγόρο, Αφροδίσια, Κέραμο, Ποταμιά και Πισπιλούντα, που στο μεγαλύτερο, όμως, μέρος τους ήταν εγκαταλελειμμένες λόγω της πληθυσμιακής ερήμωσης ολόκληρης της περιοχής. Η εταιρεία, ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ «ΑΡΙΟΥΣΙΟΣ Α.Ε.» συστήθηκε τον Οκτώβριο του 2004 και αποτελεί την πρώτη επιχείρηση που ιδρύεται με αντικείμενο την οινοποίηση στην Π.Ε. Χίου. Η ιδέα της ίδρυσης εταιρείας, που θα ασχοληθεί με την παραγωγή του «Αριούσιου» οίνου στη Βόρεια Χίο, ξεκίνησε το 1999, με αφορμή μελέτη σκοπιμότητας που εκπονήθηκε για λογαριασμό της ΕΝΑ Χίου Α.Ε. (Αναπτυξιακής εταιρείας του Νομού Χίου), στα πλαίσια του Γραφείου Βιομηχανικής Αλλαγής.

Το νησί μπήκε επισήμως στον οινικό χάρτη της Ελλάδας το 2008 και από το 2010, ο αναγεννημένος αμπελώνας της Χίου παράγει τους οίνους ΠΓΕ Χίος (Τοπικός Οίνος Χίου).

Κτηνοτροφία

Η κτηνοτροφία αποτελεί μια πολύ σημαντική παραγωγική δραστηριότητα στα νησιά της Περιφέρειας Β. Αιγαίου. Στην Π.Ε. Χίου, η κτηνοτροφία αποτελεί αξιόλογο κομμάτι της τοπικής οικονομίας ιδιαίτερα για το Δήμο Ψαρών, καθώς η διαμόρφωση του αγροτικού εισοδήματος συνίσταται στην εκτροφή μικρού αριθμού βελτιωμένων αγελάδων, αρκετών οικοσίων προβάτων (Χιώτικο πρόβατο) και γιδιών, προβάτων και γιδιών σε σημαντικό αριθμό, ορνίθων, κυψελών καθώς και ζώων εργασίας. Η ποιότητα των προϊόντων αποτελεί το σημαντικό δυνατό τους σημείο. Ωστόσο μείζον ζήτημα αποτελεί η ανυπαρξία καθορισμένων βοσκοτόπων, γεγονός που οδηγεί στην παράνομη βόσκηση και μη επαρκής δυνατότητα χωροθέτησης των βοσκοτόπων για το ζωικό κεφάλαιο του νησιού. Το μεγαλύτερο ποσοστό των εκμεταλλεύσεων βοοειδών στη Χίο, ανήκει στην κατηγορία των μικρών εκμεταλλεύσεων (155 ή 83,33%) με 1 – 10 βοοειδή και ακολουθούν οι μεσαίες εκμεταλλεύσεις (26 ή 13,98%) με 11 – 30 βοοειδή. Στο νησί υπάρχουν 2 μεγάλες εκμεταλλεύσεις (1,08%) με 31 – 50 βοοειδή και 3 πολύ μεγάλες (1,61%) που εκτρέφουν πάνω από 51 βοοειδή.

Στη Χίο υπάρχει σημαντική δραστηριότητα αγελαδοτροφίας, η οποία μάλιστα - σύμφωνα με την Απογραφή Γεωργίας & Κτηνοτροφίας του 2009 - αποτελεί το 40% των εκμεταλλεύσεων αγελάδων γαλακτοπαραγωγής στο σύνολο της Περιφέρειας Β. Αιγαίου (39 εκμεταλλεύσεις στο σύνολο 97 εκμεταλλεύσεων). Ο αριθμός των κεφαλών αγελάδων γαλακτοπαραγωγής ανέρχεται σε 427 έναντι των 684 στην Περιφέρεια.

Στον αντίποδα βρίσκονται τα προβατοειδή τα οποία έχουν τη μικρότερη συμμετοχή στην κτηνοτροφία της Περιφέρειας Β. Αιγαίου (αποτελούν το 2% των εκμεταλλεύσεων και των κεφαλών), αλλά η συμβολή τους είναι σημαντική στην οικονομία της περιοχής παρέμβασης αφού αριθμούν 85 εκμεταλλεύσεις και 7.847 κεφαλές.

Σε ό,τι αφορά τις εκμεταλλεύσεις αιγοπροβάτων το 32,26% (70) εκτρέφει 1 – 50 αιγοπρόβατα, το 31,80% (69) εκτρέφει 51 – 200 αιγοπρόβατα, το 26,27% (57) εκτρέφει 201 – 500 αιγοπρόβατα και το 9,68% (21) πάνω από 501 αιγοπρόβατα. Η παραγόμενη ποσότητα γάλακτος υπολογίζεται για τις αίγες σε 2.500 τόνους ετησίως και για τα πρόβατα σε 350 τόνους ετησίως.

Γενικά, η παραγωγή γάλακτος προορίζεται για τυροκόμηση όπως γίνεται και από τις μονάδες στην υπόλοιπη Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου. Όμως στη Χίο έχει δημιουργηθεί μια αξιοπρόσεκτη παράδοση στην παραγωγή αγελαδινού γάλακτος το οποίο παστεριώνεται και κυκλοφορεί σαν φρέσκο γάλα στην αγορά με μεγάλη ανταπόκριση από το καταναλωτικό κοινό της Χίου, αλλά και της Μυτιλήνης. Παρά το σημαντικό ρόλο της παραγωγής τυριών, υπάρχει μόνο ένα συνεταιριστικό τυροκομείο. Ως εκ τούτου, η συντριπτική ποσότητα γάλακτος αγοράζεται από μερικές μονάδες που έχουν και τη δυνατότητα να καθορίσουν τις τιμές στη Λέσβο. Το αποτέλεσμα είναι ότι οι τιμές των κτηνοτρόφων είναι χαμηλές και καθηλωμένες στα ίδια επίπεδα για μια δεκαετία.

Οι περισσότερες εκμεταλλεύσεις χοίρων (95,83% ή 23) εκτρέφουν 1 – 10 χοίρους ενώ 1 εκμετάλλευση εκτρέφει 11 – 20 χοίρους.

Στον Δήμο Χίου λειτουργεί ένα σύγχρονο ιδιωτικό σφαγείο.

Γράφημα 2.2.16 Παραγωγή κρέατος κατά είδος σφαγίου, 2009

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Απογραφή Γεωργίας – Κτηνοτροφίας, έτους 2009

Μελισσοκομία

Στην Χίο υπάρχουν καταγεγραμμένες περί τις 9.500 κυψέλες, ενώ με τον τομέα ασχολούνται περί τα 250 άτομα. Η παραγωγή μελιού εκτιμάται σε 60 τόνους. Κύρια δραστηριότητα στον τομέα έχει ο Μελισσοκομικός Συνεταιρισμός Χίου με 140 περίπου μέλη, ενώ διαθέτει εργαστήριο συσκευασίας και τυποποίησης μελιού.

Ενδεικτικό πάντως είναι το γεγονός ότι, ο αριθμός των κυψελών από το 2008 - που πρωτοεκδηλώθηκε η οικονομική κρίση - ακολούθησε πτωτική πορεία, φτάνοντας τα επίπεδα του 2004 (βλ. Πίνακα 13 και 14 του Παραρτήματος). Όπως ήταν αναμενόμενο, η αυξητική πορεία της παραγωγής κατά τα προηγούμενα χρόνια, από το 2009 και μετά άρχισε να φθίνει, ακολουθώντας τις τάσεις στο σύνολο της Περιφέρειας Β. Αιγαίου και της χώρας.

Δασοπονία

Τα δάση της Χίου αναπτύσσονται στα ορεινά κυρίως διαμερίσματα, στο βόρειο τμήμα του νησιού, και αποτελούνται συνήθως από πεύκα.

Σύμφωνα με το Μητρώο Επιχειρήσεων της ΕΛ.ΣΤΑΤ., το 2010 στην Π.Ε. Χίου δραστηριοποιούνταν στον τομέα της δασοκομίας 19 επιχειρήσεις με συνολικό κύκλο εργασιών 136.120,35 ευρώ, ενώ το 2008 οι επιχειρήσεις ανέρχονταν στις 18 και ο κύκλος εργασιών σε 105.791,59 ευρώ.

Αλιεία

Η Αλιεία αποτελεί σημαντικό τομέα παραγωγής και οικονομικής δραστηριότητας, κύρια από τις ιχθυοκαλλιέργειες που υφίστανται στην περιοχή και οι οποίες παρουσιάζουν έντονη εξαγωγική δραστηριότητα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., συνολικά **τα αλιευτικά σκάφη έως 19 HP, ανέρχονταν το 2012 σε 630¹**, αποτελώντας το 2,7% των αντίστοιχων σκαφών της χώρας. Ειδικότερα, τα μηχανοκίνητα σκάφη παράκτιας αλιείας με μηχανή προώθησης ως 19 ίππους ανέρχονταν το 2009 στα 717, ενώ το 2012 ο αριθμός τους μειώθηκε σε 462 (βλ. Πίνακα 15 του Παραρτήματος). Επίσης, ο αριθμός των κωπήλατων λέμβων ανήλθε το 2012 σε 168, σημειώνοντας μείωση κατά 62% σε σχέση με το 2009. Οι ποσότητες των αλιευμάτων των σκαφών έως 19 HP υπολογίζονται το 2012 σε 62 τόνους, που αποτελεί το 0,8% της χώρας, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ για την παράκτια αλιεία.

Σύμφωνα με την Έρευνα Θαλάσσιας Αλιείας 2014, της ΕΛ.ΣΤΑΤ., το **σύνολο των αλιευμάτων** από τα **σκάφη άνω των 20 HP**, τα διαθέσιμα στοιχεία αφορούν στο σύνολο των νήσων Λέσβου, Χίου, Σάμου και Ικαρίας. Πιο συγκεκριμένα, την περίοδο 2011-2014 σημείωσε αύξηση της τάξης του 3% (από 3.253,3 σε 3.360,7 μετρικούς τόνους), τη στιγμή που στο σύνολο της χώρας σημειώθηκε μείωση κατά 4% (βλ. Πίνακα 16 του Παραρτήματος). Η ανοδική αυτή πορεία οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των αλιευμάτων από τα σκάφη μέσης αλιείας (γρι-γρι) και των μηχανότρατων, παρόλο που η πλειοψηφία των αλιευμάτων προέρχεται από τα λοιπά σκάφη. Όσον αφορά στα κυριότερα αλιεύματα, κατά τα έτη 2011-2014 τα σκάφη άνω των 20 HP στις περιοχές των νήσων Λέσβου, Χίου, Σάμου και Ικαρίας αλιεύαν κατά κύριο λόγο βακαλάους, γόπες, κουτσομούρες και σαρδέλες.

Αναφορικά με τις **υδατοκαλλιέργειες**, κατά την περίοδο 2011-2014, στην Π.Ε. Χίου δραστηριοποιούνταν 9 μονάδες υδατοκαλλιεργειών (με εξαίρεση το 2012 που ανέρχονταν σε 10 μονάδες) και αποτελούσαν το 1% των μονάδων της χώρας. Η παραγωγή τους ανέρχονταν το 2014 σε 4.993.749 Kg αλιευμάτων και αντιστοιχεί στο 5% της εγχώριας παραγωγής.

Αναφορικά με τις **υποδομές στην αλιεία**, υπάρχει μια ιχθυόσκαλα στη Χίο, ενώ λειτουργούν οι εξής 4 λιμένες εκφόρτωσης:

1. Λιμένας Ιχθυόσκαλας Χίου
2. Λιμένας Καρδαμύλων
3. Λιμένας Λιθίου
4. Λιμένας Μεστών

Επιπλέον υπάρχουν τα κάτωθι 10 **αλιευτικά καταφύγια**:

1. Αγία Ερμιόνη
2. Τρεις Μύλοι Βροντάδου
3. Καστέλο
4. Γούβι
5. Φάρκαινα

¹ Στον αριθμό αυτό δεν είναι εφικτό να αθροιστεί ο αριθμός των σκαφών άνω των 20 HP, καθώς δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

6. Παντουκιάς
7. Δασκαλόπετρα
8. Αγ. Ιωάννης Καλλιμασιά
9. Αγ. Ειρήνη Ελάτα
10. Βοκαριά Νενήτων

Τέλος, στην περιοχή δραστηριοποιούνται 12 μονάδες πάχυνσης, 1 ιχθυογεννητικός σταθμός στα Καρδάμυλα περίπου 15.000.000 ιχθυδίων ανά έτος και 1 μονάδα μεταποίησης (Τσαπάλας Β και Ν ΟΕ - Βιοτεχνία αλίπαστων) και 4 συσκευαστήρια νωπών ιχθύων, που ανήκουν σε ισάριθμες εταιρίες ιχθυοκαλλιέργειας, που λειτουργούν με προδιαγραφές Ε.Ε. και προσφέρουν άψογη συσκευασία ιχθύων. Επίσης λειτουργεί Ιχθυογεννητικός Σταθμός παραγωγής, Τα αλιεύματα συγκεντρώνονται και πωλούνται χονδρικώς στην Ιχθυόσκαλα του Νομού που λειτουργεί στο Δήμο Χίου.

Η σημαντικότητα του τομέα της αλιείας στην περιοχή εφαρμογής αναδεικνύεται και από το γεγονός ότι αξιόλογο κομμάτι του ντόπιου εργατικού δυναμικού απασχολείται σε αυτόν. Ειδικότερα, στην Π.Ε. Χίου απασχολούνται συνολικά 259 άτομα (βλ. Πίνακα 17 του Παραρτήματος), εκ των οποίων οι **237 διαμένουν στην περιοχή εφαρμογής του Leader Αλιείας οι οποίοι αποτελούν το 1,58% των απασχολούμενων στο σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών κοινοτήτων που συνθέτουν την περιοχή Leader Αλιείας** (βλ. Πίνακα 18 του Παραρτήματος).

Όσον αφορά ειδικότερα την απασχόληση στις υδατοκαλλιέργειες, η εξέλιξη των απασχολούμενων την περίοδο 2011-2014 στην Π.Ε. Χίου, σε αντίθεση με τη χώρα ακολούθησε αυξητική πορεία μέχρι και το 2013. Το 2014 σημειώθηκε μείωση των απασχολούμενων, αλλά αυξήθηκαν οι έκτακτοι απασχολούμενοι οι οποίοι ανήλθαν σε 132 και 13 αντίστοιχα (βλ. Πίνακα 19 του Παραρτήματος).

Τέλος, αξίζει να επισημανθεί ότι, σύμφωνα με το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις υδατοκαλλιέργειες στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ως μία από τις περιοχές με περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης χαρακτηρίζεται η θαλάσσια περιοχή της Λαγκάδας Χίου για ιχθυοκαλλιέργεια. Ειδικότερα, η υπάρχουσα και η προταθείσα δυναμικότητα των μονάδων σε παραγωγή αλιευμάτων, σύμφωνα με τη **Μελέτη καθορισμού ΠΟΑΥ Βορείου Αιγαίου**, ανέρχεται σε 3.625 τόνους / έτος ιχθείς υπάρχουσα δυναμικότητα στην περιοχή Λαγκάδα – Οινούσσες Χίου, με πρόταση για αύξηση σε 9.230 τόνους/ έτος.

Βασικά Προβλήματα Πρωτογενούς Τομέα

Το βασικότερο πρόβλημα για τον γεωργικό τομέα είναι οι μικρές εκμεταλλεύσεις και ο πολυτεμαχισμός. Αγροτεμάχια εκτάσεως το πολύ έως ένα στρέμμα είναι σύνηθες φαινόμενο ενώ υπάρχουν περιπτώσεις νέων αγροτών που για να φτιάξουν μια σχετικά βιώσιμη εκμετάλλευση συγκεντρώνουν πλέον των εκατό αγροτεμαχίων. Αποτέλεσμα των μικρών εκμεταλλεύσεων και του πολυτεμαχισμού είναι το υψηλό κόστος παραγωγής και η μικρή πρόσοδος που δεν επιτρέπει εύκολα την οικονομική επιβίωση. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με άλλους κοινωνικούς παράγοντες επί σειρά ετών, που απαξίωσαν την ενασχόληση με την γη, έχουν ως αποτέλεσμα την εγκατάλειψη καλλιεργούμενων εκτάσεων.

Η εγκατάλειψη έφερε την φυσική δάσωση των εκτάσεων και σήμερα υπάρχουν σοβαρά προβλήματα με την Δασική Υπηρεσία. Οι προσπάθειες αναδασμού που έγιναν στο παρελθόν απέτυχαν. Καλλιέργειες που στο παρελθόν είχαν μια σημαντική δυναμική, όπως σιτάρια, κριθάρια, όσπρια, γλυκάνισος κλπ. σήμερα έχουν περιοριστεί σε πολύ λίγα στρέμματα. Ακόμα και θερμοκήπια που κατασκευάστηκαν στα πλαίσια διαφόρων προγραμμάτων ή εγκαταλείφθηκαν ή λειτουργούν ως καλλιέργειες υπό κάλυψη χωρίς θέρμανση. Ο αριθμός των κατά κύρια απασχόληση γεωργών είναι περιορισμένος ενώ η πλειονότητα είναι κάτοχοι γεωργικών εκμεταλλεύσεων που συμπληρώνουν από αυτές τα όποια άλλα εισοδήματα τους. Η περιοχή «Κάμπος», όπου υπάρχει η καλλιέργεια των εσπεριδοειδών (κύρια πορτοκάλια και μανταρίνια), παρά το ένδοξο και προσοδοφόρο παρελθόν τους σήμερα παρακμάζουν και αντιμετωπίζουν πρόβλημα όχι μόνο διάθεσης αλλά και διατήρησης. Τα χιώτικα μανταρίνια και τα πορτοκάλια που δημιούργησαν το μοναδικό φυσικό και αρχιτεκτονικό τοπίο του Κάμπου σήμερα αδυνατούν να καλύψουν τα έξοδα συντήρησής τους.

Τέλος το νερό αποτελεί περιοριστικό παράγοντα, αφού τόσο οι διαθέσιμες ποσότητες αλλά κύρια η κακή ποιότητα λόγω της υπεράντλησης, που είχε ως αποτέλεσμα την υφαλμύριση, δημιουργούν προβλήματα στις καλλιέργειες.

Αντίστοιχα τα προβλήματα και στην κτηνοτροφία όπου στον κλάδο της αιγοπροβατοτροφίας, λόγω των επιδοτήσεων διατηρήθηκαν μεν οι αριθμοί τόσο των ζώων όσο και των εκμεταλλεύσεων, όμως σήμερα έφτασαν σε οριακό σημείο λόγω της ανεπάρκειας βοσκήσιμων εκτάσεων. Οι δασικές και όχι μόνο πυρκαγιές (κύρια αυτή του 2012) αυξάνουν το κόστος παραγωγής και τις προστριβές με τους κατοίκους των οικισμών αλλά και την Δασική Υπηρεσία. Αποτέλεσμα η διαρκής υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος λόγω της υπερβόσκησης, η οποία σύντομα θα καταλήξει αυτοκαταστροφική στον ίδιο τον κλάδο. Το Χιακό πρόβατο εδώ και αρκετά χρόνια έχει περιοριστεί σε μικρό αριθμό ζώων και οι μέχρι τώρα προσπάθειες αναβίωσής του απέτυχαν.

Ο κλάδος των βοοειδών αντιμετωπίζει και αυτός το υψηλό κόστος ζωοτροφών ενώ οι ποσοστώσεις στην παραγωγή γάλακτος σχεδόν εξαφάνισαν τις πολύ μικρές μονάδες. Η αδειοδότηση των σταυλικών εγκαταστάσεων σχεδόν πάντοτε συναντά σοβαρά προβλήματα στην Δασική Υπηρεσία και παρά τις διατάξεις του Ν.4056/2012 που απλουστεύει τις διαδικασίες υπάρχει χρονική καθυστέρηση ετών.

Τέλος στα προβλήματα του Αγροτικού Τομέα νομίζουμε ότι πρέπει να καταγραφεί η υποστελέχωση, ο κατακερματισμός αρμοδιοτήτων των Υπηρεσιών που ασχολούνται με αυτόν, η ανάγκη διαρκούς επιμόρφωσης και ενημέρωσης των στελεχών.

2.2.3.3 Ο δευτερογενής τομέας

Ο δευτερογενής τομέας χαρακτηρίζεται από χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης που οφείλεται, πρωτίστως, στην έλλειψη πρώτων υλών, στο υψηλό κόστος μεταφοράς προς και από την ηπειρωτική Ελλάδα και στην έλλειψη τεχνογνωσίας στην παραγωγή και προώθηση των προϊόντων. Ως εκ τούτου, δεν προκαλεί έκπληξη ότι, ο δευτερογενής τομέας φθίνει, γεγονός που εκφράζεται και με τη μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων. Το ενθαρρυντικό είναι ωστόσο, ότι σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία από το Μητρώο Επιχειρήσεων της ΕΛ.ΣΤΑΤ. αυξήθηκε ο κύκλος εργασιών την περίοδο 2008-2010.

2.31 Αριθμός και κύκλος επιχειρήσεων δευτερογενούς τομέα, στην Π.Ε. Χίου

Έτος	2008	2009	2010
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	1.375	1.368	1.267
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε €)	140.600.058	107.238.576	277.294.632

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Μητρώο Επιχειρήσεων 2008-2010 – Ιδία επεξεργασία

Ωστόσο ο δευτερογενής τομέας έχει σημαντικές προοπτικές ιδιαίτερα όσον αφορά στα προϊόντα που συνδέονται με τη γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή, καθώς και την παραγωγή της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, προσδίδοντας προστιθέμενη αξία στην παραγωγή επεξεργασμένων και τυποποιημένων προϊόντων.

Παράλληλα, η παραγωγή παραδοσιακών προϊόντων, είτε τροφίμων ή χειροτεχνημάτων – προϊόντων μικρο-βιοτεχνίας έχει σημαντικές προοπτικές διείσδυσης στην αγορά του τουρισμού ώστε να καλυφθούν ανάγκες που σήμερα καλύπτουν εισαγόμενα προϊόντα χαμηλής αισθητικής και ποιότητας. Πράγματι, κυρίαρχη θέση στη δομή του δευτερογενούς τομέα στην Χίο έχει η μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, σε πολλές περιπτώσεις παραδοσιακών με ΠΟΠ ή ΠΓΕ. Γενικά οι μεταποιητικές αυτές δραστηριότητες κατανέμονται ως εξής:

- Βιοτεχνίες παρασκευής ούζου
- Εργοστάσια Παραγωγής Αναψυκτικών, Χυμών και Μπύρας
- Τυροκομεία
- Παραγωγή γάλακτος
- Συσκευαστήρια ιχθυοκαλλιεργειών
- Ελαιοτριβεία
- Βιοτεχνίες παρασκευής γλυκών κουταλιού και λοιπών τροφίμων
- Επεξεργασία και τυποποίηση μαστίχας
- Οινοποιία

Οι υπάρχουσες βιομηχανικές και βιοτεχνικές μονάδες είναι μικρού μεγέθους, διάσπαρτες με κύρια δραστηριότητα τη μεταποίηση της αγροτικής παραγωγής. Δεν υπάρχουν θεσμοθετημένες περιοχές ΒΙΠΑ - ΒΙΟΠΑ στη Χίο. Οι ΜΜΕ, λειτουργούν σε οικογενειακή βάση και τείνουν να δραστηριοποιούνται περισσότερο σε τομείς όπως τα τρόφιμα και τα ποτά, τη κεραμική, την εξόρυξη και διάθεση αδρανών υλικών, την επεξεργασία αγροτικών προϊόντων, δηλαδή δραστηριότητες που αναπτύσσονται με βάση την εκμετάλλευση μιας τοπικής ύλης ή παράδοσης σε ένα συγκεκριμένο κλάδο (π.χ. μαστίχα, εσπεριδοειδή).

Οι κατηγορίες των επιχειρήσεων που επεξεργάζονται προϊόντα του πρωτογενούς τομέα είναι:

- 10 ελαιοτριβεία τα οποία δεν λειτουργούν όλα κάθε χρονιά
- 1 βιομηχανικού τύπου μονάδα γάλακτος
- 5 βιοτεχνικά τυροκομεία
- 1 εργοστάσιο καθαρισμού - τυποποίησης και επεξεργασίας της Μαστίχας Χίου (Εργοστάσιο Μαστίχας της Ένωσης Μαστιχοπαραγωγών Χίου)
- 1 εργοστάσιο παραγωγής χυμών φρούτων («Χυμοί Χίου Α.Ε.»)
- 2 οινοποιεία (Οινοποιείο της Αριούσιος Α.Ε και Οινοποιείο Παντελή Δ. Κεφάλα)
- 2 εργοστάσια παραγωγής γλυκών κουταλιού και ζαχαρωδών προϊόντων (Mediterra Α.Ε. και Σαραντής Α.Ε.)
- 6 βιοτεχνίες παραγωγής γλυκών κουταλιού και ζαχαρωδών προϊόντων («Citrus Α.Ε.»,

- «Άνεμος Α.Ε.», «Ειρήνη Κοράκη - Μαρίνου και ΣΙΑ Ο.Ε.», «Ιωάννα Μαρίνου και ΣΙΑ Ο.Ε.», «Βαρλάς Α.Ε.», «Το γλυκό της θείας Ευαγγελίας»)
- 3 βιοτεχνίες παραγωγής ζυμαρικών (Mediterra ΑΕ, «Χιώτικο Κελάρι», «Τα χερίσια της Σμαράγδας»)
- 2 βιοτεχνίες παραγωγής παστελιών και χαλβαδόπιτων (« Το Πατροπαράδοτο» και «Το Χιώτικο»)
- 1 βιοτεχνία αλίπαστων

Κατά την αμπελοοινική περίοδο 2013-2014 παράχθηκαν 44.126 λίτρα οίνων ΠΓΕ Χίος από τα οποία 24.708 λίτρα ερυθροί οίνοι και 19.418 λίτρα λευκοί οίνοι. Η παραγωγή λαδιού την ίδια περίοδο εκτιμάται σε 800 - 900 τόνους, ενώ πρέπει να σημειωθεί ότι δεν υπάρχει καμία μονάδα τυποποίησης.

Βιομηχανία

Στασιμότητα παρουσιάζει ο βιομηχανικός και βιοτεχνικός τομέας της Χίου το 2014, σύμφωνα με τις τρέχουσες εκτιμήσεις επιχειρηματιών, ενώ η εξέλιξη των συνολικών οικονομικών μεγεθών σειράς εταιρειών του το 2013, όπως αυτά αποτυπώθηκαν στους ισολογισμούς τους για το περασμένο έτος, χαρακτηρίστηκε από σταθεροποίηση των πωλήσεων και μικρή συμπίεση των ζημιών.

Ο βιομηχανικός και βιοτεχνικός τομέας της Χίου, σύμφωνα με τα αποτελέσματα 23 ΑΕ και ΕΠΕ του που έχουν γνωστοποιήσει τους ισολογισμούς τους, εμφάνισε το 2013 βελτιωμένα κατά 0,5 εκατ. ευρώ αποτελέσματα προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA), ήτοι κέρδη μόλις 0,05 εκατ. ευρώ έναντι ζημιών σχεδόν 0,5 εκατ. ευρώ το 2012, σε συνθήκες οριακής αύξησης των εσόδων του κατά 0,25% (+0,1 εκατ. ευρώ) και βελτίωσης του μεικτού περιθωρίου κέρδους του (20,8% έναντι 20,5% το 2012).

Παρουσιάζει μειωμένες κατά 0,4 εκατ. ευρώ περίπου ζημιές προ φόρων (5,2 εκατ. ευρώ έναντι 5,6 εκατ. ευρώ το 2012) και μετά την πρόβλεψη για φόρους μειωμένες κατά 0,3 εκατ. ευρώ τελικές ζημιές (5,5 εκατ. ευρώ έναντι περίπου 5,8 εκατ. ευρώ το 2012).

Γενικότερα, σύμφωνα με τη βάση οικονομικών δεδομένων του www.inr.gr, βελτιωμένα EBITDA (κέρδη/ζημιές) εμφάνισαν οι περισσότερες εταιρείες (15 ή 65,2% του συνόλου).

Επίσης, βελτίωση των τελικών αποτελεσμάτων (κερδών/ζημιών) κατέγραψαν οι περισσότερες (17 ή 73,9%). Κέρδη μετά τους φόρους, οριακά έστω, παρουσιάζουν οι εννέα από τις 23 επιχειρήσεις (39,1%), καθώς οι υπόλοιπες (δεκατέσσερις ή 60,9%) ήταν ζημιογόνες.

Οι συνολικές πωλήσεις των 23 βιομηχανικών και βιοτεχνικών ΑΕ και ΕΠΕ της Χίου, μεγάλου, μεσαίου και μικρού μεγέθους, τα οικονομικά στοιχεία των οποίων έχουν γίνει γνωστά, ανήλθαν το 2013 σε 41,2 εκατ. ευρώ. Αύξηση των πωλήσεων παρουσιάζουν οι 13 από τις 23 εταιρείες (56,5%).

Οι 23 αυτές εταιρείες παραγωγής, επεξεργασίας και τυποποίησης κάθε είδους προϊόντων, μέρος των οποίων αναπτύσσει και εμπορικές δραστηριότητες, στις 31.12.2013 διέθεταν πάγια και κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία της τάξεως των 86 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 9% (-10% τα πάγια και -9% τα κυκλοφορούντα).

Αναλυτικότερα, από το σύνολο των 23 επιχειρήσεων:

- Πέντε επιχειρήσεις (21,7% του συνόλου) οι οποίες ήταν κερδοφόρες το 2012,

παρέμειναν και κατά το 2013 κερδοφόρες, πραγματοποιώντας καθαρά κέρδη 0,7 εκατ. ευρώ έναντι 0,2 εκατ. ευρώ το 2012, βελτιωμένα κατά 0,5 εκατ. ευρώ.

- Μία επιχείρηση (4,4%) η οποία ήταν κερδοφόρος το 2012 με οριακά κέρδη, εμφάνισε κατά το 2013 μικρές ζημιές, έχοντας απώλειες 0,05 εκατ. ευρώ.
- Δεκατρείς επιχειρήσεις (56,5%) οι οποίες ήταν ζημιογόνες το 2012, παρέμειναν και κατά το 2013 ζημιογόνες, πραγματοποιώντας ζημιές 6,3 εκατ. ευρώ έναντι 5,8 εκατ. ευρώ το 2012, αυξημένες κατά 0,5 εκατ. ευρώ.
- Τέσσερις επιχειρήσεις (17,4%) οι οποίες ήταν ζημιογόνες το 2012 με ζημιές 0,1 εκατ. ευρώ, εμφάνισαν κατά το 2013 κέρδη της τάξεως του 0,2 εκατ. ευρώ, έχοντας ωφέλεια 0,3 εκατ. ευρώ.

Το συνολικό, τραπεζικό και μη τραπεζικό χρέος τους (22,1 εκατ. ευρώ) μειώθηκε κατά 5% (-3,8 εκατ. ευρώ). Τα ίδια κεφάλαιά τους (12,2 εκατ. ευρώ) μειώθηκαν κατά 30% (-5,2 εκατ. ευρώ) και αποτελούν το 14,1% των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων (18,2% το 2012). Ο συνολικός δείκτης γενικής ρευστότητας επιδεινώθηκε κατά 8% και διαμορφώθηκε σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα σε σειρά επιχειρήσεων, που κινδυνεύουν να οδηγηθούν εκτός αγοράς, όπως συνέβη στον νομό με άλλες εταιρείες του τομέα τα προηγούμενα χρόνια. Η αποδοτικότητα του μέσου ενεργητικού των 23 επιχειρήσεων στη διάρκεια της χρήσης σε κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) ήταν οριακά θετική το 2013 (+0,1%), ενώ το 2012 είχε αρνητικό πρόσημο (-0,5%).

Οι εν λόγω 23 βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως του νομού στον οποίο εδρεύουν, έχουν τις κύριες παραγωγικές εγκαταστάσεις τους ή το σύνολο του παραγωγικού δυναμικού τους στον νομό Χίου. Το 47,8% (έντεκα εταιρείες) ασχολούνται με την παραγωγή, επεξεργασία και τυποποίηση τροφίμων - αγροτικών προϊόντων. Δεν περιλαμβάνονται σε αυτές τις 23 εταιρείες, άλλες βιομηχανικές επιχειρήσεις που διαθέτουν μονάδες παραγωγής στη Χίο, αλλά οφείλουν το μεγαλύτερο ή το αναλογικά μεγαλύτερο μέρος των εσόδων τους σε μονάδες τους που βρίσκονται σε άλλους νομούς της χώρας.

Εξορυκτική Δραστηριότητα

Στη Χίο υπάρχουν τέσσερις θεσμοθετημένες λατομικές ζώνες που λειτουργούν ως εξής:

- Περιοχή Σπαρτούντας - Φυτών στη βόρεια Χίο (δύο χωροθετημένες περιοχές).
- Περιοχή Αρμολίων Πυργίου, θέση Ταύρος στη νότια Χίο (τέσσερις χωροθετημένες περιοχές).
- Περιοχή Καρτερό στα όρια του Δήμου Ανεμώνα στην κεντρική Χίο (δύο χωροθετημένες περιοχές).
- Περιοχή Λυκούρι κοινότητας Βέσσας στην κεντρική Χίο.

Οι λατομικές ζώνες στη Χίο αφορούν αδρανή υλικά στα οποία περιλαμβάνονται και δομικοί λίθοι (θυμιανούσικη πέτρα). Το μάρμαρο είναι πέτρωμα στο οποίο γίνεται πρακτικά εκμετάλλευση σήμερα. Υπάρχουν λατομεία από όπου εξορύσσεται τεφρό και μαύρο μάρμαρο. Το μάρμαρο της Χίου είναι κρυσταλλικός ανθρακικός ασβεστόλιθος.

Στην νότια περιοχή η ύπαρξη αργίλου προσφέρει τις δυνατότητες για την ανάπτυξη της κεραμοπλαστικής. Παλαιότερα υπήρχαν λιγνιτωρυχεία στο νοτιοανατολικό τμήμα, ενώ στο βορρά υπάρχουν εκμεταλλεύσιμα κοιτάσματα ανθρακίου στο χωριό Κέραμος και θειοσιδηρούχες ιαματικές πηγές στον γειτονικό οικισμό Αγιάσματα.

Στα Καρδάμυλα απαντάται μια από τις ελάχιστες εμφανίσεις λιθάνθρακα στον ελληνικό χώρο, που όμως δεν παρουσιάζει οικονομικό ενδιαφέρον. Το υπέδαφος του νησιού γενικά

δεν είναι πλούσιο. Υπάρχουν μικρές εμφανίσεις λιγνίτη, μικτών θειούχων μεταλλευμάτων και μπετονίτη. Παλαιότερα εξορυσσόταν μετάλλευμα αντιμονίου κοντά στο χωρίο Κέραμος, το οποίο έχει πλέον εξαντληθεί.

Το νησί διαθέτει έξι λατομεία αδρανών εντός και εκτός λατομικών ζωνών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, η εξορυκτική δραστηριότητα γνωρίζει σταδιακά αναπτυξιακή πορεία, δεδομένου ότι σύμφωνα με τα στοιχεία του Μητρώου Επιχειρήσεων της ΕΛ.ΣΤΑΤ., το 2008 οι επιχειρήσεις εξόρυξης ανέρχονταν σε 4 με συνολικό κύκλο εργασιών 1.702.670,89 ευρώ, ενώ το 2010 ανέρχονταν σε 5 με συνολικό κύκλο εργασιών 1.103.868,15 ευρώ.

2.2.3.4 Ο τριτογενής τομέας

Κύρια χαρακτηριστικά (κυριότερες μορφές δραστηριότητας)

Ο τομέας του εμπορίου και υπηρεσιών αποτελεί τον σημαντικότερο τομέα οικονομικήςδραστηριότητας στην Περιοχή παρέμβασης. Την τελευταία 20ετία ο τομέας παρουσίασε αλματώδηανάπτυξη λόγω του τουρισμού, παρότι δεν πήρε μαζικές διαστάσεις στα νησιά της Χίου των Οινουσσών και Ψαρών, όπως στα άλλα νησιά του Αιγαίου. Από το παρελθόν, όμως, αποτελούσε παραδοσιακή δραστηριότητα στην περιοχή, η ναυτιλία και το εμπόριο. Ειδικότερα στη ναυτιλία, που κυριαρχούσε κάποτε στη τοπική οικονομία, η κρίση των τελευταίων ετών δημιούργησε αρκετά προβλήματα,έστρεψε όμως και σε άλλα επενδυτικά σχέδια τους εφοπλιστές και ναυτικούς,κυρίως τουριστικά. Έγιναν έτσι αρκετές τουριστικές επενδύσεις από ναυτιλλόμενουςκαι μετανάστες ομογενείς, όμως την τελευταία 5ετία ανακόπηκε το ευνοϊκό επενδυτικό κλίμα.

Η θέση του τομέα των υπηρεσιών είναι σήμερα κυρίαρχη στην εθνική και στις περιφερειακές οικονομίες της χώρας. Ο τομέας αυτός είναι συνεπώς καθοριστικός τόσο για την οικονομική ανάπτυξη (αύξηση του ΑΕΠ) όσο και για την απασχόληση.

Ο τριτογενής τομέας είναι ιδιαίτερα ετερογενής καθώς συμπεριλαμβάνει κλάδους όπως ο τουρισμός, το εμπόριο (χονδρικό και λιανικό), οι μεταφορές, η εκπαίδευση, η υγεία, οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, οι υπηρεσίες πληροφορικής και επικοινωνιών, οι μελετητικές υπηρεσίες και υπηρεσίες συμβούλων κ.α..

Οι κυρίαρχοι κλάδοι είναι εκείνοι των μεταφορών, των υπηρεσιών και του εμπορίου κυρίως αν συνυπολογιστεί και η άνοδος που επέφερε σε αυτούς και η ίδρυση τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου αν και αφορά κυρίως τον Δήμο της Χίου. Αν και η περιοχή παρέμβασης παρουσιάζει ιδιαίτερες ελλείψεις σε σχέση με το σύνολο της Περιφέρειας, στον κλάδο του εμπορίου έχει υψηλότερους ρυθμούς από ότι το σύνολο της. Παρόλα αυτά οι κλάδοι αυτοί φαίνεται να αποδυναμώνονται και να ενισχύεται ο κλάδος του τουρισμού ο οποίος εξακολουθεί να παραμένει σχετικά χαμηλό σε σχέση με το ποσοστό συμμετοχής στο συνολικό προϊόν της ΠΕ. Στους πίνακες που ακολουθούν παρατίθεται η εξέλιξη των εγγραφών επιχειρήσεων του Τριτογενούς Τομέα στο Επιμελητήριο Χίου την τριετία 2009-2011 καθώς και ο αριθμός των επιχειρήσεων του τριτογενούς τομέα στην ΠΕ Χίου για την περίοδο 2008-2010. Στους πίνακες καταγράφονται τάσεις ανόδου και θετική εξέλιξη του τριτογενούς τομέα στην περιοχή παρέμβασης που οφείλεται κατά κύριο λόγο στην

ανάπτυξη επιχειρήσεων του εμπορίου, των μεταφορών και του τουρισμού όπως αναδείχθηκε άλλωστε και από τη μελέτη της απασχόλησης κατά κλάδο που προηγήθηκε.

2.32 Εξέλιξη Εγγραφών Επιχειρήσεων στο Επιμελητήριο Χίου, 2009-2011

ΕΓΓΡΑΦΕΣ	ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ	ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΟΥΣ
2009	67	57	14	77	215
2010	87	47	11	94	239
2011	86	58	11	89	244
ΣΥΝΟΛΟ 3 ΕΤΩΝ	240	162	36	260	

Πηγή: Επιμελητήριο Χίου/ Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

2.33 Αριθμός και κύκλος επιχειρήσεων δευτερογενούς τομέα, στην Π.Ε. Χίου

Έτος	2008	2009	2010
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	3.270	3.284	3.336
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε €)	503.854.498	490.761.166	508.151.700

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Μητρώο Επιχειρήσεων 2008-2010 – Ιδία επεξεργασία

Κλάδοι σε κρίση – αναδυόμενοι κλάδοι

Στη περιοχή υπάρχει μια σταθερή αύξηση του τριτογενούς τομέα και δεν διαφαίνονται τάσεις για τη δημιουργία νέων δραστηριοτήτων, με εξαίρεση τον τουρισμό γίνεται συντονισμένη προσπάθεια για την ώθηση της δραστηριότητας στην περιοχή παρέμβασης μέσω από την αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος της περιοχής. Εναλλακτικές μορφές τουρισμού – πέραν του παράκτιου, με δυνατότητες επέκτασης της τουριστικής περιόδου είναι δυνατόν να αναπτυχθούν σε όλη την έκταση της περιοχής παρέμβασης, όπως παρουσιάζεται αναλυτικότερα και στη συνέχεια.

Όσον αφορά το ισοζύγιο των επιχειρήσεων που ιδρύθηκαν και εκείνων που διέκοψαν τη λειτουργία τους, είναι χαρακτηριστικό των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης ότι και στην περιοχή παρέμβασης το ποσοστό των επιχειρήσεων που διέκοψαν την δραστηριότητα τους την περίοδο 2009-2011 είναι 10% υψηλότερο σε σχέση με τις επιχειρήσεις που εγγράφηκαν την ίδια περίοδο.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Το τουριστικό προϊόν στην περιοχή παρέμβασης στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στον εσωτερικό τουρισμό. Ηπροβληματική κατανομή συνεπάγεται περαιτέρω επιβάρυνση των δικτύωνκαι ανισορροπίες στην τοπική αγορά εργασίας. Πρόκειται για συνέπειες του σχεδιασμού και της προώθησης του τουριστικού προϊόντος. Η αποτύπωση του ξενοδοχειακούδυναμικού της περιοχής παρέμβασης γίνεται στον ακόλουθο πίνακα.

Σε σχέση με τη δυναμικότητα, στην περιοχή παρέμβασης υπάρχει κάθε τύπος καταλύματος με βάση την κατάταξη του ΕΟΤ σε αστέρια. Είναι προφανές ότι στις νήσους των Οινουσσών

και Ψαρών η δυναμικότητα σε σχεδόν μηδενικά επίπεδα, εφόσον υπάρχουν μόλις 2 καταλύματα 1* στα Ψαρά δυναμικότητας 48 κλινών και 0 καταγεγραμμένα στις Οινούσσες. Ο Δήμος της Χίου συγκεντρώνει επομένως συγκεντρώνει σχεδόν καθ' ολοκληρίαν την τουριστική δυναμική της περιοχής παρέμβασης.

Ως εκ τούτου, δεδομένων των υφιστάμενων ξενοδοχειακών υποδομών της Περιοχής παρέμβασης υπάρχει δυσκολία προσέγγισης της τουριστικής αγοράς που αναζητά διαμονή 5 αστέρων, όπως είναι για παράδειγμα η Ρωσία (μόλις 2 μονάδες στη Χίο). Προσφάτως, έχει παρατηρηθεί επίσης ισχυρή τάση για ανάπτυξη επιπλωμένων διαμερισμάτων και τουριστικών κατοικιών με υψηλή ποιότητα και αισθητική ώστε να δημιουργείται η αίσθηση οικειότητας στον επισκέπτη και να μην αισθάνεται φιλοξενούμενος, διευκολύνοντας παράλληλα και τις οικογενειακές διακοπές.

Επίσης είναι σημαντικό να αναφερθεί στο σημείο αυτό, ότι ένα σημαντικό αλλά απροσδιόριστο τμήμα των συμπληρωματικών καταλυμάτων παραμένει αδήλωτο, παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια. Αυτό συμβαίνει πολύ συχνά και με τα σπίτια που δεν καταγράφονται ως επαγγελματικά τουριστικά καταλύματα και ενοικιάζονται με το μήνα ή με τη τουριστική σεζόν, σε τιμές πολύ υψηλές σε σχέση με τα ενοίκια της περιοχής, αλλά πολύ χαμηλότερα σε σχέση με τις τιμές των ξενοδοχείων.

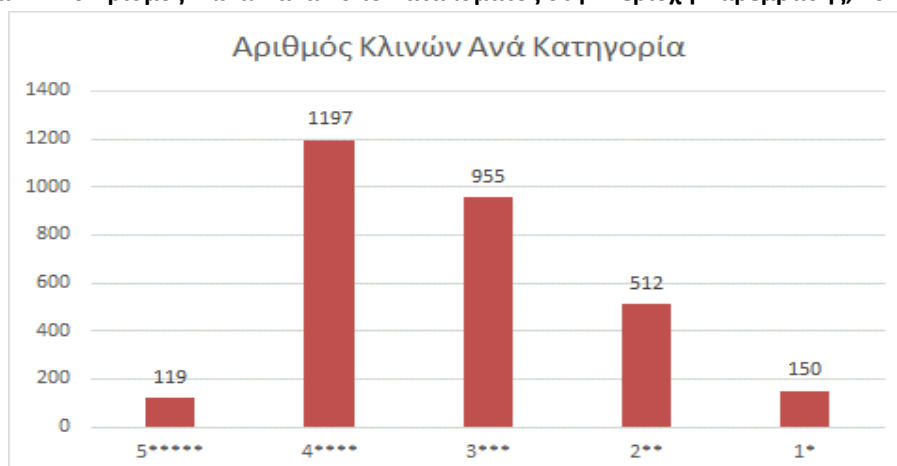
2.34 Ξενοδοχειακό Δυναμικό Περιοχής Παρέμβασης, 2015

		5*****	4****	3***	2**	1*	Γενικό Άθροισμα
ΠΕ ΧΙΟΥ	Μονάδες	2	15	31	10	6	64
	Δωμάτια	76	697	520	292	86	1671
	Κλίνες	119	1197	955	512	150	2933
Οινούσσες	Μονάδες	0	0	0	0	0	0
	Δωμάτια	0	0	0	0	0	0
	Κλίνες	0	0	0	0	0	0
Χίος	Μονάδες	2	15	31	10	4	62
	Δωμάτια	76	697	520	292	58	1643
	Κλίνες	119	1197	955	512	102	2885
Ψαρα	Μονάδες	0	0	0	0	2	2
	Δωμάτια	0	0	0	0	28	28
	Κλίνες	0	0	0	0	48	48

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος, 2015

Είναι σημαντικό ακόμη να αναφερθεί ότι στην περιοχή παρέμβασης δεν υπάρχουν καταλύματα τύπου camping.

Γράφημα 2.2.16 Αριθμός Κλινών ανά Τύπο Καταλύματος στην Περιοχή Παρέμβασης, 2015

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος, 2015/ Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Κίνηση τουριστικών καταλυμάτων

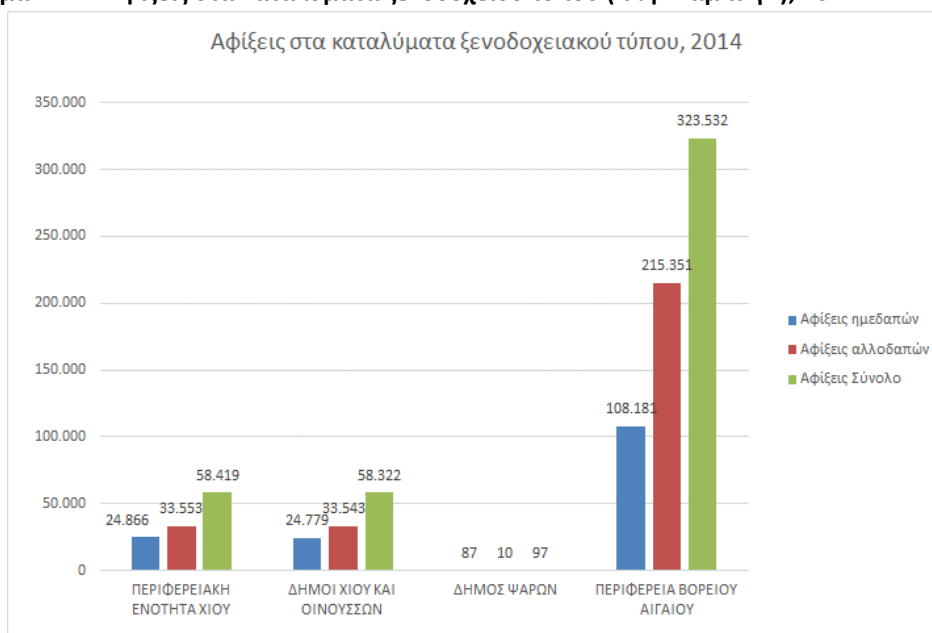
Όσον αφορά στη χωρική κατανομή των αφίξεων το 2014 όπως είναι αναμενόμενο ο Δήμος Χίου συγκεντρώνει σχεδόν το σύνολο των αφίξεων καθώς διαθέτει και τη δυναμική κάλυψης της ζήτησης. Η ίδια εικόνα παρουσιάζεται και για τις διανυκτερεύσεις. Επίσης, από τους παρακάτω πίνακες και γραφήματα διαπιστώνεται ότι, το 57% περίπου αφορά σε αλλοδαπό τουρισμό και το 43% σε ημεδαπό αναδεικνύοντας τη ελαφρώς υψηλότερη προσελκυστικότητα της περιοχής σε αλλοδαπούς τουρίστες.

2.35 Αφίξεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ), κατά Περιφερειακή Ενότητα και Δήμο, 2014

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ / ΔΗΜΟΣ	Αφίξεις ημεδαπών	Αφίξεις αλλοδαπών	Αφίξεις Σύνολο	Ποσοστό (%) συνολικών διαθέσιμων κλινών όπου αναφέρονται τα στοιχεία
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΙΟΥ	24.866	33.553	58.419	87,5
ΔΗΜΟΙ ΧΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ	24.779	33.543	58.322	88,5
ΔΗΜΟΣ ΨΑΡΩΝ	87	10	97	41,9
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	108.181	215.351	323.532	87,8

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2016 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Γράφημα 2.2.17 Αφίξεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ), 2014

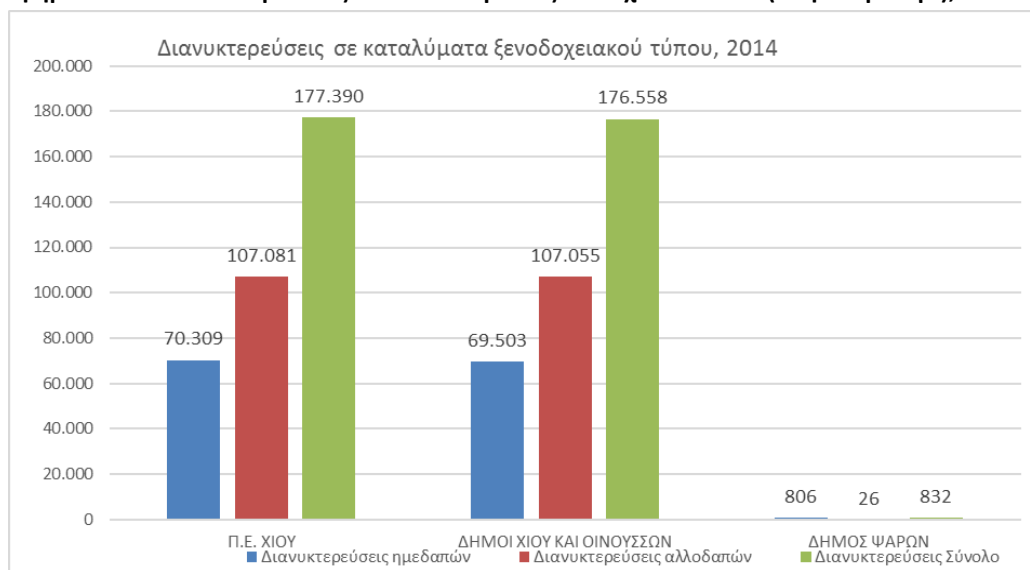
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2016 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

2.36 Διανυκτερεύσεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ), κατά Περιφερειακή Ενότητα και Δήμο, 2014

	Διανυκτερεύσεις ημεδαπών	Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών	Διανυκτερεύσεις Σύνολο	Ποσοστό (%) συνολικών διαθέσιμων κλινών όπου αναφέρονται τα στοιχεία
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑΣ	13.049.668	60.901.973	73.951.641	79,3
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	360.229	1.292.826	1.653.055	87,8
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΙΟΥ	70.309	107.081	177.390	87,5
ΔΗΜΟΙ ΧΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ	69.503	107.055	176.558	88,5
ΔΗΜΟΣ ΨΑΡΩΝ	806	26	832	41,9

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2016 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Γράφημα 2.2.18 Διανυκτερεύσεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ), 2014

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2016 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

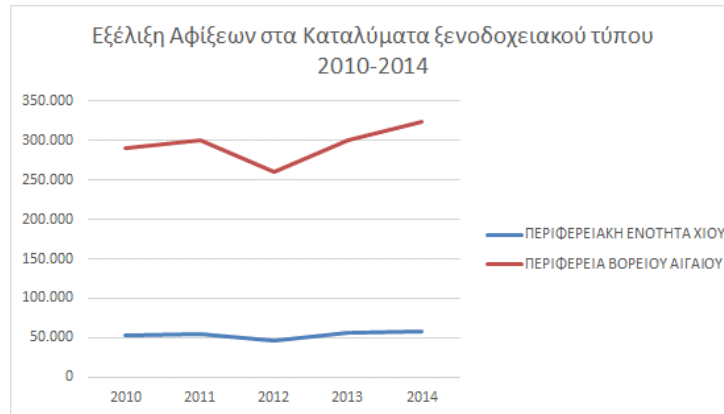
Οι αφίξεις και οι διανυκτερεύσεις στα ξενοδοχειακά καταλύματα της περιοχής παρέμβασης, παρουσιάζουν αυξομειώσεις, χωρίς όμως ιδιαίτερη διαφοροποίηση των χαμηλών επιδόσεων, στην εξεταζόμενη περίοδο. Ειδικότερα παρατηρούμε ότι το 2012 σημειώθηκε αισθητή πτώση των αφίξεων, το 2013 η εικόνα βελτιώνεται χωρίς όμως να θεωρείται επιτυχής. Η εικόνα αυτή ακολούθησε τις τάσεις σε περιφερειακό επίπεδο. Σε επίπεδο διανυκτερεύσεων, παρομοίως την περίοδο 2010-2014 σημειώθηκε πτωτική πορεία η οποία ανακόπηκε το 2013 για να συνεχιστεί το 2014. Η εξέλιξη των βασικών μεγεθών του τουρισμού στην περιοχή παρέμβασης την τελευταία 5ετία είναι απογοητευτική τόσο σε ότι αφορά την προσφορά (δηλαδή τις υπάρχουσες κλίνες και τουριστικά προϊόντα), όσο και τη ζήτηση. Η αλλαγή της κατάστασης το 2013 δε μπορεί να θεωρηθεί επαρκής ώστε να επιβεβαιώσει την σταθερή αντιστροφή της πορείας και ούτε τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που την συνοδεύουν είναι ενθαρρυντικά.

2.37 Εξέλιξη των αφίξεων στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ), κατά Περιφερειακή Ενότητα και Δήμο, 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
ΔΗΜΟΙ ΧΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ	53.527	55.281	46.647	55.719	58.322
ΔΗΜΟΣ ΨΑΡΩΝ	201	147	110	99	97
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΙΟΥ	53.728	55.428	46.757	55.818	58.419
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	290.514	299.987	259.919	300.132	323.532

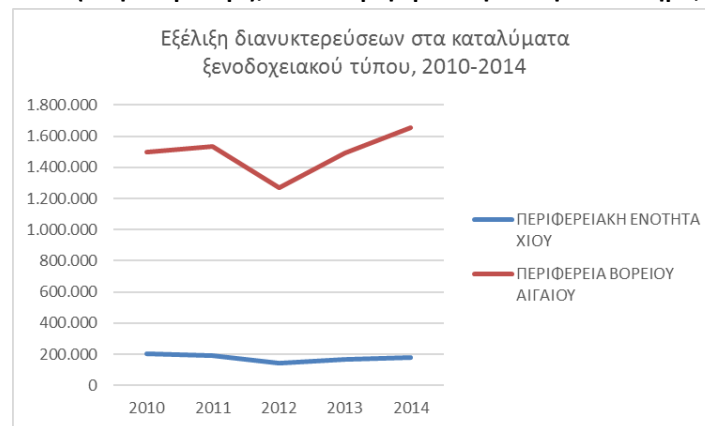
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2016 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Γράφημα 2.2.19 Εξέλιξη αφίξεων στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου, 2010-2014

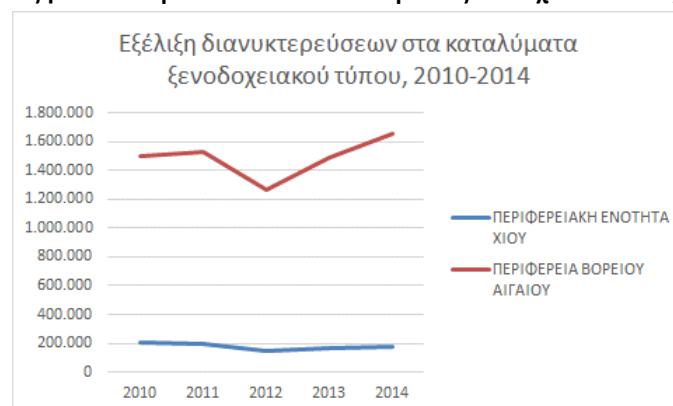
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2016 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Γράφημα 2.2.20 Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ), κατά Περιφερειακή Ενότητα και Δήμο, 2010-2014

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2016 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Γράφημα 2.2.21 Εξέλιξη διανυκτερεύσεων στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου, 2014

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2016 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Πληρότητα Ξενοδοχειακών Καταλυμάτων

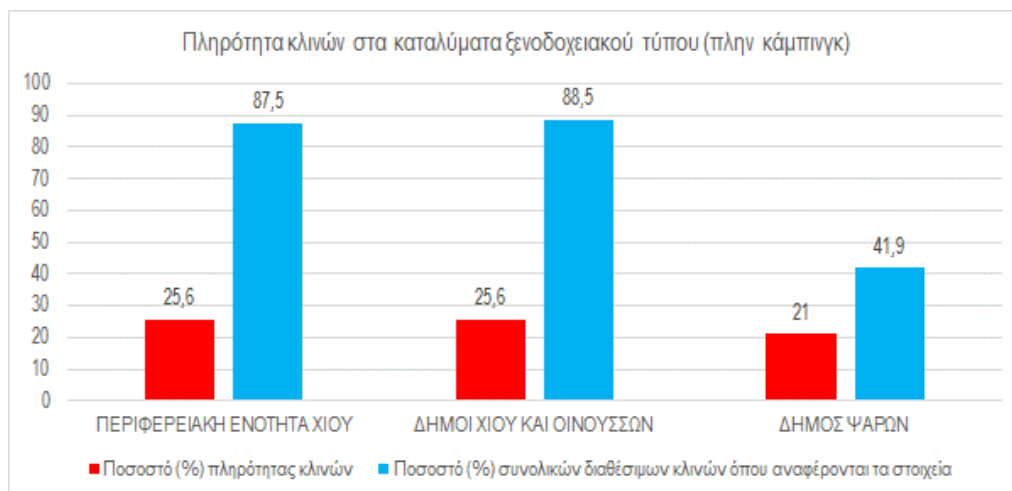
Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της περιοχής παρέμβασης για το έτος 2014 δεν θεωρούνται ικανοποιητικές συγκριτικά με τις τιμές που καταγράφηκαν σε επίπεδο περιφέρειας και χώρας. Πιο συγκεκριμένα είναι στο 25.6% για τους Δήμους Χίου και Οινουσσών και 21% για το Δήμο Ψαρών.

2.38 Πληρότητα κλινών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ) 2014

Περιοχή	Ποσοστό (%) πληρότητας κλινών	Ποσοστό (%) συνολικών διαθέσιμων κλινών όπου αναφέρονται τα στοιχεία
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑΣ	47,3	79,3
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	35,9	87,8
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΙΟΥ	25,6	87,5
ΔΗΜΟΙ ΧΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ	25,6	88,5
ΔΗΜΟΣ ΨΑΡΩΝ	21	41,9

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2016 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Γράφημα 2.2.22 Πληρότητα κλινών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ), 2014

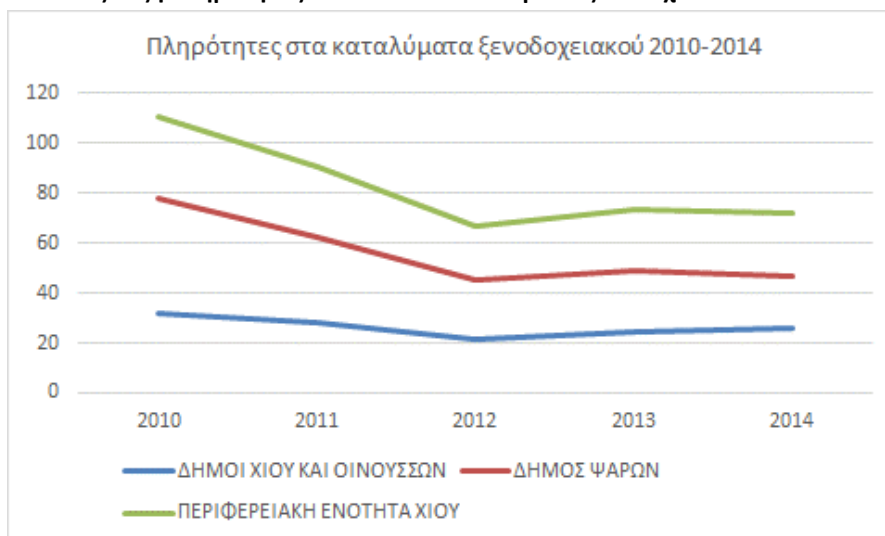
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2016 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

2.39 Εξέλιξη πληρότητας κλινών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ), 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
ΔΗΜΟΙ ΧΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ	32,1	28,1	21,3	24,8	25,6
ΔΗΜΟΣ ΨΑΡΩΝ	46,1	34,5	24,2	23,8	21,0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΙΟΥ	32,2	28,1	21,3	24,8	25,6
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	38,7	37,8	29,9	32,9	35,9

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2016 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Γράφημα 2.2.23 Εξέλιξη πληρότητας κλινών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2016 / Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

Από τους παραπάνω πίνακες είναι προφανές ότι η πληρότητα των μονάδων έχει υποστεί καθίζηση. Οι παραπάνω εξελίξεις αποτυπώνουν σε πολλές περιπτώσεις τη κρίση στην οποία βρίσκεται ο ελληνικός τουρισμός από το 2000 και μετά που όμως στην Περιφέρεια του Β. Αιγαίου και στην Περιοχή παρέμβασης ειδικότερα εκδηλώθηκαν με πολύ μεγαλύτερη ένταση.

Τα προβλήματα μπορούν να συνοψιστούν:

- Στη μη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος όταν αυξήθηκε παγκόσμια ο ανταγωνισμός σε ότι αφορά το προϊόν του ήλιου και της θάλασσας και μάλιστα προσφέροντας ένα περισσότερο «εξωτικό προϊόν».
- Στην υποβάθμιση του προσφερόμενου προϊόντος σε ότι αφορά τις ιδιωτικές και τις δημόσιες υπηρεσίες αλλά και τη ποιότητα του περιβάλλοντος (φυσικού, δομημένου και πολιτιστικού). Η υποβάθμιση του προϊόντος συνοδεύτηκε αρχικά με πολύ υψηλές τιμές (όπως σε όλη την Ελλάδα), ενώ η μείωση των τιμών για να καταστήσουν το προϊόν ανταγωνιστικό έφερε πελάτες χαμηλότερου εισοδηματικού επιπέδου.
- Η αλλαγή των ενδιαφερόντων αλλά και των απαιτήσεων των τουριστών - καταναλωτών που σήμερα έχουν διαφορετικές προσλαμβάνουσες παραστάσεις και διαφορετική εκπαίδευση απ' ότι 20 χρόνια πριν.
- Η αδυναμία των δράσεων τουριστικής προβολής να είναι αποτελεσματικές παρά τα ιδιαίτερα μεγάλα ποσά που δαπανήθηκαν από τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλους φορείς

2.2.4 Χωροταξική – Πολεοδομική οργάνωση

Η περιφερειακή ενότητα Χίου, η οποία αποτελεί τμήμα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, αναπτύσσεται σε μια καίρια γεωγραφικά περιοχή τόσο της Ελλάδας όσο και της ΕΕ υπό την έννοια ότι παρουσιάζει διττή περιφερικότητα, και ενσωματώνει χαρακτηριστικά που την καθιστούν σημαντική τόσο στο διεθνές όσο και στο Ευρωπαϊκό χωρικό σύστημα. Η εδαφική της συγκρότηση αποτελείται από 3 κύρια νησιά (και ομώνυμους Δήμους: Χίου, Ψαρών και Οινουσσών) ανέρχεται σε 904 τετρ.χλμ.

Η περιοχή παρέμβασης δεν έχει τη συνοχή των χερσαίων – ηπειρώτικών περιοχών. Η θάλασσα όμως που τα περιβάλλει αποτελώντας τη φυσική επέκταση των νησιών αυτών αλληλεπιδρά με όλους τους τομείς της παραγωγικής και κοινωνικής ζωής. Ο χώρος της πρέπει να θεωρείται ενιαίος (χερσαίος, υποθαλάσσιος και παράκτιος) με τη μεταξύ τους ζώνη επαφής και αλληλεπίδρασης των χερσαίων και θαλάσσιων δραστηριοτήτων, ανθρωπογενών και φυσικών. Αυτό άλλωστε αποτελεί και το συγκριτικό πλεονέκτημα όλης της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και της Π.Ε. Ενότητας Χίου (που είναι και η περιοχή παρέμβασης). Κατά τον τρόπο αυτόν οι προς αξιοποίηση πόροι μπορούν να εξασφαλίσουν την απαραίτητη συνέργεια για την επίτευξη του κεντρικού στόχου που είναι η δημιουργία της κρίσιμης – ανά τομέα – αναπτυξιακής δυναμικής και της άρσης των σαφών μειονεκτημάτων της νησιωτικότητας και της γεωγραφικής απομόνωσης που διατρέχει οριζόντια όλους τους αναπτυξιακούς τομείς.

Η θέση και ο ρόλος της περιοχής παρέμβασης (δηλαδή των νησιών Χίου, Ψαρών και Οινουσσών) στο εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές χωρικό σύστημα, εξαρτάται, πέραν της γεωγραφικής θέσης, από τον τρόπο που ενσωματώνει και εκφράζει την αναπτυξιακή της διάσταση εφαρμόζοντας πολιτικές που θα την εντάξουν παραγωγικά στους αναπτυξιακούς Εθνικούς και Ευρωπαϊκούς άξονες.

Η χωρική συγγένεια της Χίου προς τη Μικρασιατική ακτή διευρύνει το διεθνή ρόλο της, ερχόμενη σε επαφή με παραγωγικό δυναμικό, με επιρροές που μπορούν να αναπτυχθούν στην ενδοχώρα της Μικρασίας (μεταφορές, μεταποίηση κλπ), υπό την προϋπόθεση της διαμόρφωσης κατάλληλου κλίματος συνεργασίας, μέσω της συνεχούς βελτίωσης των ελληνοτουρκικών σχέσεων. Αναπτυξιακή δυναμική αναπτύσσεται ασφαλώς και σήμερα, περιλαμβάνοντας των τομέα των υπηρεσιών, με έμφαση κυρίως στον τουρισμό, που αποτελεί μια βασική συνιστώσα ανάπτυξης για τη Χίο.

Η περιοχή παρέμβασης, λόγω της θέσης, υφίσταται σαφώς, σήμερα, την πίεση εξ ανατολών του μεταναστευτικού ρεύματος από εμπόλεμες περιοχές και περιοχές σε κατάσταση ανθρωπιστικής κρίσης. Η διακίνηση και εκμετάλλευση των ανθρώπων αυτών, που αναζητούν μια καλύτερη τύχη εντός της ΕΕ από τα διάφορα κυκλώματα σύγχρονης δουλεμπορείας, έχει σαν τελικό προορισμό τις χώρες της δυτικής Ευρώπης. Λόγω όμως της θέσης της διπλής περιφερικότητας της Χίου (και των άλλων νησιών του Βορείου Αιγαίου) σε συνδυασμό με την ευκολότερη προσπέλαση των θαλάσσιων συνόρων, μεγάλο μέρος της διακίνησης γίνεται μέσα από αυτή.

Οικιστικό Δίκτυο

Το οικιστικό δίκτυο της Χίου διαμορφώνεται ακτινικά με κέντρο το ενιαίο πια οικιστικό κέντρο της Χίου - Βροντάδου. Η έδρα του Δήμου, η Χίος (οικισμός 3ου επιπέδου), εκτός του ότι παραμένει η κύρια πύλη του νησιού και συγκεντρώνει το μεγαλύτερο τμήμα των

διοικητικών υποδομών και κοινωνικού εξοπλισμού του νησιού, αναβαθμίζεται λειτουργικά στο ίδιο επίπεδο με την έδρα της Περιφέρειας, Μυτιλήνη. Ο οικισμός αναπτύσσεται κυρίως κατά μήκος της παραλιακής ζώνης, η οποία άλλωστε είναι και η πεδινή περιοχή της Δ.Ε. Φυσικό σύνορο της οικιστικής εξάπλωσης αποτελούν οι λοφώδεις αναπτύξεις στα δυτικά της Δ.Ε., εξαιτίας του εντονότερου ανάγλυφου.

Οι περιοχές στην παράκτια ζώνη παρουσιάζουν έντονη οικιστική ανάπτυξη α' κατοικίας. Συγκεκριμένα παρατηρείται μία τάση για επέκταση της α' κατοικίας προς Βροντάδο στα βόρεια, ενδυναμώνοντας τη σχέση Χίου - Βροντάδου και δημιουργώντας ένα οικιστικό δίπολο. Η ζήτηση για α' κατοικία έχει μεταφερθεί από την περιοχή του κέντρου προς τις περιοχές κοντά στα όρια του οικισμού.

Πρέπει να τονισθεί ότι στην εκτός ορίων ΓΠΣ περιοχή το ανάγλυφο είναι έντονο. Ωστόσο, στο βορειοδυτικό εξωαστικό χώρο της Δ.Ε., ανάμεσα στην περιφερειακή οδό και στο όριο του εγκεκριμένου ΓΠΣ έχουν αναπτυχθεί συστάδες κατοικιών. Το ίδιο ισχύει και στην εξωαστική περιοχή δυτικότερα του Κάμπου, προς Γρου και Σπηλάδια.

Παρότι διαφαίνονται τάσεις ανοικοδόμησης στις προαναφερθείσες περιοχές (προς Βροντάδο στα βόρεια, στο βορειοδυτικό τμήμα της Δ.Ε. ανάμεσα στην περιφερειακή οδό και το όριο ΓΠΣ και τέλος στα δυτικά του Κάμπου) πρέπει να επισημανθεί ότι εντός των ορίων του προ του '23 οικισμού, υπάρχει ακόμη ελεύθερη γη προς πολεοδόμηση. Με εξαίρεση τις τάσεις ανάπτυξης κατοικίας στις ανωτέρω περιοχές, δεν παρατηρείται έντονη οικιστική πίεση στον εξωαστικό χώρο.

Ο Κάμπος, ο οποίος έχει χαρακτηριστεί ως Ιστορικός Τόπος από το Ελληνικό Υπουργείο Πολιτισμού, αποτελεί περιοχή γεωργικής γης που συνοδεύεται από πλήθος αγροτικών κατοικιών. Σήμερα η περιοχή τείνει να μεταλλάσσεται ελαφρώς καθώς ανακαινίζονται οι κατοικίες σε παραδοσιακές επαύλεις και μεμονωμένα σε καταλύματα. Για την περιοχή του Κάμπου είναι απαραίτητη η διατήρηση της τοπικής ταυτότητας και της αρχιτεκτονικής και κρίνεται απαραίτητη η εκπόνηση ειδικής μελέτης ανάπλασης του Κάμπου.

Γενικά το οικιστικό δίκτυο του νησιού διαρθρώνεται με βάση το πολυπολικό σύστημα με κέντρο την πόλη της Χίου στην οποία ενσωματώνεται ο Βροντάδος και τα Θυμιάνα, και τους πόλους των Καρδαμύλων στο βορά και του Πυργίου στο νότο που με τη σειρά τους αποτελούν δίπολα με τους οικισμούς της Βολισσού και της Καλαμωτής αντίστοιχα.

Ειδικότερα, μια αρκετά έντονη οικιστική ανάπτυξη εμφανίζεται στον «περιαστικό» χώρο των οικισμών (Θυμιάνα, Νεοχώρι) και στους άξονες που οδηγούν στην παραλιακή ζώνη, όπου εντοπίζονται και οι τουριστικές εγκαταστάσεις. Στις περιοχές αυτές και έξω από το κύριο και δευτερεύον επαρχιακό οδικό δίκτυο, παρατηρείται ένα πλήθος από κοινοτικούς, αγροτικούς, ιδιωτικούς δρόμους και χωματόδρομους που δίνουν πρόσβαση από τα αγροκτήματα προς τη θάλασσα, όπου παρουσιάζονται δραστηριότητες που προαναγγέλλουν μελλοντική οικοδόμηση, είτε σύγχρονων κατασκευών εις αντικατάσταση των παλαιών, είτε προχείρων εγκαταστάσεων για τη στέγαση αγροτικών δραστηριοτήτων. Δεν παρατηρούνται σημαντικές συγκεντρώσεις αυθαίρετων κτισμάτων.

Η Βολισσός ως η πρωτεύουσα της Δ.Ε. Αμανής αποτελεί διοικητικό κέντρο, με συνέπεια να συγκεντρωθούν σε αυτή το μεγαλύτερο μέρος των κοινωνικών και αστικών υποδομών της περιοχής (σχολεία, ικανοποιητικό οδικό δίκτυο, αγροτικός ιατρός κλπ) και να αποτελεί πόλο έλξης του πληθυσμού. Είναι επόμενο λοιπόν, σε περιόδους πληθυσμιακής αφαίμαξης, να χάνει μικρότερο μέρος του πληθυσμού της από τα υπόλοιπα. Ο οικισμός της Βολισσού

εμφανίζεται ως μία σαφώς διακριτή οικιστική ενότητα. Ο συγκεκριμένος οικισμός εμφανίζει συνεκτική οργάνωση με πυκνή δόμηση και σαφώς έντονο παραδοσιακό χαρακτήρα. Ο παραδοσιακός χαρακτήρας δεν αφορά μόνο την οικιστική – χωρική οργάνωση του οικισμού, αλλά και την αρχιτεκτονική των κτισμάτων.

Το Πυργί, τέως έδρα Καποδιστριακού Δήμου, λόγω της γειτνίασης του με τον κάμπο της Καλαμωτής και τον Λιμένα των Μεστών (κυρίως εμπορικός) καθώς και της παραγωγικής δυναμικής των Μαστιχοχωρίων έχει την δυνατότητα να αναπτύξει τις απαραίτητες δομές, διοικητικές, μεταφορικές και κοινωνικές, ώστε να λειτουργεί σαν τοπικό κέντρο της νότιας πλευράς του νησιού.

Στον βορά αντίστοιχο ρόλο τοπικού κέντρου δύναται να παίξει ο οικισμός των Καρδάμυλων (κέντρο της ναυτικής παράδοσης του νησιού), που θα εξυπηρετεί τους κατοίκους του βόρειου τμήματος του νησιού και θα συμβάλει στη συγκράτηση του πληθυσμού.

Οι αναπτυξιακές προοπτικές της Δημοτικής Ενότητας Καρδαμύλων με βάση το Π.Π.Χ.Σ.Α.Α είναι:

- Ο οικισμός Καρδάμυλα 3ου επιπέδου, ορίζεται ως κέντρο – πόλος τοπικής ανάπτυξης που εξαρτάται από τη Χίο.
- Στους οικισμούς Καρδάμυλα – Μάρμαρο συναντάται ορατός αριθμός παραθεριστικών κατοικιών, κυρίως κατοίκων της πόλης της Χίου ή Χίων της διασποράς.
- Στο σύνολο της περιοχής μελέτης που χαρακτηρίζεται ως αγροτικός χώρος – δάση, προωθείται ήπια τουριστική ανάπτυξη

• **Παραδοσιακοί – ιστορικοί οικισμοί.**

Στην Π.Ε Χίου υπάρχουν 29 οικισμοί, εκ των 74 της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Οι παραδοσιακοί οικισμοί της περιοχής εφαρμογής παρουσιάζουν εξαιρετική ποικιλία ως προς το μέγεθος, το χαρακτήρα και τη σχετική θέση στο οικιστικό δίκτυο. Ο κάθε οικισμός παρουσιάζει ιδιαίτερο χαρακτήρα, επηρεασμένος τόσο από το ανάγλυφό του, όσο και από την ιστορική του διαδρομή. Έτσι στη Χίο υπάρχει ο εγκαταλειμμένος οικισμός του Ανάβατου και ο δυναμικός οικισμός του Κάμπου.

Παραδοσιακοί Οικισμοί Έξω από τις Συμβατικές Τουριστικές Περιοχές

Οι οικισμοί που βρίσκονται έξω από τις καθιερωμένες τουριστικές περιοχές, τις παραλιακές περιοχές και το κύριο οδικό δίκτυο, καταγράφουν τάσεις πληθυσμιακής αποψίλωσης των περιοχών στις οποίες εντάσσονται. Οι περιορισμοί που θέτουν τα διατάγματα προστασίας, σε συνδυασμό με την έλλειψη πολιτικής κινήτρων ή και συγκροτημένων προγραμμάτων ενίσχυσης των οικιστών, δημιουργούν συνθήκες κατοίκησης πολύ δυσμενέστερες από αυτές των άλλων «κανονικών» οικισμών.

Ένα πλήθος οικισμών της κατηγορίας αυτής βρίσκεται διάσπαρτο στο νησί της Χίου, όπου από τους 27 οικισμούς μόνο 8 οικισμοί παρουσιάζουν σχετικά θετική πληθυσμιακή εξέλιξη. Πρέπει να σημειωθεί ότι, όταν τα απόλυτα μεγέθη πληθυσμού είναι πολύ μικρά, όπως στην περίπτωση του Ανάβατου της Χίου και άλλων οικισμών όπου ο πληθυσμός είναι κάτω των 50-70 ατόμων, βρίσκονται σε πλήρη αναντιστοιχία με το μέγεθος του οικιστικού απόθεματος. Επομένως, οι θετικές μεταβολές δεν έχουν και μεγάλη σημασία μια και σε κάθε περίπτωση πρόκειται για οικισμούς με σχεδόν 90% κενές κατοικίες.

Παραδοσιακοί Οικισμοί σε Περιοχές Σχετικά Δυναμικών Οικονομικών Δραστηριοτήτων

Η ομάδα αυτή περιλαμβάνει οικισμούς που, εκτός από τον «παραδοσιακό» χαρακτηρισμό, τυχαίνει να αποτελούν δυναμικότερα στοιχεία του οικιστικού δικτύου, είτε ως κεφαλοχώρια σε σχετικά δυναμικές αγροτικές περιοχές είτε λόγω της θέσης τους, κοντά ή μέσα σε αστικά και ημιαστικά κέντρα. Οι οικισμοί αυτοί, που συγκεντρώνουν μεγαλύτερο πληθυσμό, διαφοροποιούνται από τους παραπάνω επειδή ακριβώς ο κοινωνικο-οικονομικός τους ιστός υποστηρίζεται από ποικίλες οικονομικές δραστηριότητες και των τριών οικονομικών τομέων. Το μεγάλο πληθυσμιακό μέγεθος, που συνήθως οφείλεται σε μια ενδοχώρα με δυναμικότερη γεωργική δραστηριότητα, τους καθιστά λιγότερο προβληματικούς ακόμη και αν υφίστανται πληθυσμιακή μείωση. Χαρακτηριστική είναι η διαφορά μεταξύ Πυργίου και Μεστών στα Μαστιχοχώρια, όπου το Πυργί μολονότι παρουσιάζει πληθυσμιακή μείωση, διατηρεί ένα δυναμισμό επειδή ο πληθυσμός του είναι τριπλάσιος αυτού των Μεστών σχεδόν διπλάσιος αυτού των Μεστών (Πυργί: 832 κάτοικοι, Μεστά: 437 κάτοικοι).

• Παραδοσιακά κέντρα και αστικές περιοχές υπό συνθήκες εγκατάλειψης

Ανάλογη αρνητική εικόνα συνάγεται και για τα τμήματα πόλης όπου βρίσκονται είτε τα ιστορικά κέντρα υπό καθεστώς προστασίας είτε παλιές βιομηχανικές περιοχές που εγκαταλείπονται. Τα προβλήματα των τελευταίων συγγενεύουν με αυτά των παραδοσιακών κέντρων των πόλεων, από την άποψη ότι η απαξίωση του οικιστικού ιστού οδηγεί σε εσωτερικές μετακινήσεις προς άλλες συνοικίες της πόλης, οι οποίες προσφέρουν ένα καλύτερο οικιστικό περιβάλλον και κοινωνική υποδομή, δηλαδή προς περιοχές κατοικίας με ισορροπημένη πληθυσμιακή φυσιогνωμία.

Στα κέντρα των πόλεων που διαθέτουν ισχυρό ιστορικό υπόβαθρο, συσσωρεύονται ιστορικά μνημεία άλλων εποχών, κτίρια του πρόσφατου παρελθόντος υπό εγκατάλειψη (κενά) και ερειπιόνες στους οποίους έχουν εισχωρήσει περιθωριακές χρήσεις. Ο ιστός της κατοικίας έχει ήδη αποδιαρθρωθεί και η γήρανση του πληθυσμού είναι φανερή στον απλό επισκέπτη.

Η απουσία ισχυρής πρωτοβουλίας για την αναμόρφωσή τους, εγκαταλείπει αυτές τις περιοχές αφήνει στο περιθώριο των διαδικασιών ανάπτυξης που ακολουθούν άλλες, πιο «υγιείς», περιοχές της πόλης.

Τέτοιο παράδειγμα είναι η περιοχή στο βόρειο τμήμα της πόλης της Χίου, η οποία είναι χαρακτηρισμένη ως «ΒΙΟΠΑ - ΒΙΠΕ» από τα ΓΠΣ της δεκαετίας του '80 και έχει ήδη λίγο-πολύ εγκαταλειφθεί. Οι νέες βιομηχανικές ή αποθηκευτικές εγκαταστάσεις, δεν αναζήτησαν χωροθέτηση στις περιοχές αυτές, αλλά βρήκαν θέσεις σε άλλες περιοχές, εκεί όπου οι τάσεις της σύγχρονης πόλης υπαγόρευαν.

Σε ορισμένες περιπτώσεις πλήρους εγκατάλειψης, όπως π.χ. στον Ανάβατο, είναι προφανές ότι, η παρέμβαση πρέπει να είναι ισχυρή και συνολική και πως θα απαιτηθεί η για μακρόχρονη εκχώρηση της ιδιοκτησίας σε επενδυτή, είτε αυτός είναι δημόσιο πρόσωπο είτε ιδιώτης.

2.40 Προστατευόμενοι Οικισμοί Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Οικισμός	ΦΕΚ	Είδος Προστασίας
Διευχή	Δ-594 13.11.1978/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 19.10.1978), Δ-189 02.03.1988 (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Χάλκειο	Δ-189 02.03.1988/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Καλαμωτή	Δ-189 02.03.1988/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Αρμόλια	Δ-189 02.03.1988/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Ζύφιας	Δ-189 02.03.1988/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Βέσσα	Δ-594 13.11.1978/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 19.10.1978), Δ-189 02.03.1988 (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Λίθιο	Δ-189 02.03.1988/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Όλυμποι	Δ-594 13.11.1978/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 19.10.1978), Δ-189 02.03.1988 (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Έξω Δίδυμα	Δ-189 02.03.1988/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Καταβάσις	Δ-189 02.03.1988/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Πύργιο	Δ-594 13.11.1978/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 19.10.1978), Δ-189 02.03.1988 (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Αγ. Γεώργιος Συκούσης	Δ-594 13.11.1978/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 19.10.1978), Δ-189 02.03.1988 (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Ελάτα	Δ-189 02.03.1988/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Βουνός	Δ-189 02.03.1988/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Μεστά	Δ-594 13.11.1978/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 19.10.1978), Δ-189 02.03.1988 (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Βολισσός	Δ-189 02.03.1988/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Πατρικά	Δ-594 13.11.1978/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 19.10.1978), Δ-189 02.03.1988 (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Παρμπαριά	Δ-189 02.03.1988/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Κάμπια	Δ-594 13.11.1978/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 19.10.1978), Δ-189 02.03.1988 (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Ανάβατος	Δ-594 13.11.1978/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 19.10.1978), Δ-189 02.03.1988 (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Τρύπες	Δ-189 02.03.1988/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Πιραμά	Δ-189 02.03.1988/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Κέραμος	Δ-189 02.03.1988/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Σιδηρούντα	Δ-594 13.11.1978/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 19.10.1978), Δ-189 02.03.1988 (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Αγ. Γάλα	Δ-594 13.11.1978/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 19.10.1978), Δ-189 02.03.1988 (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Αυγώνυμα	Δ-189 02.03.1988/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 18.01.1988)	Παραδοσιακός οικισμός
Κάμπος	Δ-33 17.01.1992-Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Π.Δ 23.12.1991)	Παραδοσιακός οικισμός
Οινουσσών	Δ-381/27-5-1999, Δ-402/17-5-2002	Παραδοσιακός οικισμός, Χαρακτηρισμός ως περιοχής που έχει ανάγκη από ιδιαίτερη προστασία
Ψαρά	Δ-402/17-5-2002	Χαρακτηρισμός ως περιοχής που έχει ανάγκη από ιδιαίτερη προστασία

Πηγή: Αξιολόγηση Αναθεώρηση και Εξειδίκευση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

2.2.5 Τεχνική υποδομή – Κοινωνική Υποδομή – Αναπτυξιακές Παρεμβάσεις

2.2.5.1 Τεχνική υποδομή

Μεταφορικές Υποδομές

Στις **οδικές μεταφορές** έχει υπάρξει σημαντική βελτίωση στο εσωτερικό δίκτυο των οδικών αρτηριών, κυρίως στο επαρχιακό δίκτυο, ενώ όμως παραμένουν σημαντικές ανάγκες βελτίωσης κυρίως του εθνικού και δευτερευόντως του επαρχιακού οδικού δικτύου, για την μείωση των χρονοαποστάσεων και την άμβλυνση της επικινδυνότητας των δρόμων. Το εθνικό οδικό δίκτυο ανέρχεται στα 40,3 χλμ στην Π.Ε. Χίου, αποτελώντας το 32% του συνολικού δικτύου της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (124,3 χλμ), ενώ το επαρχιακό οδικό δίκτυο ανέρχεται σε 411 χλμ.

Όσον αφορά στην **ακτοπλοϊκή σύνδεση**, στην Π.Ε. Χίου βρίσκονται 4 λιμάνια, εκ των οποίων το 1 έχει χαρακτηριστεί εθνικής σημασίας και τα 3 τοπικής σημασίας. Επίσης ενώ στο Καστέλλο της Χίου βρίσκεται υπό κατασκευή και μια μαρίνα χωρητικότητας 274 θέσεων ελλιμενισμού.

Σημειώνεται ότι μόνο οι Οινούσσες δεν συνδέονται με την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, αλλά εξυπηρετούνται με τη μοναδική τους σύνδεση με τη Χίο, ενώ η Χίος συνδέεται με το Τσεσμέ της Τουρκίας.

2.41 Λιμάνια της Π.Ε. Χίου (πλην τουριστικών και αλιευτικών λιμένων)

Νησί	Λιμάνι	Κωδικός	Χαρακτηρισμός κατά την Κ.Υ.Α.	Χαρακτηρισμός κατά Γ.Π.Χ.Σ.Α.Α.
Χίος	Χίος (Χ-2)	GRJKH	Εθνικής Σημασίας	-
	Μεστά (Χ-24)	GRMHI	Τοπικής Σημασίας	Περιφερειακής Σημασίας
Ψαρά	Ψαρά (PS-1)	-	Τοπικής Σημασίας	-
Οινούσσες	Οινούσσες (Ο-1)	GRINO	Τοπικής Σημασίας	-

Πηγή: Κ.Υ.Α. 8315.2/02/07 (ΦΕΚ Β' 202/16-02-2007)

Όσον αφορά στις **αερομεταφορές**, στην Π.Ε. Χίου υπάρχει ο κρατικός αερολιμένας Όμηρος, ένας εκ των 5 της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, ο οποίος έχει οριστεί από την ΥΠΑ ως Περιστασιακά οριζόμενο Σημείο Εισόδου – Εξόδου της Χώρας. Ο αερολιμένας της Χίου συνδέεται απευθείας με την Αθήνα και απευθείας ή με ενδιάμεσους σταθμούς με τη Θεσσαλονίκη. Η ύπαρξη και λειτουργία του αερολιμένα είναι ένα πολύ ισχυρό προνόμιο που δρα ενάντια στην απομόνωση της Π.Ε. Χίου. Ωστόσο, υπάρχει μια σειρά προβλημάτων που κυρίως συνίστανται στα εξής:

- Ανεπάρκεια μήκους διαδρόμου (Σχεδιάζεται μικρή επέκταση ~300 m).
- Ανεπάρκεια κτιριακών εγκαταστάσεων
- Ανεπάρκεια δαπέδου στάθμευσης α/φ
- Προβλήματα που απορρέουν από τη γειτνίαση με την πόλη και θα επιταθούν από προβλεπόμενο νέο λιμάνι της Χίου

Επιπλέον υπάρχει αεροδρόμιο 3km N-A των Μεστών παρά τον οικισμό Ολύμποι Χίου, το οποίο όμως δεν λειτουργεί.

Τέλος, λειτουργεί υπό την εποπτεία της Υ.Π.Α ελικοδρόμιο στα Ψαρά, το οποίο

εξυπηρετεί κυρίως μεταφορές έκτακτων αναγκών και σαφώς αραιότερα περιηγήσεις.

Υδρευση – Άρδευση - Αποχέτευση

Δήμος Χίου - Δημοτική Ενότητα Χίου

Υδρευση

Η πόλη της Χίου συγκεντρώνει περισσότερο από το 50% του πληθυσμού του νησιού με αυξητική τάση λόγω των δραστηριοτήτων που λαμβάνουν μέρος σε αυτή. Κατά το παρελθόν η υδροδότηση της πόλης της Χίου γινόταν από γεωτρήσεις κυρίως, οι οποίες βρίσκονται μέσα στο κέντρο της λεκάνης Κορακάρη.

Θα ήταν άστοχο να εξεταστεί η επιδείνωση του υδρευτικού προβλήματος της πόλης απομονωμένο από το αντίστοιχο των όμορων οικισμών Βροντάδου, Θυμιανών, Νεοχωρίου και των οικισμών του τέως Δήμου Καμποχώρων πλην της τοπικής κοινότητας Αγίου Γεωργίου Συκούση, μηδέ εξαιρουμένων των οικισμών Θολοποταμίου και Καλλιμασιάς.

Η αύξηση της κατανάλωσης λόγω της ανάπτυξης του βιοτικού επιπέδου, της ανάπτυξης τουριστικών δραστηριοτήτων με υπερσυγκέντρωση αυτών στο κεντρικό ανατολικό τμήμα του νησιού, η κάλυψη υδρευτικών αναγκών οικισμών που κατά το παρελθόν καλυπτόταν από υδρευτικά έργα εκτός λεκάνης, η υπεράντληση μαζί με την ανεξέλεγκτη κατανάλωση και χρήση για άρδευση οδήγησαν στην υποβάθμιση της ποιότητας του νερού με τα γνωστά αποτελέσματα της υφαλμύρινσης, της παρουσίας υδραργύρου, αρσενικού κλπ.

Η υδροδότηση της πόλης της Χίου γίνεται από πηγές, γεωτρήσεις, ταμειυτήρες και μονάδες αφαλάτωσης. Η πόλη της Χίου διαθέτει επάρκεια ως προς τους αποθηκευτικούς χώρους /δεξαμενές στο σύνολο και επιμέρους ανά τέως κοινότητα ή οικισμό, χωρίς να αποκλείεται η δυνατότητα βελτίωσης ή κατασκευής νέων στο μέλλον.

Με τον εντοπισμό της παρουσίας υδραργύρου λόγω υφαλμύρινσης σε γεωτρήσεις της λεκάνης Κορακάρη, οι οποίες κάλυπταν και καλύπτουν υδρευτικές ανάγκες της Δημοτικής Ενότητας Αγίου Μηνά και της πόλης της Χίου, από το Υπουργείο Εσωτερικών υπήρξε χρηματοδότηση προς την Διαδημοτική των Δήμων Χίου, Αγίου Μηνά και Ομηρούπολης το 2002 - 2003 (κατά την περίοδο εμφάνισης/εντοπισμού του υδραργύρου σε κάποιες γεωτρήσεις) για την ανόρυξη γεωτρήσεων εκτός λεκάνης Κορακάρη. Οι γεωτρήσεις που ανορύχθηκαν ήταν πολύ μεγάλου βάθους της τάξεως των 300 και 400μ., δεν υπήρχε επιστημονική τεκμηρίωση για τον εντοπισμό της θέσης και το πρόγραμμα δεν έδωσε θετικά αποτελέσματα.

Η αντιμετώπιση του υδρευτικού προβλήματος της πόλης της Χίου θα πρέπει να εξεταστεί σε συνδυασμό με τα αντίστοιχα των όμορων οικισμών, αφού στην πραγματικότητα αποτελούν μια οικιστική συνέχεια και επιπλέον να υπάρχει εναλλακτική λύση για κάλυψη αναγκών είτε σε περιόδους αιχμής είτε σε έκτακτες καταστάσεις.

Με την λειτουργία του ταμειυτήρα Κόρης Γεφύρι που βρίσκεται στο στάδιο της αποπεράτωσης και με την αρχική χρήση για άρδευση του Κάμπου, με την ταυτόχρονη διακοπή της λειτουργίας ισοδύναμων γεωτρήσεων προβλέπεται να υπάρξει σημαντική βελτίωση της ποιότητας του νερού στη λεκάνη και μετά από παρατηρήσεις σε εύλογο χρονικό διάστημα θα δοθεί η δυνατότητα επανασχεδιασμού της εκμετάλλευσης υδροληπτικών έργων της λεκάνης.

Η απόφαση κατανομής χρήσης νερού του ταμειυτήρα Κόρης Γεφύρι και μετά από τον δεσμευτικό χρόνο της αρχικής χρήσης του έργου, θα δώσει τη δυνατότητα κάλυψης και σημαντικού μέρους υδρευτικών αναγκών για την πόλη της Χίου.

Η συνέχιση της μελέτης αντικατάστασης γεωτρήσεων από το ανατολικό μέτωπο της λεκάνης Κορακάρη με ταυτόχρονη κατάργησή τους και μετά από εντοπισμό υδροφορίας και μεταφοράς τους σε θέσεις που έχουν καταγραφεί θα βελτιώσει σημαντικά την ποιότητα του νερού και παράλληλα θα υπάρξει προστασία για την παραπέρα διείσδυση του μετώπου της θάλασσας. Οι γεωτρήσεις που προτείνεται να αντικατασταθούν καταρχήν είναι του Γούλια, Χέλιου και Κουτρουλόμυλου.

Η περαιτέρω διερεύνηση του Δελφινίου και της ευρύτερης περιοχής (όπως προτείνεται και

για τη Δημοτική Ενότητα Ομηρούπολης) θα δώσει τη δυνατότητα εμπλουτισμού των υδραγωγείων Βροντάδου, Χίου και Θυμιανών είτε με νερό για άμεση χρήση σε περιόδους έντονης υδροφορίας των υδροληπτικών έργων είτε μετά από επεξεργασία και επέκταση των μονάδων του Θόλου.

Αποχέτευση

Η πόλη της Χίου δεν αντιμετωπίζει κάποιο πρόβλημα στα αποχετευτικά της δίκτυα και εξυπηρετείται από την Ε.Ε.Λ. Χίου.

Δήμος Χίου - Δημοτική Ενότητα Μαστιχοχωρίων

Υδρευση

Η Δημοτική Ενότητα Μαστιχοχωρίων αποτελείται από εννέα οικισμούς και δέκα παραλιακούς οικισμούς, οι οποίοι παρουσιάζουν σημαντική προσαύξηση του πληθυσμού κατά την καλοκαιρινή περίοδο. Η υδροδότηση των οικισμών της Δημοτικής Ενότητας Μαστιχοχωρίων γίνεται από πηγές, πηγάδια και γεωτρήσεις με αντίστοιχη φθίνουσα πορεία ως προς την ποιότητα και ταυτόχρονη αύξηση της ποσότητας του χρησιμοποιούμενου νερού.

Εντός των ορίων της Δημοτικής Ενότητας Μαστιχοχωρίων υπάρχουν δύο ταμειευτήρες. Ο ένας βρίσκεται στην περιοχή Αρμολίων, κατασκευάστηκε από το Υπουργείο Γεωργίας στα πλαίσια του Προγράμματος Αναδασμού και ο δεύτερος κατασκευάστηκε πρόσφατα στην περιοχή Κατράρη – Καλαμωτής.

Συγκριτικό πλεονέκτημα για την εναλλακτική κάλυψη υδρευτικών αναγκών αποτελεί ο υφιστάμενος βασικός σχεδιασμός των δικτύων μεταφοράς υπό το υπό μελέτη δίκτυο ύδρευσης Φράγματος Κατράρη, ο οποίος αποτελείται από δύο βασικούς κλάδους ικανής μεταφοράς των επιθυμητών ποσοτήτων νερού.

1. Βόρειος κλάδος δικτύου Φράγματος Κατράρη

Αρμόλια – Βέσσα – Αγία Μαρίνα – (Λιθί, Ελάτα)

2. Δυτικός κλάδος δικτύου Φράγματος Κατράρη

Καλαμωτή – Πυργί – Ολύμποι – Μεστά – Λιμένας Μεστών

Δευτερεύοντες κλάδοι είτε αυτοί τροφοδοτούνται από τον βασικό κλάδο υδροδότησης, είτε από αυτόνομα έργα, έχουν τη δυνατότητα να λειτουργήσουν αντίστροφα με εμπλουτισμό του βασικού κλάδου από τα επιμέρους αυτόνομα έργα με μικροπαρεμβάσεις.

Ως προς τους αποθηκευτικούς χώρους /δεξαμενές στο σύνολο και επιμέρους ανά τέως κοινότητα ή οικισμό είναι γενικά επαρκείς χωρίς να αποκλείεται η δυνατότητα βελτίωσης ή κατασκευής νέων στο μέλλον.

Στη Δημοτική Ενότητα Μαστιχοχωρίων παρατηρείται ότι στα υπάρχοντα υδροληπτικά έργα στο μεγαλύτερο τους μέρος η ποιότητα είναι αποδεκτή πλην όμως η ποσότητα για την κάλυψη των υδρευτικών αναγκών είναι ελλειμματική και αυτή καλύπτεται για μεν τους οικισμούς Βέσσας, Ελάτας και Λιθίου από τη Λιμνοδεξαμενή Αγίου Γεωργίου Συκούση, για δε τους οικισμούς Πυργίου, Ολύμπων και Μεστών από τις γεωτρήσεις Αρμολίων - Πυργίου και Συνδέσμου.

Η αντλούμενη ποσότητα από αυτές είναι σημαντική και υποβαθμισμένη.

Για την αντιμετώπιση του ποσοτικού και ποιοτικού προβλήματος από την τέως Ν.Α. Χίου είχε ανατεθεί η εκπόνηση της μελέτης "Αξιοποίηση Φράγματος Καλαμωτής για την ύδρευση και άρδευση του Δήμου Μαστιχοχωρίων και Δήμου Ιωνίας".

Η εν λόγω μελέτη προβλέπει για το τμήμα της ύδρευσης την κατασκευή τεσσάρων κλάδων ως εξής:

1. Βόρειος κλάδος: Προς Αρμόλια, Βέσσα, Ελάτα, Λιθί

2. Δυτικός κλάδος: Προς Πυργί, Ολύμπους, Μεστά, Λιμένας Μεστών

3. Νότιος κλάδος: Προς Κώμη

4. Ανατολικός κλάδος: Προς Πατρικά, Δημοτική Ενότητα Ιωνίας

Ο ταμιευτήρας Κατράρη σύμφωνα με την μελέτη του είναι χωρητικότητας 1,91 εκ.κ.μ. και με ολική ανά υδρολογικό έτος συγκέντρωση 2,4 εκ.κ.μ. από τα οποία τα 0,49 εκ.κ.μ. θα διατίθενται την περίοδο εμπλουτισμού μετά από επεξεργασία για ύδρευση. Από τα μέχρι τώρα στοιχεία συγκέντρωσης νερού στον ταμιευτήρα και για έκτο συνεχή χρόνο δεν κατέστη δυνατόν να συγκεντρωθεί αθροιστικά ούτε και ως ετήσια ποσότητα.

Με τα έγγραφα 17/21-6-2007 και 45/23-5-2008 του Γραφείου Υδάτων Νομού Χίου της Δ/σης Υδάτων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου που αφορούν την έγκριση της Π.Π.Ε και Μ.Π.Ε αντίστοιχα της μελέτης "Αξιοποίηση Φράγματος Καλαμωτής για την ύδρευση και άρδευση του Δήμου Μαστιχοχωρίων και Δήμου Ιωνίας" επισημαίνεται η εσκεμμένη υποεκτίμηση στον υπολογισμό της ποσότητας ανά άτομο ανά ημέρα προκειμένου να είναι θετικό το ισοζύγιο για υδρευτική χρήση και αυτά με την προϋπόθεση της συγκέντρωσης των 1,91 και 2,4 εκ.κ.μ. ανά έτος.

Από τα παραπάνω προκύπτει η αναγκαιότητα κατασκευής του Φράγματος Κοντού για κάλυψη και μόνο υδρευτικών αναγκών της Δημοτικής Ενότητας Μαστιχοχωρίων, ώστε να προκύψει πλεόνασμα νερού από το Φράγμα Κατράρη για διάθεση σε υδρευτικές και μόνο ανάγκες για το Δήμο Ιωνίας και τον οικισμό Πατρικών.

Αποχέτευση

Στους οικισμούς Αρμολίων, Λιθίου και Καλαμωτής υπάρχουν αποχετευτικά δίκτυα τα οποία καταλήγουν σε βιολογικούς καθαρισμούς και εξυπηρετούν το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού. Στον οικισμό της Καλαμωτής το 50% κατά προσέγγιση του δικτύου που καταλήγει στον βιολογικό καθαρισμό είναι παντοροϊκό και προτείνεται η κατασκευή νέου αποχετευτικού δικτύου, ώστε να υπάρξει διαχωρισμός των όμβριων από τα λύματα.

Στον παραλιακό οικισμό της Κώμης λόγω της αυξημένης τουριστικής κίνησης κατά τους θερινούς μήνες, αλλά και των μονίμων κατοίκων κρίνεται αναγκαία η κατασκευή αποχετευτικού δικτύου, καθώς και η κατασκευή μονάδας βιολογικού καθαρισμού.

Ο οικισμός του Πυργίου είναι ο πρώτος πληθυσμιακά οικισμός στη Δημοτική Ενότητα Μαστιχοχωρίων και καλύπτεται από αποχετευτικό δίκτυο, το οποίο όμως δεν καταλήγει σε βιολογικό καθαρισμό. Προτείνεται η κατασκευή μονάδας βιολογικού καθαρισμού.

Ο οικισμός των Μεστών είναι ο τρίτος κατά σειρά πληθυσμιακά οικισμός, μετά το Πυργί και την Καλαμωτή. Καλύπτεται από αποχετευτικό δίκτυο, το οποίο όμως δεν καταλήγει σε βιολογικό καθαρισμό. Προτείνεται η κατασκευή μονάδας βιολογικού καθαρισμού.

Στον οικισμό Βέσσας υπάρχει μόνο παντοροϊκό δίκτυο και προτείνεται η κατασκευή αποχετευτικού δικτύου.

Στους Ολύμπους ένα ποσοστό της τάξεως του 30% των κατοίκων εξυπηρετείται από παντοροϊκό δίκτυο και προτείνεται η δημιουργία αποχετευτικού δικτύου.

Δήμος Χίου - Δημοτική Ενότητα Ιωνίας

Ύδρευση

Η Δημοτική Ενότητα Ιωνίας αποτελείται από έντεκα οικισμούς και επτά παραλιακούς οικισμούς, οι οποίοι παρουσιάζουν σημαντική προσαύξηση του πληθυσμού κατά την καλοκαιρινή περίοδο.

Η υδροδότηση των οικισμών της Δημοτικής Ενότητας Ιωνίας γίνεται από πηγές και γεωτρήσεις με αντίστοιχη φθίνουσα πορεία ως προς την ποιότητα και ταυτόχρονη αύξηση της ποσότητας του χρησιμοποιούμενου νερού.

Συγκριτικό πλεονέκτημα για την εναλλακτική κάλυψη υδρευτικών αναγκών αποτελεί ο υφιστάμενος βασικός σχεδιασμός των δικτύων μεταφοράς υπό το υπό μελέτη δίκτυο ύδρευσης Φράγματος Κατράρη, ο οποίος αποτελείται από δύο κύριους κλάδους επαρκούς μεταφορικής δυναμικότητας.

Ο ένας κλάδος αφορά την κάλυψη των υδρευτικών αναγκών από την γεώτρηση του

Συνδέσμου με νερό υποβαθμισμένης ποιότητας και ποσοτικής επάρκειας (αφού υπάρχει διείσδυση του μετώπου της θάλασσας στη λεκάνη υδροφορίας) και ο δεύτερος κλάδος αφορά την κάλυψη υδρευτικών αναγκών από τις γεωτρήσεις Τήλης 1 και 2 με νερό καλής ποιότητας και επαρκούς ποσότητας. Η συγκεκριμένη λεκάνη εμφανίζει υδροφορία σε θετικό υψόμετρο και παρουσιάζει επαναπλήρωση με τις πρώτες βροχοπτώσεις ή και με τις πρώτες επιφανειακές απορροές του παρακείμενου χειμάρρου Κατράρη.

Ως προς τους αποθηκευτικούς χώρους /δεξαμενές στο σύνολο και επιμέρους ανά τέως κοινότητα ή οικισμό είναι γενικά επαρκείς χωρίς να αποκλείεται η δυνατότητα βελτίωσης ή κατασκευής νέων στο μέλλον.

Στα τελευταία 20 χρόνια περίπου δεν εκτελέστηκε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανόρυξης γεωτρήσεων στα διοικητικά όρια του τέως Δήμου Ιωνίας, προκειμένου να εντοπιστούν πιθανές λεκάνες υδροφορίας ή και να αποκλειστούν κάποιες περιοχές.

Η γεωλογία της περιοχής του τέως Δήμου κατά το πλείστον αποτελείται από μάργες με αποτέλεσμα την ελαχιστοποίηση του εμπλουτισμού των λεκανών από τις οποίες αντλείται μέρος του νερού για υδρευτική ή άλλη χρήση. Επακόλουθο αυτής της ιδιαιτερότητας της περιοχής είναι ο περιορισμένος χρόνος εκμετάλλευσης των υδροληπτικών έργων (γεωτρήσεων).

Επιπλέον μοναδική ιδιαιτερότητα με αρνητικά αποτελέσματα παρουσιάζει το ανατολικό και νότιο τμήμα του τέως Δήμου Ιωνίας καθώς και η περιοχή των Πατρικών μέχρι το ύψωμα του Μύλου στην περιοχή της Κώμης με απελευθέρωση μικροποσοτήτων μεθανίου και ύπαρξης ενώσεων θείου σε υδροληπτικά έργα (γεωτρήσεις) της εν λόγω περιοχής.

Αποχέτευση

Ο οικισμός της Καλλιμασιάς έχει αποχετευτικό δίκτυο, το οποίο καταλήγει στην Ε.Ε.Λ. Χίου.

Ο οικισμός της Καλλιμασιάς κατά 25% περίπου δεν εξυπηρετείται από αποχετευτικό δίκτυο.

Προτείνεται η κατασκευή αποχετευτικού δικτύου για το παραπάνω ποσοστό.

Ο οικισμός των Νενήτων, ο δεύτερος πληθυσμιακά οικισμός μετά της Καλλιμασιάς, έχει δύο μονάδες βιολογικού καθαρισμού, ενώ κατά 20% περίπου δεν καλύπτεται από αποχετευτικό δίκτυο. Επομένως, προτείνεται η κατασκευή αποχετευτικού δικτύου για το παραπάνω ποσοστό.

Ο οικισμός του Καταρράκτη εξυπηρετείται από μονάδα βιολογικού καθαρισμού, ενώ και οι υπόλοιποι οικισμοί της Δημοτικής Ενότητας Ιωνίας δεν αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα.

Δήμος Χίου - Δημοτική Ενότητα Καμποχώρων

Υδρευση

Η Δημοτική Ενότητα Καμποχώρων αποτελείται από επτά οικισμούς, οι οποίοι παρουσιάζουν σημαντική προσαύξηση του πληθυσμού κατά την καλοκαιρινή περίοδο.

Η υδροδότηση των οικισμών της Δημοτικής Ενότητας Καμποχώρων γίνεται από πηγές, γεωτρήσεις και ταμιευτήρες με αντίστοιχη φθίνουσα πορεία ως προς την ποιότητα και ταυτόχρονη αύξηση της ποσότητας του χρησιμοποιούμενου νερού.

Οι οικισμοί της Δημοτικής Ενότητας Καμποχώρων καλύπτουν κυρίως αυτόνομα τις υδρευτικές τους ανάγκες χωρίς να υπάρχει ενιαίος αγωγός ενός ή δύο κλάδων και τούτο λόγω της ύπαρξης υδροληπτικών έργων (γεωτρήσεων) ανά οικισμό.

Ως προς τους αποθηκευτικούς χώρους /δεξαμενές στο σύνολο και επιμέρους ανά τέως κοινότητα ή οικισμό είναι γενικά επαρκείς χωρίς να αποκλείεται η δυνατότητα βελτίωσης ή κατασκευής νέων στο μέλλον.

Οι οικισμοί καθώς και τα υδροληπτικά έργα των γεωτρήσεων της Δημοτικής Ενότητας Καμποχώρων αν και βρίσκονται μέσα στη λεκάνη Κορακάρη δεν αντιμετωπίζουν τόσο σοβαρό πρόβλημα δεδομένου ότι σημαντικές ανάγκες καλύπτονται από πηγαία νερά και από τους δύο ταμιευτήρες Ζυφιά και Αγίου Γεωργίου.

Με τον εξορθολογισμό της διαχείρισης κυρίως των ταμιευτήρων και σε σχέση με την

μελλοντική κάλυψη των υδρευτικών αναγκών των οικισμών Βέσσας, Ελάτας και Λιθίου από ταμειυτήρα της Δημοτικής Ενότητας Μαστιχοχωρίων θα υπάρξουν σημαντικά πλεονάσματα για τον εμπλουτισμό και ποιοτική βελτίωση των υδραγωγείων των υπόλοιπων οικισμών της Δημοτικής Ενότητας και κατ' επέκταση των όμορων Δημοτικών Ενοτήτων.

Αποχέτευση

Ο οικισμοί της Δημοτικής Ενότητας Καμποχώρων καλύπτονται ως επί το πλείστον από αποχετευτικό δίκτυο που καταλήγει στην Ε.Ε.Λ. Χίου. Στις περιοχές που δεν καλύπτονται από αποχετευτικά δίκτυα, προτείνεται η κατασκευή τους, τα οποία θα συνδέονται στα υπάρχοντα και θα καταλήγουν στην Ε.Ε.Λ. Χίου.

Ο οικισμός του Αγίου Γεωργίου Συκούση διαθέτει και παντορροϊκό δίκτυο που δεν καταλήγει στην Ε.Ε.Λ. Χίου σε ποσοστό περίπου 30%, οπότε κρίνεται αναγκαίος ο διαχωρισμός με την κατασκευή αποχετευτικών δικτύων και τη σύνδεση τους στα υπάρχοντα αποχετευτικά δίκτυα.

Δήμος Χίου - Δημοτική Ενότητα Αγίου Μηνά

Ύδρευση

Η Δημοτική Ενότητα Αγίου Μηνά αποτελείται από τους οικισμούς Θυμιανών, Νεοχωρίου και έξι παραλιακούς οικισμούς, οι οποίοι παρουσιάζουν σημαντική προσαύξηση του πληθυσμού κατά την καλοκαιρινή περίοδο.

Η υδροδότηση των οικισμών της Δημοτικής Ενότητας Αγίου Μηνά γίνεται από δύο πηγές της περιοχής Θολοποταμίου και από γεωτρήσεις εντός και εκτός λεκάνης Κορακάρη.

Οι παραλιακοί οικισμοί των Θυμιανών και του Νεοχωρίου είναι αυτοί που στο μεγαλύτερο βαθμό έχουν να καλύψουν την τουριστική κίνηση του νησιού κατά την καλοκαιρινή περίοδο χωρίς την ανάλογη υποδομή και πρόβλεψη για την έξαρση της κατανάλωσης νερού και τον μεσομακροπρόθεσμο σχεδιασμό από τη δεκαετία του '80 για τον τρόπο αντιμετώπισης της ποσοτικής και ποιοτικής επάρκειας με αποτέλεσμα να έχει υποβαθμιστεί η ποιότητα από την ανάγκη της όποιας ποσοτικής κάλυψης.

Ως προς τους αποθηκευτικούς χώρους /δεξαμενές στο σύνολο και επιμέρους ανά τέως κοινότητα ή οικισμό είναι γενικά επαρκείς χωρίς να αποκλείεται η δυνατότητα βελτίωσης ή κατασκευής νέων στο μέλλον.

Αποχέτευση

Ο οικισμοί της Δημοτικής Ενότητας Αγίου Μηνά, καθώς και οι παραλιακοί οικισμοί της καλύπτονται ως επί το πλείστον από αποχετευτικό δίκτυο που καταλήγει στην Ε.Ε.Λ. Χίου. Στις περιοχές που δεν καλύπτονται από αποχετευτικά δίκτυα, προτείνεται η κατασκευή τους, τα οποία θα συνδέονται στα υπάρχοντα και θα καταλήγουν στην Ε.Ε.Λ. Χίου. Ο παραλιακός οικισμός της Αγίας Φωτεινής δεν καλύπτεται σχεδόν κατά το ήμισυ από αποχετευτικά δίκτυα και δεδομένης της αύξησης του πληθυσμού κατά την θερινή περίοδο είναι αναγκαία η κατασκευή δικτύων.

Δήμος Χίου - Δημοτική Ενότητα Ομηρούπολης

Ύδρευση

Η Δημοτική Ενότητα Ομηρούπολης αποτελείται από επτά οικισμούς, καθώς και τον παραλιακό οικισμό του Παντουκιούς, οι οποίοι παρουσιάζουν σημαντική προσαύξηση του πληθυσμού κατά την καλοκαιρινή περίοδο.

Η υδροδότηση των οικισμών της Δημοτικής Ενότητας Ομηρούπολης γίνεται από πηγές, πηγάδια, γεωτρήσεις, ταμειυτήρες και μονάδες αφαλάτωσης.

Ο τέως Δήμος Βροντάδου ξεκίνησε πρωτοποριακά για τη Χίο, την εγκατάσταση μονάδων αφαλάτωσης υφάλμυρου νερού στις σημερινές εγκαταστάσεις του Μηλιγκά ως αναγκαστική επίλυση του υδρευτικού του προβλήματος, δεδομένου ότι η κύρια πηγή υδροληψίας ήταν οι δύο γεωτρήσεις στην περιοχή του Κάμπου (ΕΒΕΚ και Σταυρινούδη), οι οποίες παρουσίαζαν έντονη υφαλμύριση.

Την ύδρευση του παραπάνω οικισμού της Δημοτικής Ενότητας Ομηρούπολης δεν μπορεί κάποιος να την αντιμετωπίσει αυτόνομα, χωρίς να λάβει υπόψη και τον αντίστοιχο οικισμό της πόλης της Χίου, δεδομένου ότι και οι δύο εντάσσονται στην αξιοποίηση και εκμετάλλευση της πηγής του Δελφινίου, των γεωτρήσεων της ευρύτερης περιοχής, καθώς και των μονάδων αφαλάτωσης Θόλου και Μηλιγκά.

Η ποιότητα των υδροληπτικών έργων της Δημοτικής Ενότητας Ομηρούπολης είναι στο μεγαλύτερο τους μέρος αποδεκτή (με τα εν γένει ποιοτικά χαρακτηριστικά της Χίου), είτε από πηγαία νερά είτε από επεξεργασμένα. Η ύπαρξη του κεντρικού αγωγού μεταφοράς από Δελφίνι μέχρι τη Χίο δίνει τη δυνατότητα αξιοποίησης των υδροληπτικών έργων που βρίσκονται στην πορεία του αγωγού και επιπλέον υπάρχει η εναλλακτική λύση αντιμετώπισης υδρευτικών προβλημάτων σε οικισμούς από τους οποίους διέρχεται. Επιπλέον υπάρχει υδρευτικό δίκτυο σύνδεσης των οικισμών Αναβάτου και Αυγωνύμων με δυνατότητα αμφίδρομης λειτουργίας για εναλλακτικές λύσεις.

Ως προς τους αποθηκευτικούς χώρους /δεξαμενές στο σύνολο και επιμέρους ανά τέως κοινότητα ή οικισμό είναι γενικά επαρκείς χωρίς να αποκλείεται η δυνατότητα βελτίωσης ή κατασκευής νέων στο μέλλον.

Αποχέτευση

Οι οικισμός του Βροντάδου καλύπτεται σχεδόν στο σύνολο του από αποχετευτικά δίκτυα που καταλήγουν στην Ε.Ε.Λ. Χίου, ενώ κατά ένα μικρό ποσοστό χρειάζεται κατασκευή για την επέκταση των αποχετευτικών δικτύων του.

Ο οικισμός των Καρυών καλύπτεται από αποχετευτικά δίκτυα και παντορροϊκά δίκτυα, τα οποία καταλήγουν στην Ε.Ε.Λ. Χίου. Προτείνεται ο διαχωρισμός των παντορροϊκών δικτύων με την κατασκευή αποχετευτικών δικτύων, όπου απαιτείται.

Οι υπόλοιποι οικισμοί της Δημοτικής Ενότητας δεν αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα στα αποχετευτικά τους δίκτυα, ενώ ο οικισμός της Λαγκάδας έχει μονάδα βιολογικού καθαρισμού και στους οικισμούς Αυγωνύμων και Συκιάδας επίκειται η προμήθεια των μονάδων βιολογικού καθαρισμού.

Δήμος Χίου - Δημοτική Ενότητα Καρδαμύλων

Ύδρευση

Η Δημοτική Ενότητα Καρδαμύλων αποτελείται από έξι οικισμούς και τέσσερις παραλιακούς οικισμούς, οι οποίοι παρουσιάζουν σημαντική προσαύξηση του πληθυσμού κατά την καλοκαιρινή περίοδο.

Η υδροδότηση των οικισμών της Δημοτικής Ενότητας Καρδαμύλων γίνεται από πηγές, πηγάδια και γεωτρήσεις. Όπως στη Δημοτική Ενότητα Αμανής έτσι και στη Δημοτική Ενότητα Καρδαμύλων η κάλυψη των υδρευτικών αναγκών γίνεται από πηγές, των οποίων η ποιότητα του νερού βρίσκεται εντός των ορίων της ισχύουσας ΚΥΑ.

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι στο σύνολο των οικισμών της Δημοτικής Ενότητας Καρδαμύλων δεν εντοπίζεται υδρευτικό, καθώς και αρδευτικό πρόβλημα.

Ο οικισμός του Πιτυούς που αντιμετωπίζει υδρευτικό πρόβλημα την καλοκαιρινή περίοδο, το έχει βελτιώσει με την κατασκευή της δεξαμενής των 1.000κ.μ., ενώ ως προς την περαιτέρω βελτίωση του υδρευτικού κρίνεται αναγκαία η κατασκευή αρδευτικού δικτύου για να μειωθεί η αρδευτική κατανάλωση από το δίκτυο ύδρευσης.

Ως προς τους αποθηκευτικούς χώρους /δεξαμενές στο σύνολο και επιμέρους ανά τέως

κοινότητα ή οικισμό είναι γενικά επαρκείς χωρίς να αποκλείεται η δυνατότητα βελτίωσης ή κατασκευής νέων στο μέλλον.

Αποχέτευση

Ο οικισμός των Καρδαμύλων δεν αντιμετωπίζει κάποιο πρόβλημα στα αποχετευτικά δίκτυα, ενώ προτείνεται η βελτίωση υπαρχόντων και η κατασκευή νέων, ώστε να υπάρχει σύνδεση με νέες κατοικίες. Στον οικισμό των Καρδαμύλων υπάρχει μονάδα βιολογικού καθαρισμού. Στους υπόλοιπους οικισμούς της Δημοτικής Ενότητας Καρδαμύλων τα δίκτυα είναι ως επί το πλείστον παντοροϊκά. Κρίνεται απαραίτητος ο διαχωρισμός των δικτύων σε χωριστικό και όμβριων σε βάθος χρόνου με την κατασκευή νέων δικτύων όπου απαιτείται και την κατασκευή μονάδων βιολογικών καθαρισμών.

Δήμος Χίου - Δημοτική Ενότητα Αμανής

Υδρευση

Η Δημοτική Ενότητα Αμανής αποτελείται από δεκαοκτώ οικισμούς και πέντε παραλιακούς οικισμούς, οι οποίοι παρουσιάζουν σημαντική προσαύξηση του πληθυσμού κατά την καλοκαιρινή περίοδο.

Η υδροδότηση των οικισμών της Δημοτικής Ενότητας Αμανής γίνεται κυρίως από πηγές με σχετική επάρκεια την καλοκαιρινή περίοδο, συμπληρωματικά με γεωτρήσεις σε δύο οικισμούς και βασικά από γεωτρήσεις σε έναν οικισμό. Η Δημοτική Ενότητα Αμανής όπως και η Δημοτική Ενότητα Καρδαμύλων μπορούμε να πούμε ότι έχουν το ποιοτικό συγκριτικό πλεονέκτημα από όλο το Δήμο να βρίσκεται το νερό εντός των ορίων ή στις παρυφές των απαιτήσεων της ισχύουσας ΚΥΑ.

Οι οικισμοί της Δημοτικής Ενότητας Αμανής καλύπτουν αυτόνομα τις υδρευτικές και αρδευτικές τους ανάγκες χωρίς να υπάρχει ενιαίος αγωγός ενός ή δύο κλάδων και τούτο λόγω της ύπαρξης υδροληπτικών έργων (πηγών) ανά οικισμό.

Οι οικισμοί της Δημοτικής Ενότητας Αμανής δεν αντιμετωπίζουν ουσιαστικό πρόβλημα ύδρευσης, πλην του οικισμού Λεπτοπόδων, όπου τούτο παρατηρείται κατά τη θερινή περίοδο. Οι αρδευτικές ανάγκες είναι περιορισμένες στους οικισμούς πλην της Βολισσού, δεδομένης της μορφολογίας του εδάφους, της πληθυσμιακής συρρίκνωσης και του γηραιού πληθυσμού.

Ως προς τους αποθηκευτικούς χώρους /δεξαμενές στο σύνολο και επιμέρους ανά τέως κοινότητα ή οικισμό είναι γενικά επαρκείς χωρίς να αποκλείεται η δυνατότητα βελτίωσης ή κατασκευής νέων στο μέλλον.

Αποχέτευση

Οι οικισμοί της Δημοτικής Ενότητας Αμανής δεν αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα στα αποχετευτικά τους δίκτυα, ενώ προτείνεται η βελτίωση υπαρχόντων και η κατασκευή νέων, ώστε να υπάρχει σύνδεση με νέες κατοικίες. Απαραίτητος κρίνεται ο διαχωρισμός των δικτύων σε χωριστικό και όμβριων σε βάθος χρόνου με την κατασκευή νέων δικτύων όπου απαιτείται και την κατασκευή μονάδων βιολογικών καθαρισμών.

Ο οικισμός της Βολισσού, της Χωρής, καθώς και οι παραλιακοί οικισμοί Λαμψών, Λημνίων, Λήμνου, Μανάγρου παρουσιάζουν πληθυσμιακή αύξηση κατά τη θερινή περίοδο, ενώ δεν καλύπτονται από αποχετευτικά δίκτυα και μονάδα βιολογικού καθαρισμού. Δεδομένης της αύξησης του πληθυσμού, αλλά και της ανάπτυξης της περιοχής της Βολισσού και των παραλιακών οικισμών της είναι αναγκαία η κατασκευή - επέκταση αποχετευτικών δικτύων και κατασκευή μονάδας βιολογικού καθαρισμού.

Ο οικισμός της Κεράμου δεν καλύπτεται από αποχετευτικό δίκτυο σε ποσοστό της τάξεως του 30% και προτείνεται η κατασκευή και επέκταση αποχετευτικού δικτύου. Όσον αφορά το σύνολο των δικτύων αποχέτευσης, με τις παρεμβάσεις της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου, έχουν καλυφθεί η πόλη της Χίου και ένα μεγάλο μέρος των

οικισμών με περισσότερους από 2.000 κατοίκους, όμως ακόμη υπάρχουν ανάγκες για επιπλέον έργα. Απαιτείται η εγκατάσταση μικρών βιολογικών καθαρισμών τύπου «compact» στους κυρίους οικισμούς κεντροβαρικά των οικιστικών δικτύων που θα μπορούν να παραλαμβάνουν και τα βοθρολύματα των γύρω οικισμών χωρίς να απαιτούνται εκτεταμένα και ακριβά δίκτυα αποχέτευσης.

Στη συνέχεια ακολουθεί πίνακας με συγκεντρωτικά στοιχεία που αφορούν τα δίκτυα άρδευσης, ύδρευσης, αποχέτευσης, φράγματα και λιμνοδεξαμενές και ΒΙΟΚΑ.

Δήμος Ψαρών

Υδρευση

Τα Ψάρα είναι άνυδρο νησί και υπάρχουν κάποια ιδιωτικά πηγάδια για περιορισμένη άντληση.

Δήμος Οινουσών

Υδρευση

Στο νησί των Οινουσών υπάρχει ο ομώνυμος οικισμός.

Στις Οινούσες οι γεωλογικές συνθήκες είναι δυσμενείς και δεν επιτρέπουν τη δημιουργία αξιόλογου υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα, ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες του νησιού σε νερό. Υπάρχουν μερικά αβαθή φρέατα για την κάλυψη περιορισμένων αναγκών. Επίσης λειτουργεί μονάδα Αφαλάτωσης για τη κάλυψη των αναγκών του νησιού.

Αποχέτευση

Υπάρχει δίκτυο αποχέτευσης και βιολογικός καθαρισμός

Υποδομές Ενέργειας

Στην Π.Ε. Χίου υπάρχει μόνο ένας σταθμός ηλεκτροπαραγωγής, στο νησί της Χίου, ο οποίος τροφοδοτεί μέσω υποθαλάσσιας σύνδεσης τόσο τα Ψάρα όσο και τις Οινούσες.

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το 2011 η κατανάλωση ενέργειας στην Π.Ε. Χίου τη δεκαετία 2001-2011 εμφανίζει αύξηση 34%. Η κατανάλωση ενέργειας σε δημόσιες και δημοτικές υπηρεσίες αυξάνει κατά μέσο όρο 39%, ενώ για οικιακή χρήση η κατανάλωση έχει αυξηθεί κατά 29%. Η αύξηση της κατανάλωσης συνεχιζόταν μέχρι το 2010 - 2011 όπου η κρίση έχει σταματήσει την αύξηση και κρατά σταθερή ή λίγο μειούμενη την κατανάλωση σε όλους του τομείς με αξιοσημείωτη μείωση να παρουσιάζεται στην κατανάλωση ενέργειας για βιομηχανική χρήση.

Η παλαιότητα των μονάδων ηλεκτροπαραγωγής σε συνδυασμό με τη χωροθέτησή τους δημιουργούν προβλήματα επάρκειας ισχύος αλλά και τοπικής ατμοσφαιρικής ρύπανσης ιδιαίτερα στον Καρφή.

Όσον αφορά στις ΑΠΕ, σήμερα, η εγκατεστημένη ισχύ των μονάδων ΑΠΕ ανέρχεται στη Χίο – Οινούσες - Ψάρα στα 12MW, ενώ το ποσοστό συμμετοχής των ΑΠΕ στη ζήτηση ανέρχεται στο 10,27%. Γενικά, σύμφωνα με στοιχεία της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ΡΑΕ) στα νησιά της Π.Ε. Χίου έχουν αδειοδοτηθεί οι εξής σταθμοί:

2.42Αδειοδοτημένοι σταθμοί ΑΠΕ στην Π.Ε. Χίου

	Αιολικοί Σταθμοί			Φωτοβολταϊκοί Σταθμοί		
	Συνολική Ισχύς Αδειών (kW)	Συνολική Ισχύς Αδειών με Άδεια Εγκατάστασης (kW)	Συνολική Ισχύς Αδειών σε Λειτουργία (kW)	Περιθώριο Ανακοίνωσης 703/2008 (kWp)	Συνολική Αδειοδοτημένη Ισχύς (kWp)	Ισχύς Φ/Β σε Λειτουργία (πλην στεγών Φεβρουάριος 2012) (kWp)
Χίος	9.325	600	7.125	7.299	6.266	2.850
Οινούσσες	-	-	-	104	30	-
Ψαρά	2.025	-	2.025	60	4	-

Πηγή: Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας

Κίνδυνοι -Φυσικές Καταστροφές

Γενικότερα το Βόρειο Αιγαίο προσβάλλεται από σεισμούς ισχυρούς και μη, αυτόχθονες και αλλόχθονες.Σεισμογενής είναι και η Χίος, η υποθαλάσσια εστία της οποίας έδωσε στο παρελθόν σεισμούς μεσαίας έντασης.

Οι πυρκαγιές αποτελούν επίσης σοβαρή απειλή, αν και έγκειται πολύ λιγότερο στις φυσικές καταστροφές -ως φυσική πυρκαγιά που αποτελεί φυσική διεργασία –και πολύ περισσότερο σε ανθρωπογενούς προέλευσης απειλή (αμέλεια ή εμπρησμός). Αυτού του είδους οι πυρκαγιές ακολουθούνται συχνά από καταπατήσεις ή βόσκηση, με αποτέλεσμα να αναστέλλεται η φυσική διαδικασία αναγέννησης του δάσους.

Στη Χίο έχουν καταγραφεί αρκετά κρούσματα πυρκαγιών τις τελευταίες δύο δεκαετίες, τόσο στα μεγάλα πευκοδάση όσο και σε καλλιεργούμενες εκτάσεις. Απόρροια διαδοχικών πυρκαγιών τα τελευταία 25 χρόνια είναι και η υποβάθμιση των πευκοδασών και θαμνώνων και υπάρχει σοβαρός κίνδυνος διάβρωσης του εδάφους, γεγονός που θα προκαλέσει δυσμενείς επιπτώσεις στο συνολικό τοπικό οικοσύστημα.Για παράδειγμα, η φωτιά στη Χίο τον Αύγουστο του 2012, κάλυψε μία έκταση της τάξης των 147.000 στρεμμάτων, επηρεάζοντας το 60% των κωνοφόρων δασών του νησιού και το 20-30% των μαστιχοπαραγωγών δένδρων (Ζερεφός κ.α. 2013).Φαινόμενα διάβρωσης του εδάφους οφείλονται επίσης και στην υπερβόσκηση.

Διαχείριση - Διάθεση Αποβλήτων

ΣτηνΠ.Ε. Χίου λειτουργεί μία εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων που εξυπηρετεί τις Δ.Ε. Χίου, Βροντάδων, Θυμιανών, Νεοχωρίου.

Επίσης, από τον Οκτώβριο του 2012λειτουργεί δοκιμαστικά ΧΥΤΑ /ΧΥΤΥ Χίου στη Νότια Χίο.

2.2.5.2Κοινωνικές Υποδομές

Υποδομές Υγείας

Οι υποδομές σωματικής και ψυχικής υγείας κρίνονται αξιόλογες στην περιοχή παρέμβασης.

2.43 Δομές Υγείας Π.Ε. Χίου ανά Δήμο και Τύπο

A/A	ΔΟΜΗ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΥΠΟΣ ΔΟΜΗΣ
1	Γ.Ν. ΧΙΟΥ "ΣΚΥΛΙΤΣΕΙΟ"	ΕΛΕΝΑΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 2, ΧΙΟΣ	ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ
2	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΥΓΕΙΑΣ ΙΚΑ ΧΙΟΥ	ΑΓ. ΕΙΡΗΝΗΣ & ΛΕΣΑΙΝΗΣ, ΧΙΟΣ	Ν.Μ.Υ. - ΙΚΑ
3	Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.ΜΕ.Α. ΧΙΟΥ	ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ ΤΣΙΜΠΗ 8, ΧΙΟΣ	Ο.Κ.Φ. ΑμΕΑ
4	Π.Π.Ι. ΒΟΛΙΣΣΟΥ	ΒΟΛΙΣΣΟΣ, ΧΙΟΣ	ΠΟΛΥΔΥΝΑΜΟ Π.Ι.
5	Π.Ι. ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ	ΘΥΜΙΑΝΑ, ΧΙΟΣ	ΤΥΠΙΚΟ Π.Ι.
6	Π.Ι. ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΝ	ΚΟΥΡΟΥΝΙΑ, ΧΙΟΣ	ΤΥΠΙΚΟ Π.Ι.
7	Π.Ι. ΠΑΡΠΑΡΙΑΣ	ΠΑΡΠΑΡΙΑ, ΧΙΟΣ	ΤΥΠΙΚΟ Π.Ι.
8	Π.Ι. ΚΑΛΙΜΑΣΙΑΣ	ΚΑΛΛΙΜΑΣΙΑ, ΧΙΟΣ	ΤΥΠΙΚΟ Π.Ι.
9	Π.Ι. ΝΕΝΗΤΩΝ	ΝΕΝΗΤΑ ΙΩΝΙΑΣ, ΧΙΟΣ	ΤΥΠΙΚΟ Π.Ι.
10	Π.Ι. ΚΑΜΠΟΧΟΡΩΝ	ΧΑΛΚΕΙΟΣ, ΧΙΟΣ	ΤΥΠΙΚΟ Π.Ι.
11	Π.Ι. ΚΑΜΠΙΩΝ	ΚΑΜΠΙΑ, ΧΙΟΣ	ΤΥΠΙΚΟ Π.Ι.
12	Π.Ι. ΚΑΡΔΑΜΥΛΩΝ	ΚΑΡΔΑΜΥΛΑ, ΧΙΟΣ	ΤΥΠΙΚΟ Π.Ι.
13	Π.Ι. ΚΑΛΑΜΩΤΗΣ	ΚΑΛΑΜΩΤΗ, ΧΙΟΣ	ΤΥΠΙΚΟ Π.Ι.
14	Ε.Π.Ι. ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑ ΧΙΟΥ	ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ, ΧΙΟΣ	ΕΙΔΙΚΟ - ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΩΝ Π.Ι.
15	Π.Ι. ΦΥΛΑΚΩΝ	ΦΥΛΑΚΕΣ, ΧΙΟΣ	ΕΙΔΙΚΟ - ΦΥΛΑΚΩΝ Π.Ι.
16	Κ.Υ. ΠΥΡΓΙΟΥ	ΠΥΡΓΙ, ΧΙΟΣ	ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ - ΑΠΛΟΥ ΤΥΠΟΥ
ΟΙΝΟΥΣΕΣ			
1	Π.Π.Ι. ΟΙΝΟΥΣΩΝ	ΟΙΝΟΥΣΕΣ	ΠΟΛΥΔΥΝΑΜΟ Π.Ι.
ΨΑΡΑ			
1	Π.Π.Ι. ΨΑΡΩΝ	ΨΑΡΑ	ΠΟΛΥΔΥΝΑΜΟ Π.Ι.

Πηγή: Ιστοσελίδα 2ης ΔΥ.ΠΕ.

2.44 Μονάδες Ψυχικής Υγείας Π.Ε. Χίου

A/A	ΦΟΡΕΑΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
1	9 ΟΤΑ, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χίου, Π.Ε.ΨΑ.Ε.Ε.	Κοι.Σ.Π.Ε. ΩΡΙΩΝ Το.Ψ.Υ. Χίου "Ωρίων"	άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα που βρίσκονται στο στάδιο της επαγγελματικής επανένταξης	Κοι.Σ.Π.Ε.
2	ΑΜΚΕ "ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥ"	Κινητή Μονάδα Χίου	ενήλικες με διαταραχές συμπεριφοράς παιδιά και έφηβοι με ψυχικές διαταραχές και σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα παιδιά και έφηβοι με διαταραχές συμπεριφοράς ενήλικες με ψυχικές διαταραχές και σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα	Κινητή Μονάδα

A/A	ΦΟΡΕΑΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
3	ΑΠΟΣΤΟΛΗ	Κέντρο Ημέρας Χίου	ευάλωτες κοινωνικές ομάδες πληθυσμού με εμφάνιση ψυχικής διαταραχής άτομα που πάσχουν από οργανικά ψυχοσύνδρομα ενήλικες με διαταραχές συμπεριφοράς άτομα με καρκίνο και σύνοδες ψυχικές διαταραχές ενήλικες με ψυχικές διαταραχές και σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα	Κέντρο Ημέρας Χίου
8	Γενικό Νοσοκομείο Χίου ΣΚΥΛΙΤΣΕΙΟ	Ψυχιατρικό Τμήμα (Εξωτερικά ιατρεία μόνο)	ενήλικες με ψυχικές διαταραχές και σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα	Ψυχιατρικό Τμήμα
9	Γενικό Νοσοκομείο Χίου ΣΚΥΛΙΤΣΕΙΟ	Προστατευμένο Διαμέρισμα	ενήλικες με ψυχικές διαταραχές και σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα	Προστατευμένο Διαμέρισμα
10	Γενικό Νοσοκομείο Χίου ΣΚΥΛΙΤΣΕΙΟ	Ξενώνας "Οίκος Αγάπης"	ενήλικες με ψυχικές διαταραχές και σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα	Ξενώνας

Πηγή: Πρόγραμμα Ψυχαργώς

Στη συνέχεια παρουσιάζονται συνοπτικά οι φορείς Κοινωνικής Μέριμνας της Π.Ε. Χίου οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας

- ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΒΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΧΙΟΥ
- ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΧΙΟΥ
- ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥ
- ΠΑΓΧΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ Α.Μ.Ε.Α.
- ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΥΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΧΙΟΥ
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΑΒΗΤΙΚΩΝ ΧΙΟΥ
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΡΚΙΝΟΠΑΘΩΝ ΧΙΟΥ "ΕΛΠΙΖΩ"
- ΓΕΝΙΚΟ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟ ΤΑΜΕΙΟ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ
- ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ - ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΧΙΟΥ
- ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΧΙΟΥ - ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΕΚΝΩΝ ΧΙΟΥ «Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΝΕΑΜΟΝΗΤΙΣΣΑ»
- ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ ΧΙΟΥ «ΖΩΡΖΗΣ ΜΙΧΑΛΗΝΟΣ»
- ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (ΚΗΦΗ) «ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ»

Υποδομές Εκπαίδευσης

Βάσει των στοιχείων της Περιφερειακής Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Βορείου Αιγαίου, στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται συνοπτικά τα υφιστάμενα νηπιαγωγεία, δημοτικά τα σχολεία, γυμνάσια και λύκεια της περιοχής

παρέμβασης:

2.45 Μονάδες εκπαίδευσης στην Π.Ε. Χίου

Δομές Εκπαίδευσης	Αριθμός
Νηπιαγωγεία	36
Δημοτικά Σχολεία	32
ΙΕΚ	2
ΚΕΚ	4
ΚΕΕ	1
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	1
Γυμνάσια	14
Λύκεια	10
Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης	1

Πηγή: Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Βορείου Αιγαίου & Δήμος Χίου

Επίσης στην Π.Ε. Χίο, λειτουργεί η *Πανεπιστημιακή Μονάδα Χίου* του Πανεπιστημίου Αιγαίου, το οποίο έχει έδρα στην πρωτεύουσα του Νομού Λέσβου. Η Πανεπιστημιακή Μονάδα Χίου στεγάζεται σε μια σειρά από κτίρια που είναι είτε δωρεές της τοπικής κοινωνίας στο Πανεπιστήμιο είτε ενοικιαζόμενα. Τα περισσότερα από αυτά, είναι κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας και στο σύνολό τους προσφέρουν αναπτυγμένη κτιριακή υποδομή για τις ανάγκες της Σχολής. Η Πανεπιστημιακή Μονάδα περιλαμβάνει τη Σχολή Επιστημών της Διοίκησης που αποτελείται από τα εξής Τμήματα:

- Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών
- Μηχανικών Οικονομίας και Διοίκησης

Τέλος, λειτουργεί η *Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού Μηχανικών Χίου* (ΑΕΝ/Μ/ΧΙΟΥ), γνωστή και ως Σχολή Μηχανικών, η οποία βρίσκεται στην πόλη της Χίου, αλλά και η *Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού Οινουσσών* (ΑΕΝ Οινουσσών), γνωστή και ως Σχολή Εμποροπλοιαρχών, η οποία βρίσκεται στο λιμάνι των Οινουσσών.

Αθλητικές υποδομές

Τα νησιά της περιοχής εφαρμογής διαθέτουν σχετικά επαρκείς (ανέρχονται σε 32 εγκαταστάσεις) και συνεχώς αναβαθμιζόμενες αθλητικές υποδομές, με παρουσία σημαντικού αριθμού αθλητικών ομάδων και συλλόγων. Ωστόσο, λόγω των δημοσιονομικών δυσχερειών και της περιορισμένης χρηματοδότησης του αθλητισμού των τελευταίων ετών παρουσιάζονται ελλείψεις τόσο σε προσωπικό όσο και στις κτιριακές υποδομές. Ορισμένοι χώροι αθλητισμού βρίσκονται σε κακή κατάσταση με αποτέλεσμα να είναι ακατάλληλοι προς χρήση με εμφανείς του κινδύνους για τη σωματική ακεραιότητα των αθλούμενων.

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται σημαντικά έργα που έγιναν ή που σχεδιάζονται στην περιοχή και που σχετίζονται με την αναπτυξιακή στρατηγική της.

Η αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφερειακής Ενότητας εναρμονίζεται πλήρως με την αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

Η πλειοψηφία των κυριότερων αναπτυξιακών παρεμβάσεων στην περιοχή παρέμβασης αποτελούν μέρος του του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) Βορείου Αιγαίου 2007-2013, το οποίο υλοποιείται στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013.

Παρακάτω παρουσιάζονται σε πίνακες αναπτυξιακά έργα της περιοχής παρέμβασης, που εντάχθηκαν στο Ε.Π. Βορείου Αιγαίου 2007- 2013 ή σε άλλο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και είτε ολοκληρώθηκαν είτε βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται έργα που έχουν ολοκληρωθεί στην περιοχή παρέμβασης.

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΟΡΕΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)
1	Οίκος Αγάπης	Π.Ε.Π. Βορείου Αιγαίου 2007-2013	960.000,00
2	Βελτιώσεις στην Εθνική Οδό Χίου Καρδαμύλων, από Λαγκάδα έως Πιτύος	Π.Ε.Π. Βορείου Αιγαίου 2007-2013	3.000.000,00
3	Βελτίωση χερσαίων υποδομών στο λιμάνι της Λαγκάδας	Π.Ε.Π. Βορείου Αιγαίου 2007-2013	800.000,00€
4	Δρόμος παράκαμψη Ζυφιά – Χαλκείος – Αγ. Γεώργιος	Π.Ε.Π. Βορείου Αιγαίου 2007-2013	2.900.000,00
5	Σχολικό Κέντρο Καμποχώρων	Π.Ε.Π. Βορείου Αιγαίου 2007-2013	2.594.000,00
6	ΧΥΤΑ 2ης διαχειριστικής περιφέρειας	Ε.Π. Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013	4.800.000,00
7	2θέσιο Νηπιαγωγείο Μαστιχοχωρίων	Π.Ε.Π. Βορείου Αιγαίου 2007-2013	1.500.000,00

Στην περιοχή παρέμβασης, υπάρχουν επίσης έργα που δεν ολοκληρώθηκαν έγκαιρα με τη λήξη της Προγραμματικής Περιόδου και 2007-2013 και επιτράπηκε η υλοποίηση του τους ως συνεχιζόμενα στην Νέα Προγραμματική Περίοδο. Αυτές οι περιπτώσεις έργων αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα:

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΥΣΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΟΥ	ΦΟΡΕΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΡΟΫΠΟ-ΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)
1	Αποπεράτωση Επέκτασης Παραλιακού Δρόμου Κοινότητας Λαγκάδας για Κατασκευή Πεζοδρόμου	Επέκταση του παραλιακού δρόμου στον οικισμό Λαγκάδας του ΔΗΜΟΥ ΧΙΟΥ και δημιουργία χερσαίου χώρου και πεζόδρομου πλάτους από 5 έως 10 μέτρων και μήκους περίπου 190 μέτρων, με τη δημιουργία στο θαλάσσιο μέτωπο 50 νέων θέσεων πρόσδεσης, σκαφών καθώς και ανακατασκευασμένος μώλος μήκους 50μ με τοποθετημένο αναλάμποντα φανό	Π.Ε.Π. Βορείου Αιγαίου 2007-2013	1.015.000,00 €
2	Υπολειπόμενες Εργασίες Ολοκλήρωσης	Η εκτέλεση των υπολειπομένων εργασιών και έργων για την ολοκλήρωση της κατασκευής του Φράγματος Κόρης Γεφύρι της Νήσου Χίου,	Ε.Π. Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013	4.950.000 €

	κατασκευής του Φράγματος Κόρης Γεφύρι Νήσου Χίου	ταμιευτήρα χωρητικότητας 3 εκ. κμ3, με στόχο την αποθήκευση του απορρέοντος νερού από λεκάνη απορροής 21,3 km2.		
3	Βελτίωση κτιριακών υποδομών Κολλεγίου ιδιοκτησίας της Π.Ε. Χίου για την στέγαση των Υπηρεσιών της	Ανακατασκευή, ενεργειακή αναβάθμιση και κατάλληλη διαμόρφωση χώρου του Κολλεγίου ιδιοκτησίας της Περιφέρειας Β. Αιγαίου για τη στέγαση των Υπηρεσιών της. Η ολοκλήρωση του έργου πέρα από την ανάδειξη του κτιρίου με υψηλή αρχιτεκτονική αξία, θα συμβάλει στο να μην δαπανώνται χρήματα για την ενοικίαση χώρων που στεγάζουν υπηρεσίες τη Περιφέρειας Β. Αιγαίου. Σε επόμενο στάδιο θα είναι δυνατή η ένταξη νέου έργου (υπάρχει σχετική μελέτη) για την διαμόρφωση και ανάπλαση των εξωτερικών χώρων εκτιμώμενου προϋπολογισμού 1.500.000 € , το οποίο μπορεί να ενταχθεί στη Νέα Προγραμματική Περίοδο	Το 80% υλοποιήθηκε μέσω δανείου. Αναζητούνται πόροι για την ολοκλήρωση.	2.500.000,00 €

Με δεδομένο ότι η νέα Προγραμματική Περίοδος ξεκίνησε να υλοποιείται ουσιαστικά από τις αρχές του 2016, έχουν ήδη διαμορφωθεί συγκεκριμένα έργα με μεγάλο βαθμό ωρίμανσης, τα οποία θα γίνει προσπάθεια να ενταχθούν στα διαθέσιμα χρηματοδοτικά μέσα είτε σε επίπεδο περιφέρειας είτε σε κεντρικό επίπεδο με χρηματοδότηση από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα. Αυτά τα έργα αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα.

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΥΣΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΟΥ	ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)
1	Επεμβάσεις σε Χειμάρρους Πληγείων Περιοχών Νοτιοανατολικής Χίου από Πυρκαγιές του 2012	Με την ολοκλήρωση του έργου θα αντιμετωπιστούν τα οξυμμένα προβλήματα που έχουν δημιουργήσει οι πρόσφατες καταστροφικές πυρκαγιές στη Νοτιοανατολική Χίο. Θα πραγματοποιηθούν επιμελείς καθαρισμοί χειμάρρων από την αυτοφυή βλάστηση καθώς και ένα πλήθος φερτών υλικών, απορριμμάτων και μπαζών, ώστε να διευκολυνθεί η ροή των υδάτων, αφού αναμένεται αυξημένη πλημμυρική παροχή εξαιτίας της σχεδόν ολοκληρωτικής καταστροφής των γύρω δασικών εκτάσεων	Πλήρης – έτοιμο για ένταξη στη νέα Προγραμματική Περίοδο	460.000,00 €
2	Επεμβάσεις σε Χειμάρρους Πληγείων Περιοχών Νοτιοδυτικής Χίου από Πυρκαγιές του 2012	Με την ολοκλήρωση του έργου θα αντιμετωπιστούν τα οξυμμένα προβλήματα που έχουν δημιουργήσει οι πρόσφατες καταστροφικές πυρκαγιές στη Νοτιοδυτική Χίο. Θα πραγματοποιηθούν επιμελείς καθαρισμοί χειμάρρων από την αυτοφυή βλάστηση καθώς και ένα πλήθος φερτών υλικών, απορριμμάτων και μπαζών, ώστε να διευκολυνθεί η ροή των υδάτων, αφού αναμένεται αυξημένη πλημμυρική παροχή εξαιτίας της σχεδόν ολοκληρωτικής καταστροφής των γύρω δασικών εκτάσεων.	Πλήρης – έτοιμο για ένταξη στη νέα Προγραμματική Περίοδο	670.000,00 €

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΦΥΣΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΟΥ	ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΫΠΟ-ΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)
3	Αναμόρφωση χώρων «Οίκου Αγάπης» για τη φιλοξενία του Παγκριακού Συλλόγου Αμε.Α	Το φυσικό αντικείμενο της πράξης είναι, η ανακαίνιση μέρους του κτιρίου του Οίκου Αγάπης με στόχο την ενεργειακή και λειτουργική του αναβάθμιση, αναβαθμισμένο και πλήρως λειτουργικό και εξοπλισμένο που θα καλύψει πλήρως τους σκοπούς και τις ανάγκες του Παγκριακού συλλόγου Α.με.Α.	Ολοκληρώνεται το τελευταίο στάδιο των μελετών	1.000.000,00 €
4	Βελτιώσεις στο τμήμα της Εθνικής Οδού Χίου – Καρδαμύλων, τμήμα από Ιερά Μονή Μυρσινιδίου μέχρι κόμβο Συκιάδας	Η υλοποίηση του έργου αφορά την βελτίωση της βατότητας και των γεωμετρικών χαρακτηριστικών (οριζοντιογραφικά και μηκοτομικά) οδικών τμημάτων της Εθνικής Οδού Χίου – Καρδαμύλων, και συγκεκριμένα τμήμα από την Μονή Μυρσινιδίου μέχρι τη γέφυρα πρώην λατομείου Μυλιγγά και τμήμα Παντουκιάς – Είσοδο κόμβου Συκιάδας. Προβλέπει τη διαμόρφωση ισόπεδων κόμβων στις κύριες διασταυρώσεις, την αποκατάσταση και βελτίωση των προσβάσεων, την δημιουργία χώρων στάθμευσης και την εξασφάλιση της απορροής ομβρίων.	Υπάρχει Μελέτη αλλά απαιτείται η διεξαγωγή νέας Γεωτεχνικής έρευνας για την ασφαλή ολοκλήρωση των έργων	5.000.000,00 €
5	Βελτίωση κτιριακών υποδομών Δημόσιας βιβλιοθήκης Κοραή	Προβλέπει την εσωτερική διαρρύθμιση και διαμόρφωση περιβάλλοντα χώρου των κτιριακών εγκαταστάσεων της Βιβλιοθήκης "Κοραή" με στόχο την περαιτέρω αναβάθμιση και ανάδειξη της, καθώς αποτελεί μια από τις παλαιότερες, και σημαντικότερες, δημόσιες βιβλιοθήκες της Ελλάδος.	Μερική- Έχει ολοκληρωθεί η προμελέτη και βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία για την ολοκλήρωση των υπόλοιπων σταδίων	4.000.000,00 €
6	Αξιοποίηση Φράγματος Καλαμωτής για την ύδρευση και άρδευση Δημοτικών Ενοτήτων Μαστιχοχωρίων και Δήμου Ιωνίας	Έργο για την αξιοποίηση του ταμιευτήρα του ολοκληρωμένου φράγματος Καλαμωτής (Κατράρη), χωρητικότητας 2 εκ. κ.μ3, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες ύδρευσης και άρδευσης των οικισμών των Δημοτικών Ενοτήτων Μαστιχοχωρίων και Ιωνίας και να λυθεί σε σημαντικό βαθμό το πρόβλημα λειψυδρίας των συγκεκριμένων περιοχών	Μερική- Έχει ολοκληρωθεί η προμελέτη και βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία για την ολοκλήρωση των υπόλοιπων σταδίων	8.000.000,00 €
7	Επέκταση και συντήρηση του δικτύου περιπατητικών διαδρομών της Ν. Χίου	Παρεμβάσεις, βελτιώσεις και εργασίες επέκτασης και συντήρησης των υφιστάμενων περιπατητικών διαδρομών της Π.Ε. Χίου. Στόχος η δημιουργία δικτύου περιπατητικών διαδρομών, η καταγραφή φυσικών, πολιτιστικών και ιστορικών πόρων και ο εμπλουτισμός της παρερχόμενης πληροφορίας. Διεύρυνση δικτύου περιπατητικών διαδρομών, προσθήκη νέων με ενιαία σήμανση κ.λ.π	Μερική- Υπάρχουν υπηρεσιακές μελέτες αλλά θα πρέπει να επικαιροποιηθούν και απαιτούνται αδειοδοτήσεις	300.000,00 €
8	Ανακατασκευή Γηπέδου Εφήβου	Προβλέπει την ανακατασκευή του υφισταμένου αδιαμόρφωτου χωμάτινου γηπέδου του Εφήβου σε ένα υψηλών προδιαγραφών αθλητικό κέντρο, εντός του παραδοσιακού οικισμού του Κάμπου της Χίου	Μερική- Υπάρχει εγκεκριμένη αναγνωριστική προμελέτη και πρέπει να βρεθούν πόροι για την ολοκλήρωση των υπόλοιπων σταδίων ωριμότητας	4.000.000,00 €

2.3. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος αποτελεί μία συνεχή περιοχή με ομοιογενή φυσικά και ανθρωπογεωγραφικά χαρακτηριστικά. Ο συνολικός πληθυσμός της ανέρχεται σε 52.674 κατοίκους (μεγαλύτερος των 10.000 και μικρότερος των 150.000 κατοίκων) με βάση τα στοιχεία της απογραφής μόνιμου πληθυσμού του 2011.

Η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης περιλαμβάνει το σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας Χίου, που αντιστοιχεί σε τρεις (3) Καλλικρατικούς Δήμους και 60 Δημοτικές και Τοπικές Κοινότητες.

Η περιοχή παρέμβασης είναι στο σύνολό της χαρακτηρισμένη ως νησιωτική, διακρίνεται από γεωγραφική συνοχή, έχει κοινωνική και οικονομική ομοιογένεια με τα ίδια κατά κύριο λόγο αναπτυξιακά προβλήματα αλλά και αναπτυξιακές δυνατότητες, που είναι αλληλοεξαρτώμενες μεταξύ τους.

Κύριο χαρακτηριστικό της περιοχής εφαρμογής αποτελεί ο ακριτικός χαρακτήρας και η «διττή περιφερειακότητα», η οποία εκφράζει την ταυτόχρονη ιδιότητά της ως ακριτική γεωγραφική ενότητα της χώρας αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρωταρχικός λόγος επιλογής της εν λόγω γεωγραφικής περιοχής αποτέλεσε το γεγονός ότι, ο Πρωτογενής Τομέας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην τοπική οικονομία. Ο ενεργός πληθυσμός παρουσιάζει σχετικά μεγάλη εξάρτηση απασχόλησης από τον πρωτογενή τομέα παρόλο που υφίσταται συρρίκνωση. Επίσης, αξίζει να επισημανθεί ότι, από το σύνολο των 60 Δημοτικών και Τοπικών Κοινοτήτων, επιλέχθηκαν 19, οι οποίες συνθέτουν την περιοχή για την εφαρμογή του LEADER ΕΠΑΛΘ 2014-2020. Η επιλογή των συγκεκριμένων γεωγραφικών ενότητων κρίθηκε επιβεβλημένη γιατί η αλιεία αποτελεί σημαντική διέξοδο οικονομικής δραστηριότητας των κατοίκων, ενώ οι απασχολούμενοι στον τομέα της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών σε αυτές τις κοινότητες αντιπροσωπεύουν το 91,51% του συνολικού αριθμού των απασχολούμενων στον τομέα στο σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι, η προτεινόμενη περιοχή περιλαμβάνει το σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας χωρίς εξαιρέσεις και έχει ικανό πληθυσμό ώστε να συνιστά επαρκή «κρίσιμη μάζα» και να αναδύεται η δυνατότητα για υψηλό ποσοστό επίτευξης των στόχων, χωρίς ωστόσο να ελλοχεύει η πιθανότητα η ΟΤΔ να χάσει τον έλεγχο κατά την υλοποίηση και παρακολούθηση του τοπικού προγράμματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Στο κεφάλαιο αυτό θα η παρουσιαστούν:

1. Οι ενέργειες διαβούλευσης με τους τοπικούς φορείς με σκοπό τον καθορισμό του εταιρικού σχήματος, την επιλογή της περιοχής εφαρμογής και τον σχεδιασμό του Τοπικού Προγράμματος.
2. Οι ενέργειες ενημέρωσης του τοπικού πληθυσμού και των τοπικών φορέων σχετικά με τον καθορισμό της περιοχής εφαρμογής.
3. Η παρουσίαση των ενεργειών επιμόρφωσης στο πλαίσιο προετοιμασίας της παρούσας πρότασης.

Στο συγκεκριμένο πλαίσιο, έχει επιλεγθεί και αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της εφαρμογής του, η **εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγιση** για τον σχεδιασμό του. Με τον όρο αυτό εννοείται η κινητοποίηση και συμμετοχή στην αναπτυξιακή στρατηγική και πολιτική όλων των τοπικών φορέων, δημόσιων και ιδιωτικών, έτσι ώστε να επιτευχθεί ο μεγαλύτερος βαθμός ευαισθητοποίησης του τοπικού πληθυσμού και διαφάνεια στη διαμόρφωση των κριτηρίων επιλογής των προς υλοποίηση δράσεων. Η έννοια της εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγισης συνδέεται άμεσα με την έννοια της χωρικής προσέγγισης και μαζί δημιουργούν μια νέα αντίληψη για τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες του κινδύνους και τις προοπτικές ενός αναπτυξιακού προγράμματος. Η λήψη αποφάσεων σε τοπικό επίπεδο με διαδικασία ισότιμης συμμετοχής όλων των φορέων επιτρέπει μια ευρεία συναίνεση και δημιουργία νέων σχέσεων συνεργασίας και εμπιστοσύνης ανάμεσα στους τοπικούς φορείς επιφέροντας έτσι μεγαλύτερη ευελιξία και αποτελεσματικότητα της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης.

Στις ενέργειες διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκαν, στελέχη της ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ επισκέφτηκαν, κατόπιν καθορισμένων ραντεβού, στα γραφεία τους, μεγάλο αριθμό φορέων που ασκούν κοινωνικοοικονομική πολιτική στην Χίο. Η ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ με τα στελέχη της παρουσίασαν το πλαίσιο (Μέτρο 19 του ΠΑΑ 2014- 2020, και Άξονας 4 του ΕΠΛΘ), τους όρους, τις προϋποθέσεις και τα πεδία εφαρμογής του, ιδέες για την αξιοποίησή του, και οι συμμετάσχοντες φορείς ανταλλάξαν σκέψεις, ιδέες, προτάσεις, συν-διαμορφώνοντας την τελική πρόταση.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται σε μορφή πίνακα οι ενέργειες διαβούλευσης.

3.1 ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Έγιναν συνολικά δεκατέσσερις (14) ενέργειες διαβούλευσης με φορείς, εκ των οποίων οι δεκατρείς (13) είναι εγκατεστημένοι τοπικά, στο νησί της Χίου και ένας (1) στην Μυτιλήνη, όπου βρίσκεται η έδρα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

Αντικείμενο των ενεργειών διαβούλευσης αποτέλεσαν:

- ✓ Η σύνθεση της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ)
- ✓ Ο καθορισμός της περιοχής εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος, και

✓ Ο σχεδιασμός και η προετοιμασία του Τοπικού Προγράμματος.

Στις επόμενες σελίδες, παρουσιάζονται συνοπτικά οι ενέργειες διαβούλευσης που υλοποιήθηκαν με φορείς. Στο φάκελο των δικαιολογητικών της παρούσας, επισυνάπτονται τα πρακτικά των διαβουλεύσεων, τα οποία περιλαμβάνουν αναλυτικά τους συμμετέχοντες, τα θέματα που τέθηκαν σε συζήτηση και τα όποια συμπεράσματα, σχετικά με τις προτεραιότητες για τις οποίες θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα κατά τον σχεδιασμό του Τοπικού Προγράμματος, ώστε να συμπεριληφθούν σε αυτό.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Συγκεντρωτικός Πίνακας Ενεργειών Διαβούλευσης*

α/α	Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής	Είδος Φορέων που συμμετείχαν**	Αριθμός συμμετεχόντων	Αντικείμενο Διαβούλευσης
1.	24-5-2016	Η ενέργεια πραγματοποιήθηκε από τα γραφεία της ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ (Χίος) σε τηλεδιάσκεψη με τα γραφεία του Προϊσταμένου της Δ.Α. ΠΕΠ Β. Αιγαίου (Μυτιλήνη)	Διαχειριστική Αρχή ΠΕΠ Β. Αιγαίου (Δημόσιος)	6	• Σύνθεση ΟΤΔ • Επιλογή Περιοχής Παρέμβασης • Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος
2.	25-5-2016	Αίθουσα «Μιχαήλ Βουρνούς» ΠΕ Χίου	Π.Ε Χίου (Δημόσιος)	8	• Σύνθεση ΟΤΔ • Επιλογή Περιοχής Παρέμβασης • Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος
3.	31-5-2016	Γραφεία Δ/νσης Δασών Χίου	Δ/νση Δασών Χίου (Δημόσιος)	7	• Σύνθεση ΟΤΔ • Επιλογή Περιοχής Παρέμβασης • Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος
4.	31-5-2016	Έδρα Λιμενικού Ταμείου Χίου	Λιμενικό Ταμείο Χίου (Δημόσιος)	7	• Σύνθεση ΟΤΔ • Επιλογή Περιοχής Παρέμβασης • Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος
5.	03-6-2016	Δήμος Χίου, Γραφείο Δημάρχου	Δήμος Χίου (Δημόσιος)	9	• Σύνθεση ΟΤΔ • Επιλογή Περιοχής Παρέμβασης • Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος
6.	03-6-2016	Έδρα ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ	Σύλλογος Φίλων Περιβάλλοντος «ΕΛΙΞ» (Ιδιωτικός)	5	• Σύνθεση ΟΤΔ • Επιλογή Περιοχής Παρέμβασης • Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος

α/α	Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής	Είδος Φορέων που συμμετείχαν**	Αριθμός συμμετεχόντων	Αντικείμενο Διαβούλευσης
7.	7-6-2016	Έδρα Επιμελητηρίου Χίου	Επιμελητήριο Χίου (Δημόσιος)	12	• Σύνθεση ΟΤΔ • Επιλογή Περιοχής Παρέμβασης • Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος
8.	13-6-2016	Έδρα Ένωσης Μαστιχοπαραγωγών Χίου Συν. Π. Ε.	Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου (Ιδιωτικός)	7	• Σύνθεση ΟΤΔ • Επιλογή Περιοχής Παρέμβασης • Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος
9.	13-6-2016	Έδρα Αγροτικού Συνεταιρισμού Χίου	Αγροτικός Συνεταιρισμός Χίου (Ιδιωτικός)	3	• Σύνθεση ΟΤΔ • Επιλογή Περιοχής Παρέμβασης • Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος
10.	20-6-2016	Έδρα ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ	ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ Ν.ΧΙΟΥ (Ιδιωτικός)	7	• Σύνθεση ΟΤΔ • Επιλογή Περιοχής Παρέμβασης • Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος
11.	23-6-2016	Έδρα Δήμου Οινουσσών, Οινούσες	Δήμος Οινουσσών (Δημόσιος)	7	• Σύνθεση ΟΤΔ • Επιλογή Περιοχής Παρέμβασης • Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος
12.	28-6-2016	Έδρα Πανεπιστημίου Αιγαίου, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, Χίος	Πανεπιστήμιο Αιγαίου, τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, Χίος (Δημόσιος)	4	• Σύνθεση ΟΤΔ • Επιλογή Περιοχής Παρέμβασης • Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος
13.	29-6-2016	Έδρα Δ.Ε.Υ.Α. Χίου	Δ.Ε.Υ.Α. Χίου (Δημόσιος)	7	• Σύνθεση ΟΤΔ • Επιλογή Περιοχής Παρέμβασης • Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος
14.	30-6-2016	Έδρα Λαογραφικού πολιτιστικού ομίλου Χίου «Λέων Αλλάτιος»	Λαογραφικός πολιτιστικός όμιλος Χίου «Λέων Αλλάτιος» (Ιδιωτικός)	12	• Σύνθεση ΟΤΔ • Επιλογή Περιοχής Παρέμβασης • Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος

*συμπληρώνεται μία γραμμή ανά ενέργεια

**συμπληρώνεται το είδος των φορέων βάσει συμφερόντων (ιδιωτικών / δημόσιων)

Στον Πίνακα 2 που ακολουθεί, γίνεται μια πιο αναλυτική περιγραφή των ενεργειών διαβούλευσης με αναφορά στο είδος της ενέργειας, την ημερομηνία διεξαγωγής, την ομάδα /στόχο, τους φορείς που συμμετείχαν και τους συμμετέχοντες αναλυτικά, όπως και την καταγραφή των συμπερασμάτων ανά διαβούλευση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Αναλυτικός Πίνακας ανά ενέργεια διαβούλευσης

Είδος ενέργειας	Σύσκεψη	No 1
Ημερομηνία διεξαγωγής	24-5-2016	
Ομάδα/δες στόχου	Διαχειριστική Αρχή Περιφέρειας Β. Αιγαίου	
Αριθμός συμμετεχόντων	Έξι (6)	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Διαχειριστική Αρχή Περιφέρειας Β. Αιγαίου	Δημόσιος	1. Πλακωτάρης Γεώργιος 2. Αμύγδαλος Ιάκωβος 3. Καρράς Ιωάννης 4. Πολίτης Μιχάλης 5. Επιτροπάρχης Γεώργιος 6. Γδύσης Ευστράτιος
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Προτάθηκε να αποτελέσει περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος όλη η Περιφερειακή Ενότητα Χίου και για τις δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΘΑ, να αποφασιστούν οι περιοχές της ΠΕ Χίου που ικανοποιούν τα κριτήρια της πρωτοβουλίας CLLD/Leader. Προτάθηκε οι στόχοι του Τοπικού Προγράμματος να οδηγούν σε: - ο Βελτίωση της ζωής του τοπικού πληθυσμού. - ο Βελτίωση των υποδομών που διευκολύνουν τον αγροτικό πληθυσμό στην άσκηση της εργασίας του. - ο Ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου και την προστασία/αξιοποίηση της (ανέπαφης σε πολλές περιπτώσεις) φύσης, σε διττή κατεύθυνση, τόσο με σημείο αναφοράς τους κατοίκους της περιοχής, όσο και με τους επισκέπτες (τουρισμό). - ο Ανάδειξη των αγροτικών προϊόντων της περιοχής που συνοδεύονται από μοναδικότητες, χαρακτηριστικά ΠΟΠ ή ΠΓΕ και υψηλή διατροφική αξία, για την προώθησή τους απευθείας στην τουριστική αγορά του τόπου ή για την παραγωγή επεξεργασμένων προϊόντων, προκειμένου να αποτελέσουν το συνδετικό κρίκο από το χωράφι στο πιάτο, όχι μόνο των ντόπιων, αλλά και κυρίως των επισκεπτών. Σε συνέχεια των ανωτέρω, συμφωνήθηκε η περαιτέρω εξειδίκευση σε θεματικούς άξονες και μέτρα, όσο και οι επιμέρους στρατηγικοί στόχοι και η προσαρμογή του βάρους της κατανομής του προγράμματος ανά κλάδο και τομέα, να προκύψουν από συνεκτίμηση των απόψεων, τόσο των φορέων, όσο και του τοπικού πληθυσμού, που καταγράφονται κατά την περίοδο της διαβούλευσης. Συμπληρωματικά, συμφωνήθηκε να ληφθεί υπόψη κατά τον σχεδιασμό, το εγκεκριμένο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Βορείου Αιγαίου. Προκειμένου για την αποφυγή επικαλύψεων και δημιουργίας ανταγωνιστικών πλαισίων. Με αυτό τον τρόπο αναμένεται με το σχεδιαζόμενο Τοπικό Πρόγραμμα να μοχλευτούν συνέργιες που θα φέρουν προστιθέμενη αξία και για τα δυο πλαίσια. Σχετικά με την σύνθεση της ΟΤΔ, ο φορέας εξέφρασε την άποψη ότι η συνεργασία της ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ, κατά την προηγούμενη προγραμματική	

	περίοδο με άλλη εταιρεία στην ΟΤΔ αντίστοιχου πλαισίου, δεν πρόσθεσε αξία στον σχεδιασμό του έργου. Με αυτή την έννοια, εκφράστηκε ικανοποίηση για την πρόθεση της ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ να αποτελέσει την ΟΤΔ της νέας περιόδου.
--	--

Είδος ενέργειας	Σύσκεψη	No 2
Ημερομηνία διεξαγωγής	25-5-2016	
Ομάδα/δες στόχου	✓ Περιφερειακή Ενότητα Χίου ✓ Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής - Τμήμα Αλιείας	
Αριθμός συμμετεχόντων	Οχτώ (8)	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
✓ Περιφερειακή Ενότητα Χίου ✓ Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής - Τμήμα Αλιείας	Δημόσιος	1. Καρράς Ιωάννης 2. Γκολέμης Μάριος 3. Αμύγδαλος Ιάκωβος 4. Βεργίνας Κωνσταντίνος 5. Πολίτης Μιχάλης 6. Αναγνωστή Μαρία 7. Κελόγλου Ειρήνη 8. Ξενάκης Ιωάννης
Συμπεράσματα/Αποτελέσματα	Προτάθηκε να αποτελέσει περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος όλη η Περιφερειακή Ενότητα Χίου, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων. Για τις δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΘΑ, να αποφασιστούν οι περιοχές της ΠΕ Χίου που ικανοποιούν τα κριτήρια της πρωτοβουλίας CLLD/Leader. Η Περιφερειακή Ενότητα Χίου επιθυμεί τη συμμετοχή της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου στην Επιτροπή Διαχείρισης του Προγράμματος (ΕΔΠ). Προτάθηκαν επιπλέον οι παρακάτω ενέργειες: - ο Βελτίωση των επιχειρήσεων προς την κατεύθυνση της αναβάθμισης τόσο των παρεχόμενων υπηρεσιών όσο και των παραγόμενων προϊόντων μέσω της πιστοποίησης τους. - ο Προβολή των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των τοπικών προϊόντων και των Αγροτικών και Αλιευτικών περιοχών. - ο Να γίνει πλήρης ενημέρωση τόσο των Αλιέων όσο και των Αγροτών. - ο Δημιουργία Παρατηρητηρίου Μέσης και Παράκτιας Αλιείας.	

Είδος ενέργειας	Σύσκεψη	No 3
Ημερομηνία διεξαγωγής	31-5-2016	
Ομάδα/δες στόχου	Διεύθυνση Δασών	
Αριθμός συμμετεχόντων	Επτά (7)	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Διεύθυνση Δασών	Δημόσιος	1. Μπέλλας Κωνσταντίνος 2. Καρράς Ιωάννης 3. Πολίτης Μιχάλης 4. Φραγκάκης Εμμανουήλ 5. Φλιούκας Απόστολος 6. Κορεντζέλου Κωνσταντίνα 7. Μερούση Ευαγγελία
Συμπεράσματα/Αποτελέσματα	Προτάθηκε να αποτελέσει περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος όλη η Περιφερειακή Ενότητα Χίου, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων. Για τις δράσεις που θα	

	χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΘΑ, να αποφασιστούν οι περιοχές της ΠΕ Χίου που ικανοποιούν τα κριτήρια της πρωτοβουλίας CLLD/Leader. Προτάθηκαν επιπλέον οι παρακάτω ενέργειες: ○ Τρόποι αποκατάστασης των ζημιών που πραγματοποιήθηκαν στην καταστροφική πυρκαγιά που έλαβε χώρα στις 18 Αυγούστου 2012. ○ Επιλεκτικές αναδασώσεις με έμφαση στην Περιοχή της Νέας Μονής και περιμετρικά του κάστρου της Βολισσού. ○ Προστασία δασικών εκτάσεων από μελλοντικές πυρκαγιές. ○ Πρόληψη πυρκαγιών μέσω ενημέρωσης. ○ Κατασκευή έργων πυροπροστασίας . ○ Βελτίωση των βιοτόπων σε καταφύγια άγριας ζωής . ○ Ανάδειξη της ανάγκης για πραγματοποίηση ειδικής περιβαλλοντική μελέτης για την περιοχή Natura, ώστε να προσδιοριστούν με ακρίβεια τα πλαίσια δράσεων εντός των περιοχών αυτών . ○ Τρόποι εκμετάλλευσης των προϊόντων δασοκομίας. Διευρυνήθηκε η προοπτική εκμετάλλευσης μέσω ιδιωτικών επενδύσεων του ρετσινιού – ρητίνης όπως επίσης και η καλλιέργεια μανιταριών και τρούφας.
--	---

Είδος ενέργειας	Σύσκεψη	No 4
Ημερομηνία διεξαγωγής	31-5-2016	
Ομάδα/δες στόχου	Λιμενικό Ταμείο Χίου	
Αριθμός συμμετεχόντων	Επτά (7)	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Λιμενικό Ταμείο Χίου	Δημόσιος	1. Καρράς Ιωάννης 2. Πολίτης Μιχάλης 3. Μπελέγρης Μιχάλης 4. Στείρου Βαρβάρα 5. Λαγού Παρασκευή 6. Ατσάλη Σοφία 7. Λαιμού Ευαγγελία
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Προτάθηκε να αποτελέσει περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος όλη η Περιφερειακή Ενότητα Χίου, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων. Για τις δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΘΑ, να αποφασιστούν οι περιοχές της ΠΕ Χίου που ικανοποιούν τα κριτήρια της πρωτοβουλίας CLLD/Leader. Προτάθηκαν επιπλέον οι παρακάτω ενέργειες: ○ Τρόποι αποκατάστασης των ζημιών που πραγματοποιήθηκαν στην καταστροφική πυρκαγιά που έλαβε χώρα στις 18 Αυγούστου 2012. ○ Επιλεκτικές αναδασώσεις με έμφαση στην Περιοχή της Νέας Μονής και περιμετρικά του κάστρου της Βολισσού. ○ Προστασία δασικών εκτάσεων από μελλοντικές πυρκαγιές. ○ Πρόληψη πυρκαγιών μέσω ενημέρωσης. ○ Κατασκευή έργων πυροπροστασίας . ○ Βελτίωση των βιοτόπων σε καταφύγια άγριας ζωής . ○ Ανάδειξη της ανάγκης για πραγματοποίηση ειδικής περιβαλλοντική μελέτης για την περιοχή Natura, ώστε να προσδιοριστούν με ακρίβεια τα πλαίσια δράσεων εντός των περιοχών αυτών .	

	○ Τρόποι εκμετάλλευσης των προϊόντων δασοκομίας. Συζητήθηκε η προοπτική εκμετάλλευσης, μέσω ιδιωτικών επενδύσεων, του ρετσινιού – ρητίνης, όπως επίσης και η καλλιέργεια μανιταριών και τρούφας.
--	--

Είδος ενέργειας	Σύσκεψη	No 5
Ημερομηνία διεξαγωγής	03-06-2016	
Ομάδα/δες στόχου	Δήμος Χίου	
Αριθμός συμμετεχόντων	Εννέα (9)	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Χίου	Δημόσιος	1. Καρράς Ιωάννης 2. Πολίτης Μιχάλης 3. Βουρνούς Εμμανουήλ 4. Γδύσης Ευστράτιος 5. Αμύγδαλος Ιάκωβος 6. Υπάλληλοι των Τεχνικών Υπηρεσιών
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Προτάθηκε να αποτελέσει περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος όλη η Περιφερειακή Ενότητα Χίου, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων. Για τις δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΘΑ, αποφασίστηκαν οι επιλεγμένες περιοχές για την Προτεραιότητα 4 «Αύξηση της Απασχόλησης και της Εδαφικής Συνοχής» του ΕΠΑΛΘ 2014-2020 βάση της πληθυσμιακής κάλυψης και του ποσοστού των ατόμων που εργάζονται στον ευρύτερο τομέα της αλιείας για κάθε δημοτικό διαμέρισμα . οι περιοχές αυτές κατηγοριοποιούνται σε επίπεδο Τοπικής κοινότητας και είναι οι παρακάτω : ○ Τοπικές Κοινότητες Λιθίου, Ελάτας, Μεστών, Μεστών, Καλαμωτής, Καταρράκτου, Νεοχωρίου, Καρυών και Συκιάδας ○ Δημοτικές κοινότητες Πυργίου, Νενήτων, Καλλιμασιάς, Θυμιανών, Χίου, Βροντάδου, Λαγκάδας, Καρδαμύλων, Ψαρών, Οινουσσών Προτάθηκαν διάφορα Δημόσια έργα διάσπαρτα σε ολόκληρο το νησί, τα οποία: ○ Θα αναδείξουν το πολιτιστικό απόθεμα του νησιού ○ Θα αναδείξουν τη Χίο ○ Θα βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων ○ Θα συμβάλουν στην τουριστική προβολή του νησιού Σχετικά με την σύνθεση της ΟΤΔ, ο φορέας εξέφρασε ικανοποίηση για την πρόθεση της ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ να αποτελέσει την ΟΤΔ της νέας περιόδου, αφού η δεύτερη εταιρεία (όπου είναι μεγαλομέτοχος ο Δήμος) με την οποία κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο συνεργάστηκαν για την ΟΤΔ αντίστοιχου πλαισίου, στην τρέχουσα περίοδο σχεδιάζεται να έχει διαφοροποιημένη δραστηριότητα.	

Είδος ενέργειας	Σύσκεψη	No 6
Ημερομηνία διεξαγωγής	03-06-2016	
Ομάδα/δες στόχου	Σύλλογος Φύλων Περιβάλλοντος "ΕΛΙΞ"	
Αριθμός συμμετεχόντων	Πέντε (5)	

Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Σύλλογος Φίλων Περιβάλλοντος "ΕΛΙΞ"	Ιδιωτικός	1. Καρράς Ιωάννης 2. Πολίτης Μιχάλης 3. Μπάλλας Βασίλης 4. Χαλάτσης Γεώργιος 5. Αργυρούδη Γιούλα
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Προτάθηκε να αποτελέσει περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος όλη η Περιφερειακή Ενότητα Χίου, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων. Για τις δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΘΑ, να αποφασιστούν οι περιοχές της ΠΕ Χίου που ικανοποιούν τα κριτήρια της πρωτοβουλίας CLLD/Leader. Προτάθηκαν επιπλέον οι παρακάτω ενέργειες: - ο Βελτίωση επιχειρήσεων προς την κατεύθυνση προστασίας του περιβάλλοντος. - ο Υδατοπεριβαλλοντικά μέτρα για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος - ο Ανάδειξη και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς όπως είναι οι περιπατητικές διαδρομές, τα μεσαιωνικά χωριά, οι νερόμυλοι και τα ορυχεία αντιμονίου. - ο Πρότειναν να προωθηθούν οι ειδικές μορφές τουρισμού όπως είναι ο περιπατητικός, ο θρησκευτικός και ειδικότερα ο τουρισμός εκείνος ο οποίος δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην τοπική παράδοση και πολιτιστική κληρονομιά. - ο Ανάδειξη του Φυσικού κάλους του νησιού σε συνδυασμό με την παράδοση και τον πολιτισμό (Λαλάδες, ορχιδέες, φυσικός πλούτος Βόρειας Χίου, Natura, Μεσαιωνικά χωριά, Κάμπος, κλπ) - ο Μέτρα για την προστασία της περιοχής Natura στην Βόρεια Χίο.	

Είδος ενέργειας	Σύσκεψη	No 7
Ημερομηνία διεξαγωγής	07-06-2016	
Ομάδα/δες στόχου	Επιμελητήριο Χίου	
Αριθμός συμμετεχόντων	Δώδεκα (12)	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Επιμελητήριο Χίου	Δημόσιος	1. Αμύγδαλος Ιάκωβος 2. Καρράς Ιωάννης 3. Πολίτης Μιχάλης 4. Επιτροπάκης Γεώργιος 5. Μαιστράλης Ζαχαρίας 6. Κυτρίλακης Γεώργιος 7. Γεωργούλης Γ. 8. Φύκαρης Νικόλαος 9. Περρής Γ 10. Μαιστράλη Αντιγόνη 11. Μισετζής Γεώργιος 12. Ζορμπάς Γιάννης 13. Μισυρλής Εμμανουήλ
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Ως επιλέξιμη χωρική περιοχή για το Leader προτάθηκε να ορισθεί όλος ο Νομός Χίου, καθώς ουσιαστικά αποτελεί περιοχή υπαίθρου (rural area) σύμφωνα και με τον ορισμό της Ε.Ε. Προτάθηκαν επιπλέον:	

	Να δοθεί έμφαση στην ενίσχυση των υποδομών οι οποίες έχουν άμεση σχέση με την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής των Μαστιχοχωρίων. Να δημιουργηθούν διαδρομές Μαστίχας μέσα από τις οποίες ο επισκέπτης θα γνωρίσει τον τρόπο παραγωγής του προϊόντος. ○ Μέσω εταιρειών οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τουριστικό τομέα, να επισκεφθούν το νησί και ειδικότερα την περιοχή των Μαστιχοχωρίων όσοι χρησιμοποιούν τα προϊόντα της Μαστίχας ώστε να γνωρίσουν από κοντά τόσο την παραγωγή όσο και την κοινωνική ζωή των κατοίκων.
--	---

Είδος ενέργειας	Σύσκεψη	No 8
Ημερομηνία διεξαγωγής	13-06-2016	
Ομάδα/δες στόχου	Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου Συν. Π. Ε.	
Αριθμός συμμετεχόντων	Επτά (7)	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου Συν. Π. Ε.	Ιδιωτικός	1. Καρράς Ιωάννης 2. Πολίτης Μιχάλης 3. Επιτροπάκης Γεώργιος 4. Σμυρνιώδης Ηλίας 5. Κουντουριάδης Δημήτρης 6. Σφυράκη Εύη 7. Σαραντιμίδης Μιλτιάδης
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Προτάθηκε να αποτελέσει περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος όλη η Περιφερειακή Ενότητα Χίου, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων. Για τις δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΘΑ, να αποφασιστούν οι περιοχές της ΠΕ Χίου που ικανοποιούν τα κριτήρια της πρωτοβουλίας CLLD/Leader. Η Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου Συν. Π. Ε. επιθυμεί τη συμμετοχή της στην Επιτροπή Διαχείρισης του Προγράμματος (ΕΔΠ). Προτάθηκαν επιπλέον οι παρακάτω ενέργειες: ○ Να εξετασθεί η δυνατότητα πριμοδότησης ιδιωτικών επενδυτικών σχεδίων που υλοποιούνται σε περιοχές όπου έχουν πληγεί από την προσφυγική κρίση (hot spots) ○ Να δοθεί έμφαση (βαθμολογική πριμοδότηση) σε αξιοποίηση παραδοσιακών/διατηρητέων κτιρίων ώστε να αξιοποιηθεί το σημαντικό κτιριακό δυναμικό του νησιού ○ Να δοθεί έμφαση στα σχέδια που αφορούν την «μπλε οικονομία» (πχ όσον αφορά τα δημόσια έργα: μαρίνες, περιπατητικές διαδρομές που καταλήγουν σε παραλίες κ.α. και όσον αφορά τα ιδιωτικά έργα: καταδυτικός τουρισμός, αλιευτικός τουρισμός κ.α.) ○ Στην περιοχή του αστικού ιστού να υπάρχει αυστηρή στόχευση όσον αφορά τα επιλέξιμα επενδυτικά σχέδια (να περιληφθούν επενδυτικά σχέδια που αφορούν μεταποίηση, τουρισμό, αγροδιατροφή) και να αποκλεισθούν επενδυτικά σχέδια επιχειρηματικότητας ανάγκης (πχ καφετέριες, επιχειρήσεις εστίασης κ.α.) ○ Συμπληρωματικότητα Δημόσιων και Ιδιωτικών παρεμβάσεων : Να	

	επιδιωχθεί να ενταχθούν δημόσια έργα που θα διευκολύνουν τον ιδιώτη επενδυτή που θα επενδύσει σε μορφές εναλλακτικού τουρισμού. Ενδεικτικά:χάραξη και κατασκευή πεζοπορικών διαδρομών, κατασκευή ποδηλατόδρομων, ανακατασκευή παραδοσιακών μνημείων αρχιτεκτονικής όπως οι 3 μύλοι, κατασκευή επισκέψιμου Καμπούσικου αρχοντικού, δημιουργία ανοικτού μουσείου Κάμπου με καλαίσθητη σήμανση, δημιουργία δικτύου μουσείων κ.α. - ο Να δοθεί πρόσθετη βαθμολογική προμείωση σε επενδυτικά σχέδια που αφορούν τη δημιουργία συνεργειών με άλλες τοπικές επιχειρήσεις (πχ καταλύματα που θα προσφέρουν αποκλειστικά παραδοσιακά προϊόντα ή θα παρέχουν στον επισκέπτη τη δυνατότητα βιωματικής ξενάγησης) - ο Να είναι επιλέξιμα επενδυτικά σχέδια μετεγκατάστασης επιχειρήσεων από τον αστικό ιστό σε περιοχές που επιτρέπεται η εγκατάστασή τους.
--	---

Είδος ενέργειας	Σύσκεψη	No 9
Ημερομηνία διεξαγωγής	13-06-2016	
Ομάδα/δες στόχου	Αγροτικός Συνεταιρισμός Χίου	
Αριθμός συμμετεχόντων	Τρεις (3)	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Αγροτικός Συνεταιρισμός Χίου	Ιδιωτικός	1. Καρράς Ιωάννης 2. Πολίτης Μιχάλης 3. Ατσάλης Ευστράτιος
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Προτάθηκε να αποτελέσει περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος όλη η Περιφερειακή Ενότητα Χίου, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων. Για τις δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΘΑ, να αποφασιστούν οι περιοχές της ΠΕ Χίου που ικανοποιούν τα κριτήρια της πρωτοβουλίας CLLD/Leader. Προτάθηκαν επιπλέον οι παρακάτω ενέργειες: - ο Να δοθεί έμφαση στην μεταποίηση αγροτικών προϊόντων και ιδιαίτερα των τοπικών αγροτικών προϊόντων. - ο Να γίνει προβολή και προώθηση των τοπικών προϊόντων και ειδικότερα να γίνει διασύνδεση τους με άλλες τοπικές επιχειρήσεις πχ: καταλύματα που θα προσφέρουν αποκλειστικά παραδοσιακά προϊόντα. - ο Βελτίωση των επιχειρήσεων προς την κατεύθυνση της αναβάθμισης τόσο των παρεχόμενων υπηρεσιών όσο και των παραγόμενων προϊόντων μέσω της πιστοποίησης τους.	

Είδος ενέργειας	Σύσκεψη	No 10
Ημερομηνία διεξαγωγής	20-06-2016	
Ομάδα/δες στόχου	Αλιευτικός Σύλλογος Νομού Χίου	
Αριθμός συμμετεχόντων	Εννέα (9)	

Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Αλιευτικός Σύλλογος Νομού Χίου	Ιδιωτικός	1. Καρράς Ιωάννης 2. Πολίτης Μιχάλης 3. Ζαννίκος Σταμάτης 4. Περσάνου Κλειώ 5. Δημητρακόπουλος Μιχάλης 6. Πετρής Κώστας 7. Καραβάτας Μιχάλης 8. Ζαννίκος Στέφανος 9. Μπουλαζέρης Μ
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Προτάθηκε να αποτελέσει περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος όλη η Περιφερειακή Ενότητα Χίου, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων. Για τις δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΘΑ, να αποφασιστούν οι περιοχές της ΠΕ Χίου που ικανοποιούν τα κριτήρια της πρωτοβουλίας CLLD/Leader. Προτάθηκαν επιπλέον οι παρακάτω ενέργειες: - ο Μετατροπή παλαιών κτιρίων σε αλιευτικά, λαογραφικά μουσεία, προβάλλοντας την αλιευτική, λαογραφική κληρονομιά ή σε βιβλιοθήκες, ωδεία, θέατρα κλπ., δημιουργώντας έτσι συμπληρωματικό εισόδημα στους αλιείς και στα μέλη των οικογενειών τους αλλά και γενικά στους κατοίκους των αλιευτικών περιοχών. - ο Δράσεις τουριστικής ανάπτυξης άμεσα συνδεδεμένες με το επάγγελμα τους (ψαροταβέρνες, τουριστικά καταλύματα, καταδυτικά κέντρα κα) - ο Χώροι γευσιγνωσία, εναλλακτικές μορφές τουρισμού - ο Αναζήτηση τρόπου ενασχόλησης με τον αλιευτικό τουρισμό. - ο Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών. - ο Βιοτεχνικές μονάδες αλιευτικών προϊόντων - ο Επιχειρήσεις παραγωγής ειδών διατροφής μετά την Α' μεταποίηση - ο Βελτίωση επιχειρήσεων προς την κατεύθυνση προστασίας του περιβάλλοντος - ο Υδατοπεριβαλλοντικά μέτρα - ο Μεταποίηση – εμπορία αλιευτικών προϊόντων με έμφαση σε δραστηριότητες οικοτεχνίας - ο Πιστοποίηση αλιευτικών προϊόντων - ο Δράσεις άμεσης διάθεσης από τους ίδιους της αλιευτικής παραγωγής είτε μέσα από την βιοτεχνική - οικοτεχνική δραστηριότητα που θα ασκούν οι ίδιοι και οι οικογένειες τους, είτε μέσα από την πώληση. - ο Δημιουργία υποδομών που θα διευκολύνουν την εκτέλεση της εργασίας(παροχή ρεύματος, ηλεκτροφωτισμός στα μικρά λιμάνια, αλιευτικά καταφύγια, βελτίωση μονοπατιών και σήμανση μονοπατιών, θέσεις θέας, που συνδέουν τις αλιευτικές περιοχές με τουριστικές περιοχές για την αύξηση της τουριστικής κίνησης που θα συμβάλλει στην δημιουργία συμπληρωματικού εισοδήματος για τους αλιείς) - ο Προβολή των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των αλιευτικών περιοχών, που η επιπλέον προβολή και ανάδειξη τους θα συνέβαλλε στην βελτίωση της ελκυστικότητας και της ανταγωνιστικότητας της	

	αλιευτικών περιοχών, στην αύξηση της τουριστικής κίνησης κατά συνέπεια στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και συμπληρωματικού εισοδήματος για τους αλιείς και εν γένει στη βιώσιμη ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών.
--	--

Είδος ενέργειας	Σύσκεψη	No 11
Ημερομηνία διεξαγωγής	23-06-2016	
Ομάδα/δες στόχου	Δήμος Οινουσσών	
Αριθμός συμμετεχόντων	Επτά (7)	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Οινουσσών	Δημόσιος	1. Βογιατζής Στέφανος 2. Καρράς Ιωάννης 3. Πολίτης Μιχάλης 4. Βογιατζής Λαμπρινή 5. Βασιλοπούλου Ευγενία 6. Μακρής Δημήτριος 7. Χιώτου Καλλιόπη
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Προτάθηκε να αποτελέσει περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος όλη η Περιφερειακή Ενότητα Χίου, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων. Για τις δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΘΑ, να αποφασιστούν οι περιοχές της ΠΕ Χίου που ικανοποιούν τα κριτήρια της πρωτοβουλίας CLLD/Leader. Επιπλέον: ○ Ανέφεραν τα προγράμματα τα οποία υλοποιήθηκαν στα πλαίσια της Προγραμματικής περιόδου 2007-2013, σημειώνοντας ότι χρήζουν επιπλέον ενίσχυσης που θα συμβάλει στην βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου Οινουσσών. ○ Προτάθηκε να γίνει ένα Δημόσιο έργο στην περιοχή του Μαρμάρου και συγκεκριμένα την βελτίωση και ανάπλαση του περιβάλλοντος χώρου του λιμανιού του Μαρμάρου όπου χρειάζεται να κατασκευαστεί πλωτή εξέδρα. Η κατασκευή της προβλήτας αποτελεί ένα πάγιο αίτημα των κατοίκων της περιοχής και θα εξυπηρετήσει την πρόσβαση και τον ελλιμενισμό αλιευτικών σκαφών τόσο των επαγγελματιών όσο και των ερασιτεχνών αλιέων της περιοχής. ○ Γενικότερα προτάθηκε από τον Δήμο Οινουσσών να ενισχυθούν υποδομές οι οποίες θα βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων αλλά και θα διευκολύνουν τους αγρότες, κτηνοτρόφους και αλιείς στην βελτίωση των συνθηκών εργασίας τους. ○ Τέλος προτάθηκε να γίνει προβολή των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής η οποία θα συμβάλει στην αύξηση της τουριστικής κίνησης και στην επέκταση της τουριστικής περιόδου.	

Είδος ενέργειας	Σύσκεψη	No 12
Ημερομηνία διεξαγωγής	28-06-2016	
Ομάδα/δες στόχου	Πανεπιστήμιο Αιγαίου	
Αριθμός συμμετεχόντων	Τέσσερις (4)	

Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Πανεπιστήμιο Αιγαίου	Δημόσιος	1. Καρράς Ιωάννης 2. Πολίτης Μιχάλης 3. Χριστοφάκης Εμμανουήλ 4. Λαγός Δημήτριος
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Ως περιοχή παρέμβασης του προγράμματος προτείνεται ολόκληρος ο Νομός Χίου, προκειμένου να προωθηθεί ένα μοντέλο ισόρροπης και ολοκληρωμένης, χωρικά και κλαδικά, ανάπτυξης. Το μοντέλο αυτό θα πρέπει να αξιοποιήσει όλους τους κλάδους στους οποίους οι διάφορες περιοχές του οικιστικού δικτύου παρουσιάζουν πλεονεκτήματα, μέσα από παρεμβάσεις, μικρής κυρίως κλίμακας, που εναρμονίζονται πλήρως (και αναδεικνύουν) το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον (αιετόφορος - βιώσιμη τοπική ανάπτυξη) και στηρίζεται πρωταρχικά στο ενδογενές δυναμικό των περιοχών (φυσικά και επίκτητα χαρακτηριστικά, τοπικοί πόροι, ανθρώπινο κεφάλαιο). Για την επιτυχή εφαρμογή του συγκεκριμένου προγράμματος στη βάση του προτεινόμενου μοντέλου ανάπτυξης και προκειμένου να επιτευχθούν οι μέγιστες δυνατές πολλαπλασιαστικές επιδράσεις σε τοπικό επίπεδο, απαιτείται η χωρική συνεκτικότητα των παρεμβάσεων σε σχέση με τα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά των διαφόρων περιοχών. Για το λόγο αυτό το πρόγραμμα θα εστιάζει σε ομοιογενείς τοπικές ζώνες μικρότερης κλίμακας, βάσει των αναπτυξιακών τους χαρακτηριστικών, στις οποίες θα εφαρμοσθούν πολλαπλές και συνεκτικές μεταξύ τους δράσεις. Οι ζώνες αυτές θα είναι η Βόρεια Χίος, η Κεντρική Χίος και η Νότια Χίος. Στο πλαίσιο αυτό, οι στρατηγικές κατευθύνσεις των προτεινόμενων παρεμβάσεων είναι οι εξής: - ο Η δημιουργία κοινών ομάδων παραγωγών ή και επιχειρήσεων του ίδιου και συναφών κλάδων (αλυσίδων συνεργασίας), για την πρόσβαση σε κοινούς πελάτες-αγορές, προμηθευτές και πηγές πρώτων υλών, δίκτυα διανομής-εμπορίας, πληροφόρησης, για την τυποποίηση και προβολή των τοπικών προϊόντων, για την ανάπτυξη συνεργειών κ.λπ., κάποιες εκ των οποίων μπορούν να εξελιχθούν σε επιχειρηματικές συστάδες – clusters. Οι διασυνδέσεις αυτές (κλαδικές και διακλαδικές) μπορούν να οδηγήσουν σε ολοκληρωμένα Τοπικά Παραγωγικά Συστήματα, όπου οι παραγωγοί και οι επιχειρήσεις δεν λειτουργούν ανεξάρτητα, αλλά αναπτύσσουν οικονομικές σχέσεις και δικτύώσεις με τους υπόλοιπους κλάδους της τοπικής οικονομίας. Τα Τοπικά Παραγωγικά Συστήματα, θωρακίζουν τις επιχειρήσεις απέναντι σε δυσμενείς οικονομικές συγκυρίες (όπως η τρέχουσα οικονομική κρίση), προωθούν την τοπική επιχειρηματικότητα και την καινοτομία, την ανταγωνιστικότητα των τοπικών προϊόντων και επιχειρήσεων και την ενίσχυση της τοπικής απασχόλησης. Και στις τρεις προαναφερόμενες χωρικές ενότητες (ζώνες), μπορούν να εντοπισθούν και να αναπτυχθούν τέτοιες δικτύώσεις στη βάση των τοπικών τους χαρακτηριστικών, των προϊόντων και των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (υφιστάμενων και δυνητικών). - ο Σε συνδυασμό με τα παραπάνω, η ανάδειξη των πλεονεκτημάτων της περιοχής παρέμβασης (και των επιμέρους χωρικών ενότητων) και η προβολή και προώθησή της μέσω της συνδυασμένης	

	ανάπτυξης του τρίπτυχου Τουρισμός (ειδικές μορφές)-Πολιτισμός-Περιβάλλον. Προς την κατεύθυνση αυτή, η ενίσχυση ειδικών μορφών τουρισμού με κίνητρο τη γνωριμία με τα τοπικά προϊόντα και τη φύση (αγροτουρισμός, περιπατητικός κ.α.), ο γαστρονομικός (περιλαμβάνει και τον οινικό), ο θεραπευτικός (π.χ. θερμαλικός), ο πολιτιστικός και ο θρησκευτικός τουρισμός, θα μπορούσαν να αποτελέσουν κάποιες βασικές μορφές. Ορισμένες από αυτές παρουσιάζουν ήδη δυναμικό χαρακτήρα. ○ Για την προώθηση, την αναβάθμιση και την ενίσχυση της προβολής και της ανταγωνιστικότητας των τοπικών προϊόντων, προτείνεται επίσης η δημιουργία ενός Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας. Στο τοπικό σύμφωνο μπορούν να συμμετέχουν ο Δήμος Χίου, το Επιμελητήριο, Τοπικά Μέσα Ενημέρωσης, τοπικές επιχειρήσεις εστίασης και αναψυχής, καθώς και μικρομεσαίες επιχειρήσεις που ασχολούνται με παραδοσιακές βιοτεχνικές και μεταποιητικές δραστηριότητες (εστιατόρια, ταβέρνες, ξενοδοχεία, ξενώνες, και παραδοσιακά καταλύματα, ενώσεις κτηνοτρόφων καλλιεργητών, βιοκαλλιεργητών, οινοποιεία και ποτοποιίες, επιχειρήσεις τυποποίησης και εμπορίας καταναλωτικών προϊόντων, βιοτεχνικών δραστηριοτήτων, παροχής υπηρεσιών εναλλακτικού τουρισμού κ.ά.). Οι επιχειρήσεις θα έχουν ειδική πρόσβαση σε τοπικούς προμηθευτές, ειδικές προδιαγραφές για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους, διασφαλίζοντας έτσι καλύτερη ποιότητα και τιμές. Επιπλέον, μέσα από τη συνεργασία και την αμοιβαία δέσμευση, θα οικοδομήσουν μια «Ταυτότητα Ποιότητας», που θα χαρακτηρίζει τα τοπικά προϊόντα και τις υπηρεσίες. ○ Η καθιέρωση ενός ετήσιου συνεδρίου Μαστίχας, το οποίο θα λειτουργεί ως πόλος έλξης επιστημόνων διεθνούς κύρους κι επισκεπτών και θα προωθήσει επίσης το συνεδριακό τουρισμό, με πολλαπλά οφέλη σε τοπικό και υπερτοπικό επίπεδο.
--	---

Είδος ενέργειας	Σύσκεψη	No 13
Ημερομηνία διεξαγωγής	29-06-2016	
Ομάδα/δες στόχου	Δ.Ε.Υ.Α. Χίου	
Αριθμός συμμετεχόντων	Επτά (7)	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δ.Ε.Υ.Α. Χίου	Δημόσιος	1. Καρράς Ιωάννης 2. Πολίτης Μιχάλης 3. Τζιώτης Απόστολος 4. Καλογεράκης Πέτρος 5. Αναστασιάδης Δημήτριος 6. Δαμαλάς Δημόκριτος 7. Ξενάκης Ματθαίος
Συμπεράσματα/ Αποτελέσματα	Προτάθηκε να αποτελέσει περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος όλη η Περιφερειακή Ενότητα Χίου, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων. Για τις δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΘΑ, να αποφασιστούν οι περιοχές της ΠΕ Χίου που ικανοποιούν τα κριτήρια της πρωτοβουλίας CLLD/Leader.	

	Επιπλέον προτάθηκε τα δημόσια έργα να στοχεύουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων μέσω βελτίωσης της διαχείρισης των υδάτινων αποθεμάτων και να δίνουν την δυνατότητα στους αγρότες να χρησιμοποιούν τα επιφανειακά και υπόγεια αποθέματα νερού. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω η ΔΕΥΑΧ Ν. Χίου πρότεινε τα κάτωθι έργα: - ο Δράσεις ενημέρωσης αγροτών και γενικότερα των κατοίκων του Νομού Χίου για ορθές πρακτικές άρδευσης και εξοικονόμησης νερού, - ο Άρδευση κάμπου Καλαμωτής με επέκταση δικτύου από το Φράγμα Κατράρη, - ο Επανάχρηση νερού μετά από τριτοβάθμια επεξεργασία για την άρδευση του κάμπου της Βολισσού.
--	--

Είδος ενέργειας	Σύσκεψη	No 14
Ημερομηνία διεξαγωγής	30-06-2016	
Ομάδα/δες στόχου	Λαογραφικός Πολιτιστικός Όμιλος Χίου "Λέων Αλάτιος"	
Αριθμός συμμετεχόντων	Δώδεκα (12)	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Λαογραφικός Πολιτιστικός Όμιλος Χίου "Λέων Αλάτιος"	Ιδιωτικός	1. Καρράς Ιωάννης 2. Πολίτης Μιχάλης 3. Τέττερης Κωνσταντίνος 4. Γιαννόπουλος Χάρης 5. Τέττερη Αγγελική 6. Παπαντωνάκη Αγγελική 7. Διαλεκτού Δέσποινα 8. Γκόλφη Κωνσταντία 9. Τριαντάφυλλος Κώστας 10. Ανδριώτης Κωνσταντίνος 11. Πασβάντη Κωνσταντίνα 12. Δαφνής Στέφανος
Συμπεράσματα/Αποτελέσματα	Προτάθηκε να αποτελέσει περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος όλη η Περιφερειακή Ενότητα Χίου, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων. Για τις δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΘΑ, να αποφασιστούν οι περιοχές της ΠΕ Χίου που ικανοποιούν τα κριτήρια της πρωτοβουλίας CLLD/Leader. Επιπλέον προτάθηκε τα δημόσια έργα να στοχεύουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων μέσω της ανάδειξης των πολιτιστικών στοιχείων του Νομού Χίου. Συγκεκριμένα: - ο Να δοθεί έμφαση στην συνολική ανάπτυξη των πολιτιστικών δομών της Χίου (λαογραφικά μουσεία, πολιτιστικοί σύλλογοι κλπ), ώστε να μπορέσει να δοθεί ώθηση στο πολιτιστικό στοιχείο του Νομού. - ο Ανάπτυξη υποδομών που υποστηρίζουν εναλλακτικό τουρισμό, όπως αγροτουρισμό σε συνδυασμό με λαογραφικό τουρισμό. Για παράδειγμα θα μπορούσε να αναπτυχθεί δράση προσέλκυσης τουριστών, οι οποίοι θα ξεναγηθούν σε περιπατητικές διαδρομές των χωριών της Χίου και κατόπιν στην πλατεία ενός χωριού θα παρακολουθήσουν παραδοσιακούς χορούς από τοπικά συγκροτήματα της Χίου.	

	- ο Να δοθεί έμφαση στην αξιοποίηση των διατηρητέων κτηρίων της Χίου, τα οποία αποτελούν σοβαρή πολιτιστική κληρονομιά του τόπου και πολλά από τα οποία είναι σήμερα εγκαταλελειμμένα. - ο Να ενισχυθούν τοπικοί φορείς που στόχο έχουν να πραγματοποιήσουν δράσεις υποδοχής τουριστών, όπως γίνεται σε άλλα νησιά. Δηλαδή, κατά την άφιξη κρουαζιερόπλοιων στο λιμάνι της Χίου θα μπορούσαν να υποδέχονται τους τουρίστες τοπικά συγκροτήματα μουσικής και χορού και παράλληλα να προσφέρονται τοπικά εδέσματα. - ο Να priμοδοτηθεί η ψηφιοποίηση των λαογραφικών στοιχείων, εθίμων και παραδόσεων. - ο Να priμοδοτηθεί η λειτουργία εργαστηρίου κατασκευής αντιγράφων παραδοσιακών φορεσιών κι ενδυμάτων της Χίου. - ο Να ενισχυθεί η εξωστρέφεια των παραδοσιακών συλλόγων με priμοδότηση δράσεων μετακίνησης σε άλλα μέρη της Ελλάδος για παρουσίαση της χιακής πολιτιστικής κληρονομιάς. - ο Να ενισχυθεί η ανάπτυξη ετήσιου συνεδρίου λαογραφικών συλλόγων του Αιγαίου στη Χίο, με στόχο την προώθηση των στοιχείων του πολιτισμού προς όφελος των κατοίκων των νησιών.
--	--

Κατά την διαβούλευση πραγματοποιήθηκαν 14 συναντήσεις – συσκέψεις με πλειάδα τοπικών φορέων από όλους τους κλάδους και τους τομείς παραγωγής της Π.Ε. Χίου. Από τους 14 φορείς, οι 9 φορείς αφορούν σε φορείς του δημοσίου τομέα.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, παρουσιάζεται μια συνοπτική αναφορά στα αποτελέσματα των ενεργειών της τοπικής διαβούλευσης, που καθορίζει (σε επόμενα στάδια) τον λεπτομερή σχεδιασμό του Τοπικού Προγράμματος. Πιο συγκεκριμένα:

Σύνθεση ΟΤΔ

Η πρωτοβουλία για την διαβούλευση με τους τοπικούς φορείς και του κατοίκους της Περιφερειακής Ενότητας Χίου προκειμένου για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή Τοπικού Προγράμματος στα πλαίσια των Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD), ανήκει στην ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ, η οποία αφορά σε **υφιστάμενη ΟΤΔ** από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, όταν με συμμετοχή κατά 54% στην Ένωση Εταιρειών Ένωση Εταιρειών «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΧΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΤΑ και ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΗ ΟΜΗΡΟΥΠΟΛΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΤΑ», υλοποίησαν τα αντίστοιχα έργα του Άξονα 3 και του Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013.

Με αυτή την έννοια, είναι προφανές ότι η σύνθεση της ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ δεν αποτελεί αντικείμενο διαβουλεύσεων, αλλά καθορίζεται από την καταστατική πράξη σύστασής της και τις όποιες μετέπειτα τροποποιήσεις, όπως και από τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της.

Επί του θέματος πάντως, σε όλες τις ενέργειες διαβούλευσης με τοπικούς φορείς που υλοποιήθηκαν, εκφράστηκε από μεριάς τους ικανοποίηση για την νέα πρωτοβουλία της ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ να ηγηθεί του σχεδιασμού της νέας περιόδου, δεδομένης της μέχρι σήμερα επιτυχημένης πορείας της σε αντίστοιχα πλαίσια.

Επιλογή περιοχής παρέμβασης

Όσον αφορά στην επιλογή της περιοχής παρέμβασης, όλοι οι φορείς συγκλίνουν στην

άποψη ότι δεν πρέπει να εξαιρεθεί κάποιο τμήμα της Περιφερειακής Ενότητας Χίου (πρώην Νομού Χίου) από τον σχεδιασμό που υλοποιείται στα πλαίσια των Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ 2014-2020).

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει για τις περιοχές στις οποίες η ζωή των κατοίκων εξαρτάται από την αλιευτική παραγωγή, αφού σε αυτές ζει σημαντικός αριθμός αλιέων. Δεδομένου ότι κατά τον σχεδιασμό του Τοπικού προγράμματος, υπάρχει διαφορετική προέλευση των πόρων ενίσχυσης για τις παρεμβάσεις που απευθύνονται σε αυτά τα κομμάτια του τοπικού πληθυσμού, επιλέχθηκε από τους φορείς να ενταχθούν οι οικισμοί με τον μεγαλύτερο αριθμό αλιέων και αλιευτικών υποδομών.

Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος

Όσον αφορά στον **σχεδιασμό του Τοπικού Προγράμματος**, εκφράστηκαν διαφορετικές απόψεις, οι οποίες συγκλίνουν στις παρακάτω προτεραιότητες που θεωρούνται γενικής παραδοχής:

Α. Δημόσιες παρεμβάσεις

Για τις Δημόσιες παρεμβάσεις που θα ενταχθούν στο Τοπικό Πρόγραμμα, πρέπει να αφορούν σε:

- Έργα δημιουργίας, ανάπτυξης ή βελτίωσης υποδομών και υπηρεσιών για την βελτίωση της καθημερινότητας του τοπικού πληθυσμού
- Έργα διευκόλυνσης του τοπικού (αγροτικού, περιλαμβανομένων των αλιέων) πληθυσμού, στην εκτέλεση της επαγγελματικής του δραστηριότητας και στην δημιουργία συνθηκών βελτίωσης της απασχολησιμότητας και οικονομικής μεγέθυνσης.
- Έργα ανάδειξης και παροχής ευκαιριών βιωματικής συμμετοχής (τόσο για τους μόνιμους κατοίκους, όσο και για τους επισκέπτες) στα πολιτιστικά και στα φυσικά προϊόντα, συνθήκες και δραστηριότητες του τόπου, καθώς και ενέργειες ανάδειξης και προβολής τους για την αύξηση της ελκυστικότητας της περιοχής.
- Μόχλευση επενδυτικών κεφαλαίων και υποστήριξη/ενθάρρυνση νέων επενδυτών για την υλοποίηση επενδύσεων που θα δημιουργήσουν συνθήκες απασχόλησης και οικονομικής ανάπτυξης γενικότερα στην περιοχή παρέμβασης

Από την διαβούλευση με του φορείς, οι παραπάνω στόχοι εξειδικεύονται σε:

- Έργα υποδομών ή υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού και την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων
 - Ύδρευση, αποχέτευση, βιολογικοί καθαρισμοί, υπογειοποιήσεις δικτύων
 - Αρδευτικά, εγγειοβελτιωτικά έργα (υπό προϋποθέσεις).
 - Αγροτική - κτηνοτροφική οδοποιία.
- Αξιοποίηση και επαναχρησιμοποίηση δημόσιων κτηρίων που χρήζουν βελτιώσεων προκειμένου να γίνουν πάλι λειτουργικά, είτε για κοινωφελή χρήση (εκπαίδευση, παροχή υπηρεσιών υγείας, κ.ά.), είτε για δημιουργία πολυχώρων στέγασης δραστηριοτήτων όπως διενέργεια εκδηλώσεων, άθληση, εκπαίδευση, ή/και θεματικών δραστηριοτήτων που συνδέονται με την ανάδειξη της παράδοσης του τόπου και των προϊόντων της γης.
- Διατήρηση, αποκατάσταση και ανάπλαση πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου, είτε μέσω παρεμβάσεων ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς, είτε μέσω παρεμβάσεων που θα ωφελήσουν στην κατεύθυνση της αναβάθμισης του

τοπικού τουριστικού προϊόντος σε τουρισμό εμπειριών και βιωμάτων (θεματικές περιπατητικές διαδρομές, θεματικά μουσεία, παραγωγικές εγκαταστάσεις της υπαίθρου που συνδέονται με την επεξεργασία των τοπικών προϊόντων, κ.ά.)

B. Ιδιωτικές επενδύσεις

Για τις ιδιωτικές επενδύσεις, οι βασικές προτεραιότητες αφορούν:

- Ίδρυση και εκσυγχρονισμό μεταποιητικών επιχειρήσεων για την επεξεργασία, τυποποίηση και συσκευασία προϊόντων του πρωτογενή τομέα της περιοχής παρέμβασης, με προτεραιότητα στα προϊόντα ΠΟΠ, ΠΓΕ, κ.ο.κ. Προτεραιότητα θα δοθεί σε επιχειρήσεις που είτε έχουν εξαγωγικό χαρακτήρα, είτε που μπορούν αποδεδειγμένα να αποκτήσουν, είτε που είναι διατεθειμένες να αποδεχθούν την πιστοποίηση και ανάδειξη της τοπικότητάς τους, σαν ένα μέσο ανάδειξης της ποιότητας του συνολικού προϊόντος της περιοχής παρέμβασης.
- Ίδρυση και εκσυγχρονισμός μικρών και πολύ μικρών τουριστικών επιχειρήσεων, με προτεραιότητα σε αυτές που παρέχουν ή που μπορούν αποδεδειγμένα να παρέχουν υψηλής ποιότητας υπηρεσίες φιλοξενίας, εμπλουτισμένες με θεματικές δραστηριότητες που σχετίζονται και αναδεικνύουν το ανθρωπογενές ή/και το φυσικό περιβάλλον της περιοχής παρέμβασης.
- Ίδρυση και εκσυγχρονισμός μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων του κλάδου της εστίασης οι οποίες αποδεδειγμένα χρησιμοποιούν πρώτες ύλες και έτοιμα προϊόντα της περιοχής παρέμβασης, τουλάχιστον κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του τοπικού προγράμματος αλλά και κατά τη διάρκεια εφαρμογής του σήματος τοπικότητας με το οποίο επίσης θα κληθούν να πιστοποιηθούν.
- Ενίσχυση της τοπικής μικρο-επιχειρηματικότητας του τριτογενή τομέα, η οποία απευθύνεται και στοχεύει στην παροχή υπηρεσιών βελτίωσης της ζωής των κατοίκων της περιοχής παρέμβασης αφενός και των επισκεπτών της αφετέρου. Προτεραιότητα θα δοθεί στις επιχειρήσεις που μπορούν αποδεδειγμένα, είτε με την ξεχωριστή τους ποιότητα, είτε με τις καινοτόμες (όχι μόνο τεχνολογικά) προσεγγίσεις τους, να συμβάλλουν στην ολοκλήρωση του πραϋντικού μείγματος της παροχής παρέμβασης ή στην ανάδειξη της διαφορετικότητάς τους.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, συμφωνήθηκε με τους φορείς η περαιτέρω εξειδίκευση σε θεματικούς άξονες και μέτρα του προγράμματος, όσο και οι επιμέρους στρατηγικοί στόχοι και η προσαρμογή του βάρους της κατανομής του προγράμματος ανά κλάδο και τομέα, να προκύψουν από συνεκτίμηση των απόψεων, τόσο των φορέων, όσο και του τοπικού πληθυσμού, που εκφράζονται κατά την περίοδο της διαβούλευσης.

Το Τοπικό Πρόγραμμα με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων με περιοχή εφαρμογής την Περιφερειακή Ενότητα Χίου σχεδιάζεται με βάση τις προτεραιότητες που προέκυψαν κατά την υλοποίηση των ενεργειών διαβούλευσης που περιγράφονται στην παρούσα.

Παρουσιολόγια και φωτογραφικό υλικό από τις ενέργειες διαβούλευσης, ενημέρωσης και επιμόρφωσης, επισυνάπτονται στα Παραρτήματα της παρούσας.

3.2 ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Στον παρακάτω Πίνακα 3 αποτυπώνεται το σύνολο των ενεργειών ενημέρωσης στις οποίες έχει προβεί ο φορέας και σχετίζονται με την προετοιμασία του τοπικού προγράμματος και ειδικότερα τον καθορισμό της περιοχής εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Ενέργειες Ενημέρωσης

α/α	Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής	Συμμετέχοντες*	Αριθμός συμμετεχόντων	Αντικείμενο Ενημέρωσης
1	30/06/2016	Αίθουσα συνεδριάσεων Δημ. Συμβουλίου πρώην Δήμου Ομηρούπολης, Βροντάδος	Τοπικός Πληθυσμός Δ.Ε. Ομηρούπολης	14	Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος και προτάσεις του τοπικού πληθυσμού για ένταξη έργων (δημόσιων και ιδιωτικών)
2	01/07/2016	Αίθουσα συνεδριάσεων Δημ. Συμβουλίου πρώην Δήμου Μαστιχοχωρίων, Πυργί	Τοπικός Πληθυσμός Δ.Ε. Μαστιχοχωρίων	14	Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος και προτάσεις του τοπικού πληθυσμού για ένταξη έργων (δημόσιων και ιδιωτικών)
3	04/07/2016	Αίθουσα συνεδριάσεων Δημ. Συμβουλίου πρώην Δήμου Καρδαμύλων, Καρδάμυλα	Τοπικός Πληθυσμός Δ.Ε. Καρδαμύλων	14	Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος και προτάσεις του τοπικού πληθυσμού για ένταξη έργων (δημόσιων και ιδιωτικών)
4	06/07/2016	Αίθουσα πολιτιστικών εκδηλώσεων Δήμου Ψαρών	Τοπικός Πληθυσμός Δήμου Ψαρών	27	Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος και προτάσεις του τοπικού πληθυσμού για ένταξη έργων (δημόσιων και ιδιωτικών)
5	07/07/2016	Πλατεία Βολισσού, Βολισσός	Τοπικός Πληθυσμός Δ.Ε. Αμανής	45	Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος και προτάσεις του τοπικού πληθυσμού για ένταξη έργων (δημόσιων και ιδιωτικών)
6	08/07/2016	Αίθουσα ΚΑΠΗ Χαλκειούς, Χαλκειός	Τοπικός Πληθυσμός Δ.Ε. Καμποχώρων	12	Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος και προτάσεις του τοπικού πληθυσμού για ένταξη έργων (δημόσιων και ιδιωτικών)
7	08/07/2016	Δημαρχείο πρώην Δήμου Αγ. Μηνά, Θυμιανά	Τοπικός Πληθυσμός Δ.Ε. Αγίου Μηνά και Δ.Ε. Ιωνίας	19	Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος και προτάσεις του τοπικού πληθυσμού για ένταξη έργων (δημόσιων και ιδιωτικών)
8	23/06/2016	Αίθουσα εκδηλώσεων Δήμου Οινουσών	Τοπικός Πληθυσμός Δ.Ε. Οινουσών	11	Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος και προτάσεις του τοπικού πληθυσμού για ένταξη έργων (δημόσιων και ιδιωτικών)
9	12/07/2016	Ομήρειο Πνευματικό Κέντρο Δήμου Χίου	Τοπικός Πληθυσμός Δ.Ε. Χίου	35	Σχεδιασμός Τοπικού Προγράμματος και προτάσεις του τοπικού πληθυσμού για ένταξη έργων (δημόσιων και ιδιωτικών)

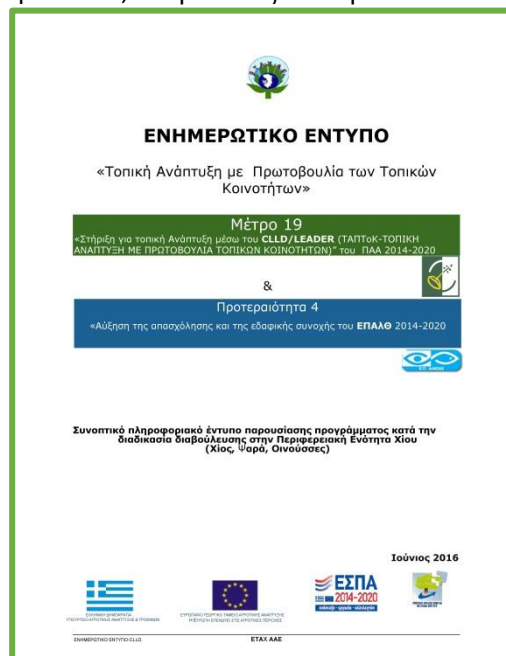
Οι παραπάνω ενημερώσεις στόχευαν στην όσο το δυνατόν καλύτερη προετοιμασία και ενθάρρυνση των τοπικών πληθυσμών, προκειμένου να συμμετάσχουν υπεύθυνα και δημιουργικά στον σχεδιασμό του Τοπικού Προγράμματος.

Της υλοποίησης των ενεργειών ενημέρωσης, προηγούνταν η ενημέρωση των κατοίκων για το ημερολόγιο πρόγραμμα ενημερώσεων, είτε μέσω του site <http://leaderchios.gr/>, είτε των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, είτε άνθρωποι από του οικισμούς αναλάμβαναν να ενημερώσουν στόμα-με-στόμα τους υπόλοιπους δημότες.

Οι συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν σε αναγνωρίσιμους χώρους (πλατείες και δημοτικές κτιριακές υποδομές), έτσι ώστε να διευκολύνεται η πρόσβαση των πολιτών που αποφάσιζαν να συμμετέχουν. Τις προκαθορισμένες ημέρες και ώρες, τα στελέχη της ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ επισκέπτονταν τους τόπους υλοποίησης των ενεργειών για ανοικτές εκδηλώσεις. Στις επί τόπου παρουσιάσεις και συζητήσεις δίνονταν πληροφοριακό υλικό που αφορούσε στον σχεδιασμό του Προγράμματος Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων της νέας προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020.

Συγκεκριμένα στο Πληροφορικό Έντυπο, που κατασκευάστηκε από τα στελέχη της ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ και αναπαράγονταν για τις ανάγκες των εκδηλώσεων, παρουσιάζονται με συνοπτικό τρόπο:

1. Ποια είναι η Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD);
2. Υπομέτρο 19.2 ΠΑΑ 2014-2020 Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER)
3. Παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα για τον τοπικό πληθυσμό.
 - Τύποι Δικαιούχων
 - Επιλέξιμες Δαπάνες
 - Ποσά και ένταση ενίσχυσης
4. Επενδύσεις ιδιωτικού χαρακτήρα.
 - Τύποι Δικαιούχων
 - Επιλέξιμες Δαπάνες
 - Ποσά και ένταση ενίσχυσης
5. Δράσεις του Μέτρου 4.2 ΕΠΑΛΘ 2014 - 2020: Εφαρμογή της Τοπικής Στρατηγικής Ανάπτυξης (άρθρο 63 Κανονισμού 508/2014)
 - ΔΡΑΣΗ 1: Ιδιωτικές επενδύσεις για την αειφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών
 - ΔΡΑΣΗ 2: Δημόσιες επενδύσεις για την αειφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών

Εικόνα 6 Ενημερωτικό έντυπο

Επίσης στους παραβρισκόμενους δινόταν μαζί με το πληροφοριακό υλικό και Συνοπτικό Δελτίο Έργου, στο οποίο οι παραβρισκόμενοι αποτύπωναν συνοπτικά την επενδυτική τους ιδέα.

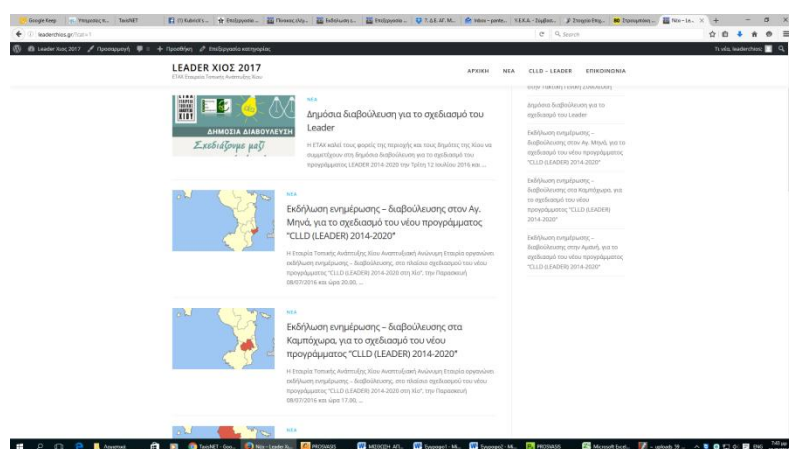
Στις εκδηλώσεις ενημέρωσης υπήρξε αρκετό ενδιαφέρον από τον τοπικό πληθυσμό και τους φορείς, παρότι ο τοπικός πληθυσμός δεν έχει την καλύτερη δυνατή ψυχολογία (ειδικά για υλοποίηση επενδύσεων) σε σχέση με τις θερινές περιόδους άλλων ετών, εξαιτίας της οικονομικής κρίσης που βιώνεται στη χώρα και της πολύ μειωμένης τουριστικής κίνησης του νησιού αυτό το καλοκαίρι λόγω του προσφυγικού. Ας μην ξεχνάμε, ότι το πρόβλημα αυτό που έπληξε τα νησιά του βορειοανατολικού Αιγαίου την χρονιά που πέρασε, έχει μειώσει σημαντικά τα έσοδα του τοπικού πληθυσμού. Παρόλα αυτά όλοι οι παρευρισκόμενοι έδειξαν «ζωηρό» ενδιαφέρον για το νέο πρόγραμμα και αυτό έγινε σαφές με την συλλογή συμπληρωμένων «Συνοπτικών Δελτίων Έργου».

Στις συναντήσεις με τον τοπικό πληθυσμό ζητήθηκε η γνώμη των παραβρισκόμενων για την περιοχή παρέμβασης, συζητήθηκαν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι τοπικές κοινότητες, τις λύσεις που προτείνονται, αναπτυξιακά έργα που πιθανόν θα ανατρέψουν την υφιστάμενη κατάσταση αλλά και έργα βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων, κυρίως των ορεινών και μειονεκτικών οικισμών και βελτίωσης των δομών εξυπηρέτησης των ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα μετακίνησης στην έδρα των δήμων αλλά ανθρώπων που βρίσκονται στο όριο της φτώχειας ή μαστιίζονται από ανεργία.

Όλες οι ανωτέρω προτάσεις καταγράφηκαν από στελέχη της αναπτυξιακής και ενσωματώθηκαν στην πρόταση του τοπικού προγράμματος ΤΑΠΤοΚ 2014-2020 για το Νομό Χίου.

Για την επιτυχία των διαβουλεύσεων υλοποιήθηκαν μια σειρά υποστηρικτικών ενεργειών:

1. Δικτυακός τόπος www.leaderchios.gr

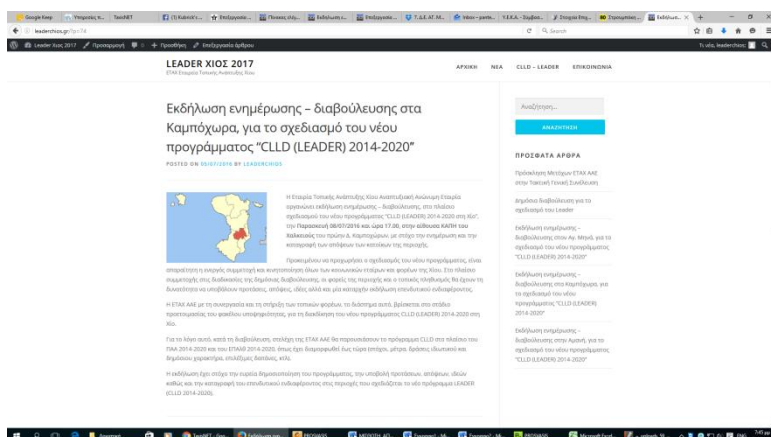

Εικόνα8: Siteπρώοθησης ενεργειών σχεδιασμού ΤΠ

Εικόνα 7: Συνοπτικό Δελτίο Έργου

Δημιουργήθηκε για την ΕΤΑΧ ΑΑΕ ΟΤΑ και με σκοπό την ευρεία δημοσιότητα και διαβούλευση, δικτυακός τόπος αφιερωμένος στον σχεδιασμό του τοπικού προγράμματος για το μέτρο 19 «Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του Leader» του ΠΑΑ 2014-2020 και της προτεραιότητας 4

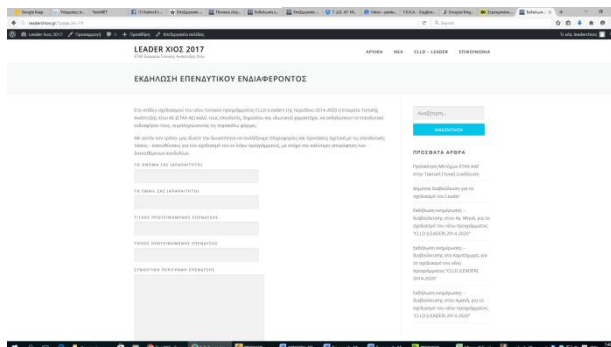
«Αύξηση της απασχόλησης και της εδαφικής συνοχής» του ΕΠΑΛΘ 2014-2020.

Εικόνα9: Siteπροώθησης των ενεργειών διαβούλευσης

τους διάφορους φορείς της περιοχής παρέμβασης, όσο και με τον τοπικό πληθυσμό.

Τέλος, υπάρχει αναρτημένη online φόρμα εκδήλωσης επενδυτικού ενδιαφέροντος ή πρότασης δημοσίου έργου από τους φορείς και τους κατοίκους της περιοχής παρέμβασης.

Εικόνα10: Φόρμα υποβολής πρότασης

Εικόνα11: Αφίσα αναγγελίας ενέργειας

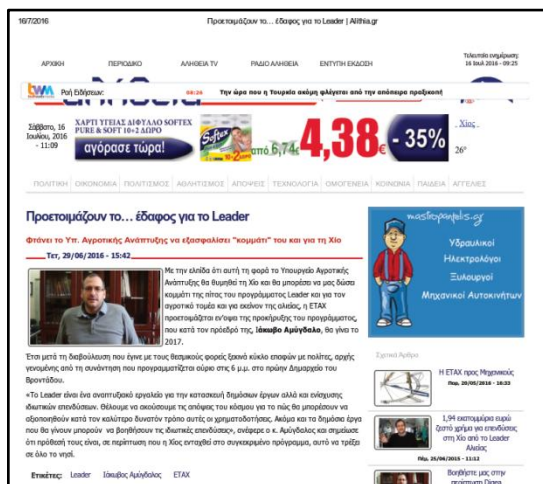

2. Αφίσες

Πριν την διενέργεια κάθε διαβούλευσης στον τοπικό πληθυσμό και στις συγκεκριμένες τοπικές ενότητες, κάθε φορά, τοποθετήθηκαν αφίσες σε κεντρικά και πολυσύχναστα σημεία, προκειμένου να ενημερωθεί και να ευαισθητοποιηθεί το κοινό για να συμμετάσχει στην συγκεκριμένη εκδήλωση.

3. Δελτία Τύπου – Ανακοινώσεις

Πριν την διενέργεια κάθε ενημέρωσης του τοπικού πληθυσμού εκδίδονταν ανακοίνωση ή/και δελτίο τύπου, τα οποία αναρτιούνταν στα ΚΕΠ της κάθε περιοχής, ενώ κάποια αναρτήθηκαν σε τοπικά ειδησεογραφικά site (πχ. www.alithia.gr και www.politischios.gr) και στο site του Δήμου Χίου (www.chioscity.gr) και όλα στο site της ETAX.

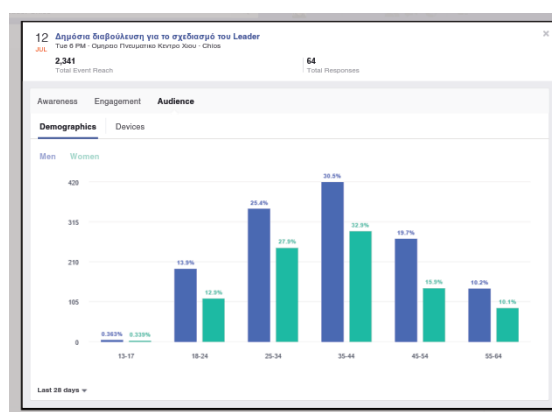
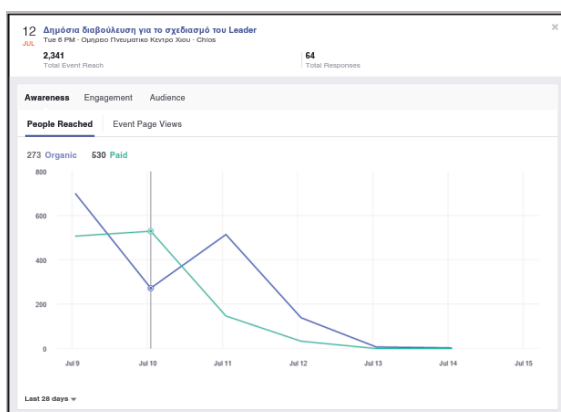
Εικόνα12: Δημοσιότητα στον τοπικό (ηλεκτρονικό) τύπο

Παράλληλα με τη μορφή ειδησεογραφίας προβάλλονταν οι δράσεις σχεδιασμού του τοπικού προγράμματος από την ETAX, με στόχο την κινητοποίηση του τοπικού πληθυσμού. Ενδεικτικά αναφέρονται:

4. Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης

Χρησιμοποιήθηκαν ευρύτατα σύγχρονοι τρόποι προβολής, όπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και κυρίως το facebook, όπου έγινε και εκτεταμένη διαφημιστική καμπάνια:

Εικόνα13: Στατιστικά διαφημιστικής καμπάνιας στο facebook

3.3 ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας του τοπικού προγράμματος πραγματοποιήθηκαν δυο (2) ενέργειες επιμόρφωσης για τα στελέχη της Αναπτυξιακής Εταιρείας τα οποία θα αποτελέσουν την ομάδα έργου της επόμενης προγραμματικής περιόδου, όπως αποτυπώνεται στον Πίνακα 4:

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: Ενέργειες Επιμόρφωσης

Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής	Συμμετέχοντες*	Αντικείμενο Επιμόρφωσης
5/5/2016	Έδρα ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ	Στελέχη ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ - Καρράς Ιωάννης - Πολίτης Μιχάλης - Στρουμπάκη Άννα - Κράκαρης Μανώλης - Τουλαμπής Αντώνης - Χαβιάρας Γιώργος	ΠΑΑ 2014 – 2020, άξονες μέτρα, δράσεις και σύνδεση τους με το μέτρο 19 ΤΑΠΤοΚ του ΠΑΑ (Επιχ/ματικός Σύμβουλος Τοπικής Αγοράς)
14-6-2016	Αίθουσα «Μιχαήλ Βουρνούς» (έδρα της Π.Ε. Χίου) σε τηλεδιάσκεψη με την έδρα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (Μυτιλήνη) και τα άλλα νησιά (Λήμνος, Σάμος, Ικαρία)	- Περιφέρεια Β. Αιγαίου - Στελέχη της ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ - Εκπρόσωποι των ΟΤΔ Σάμου, Λέσβου και Λήμνου - Γυναίκες επιχειρηματίες των κατά τόπους νησιών	Γυναικεία επιχειρηματικότητα, νέο θεσμικό πλαίσιο συνεταιρισμών (Στέλεχος Υ.Π.Α.Α.Τ.)

*Στο πεδίο συμπληρώνεται το ονοματεπώνυμο του συμμετέχοντος και ο φορέας τον οποίο εκπροσωπεί

Η πρώτη (από τις δυο παραπάνω) επιμορφώσεις πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ από επιχειρηματικό σύμβουλο της τοπικής αγοράς με μεγάλη εμπειρία στον σχεδιασμό ολοκληρωμένων παρεμβάσεων, και αφορούσε στην επιμόρφωση των στελεχών της ETAX ΑΑΕ ΟΤΑ στα θέματα σχεδιασμού του Τοπικού Προγράμματος Στρατηγικών Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων της νέας περιόδου (2014-2020). Το αποτέλεσμα της επιμόρφωσης είναι η μέχρι τώρα δουλειά στα πλαίσια της πρόσκλησης του ΥΠΑΑΤ για την ανάδειξη αναδόχων του έργου, η ορθή ενημέρωση των τοπικών φορέων και του τοπικού πληθυσμού κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης, ενώ αναμένεται να επιφέρει πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα κατά την περίοδο υλοποίησης του Τοπικού Προγράμματος, μετά την έγκρισή του από το Υπουργείο.

Αποτέλεσμα της δεύτερης επιμόρφωσης που έγινε από στέλεχος του ΥΠΑΑΤ σε τηλεδιάσκεψη με Μυτιλήνη (όπου βρίσκονταν η επιμορφώτρια), Σάμο, Λήμνο και Ικαρία, ήταν να ληφθεί μέριμνα κατά τον σχεδιασμό του Τοπικού Προγράμματος, έτσι ώστε να πριμοδοτούνται τα επενδυτικά σχέδια των γυναικών με καλύτερη βαθμολογία.

Επίσης, λόγω του ευνοϊκού πλαισίου για τη δημιουργία συνεταιριστικών επιχειρήσεων, και δεδομένης της παντελούς έλλειψης γυναικείων συνεταιρισμών στην περιοχή παρέμβασης του τοπικού σχεδίου (Π.Ε. Χίου), αποφασίστηκε η επιπλέον πριμοδότηση σχεδίων που αφορούν στην αγροτικών ή γυναικείων συνεταιρισμών.

3.4 ΛΟΙΠΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Απαιτείται να συμπληρωθούν τυχόν λοιπές ενέργειες (π.χ. μελέτες σχετικές με την περιοχή εφαρμογής ή άλλες σχετικές μελέτες, συμβουλευτικές υπηρεσίες) στις οποίες έχει προβεί ο φορέας και σχετίζονται άμεσα με την προετοιμασία του τοπικού προγράμματος και ειδικότερα το εταιρικό σχήμα του φορέα και την επιλογή της περιοχής εφαρμογής του τοπικού προγράμματος. Επιπροσθέτως, απαιτείται η συνοπτική αναφορά στα αποτελέσματα των ενεργειών αυτών και στον τρόπο με τον οποίο αυτά λήφθηκαν υπόψη κατά το σχεδιασμό του τοπικού προγράμματος.